

Programmabegroting 2023

Inclusief meerjarenbegroting 2024-2026

Gemeente Venray

20-09-2022

Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad,

Hierbij bieden we u de programmabegroting 2023 van de gemeente Venray aan. We geven u hierin op programmaniveau inzicht in de meerjarenbegroting 2024-2026.

Dit is de eerste begroting in deze collegeperiode. De speerpunten uit het collegeprogramma "Samen maken we Venray!" zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2023-2026. Naast de speerpunten uit het collegeprogramma is het MUIP 2023-2026 verwerkt in de meerjarenbegroting.

In deze aanbiedingsbrief lichten we er een aantal belangrijke zaken uit. Voor een overzicht op hoofdlijnen hebben we daarnaast de begroting grafisch weergegeven in een infographic. U vindt de infographic na de inleiding en op de website van de gemeente. Naast deze infographic vindt u een beknopt overzicht van de financiële wijzigingen per programma.

In deze begroting staan passages die ook in andere documenten zoals het collegeprogramma zijn opgenomen. Dit doen we bewust om deze begroting als apart boekwerk te kunnen lezen en we niet verwijzen naar andere documenten.

Actuele context

De begroting is opgesteld in en voor een periode met landelijke en internationale ontwikkelingen met veel impact die mogelijk zelfs ontwrichtend voor de samenleving kunnen zijn zoals we die nu kennen en waarbinnen het college moet manoeuvreren. Daarvoor is een koers gezet en dient deze begroting als richtinggevend en houvast in het besef dat het huidig tijdsgewricht vooral een beroep zal doen op de flexibiliteit en het aanpassingsvermogen van ieder en de gemeente in het bijzonder. Het college wil daarin voorop gaan en vertrouwt op de steun van de raad, de organisatie en de samenleving.

Belastingen

In 2022 is de inflatie hard gestegen tot 12% in augustus voor consumentenproducten. In het collegeprogramma is het uitgangspunt opgenomen dat we een inflatiecorrectie jaarlijks toepassen op onze belastingen tot maximaal het inflatiecijfer. In de begroting hebben we voor de OZB het inflatiecijfer aangehouden zoals in de kadernota 2023 opgenomen, 2,3%.

Voor afvalstoffen- en rioolheffing hanteren we kostendekkende tarieven. Die zijn respectievelijk met 7,8% en 3,7% gestegen.

De belastingdruk voor een gemiddeld huishouden stijgt hierdoor van € 816,10 in 2022 naar € 851,51 in 2023, dus met 4,3%.

Collegeprogramma 2022-2026.

Het collegeprogramma 'Samen maken we Venray!' is de uitwerking van het samenwerkingsakkoord dat vier partijen hebben gesloten en waaraan zeven partijen hebben meegeschreven. We hebben in het programma onze ambities als college verwoord. Naast het samen met onze inwoners en partners aan de slag gaan met grote opgaven zoals wonen, financiële onzekerheid, energie, klimaat, duurzaamheid en stikstof, wil het college ook samen met de gemeenteraad werken aan het herstel van vertrouwen in bestuur en politiek.

Wat willen we bereiken?

De algemene ambities uit het collegeprogramma luiden als volgt:

Programma Leven:

"Wij geloven in het uitgangspunt dat voorkomen beter is dan genezen, dus zetten wij vol in op preventie. Wij werken aan een inclusieve Venrayse samenleving waarin iedereen naar vermogen mee kan doen. Wij doen een beroep op onze inwoners, hun omgeving én onze partners zoals (zorg)aanbieders om eigen verantwoordelijkheden te nemen en de eigen krachten in te zetten. Belemmeringen die het meedoen in de weg staan nemen wij zoveel mogelijk weg. Wij bieden ondersteuning aan onze inwoners die dat echt nodig hebben."

Programma Wonen:

"De behoefte aan woningen groeit en daarom zetten wij in op het bouwen van goede en voldoende woningen voor al onze inwoners. Daarnaast werken we de komende jaren aan het minimaal behouden en waar nodig en mogelijk verbeteren van de kwaliteit van onze leefomgeving. Wij zetten stappen vooruit om onze woon- en leefomgeving duurzamer, veiliger en gezonder te maken."

Wij bouwen verder op de uitgangspunten die door de gemeenteraad zijn vastgesteld in de omgevingsprogramma's Wonen, Landelijk Gebied en Venray Vergroent."

Programma Werken:

"Wij blijven ons onverminderd inzetten voor een welvarend Venray. Aantrekkelijk om te wonen, werken, leren en recreëren. Hierbij hoort een gezonde en toekomstbestendige economie en een goede bereikbaarheid van Venray via weg, spoor, water en de digitale snelweg. Wij vinden het belangrijk dat sectoren en bedrijven in Venray duurzaam kunnen blijven innoveren en ontwikkelen. Steeds meer ontwikkelingen op het gebied van economie, arbeidsmarkt, kennisinfrastructuur en mobiliteit zijn niet langer lokaal. Daarom is en blijft onze ambitie om ook in regionaal verband actief te zijn. We profileren Venray, juist via die sectoren die bijdragen aan de richting die we voor de toekomst van Venray willen bereiken. Verder is het onze ambitie om als Venray voor bedrijven herkenbaar en aantrekkelijk te blijven als vestigingsplaats, zeker voor de bestaande Venrayse bedrijven."

Programma Besturen:

"In contact met onze inwoners, onze lokale en regionale partners gebruiken wij een open en transparante bestuursstijl. Samen komen we verder: inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties, medeoverheden. Zeker met het oog op alle ontwikkelingen die we hiervoor beschreven.

Waar nodig nemen wij, als tweede stedelijke kern in Noord-Limburg, het voortouw. Het verbeteren van de dienstverlening naar onze inwoners is een van de uitdagingen voor de komende jaren. Ook willen we de kwaliteit van onze ambtelijke organisatie behouden. Dit ook gezien de toenemende krapte op de arbeidsmarkt."

Wat gaan we daarvoor doen?

In de vier begrotingsprogramma's is verder opgenomen wat we in deze nieuwe collegeperiode gaan doen om de bovenstaande ambities waar te maken. Een aantal belangrijke opgaven waar we de komende vier jaar mee aan de slag gaan zijn:

Programma Leven:

- Uitvoeringsprogramma Kadernota Sociaal Domein.
- Uitvoering Koers gezonde en veilige leefomgeving.
- Uitvoering geven aan de inclusieagenda "Venray voor iedereen".
- Uitvoeringsprogramma wonen en zorg.

Programma Wonen:

- Implementeren Omgevingswet 2020/2021
- Uitvoering van het Omgevingsprogramma Wonen.
- Opstellen van integraal beleid voor internationale werknemers.
- Verankeren van toezicht en handhaving in beleidsvorming.
- Invulling en uitvoering geven aan het Uitvoeringsprogramma Landelijk Gebied.
- Actualiseren van het procesplan Venray Vergroent.

Programma Werken:

- Voeren van regie op de centrumontwikkeling.
- Realiseren van fysieke aanpassingen van schoolomgevingen.

Programma Besturen:

- Opstellen van een kader voor inwonersparticipatie / zelfsturing.
- Afronden van de investeringsagenda 4e envelop.
- Duiden en inrichten van de Wet open overheid.

Wat mag het kosten?

Begrotingsresultaat

In de begroting zijn de speerpunten en bijbehorende activiteiten vanuit het college programma verwerkt. Het kan hierbij gaan om nieuwe activiteiten of om activiteiten waarvoor als gevolg van extra accenten extra middelen nodig zijn, naast hetgeen al begroot is.

Nieuw beleid moet nog worden opgesteld, waardoor nog geen reële kostenraming van uitvoeringskosten te maken is. Daarom is het niet mogelijk om alle speerpunten in deze begroting financieel te vertalen. In veel gevallen zijn wel de kosten van het opstellen van (nieuw) beleid geraamd, maar nog niet de onbekende kosten van de uitvoering.

De begroting 2023 tot en met 2025 is sluitend. In tegenstelling tot het jaar 2026, laat de meerjarenbegroting voor de jaren 2023 tot en met 2025 een overschot zien. Echter, gezien het bovenstaande gaan we er van uit dat deze ruimte nodig is voor de uitvoering van onze speerpunten. We gaan er van uit dat deze ruimte toereikend is en in elk geval houden we vast aan het uitgangspunt van een meerjarig sluitende begroting. Op dit moment is nog geen nieuwe informatie bekend over het ravijn jaar 2026.

Het begrotingsresultaat 2023 sluit met een positief saldo van € 480.000.

Begrotingsresultaat (x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Totaal begrotingsresultaat	480	2.879	5.221	-2.194

Weerstandvermogen

De weerstandsratio is op orde en blijft ook na inzet voor de incidentele lasten ruim boven de minimumwaarde van 1,0.

Weerstandvermogen	2022	2023	2024	2025	2026
Weerstandratio	5,92	5,32	4,54	3,21	3,13

Als college bieden wij u hiermee met enige realisme/optimisme deze meerjarenbegroting aan.

Het college van burgemeester en wethouders van gemeente Venray.

Vaststellingsbesluit

De raad van de gemeente Venray,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 september 2022;

Besluit:

1. De Programmabegroting 2023 inclusief de meerjarenbegroting 2024-2026 vast te stellen.
2. In te stemmen met het Meerjarig Uitvoerings- en InvesteringsProgramma 2023-2026 (MUIP 2023-2026) inclusief budgetten en investeringen zoals opgenomen in het Collegeprogramma 2022-2026 'Samen maken we Venray!' en in paragraaf H investeringen.
3. De subsidieplafonds 2023, zoals opgenomen in bijlage 5, vast te stellen.
4. De indeling voor de nieuwe deelprogramma's vast te stellen met ingang van 2022, bijlage 6A.
5. Het plafond voor garantierisico's voor 2023 vast te stellen op € 654.000.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 8 november 2022.

, voorzitter

, raadsgriffier

Inhoud

Aanbiedingsbrief	3
Vaststellingsbesluit	6
Inhoud	7
Inleiding	11
Begroting in één oogopslag	13
1. Beleidsbegroting	14
1.1 Programma's	14
Leeswijzer programma's	14
Programma 1 LEVEN	15
Deelprogramma 1.1 OMGEVING	18
Wat gaan we daarvoor doen?	20
Deelprogramma 1.2 VANGNET	21
Wat gaan we daarvoor doen?	22
Deelprogramma 1.3 GEDRAG EN HOUDING	23
Wat gaan we daarvoor doen?	23
Deelprogramma 1.4 COMMUNICATIE	24
Wat gaan we daarvoor doen?	24
Deelprogramma 1.5 CONTROL (FINANCIËN)	25
Wat gaan we daarvoor doen?	26
Programma 2 WONEN	29
Deelprogramma 2.1 WONINGBOUW	29
Wat gaan we daarvoor doen?	30
Deelprogramma 2.2 WOONOMGEVING	30
Wat gaan we daarvoor doen?	31
Deelprogramma 2.3 VEILIGHEID EN HANDHAVING	31
Wat gaan we daarvoor doen?	32
Deelprogramma 2.4 NATUUR LANDSCHAP PLATTELANDSONTWIKKELING	32
Wat gaan we daarvoor doen?	33
Deelprogramma 2.5 DUURZAAMHEID	33
Wat gaan we daarvoor doen?	34
Programma 3 WERKEN	38
Deelprogramma 3.1 ECONOMISCHE ONTWIKKELING	38
Wat gaan we daarvoor doen?	39
Deelprogramma 3.2 MOBILITEIT EN INFRASTRUCTUUR	40
Wat gaan we daarvoor doen?	40
Programma 4 BESTUREN	43
Deelprogramma 4.1 BESTUUR	43
Wat gaan we daarvoor doen?	44
Deelprogramma 4.2 DIENSTVERLENING EN BEDRIJFSVOERING	44
Wat gaan we daarvoor doen?	46
Deelprogramma 4.3 FINANCIËN	47
Wat gaan we daarvoor doen?	47

1.2 Paragrafen	50
Inleiding Paragrafen	50
Paragraaf A. Lokale heffingen	50
Inleiding	50
1. Algemeen	50
2. Geraamde inkomsten	52
3. Het beleid t.a.v. de lokale heffingen	52
4. Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen	53
5. Kwijtscheldingenbeleid.....	61
Paragraaf B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	63
Inleiding	63
1. Risicomanagement.....	63
2. Weerstandsvermogen.....	63
3. Risico's	64
4. Weerstandscapaciteit.....	72
5. Financiële kengetallen	73
Paragraaf C. Onderhoud kapitaalgoederen	78
Bijzonderheden	79
1. Onderhoud wegen (programma 3)	80
2. Onderhoud riolering (programma 3).....	81
3. Onderhoud haven (programma 3).....	81
4. Onderhoud openbaar groen (programma 2)	82
5. Onderhoud speelvoorzieningen (programma 3).....	82
6. Onderhoud bossen, natuurgebieden enz. (programma 3)	83
7. Onderhoud openbare verlichting (programma 3).....	83
8. Onderhoud gebouwen (programma 1)	84
Paragraaf D. Financiering	86
Inleiding	86
1. Algemeen	86
2. Financieringsbehoefte.....	86
3. Risicobeheersing	88
4. Renterisico	89
5. Kasbeheer.....	92
Paragraaf E. Bedrijfsvoering	92
Inleiding	92
1. Doelstelling, status en speerpunten 2022.....	92
2. Beleid en strategie	93
3. Management	94
4. Medewerkers.....	94
5. Financiën	95
6. Processen en informatie.....	95
7. Resultaatgebieden.....	96
8. Leren en verbeteren	96
9. Overzicht overhead	97

Paragraaf F Verbonden partijen	98
Inleiding	98
Paragraaf G. Grondbeleid	133
Inleiding	133
1. Woningbouw	134
2. Toekomstige grondexploitaties	135
3. Afgesloten grondexploitaties.....	135
4. Regionale projecten.....	136
5. Financiële positie Grondbedrijf en risico's	137
Paragraaf H. Investerings en majeure projecten	138
Inleiding	138
2. Majeure projecten	140
Paragraaf I. Demografische ontwikkelingen	143
Paragraaf J. Taakstellingen en stelposten	144
2 Financiële begroting	146
2.1 Inleiding	146
2.2 Baten en lasten 2023 - 2026	148
Recapitulatie baten en lasten	148
Analyse afwijkingen	151
Programma 1 Leven	151
OMGEVING	151
VANGNET	153
Programma 2 Wonen.....	157
WONINGBOUW.....	157
WOONOMGEVING	157
VEILIGHEID EN HANDHAVING	158
NATUUR LANDSCHAP PLATTELANDSONTWIKKELING	160
DUURZAAMHEID.....	161
Programma 3 Werken	162
ECONOMISCHE ONTWIKKELING	162
MOBILITEIT EN INFRASTRUCTUUR.....	163
Programma 4 Besturen.....	164
BESTUUR.....	164
DIENSTVERLENING EN BEDRIJFSVOERING	165
FINANCIËN	167
2.3 Overzicht incidentele baten en lasten	170
2.4 Geprognosticeerde Balans en toelichting	182
TOELICHTING OP DE BALANS	183
2 Financiële begroting	188
2.6 Bijlage bij de begroting	191
Bijlage 1. BBV Indicatoren	191
Bijlage 2. Totaal overzicht MUIP-aanvragen.....	196
Bijlage 3. Taakvelden per programma	201
Bijlage 4. Overzicht EMU-saldo	205

Bijlage 5. Subsidieplafond	206
Bijlage 6. Overzicht programma's, producten enz.....	208
Bijlage 6a. Aanpassingen deelprogramma's	212
Bijlage 7. Lijst met afkortingen	214

Inleiding

In de programmabegroting 2023 worden de kaders op programmaniveau vastgelegd. Met de vaststelling van deze kaders kan het college uitvoering geven aan het beleid in 2023 en de speerpunten en overige ontwikkelingen gaan uitvoeren.

Opbouw

Voor u ligt het boekwerk programmabegroting 2023 inclusief meerjarenbegroting 2024-2026. Een samenvatting van de belangrijkste onderdelen is opgenomen in een "Begroting in één oogopslag".

De programmabegroting is verdeeld in een beleidsbegroting en in een financiële begroting.

In de beleidsbegroting zijn de volgende onderdelen opgenomen:

1. De programma's, leven, wonen, werken en besturen. Hierin is per programma opgenomen wat de gemeente wil bereiken, de zogenaamde tactische opgave. Tevens staan opgenomen welke activiteiten de gemeente in de komende periode hiervoor wil gaan uitvoeren en in welk jaar. Tot slot is aangegeven wat de te verwachten kosten zullen zijn.
2. De paragrafen, met daarin gebundelde informatie over thema's die anders gefragmenteerd aan de orde worden gesteld. Het gaat vooral om de beleidslijnen van het beheersproces waarbij sprake kan zijn van een grote financiële of politieke betekenis of een aanzienlijk belang voor de realisatie van programma's.

In de financiële begroting zijn baten en lasten voor 2023 tot en met 2026 opgenomen, evenals een geprognosticeerde balans.

De programmabegroting sluit af met 7 bijlagen:

1. BBV indicatoren.
2. Totaaloverzicht MUIP.
3. Taakvelden per programma.
4. Overzicht EMU-saldo.
5. Overzicht subsidieplafonds.
6. Overzicht programma's, producten, portefeuillehouders en commissies.
- 6a. Aanpassingen deelprogramma's.
7. Lijst met afkortingen.

Analyse begrotingsresultaat op hoofdlijnen.

In onderstaand overzicht worden de grootste afwijkingen verdeeld over de programma's nader uiteengezet. Na de kadernota 2023 en de meicirculaire 2022 wordt de grootste afwijking verklaard door het collegeprogramma 2022-2026 en de inflatiecorrectie.

Een nadere toelichting op de analyse van de afwijkingen tussen het begrotingsresultaat jaarschijf 2023 (begroting 2022) en de begroting 2023 zijn opgenomen bij 2.2. Baten en Lasten 2023-2026, analyse afwijkingen.

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Kadernota 2023 Meerjarenperspectief incl MUIP	170	3.047	4.040	258
Wijzigingen voor begroting 2023	147	74	80	97
Stand voor begroting	317	3.122	4.120	356
Gemeentefonds meicirculaire	4.236	5.452	8.181	5.161
Autonome ontwikkelingen begroting 2023	887	-204	-419	-444
Indexering begroting 2023	-3.132	-4.215	-5.299	-6.166
Kapitaallasten begroting 2023	-45	-145	-43	-1
Wettelijke taak begroting 2023	469	1.325	1.475	1.188
Nieuw beleid begroting 2023	-102	-102	-102	-102
Totaal voorlopig begroting 2023 - 2026	2.720	5.522	7.999	-6
Collegeprogramma	-2.240	-2.643	-2.778	-2.188
Meerjarenbegroting 2023 - 2026	480	2.879	5.221	-2.194

Begroting in één oogopslag

RESULTAAT 480 DUIZEND

BEGROTING 2023

INWONERAANTAL 44.030
APRIL 2022 - BRON: VENRAY IN CIJFERS

INKOMSTEN
152,2 MILJOEN
TOTAAL

WAAR KOMT HET VANDAAN?

UITGAVEN
151,7 MILJOEN
TOTAAL

WAAR GAAT HET NAARTOE?

bedragen x € 1.000,-

RIJK

Algemene uitkering en overige rijksinkomsten

107.944

bedragen x € 1.000,-

HEFFINGEN

Onroerende zaakbelastingen	15.970
Afvalstoffenheffing	5.172
Rioolheffing	4.664
Leges	1.578
Overige heffingen	1.442

28.826

bedragen x € 1.000,-

OVERIGE INKOMSTEN

O.a. grondbedrijf (voorzieningen / grondaankoop), bijdragen van regiogemeenten, waterschappen, provincie), bijdragen voor sociaal domein (hulp bij huishouding, hulpmiddelen, enz.), opbrengst afvalstromen, mutatie reserves.

15.408

HOEVEEL GA IK IN 2023 GEMIDDELD BETALEN...

OZB

€ 840,-

RIOOLHEFFING

€ 248,-

AFVALSTOFFENHEFFING

€ 280,-

Op basis van de voorlopige gemiddelde lastendruk (voor een huishouden van twee of meer personen, die eigenaar en gebruiker zijn van een woning). Zie paragraaf A onderdeel 4.

bedragen x € 1.000,- € per inwoner

LEVEN

Omgeving	21.258	482,81
Vangnet	59.793	1.358,01

WONEN

Woningbouw	3.784	85,94
Woonomgeving	11.271	255,98
Veiligheid en handhaving	4.676	106,20
Natuur, landschap en plattelandontwikkeling	1.377	31,27
Duurzaamheid	981	22,28

WERKEN

Economische ontwikkeling	2.536	57,60
Mobiliteit en infrastructuur	13.250	300,93

BESTUREN

Bestuur	5.169	117,40
Dienstverlening en bedrijfsvoering	22.396	508,65
Financiën	5.210	118,33

930 bedragen x € 1.000,-

NIEUWE INVESTERINGEN 2023

AH-pand prijsindex	150
AH-pand verduurzaming	100
Maatregelen vergroten verkeersveiligheid	650
Evenementenkast grote markt	30

Gemeente Venray

1. Beleidsbegroting

1.1 Programma's

Leeswijzer programma's

De beleidsbegroting is opgebouwd conform de drie W-vragen:

- 1.1 Wat willen we bereiken?
- 1.2 Wat gaan we daarvoor doen?
- 1.3 Wat mag het kosten?

In de programmabegroting wordt opgenomen wat de plannen zijn voor 2023. In de programmabegroting 2023 is per (deel) programma een tactische opgave (4 tot 6 jaar vooruit) geformuleerd onder "wat gaan we daarvoor doen?". Deze tactische opgave komt uit het collegeprogramma 2022-2026.

In navolging van de BBV is het verplicht om een aantal indicatoren op te nemen. Deze indicatoren zijn in aparte tabellen opgenomen en zijn overgenomen van de website 'waarstaatjegemeente.nl' op d.d. 25 juli 2022.

De header van de tabel BBV indicatoren ziet er als volgt uit:

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
-----------------	---------	--------	---------------	-----------	------	--------------

Van de verplichte BBV-indicatoren valt op dat regelmatig de cijfers van 2019 en 2020 zijn opgenomen. Dit komt omdat op de website 'waarstaatjegemeente.nl' geen informatie is opgenomen voor latere jaren. De BBV indicatoren zijn een verplicht element bij het opstellen van de begroting echter hebben gedateerde cijfers geen gewichtig belang voor de begroting 2023. Daarom zijn de BBV indicatoren in de bijlage (bijlage 1) opgenomen.

De speerpunten/ontwikkelingen onder "wat gaan we daarvoor doen?" zijn in tabelvorm opgenomen. De header van de tabel ziet er als volgt uit:

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2025	Start	Einde
---	-------	-------

Onder het eerste kopje staan activiteiten die opgenomen zijn in het collegeprogramma 2022-2026. Onder het kopje "Gereed in" staat vermeld in welk jaar de activiteit naar verwachting gereed is. Indien activiteiten na verwachting gereed zijn in de periode oktober tot en met december 2022 zijn deze volledigheidshalve ook zichtbaar gemaakt. In de toelichting staat vermeld wat er opgepakt gaat worden inzake de activiteit.

Tot slot staat bij de vraag: "Wat mag het kosten?" een tabel met de realisatie van 2021, de raming van 2022 en de raming van de voorliggende begroting 2023 en de daarbij horende 3 jaren van de meerjarenraming (2024 tot en met 2026). De analyse betreffende de afwijking tussen de voorliggende begroting en jaarschijf 2023 van de begroting 2022 is opgenomen in de financiële begroting onder paragraaf 2.2 Baten en lasten 2023-2026 toegelicht.

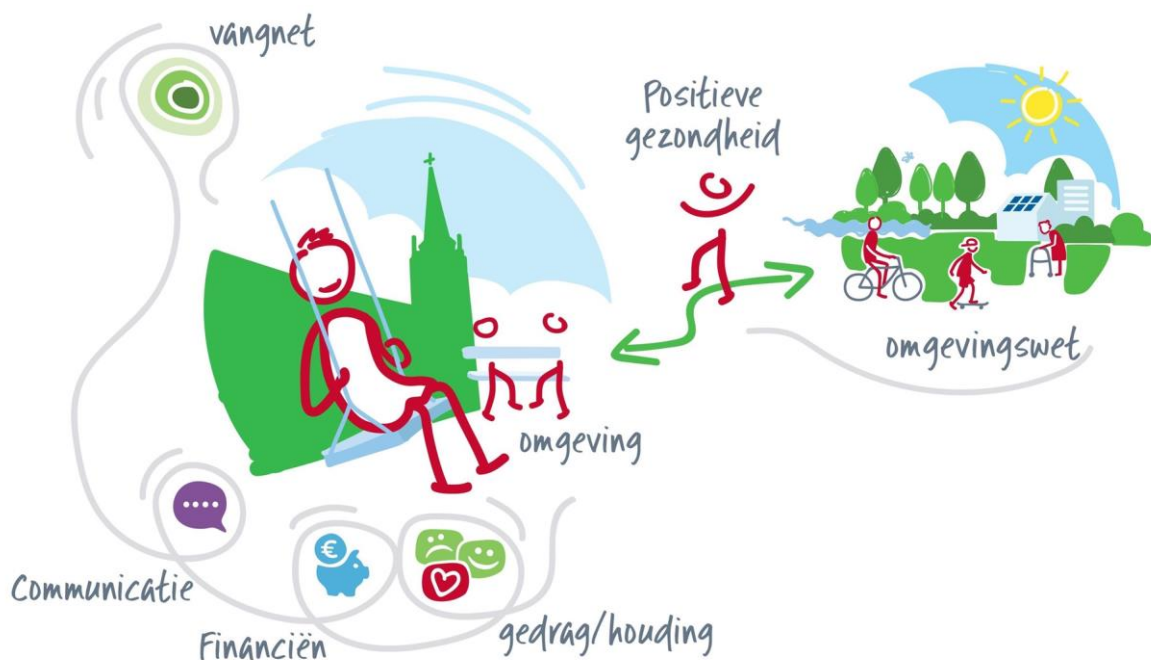
Programma 1 LEVEN

Onze ambitie voor programma LEVEN

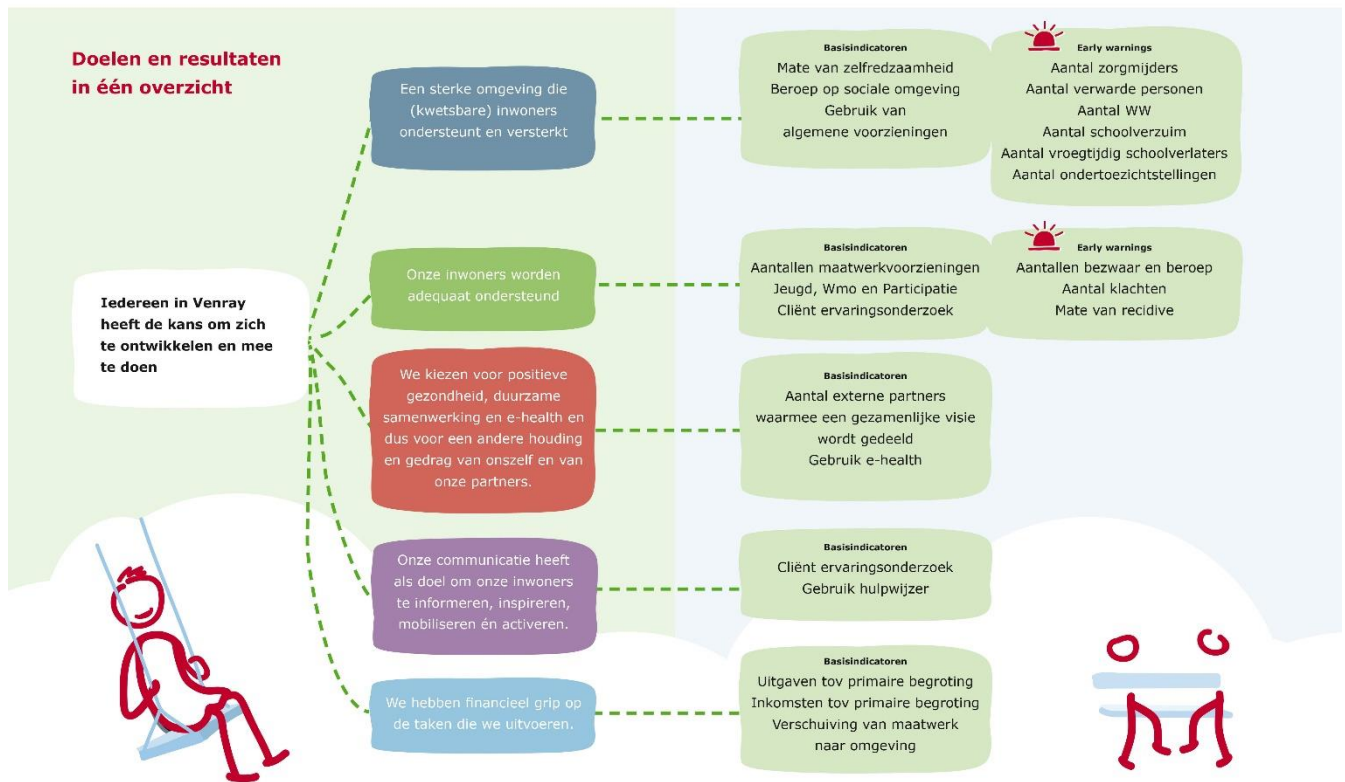
Wij geloven in het uitgangspunt dat voorkomen beter is dan genezen, dus zetten wij vol in op preventie. Wij werken aan een inclusieve Venrayse samenleving waarin iedereen naar vermogen mee kan doen. Wij doen een beroep op onze inwoners, hun omgeving én onze partners zoals (zorg)aanbieders om eigen verantwoordelijkheden te nemen en de eigen krachten in te zetten. Belemmeringen die het meedoen in de weg staan nemen wij zoveel mogelijk weg. Wij bieden ondersteuning aan onze inwoners die dat echt nodig hebben.

Algemeen

Een duurzame en gezonde Venrayse samenleving betekent voor ons dat iedereen, inwoners en partners, naar vermogen meedoet en participeert. De kracht van de Venrayse samenleving geldt hierbij als uitgangspunt. Steeds hebben we daarbij een inclusieve samenleving voor ogen. Iedereen moet mee kunnen doen. Deze transformatiegedachte is verwoord in de kadernota Sociaal Domein: de volgende stap.

In de kadernota zijn per bouwsteen een aantal basisindicatoren benoemd. In de uitwerking per bouwsteen is door middel van pictogrammen bij de verschillende basisindicatoren aangegeven welke trend wij verwachten. Gedetailleerde verantwoording over de indicatoren vindt plaats via de rapportage sociaal domein. De rapportage sociaal domein verschijnt ieder half jaar.

In 2021 is de Kadernota Sociaal Domein verder uitgewerkt in een Uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma geeft concrete invulling aan de beweging die wordt beschreven in de Kadernota Sociaal Domein. Hiermee worden de randvoorwaarden geschapen en wordt de organisatie zodanig ondersteund in haar doorontwikkeling, dat de doelstellingen en effecten uit de Kadernota gerealiseerd worden.

Wij werken onze agenda Leven voor de komende vier jaar verder uit langs de inhoudelijke bouwstenen Omgeving, Vangnet en Control. De bouwstenen Gedrag & Houding en Communicatie ondersteunen de inhoudelijk koers die we willen varen.

Trends, ontwikkelingen en uitgangspunten

Crises

Na 2020 staan we voortdurend in de crisisstand. Na de coronacrisis, waarvan de na-ijleffecten voor een deel nog zichtbaar moeten worden, zijn we nu geconfronteerd met nieuwe crises zoals de wooncrisis, de asielcrisis en de energiecrisis. Allen hebben effect op het sociaal domein. Dit uit zich op verschillende wijzen zoals een tekort aan geschikte woningen, een tekort aan arbeidskrachten, een minder besteedbaar inkomen en stijgende prijzen als gevolg van inflatie. Dit vraagt niet alleen iets van onze inwoners en partners maar ook van de wendbaarheid van onze organisatie.

Beschermd wonen

Na een vertraging van enkele jaren start per 1 januari 2024 de doordecentralisatie van de financiële middelen voor beschermd wonen (van centrumgemeenten naar alle gemeenten). Dit betekent dat alle gemeenten ook financieel verantwoordelijk worden voor deze taak. Met de regio Noord- en Midden Limburg werken we, vooruitlopend op deze financiële doordecentralisatie, al samen sinds 1-1-2022.

Hulp bij het huishouden

De uitgaven Wmo zijn de laatste jaren fors gestegen mede als gevolg van de invoering van het abonnementstarief. Het nieuwe kabinet heeft besloten om voor hulp bij het huishouden het

abonnementstarief met ingang van 1 januari 2025 af te schaffen. Omdat zowel de randvoorwaarden als de berekeningssystematiek van de hoogte eigen bijdrage nog niet bekend zijn, kan er nog geen inschatting worden gedaan van de gevolgen voor onze lokale begroting.

Extra middelen Jeugdzorg

Door het rijk zijn ook voor 2023 extra middelen jeugdzorg beschikbaar gesteld. In de meerjarenraming 2023 is eerder rekening gehouden met 75% extra inkomsten zoals eerder door het kabinet is toegezegd. De extra middelen vallen daardoor hoger uit en een gedeelte van deze extra middelen zijn nu ten gunste van de algemene middelen gebracht.

Daarnaast is tussen het rijk, IPO en VNG is afgesproken dat gemeenten in hun begroting voor de jaarschijven 2024 t/m 2026 rekening mogen houden met de volledige bijdragen uit de Hervormingsagenda Jeugd. In de (meerjaren)begroting 2022 - 2025 was dat nog 75%. Omdat de besluitvorming over de invulling van de Hervormingsagenda voor het Jeugdstelsel nog niet is afgerond mogen gemeenten in hun meerjarenbegroting alvast rekening houden met de extra structurele middelen (25%). Dit levert voor nu in de meerjarenbegroting een voordeel op vanaf 2024. Het echter onzeker dat dit voordeel uiteindelijk ook gerealiseerd gaat worden. De uiteindelijke extra middelen die nodig zijn voor de invoering van de maatregelen van de Hervormingsagenda en de besparingen die dit gaat opleveren zijn op dit moment dus nog niet bekend.

Als laatste is in het regeerakkoord een bezuiniging opgenomen van € 100 miljoen in 2024 oplopend tot € 500 miljoen in 2025 en verder op de jeugdzorg. Het realiseren van deze bezuinigingen is een verantwoordelijkheid van het rijk. Hoe hier precies invulling aan wordt gegeven is nu nog onduidelijk. Gelet op het voorgaande hebben we deze bezuiniging budgetneutraal verwerkt.

Sturing en inkoop

Per 1 januari 2022 zijn de nieuwe contracten voor maatwerkvoorzieningen Jeugd, Wmo en Participatie in werking getreden. De impact van de nieuwe sturing en inkoop zal pas blijken in het eerste of tweede kwartaal 2023 omdat er nu nog sprake is van een overgangssituatie. Dit heeft tot gevolg dat de budgetten voor maatwerkvoorzieningen die nu geraamd worden voor 2023 een bepaalde mate van onzekerheid kennen. We monitoren de ontwikkelingen nauwlettend.

Nieuwe toegang

In 2023 ontwikkelen we één toegang voor het sociaal domein, samen met partners, in de directe omgeving van onze inwoners. De financiële gevolgen van de inrichting van de nieuwe toegang wordt middels een impactanalyse en een implementatieplan medio 2023 in beeld gebracht.

Een aantal van de bovenstaande ontwikkelingen hebben dus nog geen directe financiële doorvertaling gekregen in deze begroting.

NLW

In december 2020 heeft de gemeenteraad van Venray ingestemd met de strategische koers NLW 2021-2030. De koers gaat uit van een afname van de gemeentelijke bijdrage in het tekort Wsw. Conform besluit zijn de financiële gevolgen van de koers meerjarig verwerkt in onze begroting. Inmiddels is duidelijk dat de in de koers opgenomen bedragen niet meer actueel en reëel zijn gelet op verschillende ontwikkelingen. De jaarrekening van de NLW laat de laatste jaren een negatief resultaat zien naast de gemeentelijke bijdrage die al is toegezegd. Wij verwachten dan ook dat zowel voor het jaar 2022 als voor het jaar 2023 een aanvullende financiële bijdrage van gemeenten gevraagd wordt. De daadwerkelijke omvang is nog niet duidelijk en naar verwachting zal de begroting 2023 in december 2022 worden vastgesteld. Bij de eerste BERAP 2023 zullen we dan de meest actuele cijfers verwerken. In de tussentijd wordt gewerkt aan een nieuwe businesscase om een reëler toekomstbeeld te kunnen schetsen.

Deelprogramma 1.1 OMGEVING

Wat willen we bereiken?

Algemeen

De door de gemeenteraad vastgestelde 'Kadernota Sociaal Domein: De volgende stap' blijft voor ons de basis waarop we verder bouwen. De Kadernota richt zich op het gehele sociaal domein: Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet, maar ook sport, onderwijs, maatschappelijke dienstverlening, gezondheid, schulddienstverlening, sociaal cultureel werk, leefbaarheid en kunst en cultuur. Ook de thema's preventie en inclusieve samenleving, waarvoor we vanuit het Samenwerkingsakkoord extra aandacht vragen, vinden een stevige basis in de Kadernota.

Gezondheid (incl. sport) en Zorg

Gezondheid is een belangrijk thema binnen het sociale en ruimtelijke domein. We zetten in op een gezonde en veilige leefomgeving en stimuleren beweging en een gezonde leefstijl. In onze gemeente willen we een aanbod van zorg dicht bij huis dat aansluit bij de zorgbehoeftes van onze inwoners. De gemeente gaat niet altijd zelf over deze voorzieningen, maar we kunnen wel een belangrijke rol spelen in het behoud en het versterken van het voorzieningenniveau. Dat doen we door in gesprek te blijven en samen te werken met relevante partners steeds met het oog op het belang van onze inwoners. Als het gaat om de zorgvoorzieningen in Venray, zetten we waar mogelijk in op het behouden en verbeteren van wat we nu hebben. We willen daar een duidelijke visie op ontwikkelen in een brede dialoog met de samenleving.

Onderwijsbeleid

Iedereen is welkom met zijn eigen talenten en behoeften. Dit vraagt om een breed onderwijslandschap met een totaalaanbod waarin voor iedereen een plek is. We creëren voor het onderwijs een goede maatschappelijke inbedding en aansluiting met de lokale arbeidsmarkt.

Kunst & Cultuur

Wij bouwen verder op de Kunst- en cultuurnota die in 2021 is vastgesteld. We willen het huidige niveau van onze kunst & cultuursector minimaal behouden en waar het kan versterken. Wij zetten in op samenwerking tussen de relevante actoren, waarbij we ook kijken naar samenwerking over de gemeentegrens heen. Voorzieningen en activiteiten moeten voor alle inwoners toegankelijk en bereikbaar zijn, waarmee we ook een link leggen naar ons Armoedebeleid.

Inclusieve samenleving

Wij willen een volledig inclusief Venray waar alle inwoners een plek hebben in de samenleving en gelijke kansen krijgen. Wij doen daarbij ook een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van inwoners en onze partners. Maar vragen ook binnen onze eigen organisatie aandacht voor inclusie. Inclusie is iets wat ons allemaal aan gaat. Samen zorgen we voor een daadwerkelijk 'Inclusief Venray'. Soms is het nodig dat we exclusief aandacht besteden aan specifieke doelgroepen om inclusief te worden.

Accommodaties, subsidies en onderwijshuisvesting

Accommodaties zijn beschikbaar en bereikbaar voor iedereen en zijn een belangrijk instrument in het versterken van de omgeving. Met een nieuwe subsidieregeling willen we onze inwoners stimuleren en faciliteren om bij te dragen aan het versterken van de omgeving. Schoolgebouwen moeten voldoende flexibiliteit bieden om opvang en onderwijs op verschillende manieren in te richten, waarbij je de inclusieve gedachte terug ziet in vanzelfsprekende aanpassingen voor toegankelijkheid. Verder is het belangrijk om rekening te houden met een goede spreiding over de gemeente.

Preventie

We zetten vol in op preventie. Hierdoor ondersteunen we onze inwoners op een laagdrempelige wijze en versterken we de omgeving. Het houdt inwoners en hun netwerk in hun eigen kracht. 'Voorkomen is beter dan genezen'. Preventie speelt daarom bij veel thema's een belangrijke rol, zeker binnen het sociaal domein. Net als bij inclusie, is een preventieve aanpak alleen succesvol door aandacht te hebben voor alle inwoners in onze samenleving. We brengen in beeld welke preventie maatregelen we al kennen en ontwikkelen nieuwe interventies waar nodig. Via onze nieuwe toegang sociaal domein weten inwoners ons te vinden en daar kunnen zij terecht met iedere hulpvraag. Met het oog op preventie willen we vroegtijdig met hen in gesprek vanuit een breed perspectief. Hierbij hebben de partners in het voorliggend veld ook een rol en is er aandacht voor goede verbindingen.

Veiligheid en Zorg

Er zijn inwoners die te maken hebben met een opeenstapeling van persoonlijke problemen. Deze inwoners lopen meer risico slachtoffer te worden van misbruik en/of criminaliteit en veroorzaken anderzijds zelf relatief vaker overlast en problemen. Daderschap en slachtofferschap kunnen door elkaar heen lopen. Door de domeinen zorg en veiligheid beter met elkaar te verbinden, zetten we onze inwoners centraal. We willen de woon- en leefsituatie van inwoners verbeteren, overlast voor de omgeving voorkomen c.q. terugdringen, recidive verminderen en toekomstperspectief bieden.

Wonen en Zorg (bijzondere doelgroepen)

Er ligt een enorme druk op de woningmarkt. Door de toename van de vraag om goede huisvesting voor internationale werknemers en huisvesting voor statushouders en asielzoekers wordt deze druk alleen maar groter. Dit maakt het des te urgenter dat er bijzondere aandacht komt voor kwetsbare doelgroepen op die woningmarkt. Daarnaast staan we aan de vooravond van een flinke vergrijzing. In samenhang met de extramuralisering in de zorg¹ leidt dit tot veranderingen in de wereld van wonen en zorg. Ouderen met een zorgvraag, cliënten in de gehandicaptenzorg, mensen die geestelijke gezondheidszorg (GGZ) ontvangen en uitstromen uit Beschermd Wonen, de mensen die een beroep doen op de maatschappelijke opvang (MO) en kwetsbare jongeren die uitstromen uit de jeugdzorg, blijven langer zelfstandig wonen of kunnen eerder terug naar huis. Het aantal zorgbehoevendenden op de woningmarkt neemt toe. Niet alleen verandert de omvang van deze groepen, ook hun woonwensen veranderen. Bijvoorbeeld ten aanzien van de mogelijkheid om zorg te ontvangen, betaalbaarheid, levensloopbestendigheid en samenleven met leeftijd- of leefstijlgenoten. Dit vraagt ook iets van de aanwezigheid van voorzieningen in de wijk of kern om elkaar te ontmoeten.

¹ Extramuralisering: steeds meer inwoners worden thuis behandeld i.p.v. opgenomen in een instelling en/of worden eerder dan voorheen terug naar huis begeleid na een opname.

Indicatoren

Voor de bouwsteen Omgeving zijn de volgende indicatoren geformuleerd waarbij per indicator de verwachte trend is aangegeven:

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan de vastgestelde doelstellingen van dit deelprogramma.

- Veiligheidsregio Limburg-Noord
- Zorg en Veiligheidshuis Limburg-Noord
- Veilig Thuis
- Werkbedrijf regio Limburg Noord

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2025	Start	Einde
Kadernota Sociaal domein		
Uitvoeringsprogramma Kadernota Sociaal Domein	2020	2023
Uitvoeren deelopdracht 'Versterken omgeving'	2020	2023
Uitvoeren deelopdracht 'Duurzaam partnerschap'	2020	2023
Gezondheid (incl. sport) en Zorg		
Duiding en koers gezonde en veilige leefomgeving	2022	2023
Voortzetten verbinden gezonde school met de wijk	2020	2024
Onderwijsbeleid		
Stimuleren van de verbinding tussen onderwijs en ondernemers	2022	Continu
Herijken van de Lokale Educatieve Agenda	2023	2023
Bevorderen kansengelijkheid binnen het onderwijs	2017	2024
Kunst & Cultuur		
Evalueren Cultura Venray	2024	2024
Formuleren van een voorstel om gebouwen aan te kunnen wijzen als 'karakteristiek pand'	2024	2024
Inclusieve samenleving		
Verbreden van inclusie naar groepen inwoners die niet of onvoldoende georganiseerd zijn (de zwijgende meerderheid)	2025	2025
Uitvoering geven aan de inclusieagenda "Venray voor iedereen; Inclusieagenda 2022-2024"	2022	2024
Vergroten van de bekendheid van de inclusieagenda en deze vierjaarlijks met alle belanghebbenden evalueren en actualiseren.	2023	Continu
Doorontwikkelen "Venray Dementievriendelijk"	2019	2023
Evalueren Vrijwilligersbeleid	2000	2022
Preventie		
Uitvoering geven aan actieprogramma Kansrijke Start	2023	Continu
Stimuleren van de verbinding tussen onderwijs en onze sport- en kunst & cultuursector	2022	Continu
In beeld brengen van onze preventieactiviteiten	2023	Continu
Implementeren 'Welzijn op Recept'	2021	2022
Accommodaties, subsidies en onderwijshuisv.		
Uitvoering geven aan het vastgestelde Integraal huisvestingsplan	2023	2024
Opstellen van een subsidieregeling versterken omgeving	2022	2025
Inzicht verschaffen in de vraagstukken met betrekking tot maatschappelijk vastgoed en afhankelijk van de uitkomst vervolgstappen zetten	2023	2023
Implementeren van het beleidskader subsidies (2018)	2019	2023
Zelfsturingsplan samenvoeging gemeenschapshuis en basisschool Merselo.	2016	2023
Veiligheid en Zorg		
Uitvoering geven aan het regionaal plan van aanpak mensenhandel	2023	Continu
Uitvoering geven aan het actieprogramma Grip op Onbegrip	2016	Continu
Wonen en zorg (bijzondere doelgroepen)		
Inzetten op flexwonen voor bijzondere doelgroepen	2023	Continu
Uitvoeringsprogramma wonen en zorg, waaronder opstellen Woon-zorgvisie en Visie zorgaanbod	2020	2023

Deelprogramma 1.2 VANGNET

Wat willen we bereiken?

Als gemeente blijven we altijd een (zorg)taak hebben voor onze inwoners die het (al dan niet tijdelijk) zelf niet redden. Als het nodig is, bieden wij ondersteuning door het inzetten van maatwerkvoorzieningen. Denk aan begeleiding, het verstrekken van een uitkering, ondersteuning in het huishouden of kinderopvang op sociaal-medische gronden. Dit noemen we het vangnet. Dit vangnet moet zo effectief en efficiënt mogelijk functioneren, zodat de ondersteuning waar mogelijk tijdelijk kan zijn.

Ook als het gaat om Vangnet zijn preventie en inclusie belangrijk. Daarbij wordt aangesloten bij de ambitie zoals geformuleerd onder het kopje 'Omgeving'. Ondersteuning van mantelzorgers blijft daarbij belangrijk om overbelasting te voorkomen en er mede voor te zorgen dat ze door kunnen gaan met ondersteuning bieden.

Van onze inwoners verwachten we dat iedereen op basis van de eigen mogelijkheden meedoet. Dit is goed voor onze inwoners en goed voor de Venrayse samenleving. Door mee te doen, ook als vrijwilliger, doe je immers meer voor elkaar en help je ook Venrayse organisaties en verenigingen die (deels) afhankelijk zijn van die inzet. Voor inwoners die niet op eigen kracht of met hulp van de omgeving kunnen meedoen, blijft ondersteuning via maatwerkvoorzieningen mogelijk.

Inwoners in armoede en schulden moeten naar vermogen mee kunnen doen in de samenleving. Als (financiële) belemmeringen dit meedoen in weg staan, nemen we deze zoveel mogelijk weg. We begrijpen dat (problematische) schulden stress oplevert. In de aanpak van (problematische) schulden houden we rekening met deze stressfactoren. We werken samen met de inwoner aan het oplossen en voorkomen van schulden, waarbij we uitgaan van de wil en motivatie van inwoners om hun situatie te veranderen.

We zorgen ervoor dat inwoners in armoede en schulden weten waar zij terecht kunnen en helpen hen om gebruik te maken van de mogelijkheden die er voor hen zijn. Daar waar we weten dat inwoners betaalachterstanden hebben, bijvoorbeeld via vroegsignalering, benaderen we deze proactief.

Tot slot is onze communicatie er op gericht (alle of zoveel mogelijk) inwoners te bereiken en te informeren (Hulpwijzer Venray) zodat we laagdrempelig en toegankelijk zijn.

Indicatoren

Voor de bouwsteen Vangnet zijn de volgende indicatoren geformuleerd waarbij per indicator de verwachte trend is aangegeven:

Basisindicatoren	2022	2023
Aantallen maatwerkvoorzieningen	—	↓
Jeugd, Wmo en Participatie	—	—
Cliënt ervaringsonderzoek	—	—

↑ = Stijging ↓ = Daling — = Geleijk

Vanwege de nieuwe sturing en inkoop per 1-1-2022, hebben wijzigingen plaatsgevonden in de producten van de verschillende beleidsvelden. Hierdoor kan een vergelijking met voorgaande jaren lastig worden.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan de vastgestelde doelstellingen van dit deelprogramma.

- Werkvoorzieningsschap Noord-Limburg West
- Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg-Noord
- Omnibuzz
- Samenwerkingsovereenkomst Regionale Sociale Recherche Noord Limburg

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2025	Start	Einde
Kadernota Sociaal domein		
Uitvoeren deelopdracht 'Toegang'	2021	2023
Vangnet		
Werken aan het terugdringen van wachtlijsten Jeugd en Wmo	2022	2023
Verbeteren coördinatie van en informatie over beschikbare ondersteuningsmogelijkheden voor onze inwoners	2022	2022
Definitie en ambitie bepalen voor handhaving binnen het sociaal domein	2023	2023
Evalueren en vernieuwen Armoede- en Schuldenbeleid	2022	2023
Opstellen Mantelzorgbeleid	2023	2023
We werken verder aan de implementatie en doorontwikkeling van het Werkplein	2022	2023
Onderzoeken mogelijkheden om te komen tot een integrale verordening sociaal domein	2019	2022

Deelprogramma 1.3 GEDRAG EN HOUDING

Wat willen we bereiken?

In de Kadernota Sociaal Domein is gesteld dat we voortaan anders gaan kijken en anders gaan doen. We kiezen voor positieve gezondheid, duurzame samenwerking en e-health en dus voor een andere houding en gedrag van onszelf en van onze partners.

De vernieuwde aanpak in het Sociaal Domein vraagt iets van ons als gemeente, onze partners en zeker ook van onze inwoners. Vindingrijkheid, durf en lef willen we belonen en stimuleren.

Onze leidraad daarbij is positieve gezondheid. Dit doen we met onze partners in duurzame samenwerking. E-health biedt prachtige kansen om de nieuwe aanpak in het sociaal domein te ondersteunen. Het gebruik van digitale toepassingen door inwoners voor de verbetering of ondersteuning van hun zorg, verzorging en kwaliteit van leven (e-health dus) kan hen helpen om zelf regie te houden. Bovendien is het efficiënt en klantgericht.

Indicatoren

Voor de bouwsteen Houding en gedrag zijn de volgende indicatoren geformuleerd waarbij per indicator de verwachte trend is aangegeven:

Verbonden partijen

Voor dit deelprogramma zijn er geen verbonden partijen die een bijdrage leveren aan dit deelprogramma.

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2025	Start	Einde
Kadernota Sociaal domein		
Uitvoeren deelopdracht 'Gedrag en Houding'	2020	2023

Deelprogramma 1.4 COMMUNICATIE

Wat willen we bereiken?

Onze communicatie heeft als doel om onze inwoners te informeren, inspireren, mobiliseren én activeren. Om goed te kunnen investeren in de omgeving van inwoners moeten wij en onze partners nog nadrukkelijker de boer op. Niet alleen om de boodschap te verkondigen, maar juist ook om in gesprek te blijven met onze inwoners. Hierbij moeten we duidelijker communiceren waarvoor we als gemeente staan, maar ook waar we niet van zijn.

We willen het gesprek met onze inwoners meer benutten om hen in beweging te krijgen. Het vertrekpunt is daarbij telkens de inwoner zelf, zijn of haar behoefte aan informatie en de wijze waarop hij of zij informatie zoekt. We kiezen daarom bewust voor een zorgvuldige mix van persoonlijke, papieren en digitale communicatie.

Onze nieuwe strategie is dat we iedereen bewust willen maken van wat zij zelf of samen met hun omgeving kunnen betekenen en hoe wij als gemeente daaraan kunnen bijdragen.

Indicatoren

Voor de bouwsteen Communicatie zijn de volgende indicatoren geformuleerd waarbij per indicator de verwachte trend is aangegeven:

Verbonden partijen

Voor dit deelprogramma zijn er geen verbonden partijen die een bijdrage leveren aan dit deelprogramma.

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2025	Start	Einde
Kadernota Sociaal domein		
Uitvoeren deelopdracht 'Communicatie'	2020	2023

Deelprogramma 1.5 CONTROL (FINANCIËN)

Wat willen we bereiken?

Om financieel grip te houden op de uitgaven binnen het sociaal domein en omdat inmiddels de budgetten voor het sociaal domein via de verdeelsystematiek van het gemeentefonds niet meer geormerkt zijn gaan wij uit van reëel begroten. Daarbij is voor ons de lopende begroting het vertrekpunt/de basis voor de daaropvolgende begrotingsjaren. Ook gaan wij er vanuit dat de in de begroting opgenomen middelen structureel, meerjarig gezien toereikend zijn bij ongewijzigde wet- en regelgeving en ongewijzigd beleid. Juist in het sociaal domein kunnen maatschappelijke ontwikkelingen extra taken en kosten veroorzaken. Daar kunnen we in onze begroting moeilijk op anticiperen.

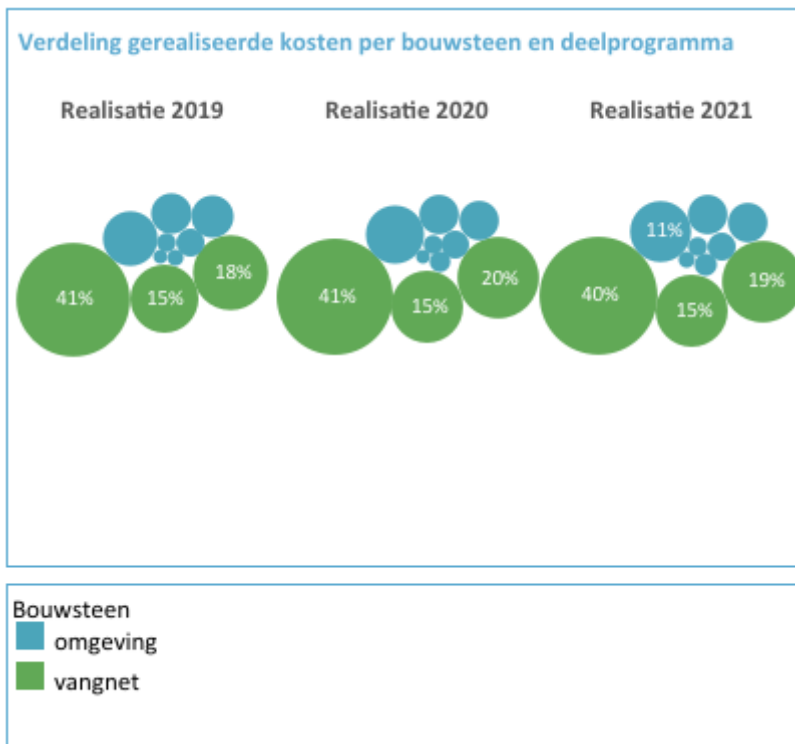
Daarnaast willen we structureel evalueren op onze beleidsdoelen en de effecten van ons beleid.

Indicatoren

Voor de bouwsteen Financiën/control zijn de volgende indicatoren geformuleerd waarbij per indicator de verwachte trend is aangegeven:

De ontwikkeling van de verhouding Omgeving – Vangnet is als volgt:

Met ingang van 2023 zijn nog een aantal specifiek rijksbijdragen geïntegreerd in de algemene uitkering. Alleen de BUIG en de integratie uitkering Participatie is nog grotendeels te volgen.

Verbonden partijen

Voor dit deelprogramma zijn er geen verbonden partijen die een bijdrage leveren aan dit deelprogramma.

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2025	Start	Einde
Kadernota Sociaal domein		
Uitvoeren deelopdracht 'Control'	2020	2023
Uitgangspunten formuleren voor het monitoren van beleidseffecten	2022	2023
Verbeteren van data-analyse binnen het sociaal domein	2022	Continu

Programma 1 Wat mag het kosten?**Opgenomen bedragen vanuit het Meerjaren Uitgaven- en Investeringsplan:**

In onderstaande tabel is een totaaloverzicht opgenomen van alle aanvragen via het MUIP. De voorstellen zijn inhoudelijk en financieel verwerkt in de voorliggende begroting.

Het bijbehorende deelprogramma is weergegeven met DP in de tabel. Als sprake is van een investering dan staat deze vermeld als PD (project deelprogramma) gevolgd door het betreffende deelprogramma nummer. Dit komt door de automatische koppeling tussen het boekwerk van de begroting en het financieel systeem waarbij een verschil is gemaakt tussen de exploitatielasten en de investeringen.

Leven	Omschrijving	Investering				Exploitatielasten			
		2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
PD11	1.1 Bruikleenvoorziening WMO jaar 2026				430.000				
DP12	1.1 Uitbreiding formatie Werkplein en inhuur boeteproces en dubieuze debiteuren					761.351	535.756	546.472	557.404
DP12	1.1 Woonunits WMO jaar 2025			100.000					11.600
DP11	1.2 Noodlokalen Focus-Spectrum					27.123	28.046		
PD11	DP1.2 AH-pand - prijsindex	150.000					8.400	8.304	8.208
PD11	DP1.2 AH-pand - verduurzaming	100.000					5.600	5.536	5.472
Totalen		250.000		100.000	430.000	788.474	577.802	560.312	582.684

Totaaloverzicht van baten en lasten

In de volgende tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en als positief als er meer baten zijn dan lasten.

Bedragen x € 1.000	Rekening 2021	Begroting vorig jaar 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma 1 LEVEN						
DP11 OMGEVING	18.479	22.891	21.838	22.420	22.278	21.946
DP12 VANGNET	59.407	59.343	59.388	59.870	60.829	61.757
Totaal Lasten excl. reserves	77.886	82.234	81.226	82.290	83.107	83.704
DP11 OMGEVING	0	400	0	0	0	0
DP12 VANGNET	50	126	0	0	0	0
Totaal Lasten reserves	50	526	0	0	0	0
Totaal Lasten	77.936	82.760	81.226	82.290	83.107	83.704
DP11 OMGEVING	2.520	6.300	5.660	5.511	5.377	4.974
DP12 VANGNET	29.346	25.972	25.596	25.421	25.402	25.268
Totaal Baten excl. reserves	31.865	32.271	31.255	30.932	30.779	30.242
DP11 OMGEVING	727	1.361	255	228	161	162
DP12 VANGNET	931	2.864	32	32	32	32
Totaal Baten reserves	1.658	4.226	286	260	192	193
Totaal Baten	33.523	36.497	31.541	31.192	30.971	30.435
Totaal Programma 1 LEVEN	-44.413	-46.263	-49.685	-51.098	-52.136	-53.269

Bedragen x € 1.000	Rekening 2021	Begroting vorig jaar 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma 1 LEVEN						
DP11 OMGEVING	15.959	16.591	16.178	16.909	16.902	16.972
DP12 VANGNET	30.062	33.371	33.793	34.449	35.427	36.490
Totaal Saldo excl. reserves	46.021	49.962	49.971	51.358	52.328	53.462
DP11 OMGEVING	-727	-961	-255	-228	-161	-162
DP12 VANGNET	-881	-2.738	-32	-32	-32	-32
Totaal Saldo reserves	-1.608	-3.700	-286	-260	-192	-193
Totaal Programma 1 LEVEN	44.413	46.263	49.685	51.098	52.136	53.269

De analyse betreffende de afwijking begroting na wijziging ten opzichte van de realisatie is opgenomen in de jaarrekening onder paragraaf 2.2 Recapitulatie baten en lasten.

Programma 2 WONEN

Onze algemene ambitie WONEN

De behoefte aan woningen groeit en daarom zetten wij in op het bouwen van goede en voldoende woningen voor al onze inwoners. Daarnaast werken we de komende jaren aan het minimaal behouden en waar nodig en mogelijk verbeteren van de kwaliteit van onze leefomgeving. Wij zetten stappen vooruit om onze woon- en leefomgeving duurzamer, veiliger en gezonder te maken. Wij bouwen verder op de uitgangspunten die door de gemeenteraad zijn vastgesteld binnen de omgevingsprogramma's Wonen, Landelijk Gebied en Venray Vergroent.

Deelprogramma 2.1 WONINGBOUW

Wat willen we bereiken?

We willen meer regie op de woningbouwontwikkelingen en realisatie van woningbouwprojecten waarbij we zowel kwantitatief als kwalitatief woningen toevoegen, in verschillende typen en prijsklassen in alle dorpen. Met de focus op betaalbare woningen, voor lage en midden- inkomens. Hierbij houden we rekening met een toenemende vraag naar betaalbare huisvesting voor bijzondere groepen. Ook is er aandacht voor passend aanbod voor senioren, waardoor er woningen vrijkomen voor woningzoekenden en meer doorstroming ontstaat in de bestaande woningvoorraad.

Omgevingsprogramma Wonen

We streven in Venray naar een zodanig woningbestand dat iedereen die dat wil een passende woning kan kopen of huren. Voldoende woningen (kwantitatief) die toekomstbestendig zijn (kwalitatief). Onder toekomstbestendig verstaan wij levensloopbestendig en duurzaam. Wij stimuleren daarbij nieuwe en creatieve woonvormen.

Het Omgevingsprogramma Wonen vormt een goede basis om de hierboven genoemde ambitie te realiseren.

Omgevingswet

In 2023 zal de Omgevingswet worden ingevoerd die grote gevolgen gaat hebben voor zowel inwoners als organisatie. We beginnen pragmatisch met de invoering van de omgevingswet om al lerend de noodzakelijke verandering vorm te geven.

Huisvesting internationale werknemers

Internationale werknemers dragen bij aan de economische ontwikkeling van Venray. De (tijdelijke) huisvesting van internationale werknemers is een belangrijk aandachtspunt. Er wordt integraal en regionaal afgestemd beleid opgesteld waarin een kwalitatieve invulling van de verschillende woonbehoeften van internationale werknemers is opgenomen maar ook onderwerpen als veiligheid, uitbuiting, registratie, toezicht, handhaving, integratie. Een recent opgeleverd onderzoek dient hiervoor als basis.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan de vastgestelde doelstellingen van dit deelprogramma.

- Brabander - Aan den Heuvel

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2025	Start	Einde
Omgevingswet		
Implementeren Omgevingswet 2020/2021	2015	2030
Omgevingsprogramma "Wonen"		
Uitvoering van het Omgevingsprogramma Wonen	2022	Continu
Stimuleren verduurzamen bestaande woningvoorraad	2017	Continu
Herijking bestaand grondbeleid	2023	2023
Verbetering doorstroming op de woningmarkt	2023	Continu
Stimuleren van inbreiding en herbestemming van leegstaande panden, met aandacht voor voldoende ruimte en groen	2022	Continu
Sturen op de bouw van meer betaalbare woningen zowel in Venray als in de kernen	2022	Continu
Kaders opstellen voor het inzetten van flexwoningen als tijdelijke woonvoorziening	2022	2022
Evaluatie en mogelijke aanpassing startersleningen	2023	2023
Intensiveren en structureren overleg met betrekking tot prestatieafspraken Wonen Limburg en huurdersbelangenvereniging	2022	2023
Samenwerkingstafel woningbouw inrichten en oppakken (woontafel)	2022	Continu
Afspraken maken met Wonen Limburg en andere partijen die sociale woningbouw realiseren	2023	2023
Opstellen van een huisvestingsverordening en doelgroepenverordening	2022	2023
Huisvesting internationale werknemers		
Opstellen van integraal beleid voor internationale werknemers	2023	2023
Uitvoering geven aan integraal beleid internationale werknemers	2023	Continu

Deelprogramma 2.2 WOONOMGEVING

Wat willen we bereiken?

Woonomgeving

De woonomgeving moet veilig en schoon zijn. Ook moet er voldoende groen zijn en voldoende ruimte voor sport en spel. Het ontwikkelen en in stand houden van een mooie woonomgeving doen we bij voorkeur samen met de inwoners.

Vliegbasis de Peel

De heropening van vliegbasis De Peel is geen gewenste ontwikkeling voor gemeente Venray en de regio. Vanuit de regierol die wij in dit dossier binnen de regio innemen, behartigen wij de belangen van inwoners en ondernemers. We focussen op een optimale informatievoorziening naar stakeholders. We zetten communicatie in om belanghebbenden, politiek, inwoners en pers in de regio, zowel voor- en tegenstanders, tijdig en goed te informeren over het proces en over mogelijkheden om een mening of reactie te geven. We halen ook actief informatie en meningen op. Ook bieden we ze inzicht in mogelijkheden om hun mening of reactie te geven. Wij volgen nauwkeurig alle processtappen die Defensie zet en reageren kritisch waar nodig. Ook nemen we zelf initiatief om relevante informatie op te halen en te verifiëren. Wij sturen aan op de uitvoering van relevante onderzoeken en monitoren de uitkomsten kritisch. Vanuit de regierol in de regio hebben wij intensief overleg met omliggende gemeenten en provincies Limburg en Brabant en stemmen de gezamenlijke belangen goed af.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan de vastgestelde doelstellingen van dit deelprogramma.

- Bodemzorg Limburg BV
- Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)
- Natuurnetwerk Gemeenten

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2025	Start	Einde
Woonomgeving		
Inzetten op (preventieve) communicatie over het afvalbeleid	2022	Continu
Evaluatie van de huidige kadernota afvalbeleid en het opstellen van een nieuwe kadernota afvalbeleid	2023	2025
Meer ruimte maken voor groen, beweging en ontmoeting in de woonomgeving	2025	2025
Evalueren van het huidige speelruimteplan en het opstellen van een toekomstig speelruimteplan	2022	2023
Voortzetting en stimuleren van burgerinitiatieven met betrekking tot zwerfafval	2022	Continu
Vliegbasis de Peel		
Invulling geven aan de gevraagde regierol bij reactivering van vliegbasis "De Peel"	2022	Continu

Deelprogramma 2.3 VEILIGHEID EN HANDHAVING

Wat willen we bereiken?

Veiligheid

Veiligheid is een breed begrip. Het gaat hier bijvoorbeeld om de sociale veiligheid, het voorkomen van ondermijning en andere vormen van criminaliteit, maar ook digitale veiligheid, verharding en maatschappelijke onrust, fysieke veiligheid en crisisbeheersing. Onze ambitie is dat iedereen die in Venray verblijft veilig moet kunnen wonen, werken, leren en recreëren.

We zetten in op een preventieve aanpak. Wanneer handhaving nodig is, moet dit stevig en consequent gebeuren, waarbij grenzen stellen hand in hand gaat met perspectief bieden.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving

Vanuit ons principe 'afpraak is afspraak' wordt er wanneer het nodig is stevig en consequent gehandhaafd. Daarbij zien we toezicht en handhaving zeker niet als een doel op zich maar als een middel om daar waar inwoners of partijen zich niet aan gemaakte afspraken houden in te grijpen. Waarbij wij hopen dat het scheppen van duidelijkheid er uiteindelijk toe leidt dat er minder toezicht en handhaving nodig is.

Wanneer we keuzes moeten maken waar we onze beschikbare capaciteit op inzetten, dan wegen we dat zorgvuldig af. Daarbij kijken we naar thema's die voor ons en onze samenleving belangrijk zijn, maar ook naar zaken als noodzaak en effectiviteit van handhaving. Samenwerking met andere regio's kan hierbij ook een optie zijn.

Bij het vaststellen van nieuw beleid en nieuwe regels brengen we expliciet in beeld wat dit betekent voor (de uitvoering op) toezicht en handhaving. Dit geldt zowel voor ruimtelijke als sociale vraagstukken.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan de vastgestelde doelstellingen van dit deelprogramma.

- Veiligheidsregio Limburg-Noord
- Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord
- RIEC
- Samenwerking VTH Gennep-Venray
- Toezicht- / handhavingsorganisatie Horst a/d Maas en Venray

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2025	Start	Einde
Veiligheid		
Standpunt innemen voor wat betreft de (vestigingslocaties van) coffeeshops in Venray en het coffeeshopbeleid hierop aanpassen	2022	2023
Uitwerken van een nieuw integraal veiligheidsbeleid, met daaraan gekoppeld een dynamische veiligheidsagenda.	2021	2023
Aanpakken van vormen van criminaliteit/ondermijning	2019	Continu
Vergunningverlening, toezicht en handhaving		
Screenen van bestaand beleid in relatie tot toezicht en handhaving	2023	Continu
Verankeren van toezicht en handhaving in beleidsvorming	2023	Continu
Het ontwikkelen van beleid op niet benutte vergunningen (zowel bouwen, als milieu)	2023	2023
Meewerken aan één gemeenschappelijke VTH-applicatie voor Limburg	2018	2022

Deelprogramma 2.4 NATUUR LANDSCHAP PLATTELANDSONTWIKKELING

Wat willen we bereiken?

De transitie van het landelijk gebied wordt door velen gezien als een van de grootste opgave van de komende decennia. Verschillende maatschappelijke opgaven leggen beslag op het landelijk gebied en hebben effect op onze inwoners, bedrijven en omgeving (klimaatakkoord, energietransitie, biodiversiteit, transitie van de landbouw, eiwittransitie, verdroging van de bodem, Nitraatrichtlijn water, etc.).

Er landen veel opgaven in het landelijk gebied. De ruimte is beperkt, waardoor op een slimme manier functies bij elkaar gebracht moeten worden, maar ook functies gescheiden moeten worden (om hinder en overlast te voorkomen). In de omgevingsvisie staan de ambities van Venray beschreven. Het programma Landelijk gebied valt onder de omgevingsvisie en dat betekent dat in het programma de visie verder wordt uitgewerkt en vertaald richting het landelijke gebied. In het programma worden de stappen opgenomen om daar te komen. Deze stappen worden in het programma op een tijdslijn weggezet.

De opgaven in het landelijk gebied zijn groot en vraagt iets van ons als organisatie, maar ook van onze inwoners en onze ondernemers. Verbinding en draagvlak is nodig om de opgaven uit te kunnen voeren. De aanpak kan de gemeente dus niet alleen. Daarom zijn een klankbordgroep en een expertteam een belangrijke schakel in dit programma.

Omdat de opgaven in het landelijk gebied niet stoppen bij de gemeentegrens zoeken wij als Venray ook aansluiting bij de gemeente in (Noord) Limburg en in de regio.

Omgevingsprogramma landelijk gebied

We willen ons mooie buitengebied koesteren, er goed voor zorgen en het goed achterlaten voor volgende generaties. Dit doen wij samen met onze inwoners en ondernemers in het landelijk gebied en de regio. Alleen samen komen we tot gedragen oplossingen voor de grote vraagstukken van deze tijd.

Belangrijk gezamenlijk uitgangspunt is dat ontwikkelingen in het landelijk gebied moeten leiden tot een verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving en de ruimtelijke kwaliteit. De doelen uit de Omgevingsvisie Venray zijn daarbij leidend. Een heldere koers geeft houvast. Wij staan daarbij voor een gezonde en veilige leefomgeving, een gezonde natuur, voldoende aandacht voor flora en fauna (biodiversiteit), een gezonde bodem en waterkwaliteiten gezonde en toekomstbestendige (agrarische) ondernemingen.

De landelijke opgaves met betrekking tot natuurherstel- en ontwikkeling, klimaatopgave, stikstofreductie, bodem en water zijn groot en hebben invloed op ons landelijke gebied. De Omgevingsvisie Venray is hierbij leidend. Daar waar nodig stemmen we de uitvoering van de Omgevingsvisie af op basis van de uitwerking van het Rijk en de provincie.

De provincie heeft de opdracht van het Rijk gekregen om de opgaves in gebiedsplannen uit te werken in samenwerking met de regio (gemeente), het waterschap en stakeholders. Daar waar wij

de mogelijkheden hebben of krijgen, zullen wij zeker meedenken bij het komen tot nieuwe perspectieven voor onze inwoners en ondernemers in ons buitengebied.

Verbonden partijen

Voor dit deelprogramma zijn er geen verbonden partijen die een bijdrage leveren aan dit deelprogramma.

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2025	Start	Einde
Omgevingsprogramma "Landelijk gebied"		
Onderzoek naar versterking van de grondpositie van de gemeente in het buitengebied	2025	2025
Opstellen van een handelingskader met betrekking tot mestverwerking in Venray	2025	2025
Metten luchtkwaliteit en geluid	2024	Continu
Monitoren en handhaven van normen voor geur, fijn stof of geluid	2025	Continu
Monitoren van uitvoering van de Visie Veehouderij Venray	2018	Continu
Planologische aanpassing stoppende locaties	2018	2022
Invulling en uitvoering geven aan het Uitvoeringsprogramma Landelijk Gebied	2022	Continu

Deelprogramma 2.5 DUURZAAMHEID

Wat willen we bereiken?

Algemeen

Wij bouwen verder op het omgevingsprogramma 'Venray Vergroent'. Hiermee geven we verdere invulling geven aan de opgaven op het gebied van energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie.

Wij committeren ons aan de landelijke doelstelling om de uitstoot van broeikasgassen in 2030 gehalveerd te hebben. Verder streven wij naar een betere bescherming van onze natuur. Vele doelen van 'Venray Vergroent' kunnen we alleen behalen met de inzet van onze inwoners, ondernemers en organisaties door in goede verbinding te staan met de samenleving en het voeren van 'het goede gesprek'.

'Venray Vergroent' gaat ons allemaal aan en daarom komen onderdelen ook terug bij andere programma's, zoals woningbouw en woonomgeving, landelijk gebied, mobiliteit en economie.

Energietransitie

Bij het herijken van de Energiestrategie wordt de landelijke doelstelling als uitgangspunt genomen. Daarnaast wordt het, als gevolg van de transportschaarste op het elektriciteitsnet, steeds belangrijker om ook te kijken wat op- en overslag van energie kan betekenen in de Energietransitie. We gaan hier een realistisch doel in de Energiestrategie voor opnemen.

De regio Noord- Limburg staat voor een grote opgave als het gaat om duurzame energie, deze opgave wordt zichtbaar in de Regionale Energiestrategie (RES) Noord- en Midden- Limburg. Daarin is een ambitie bepaald voor 2030 die haalbaar lijkt. Wel is het zo dat we hiermee onze eigen gemeentelijke doelstelling niet halen, omdat de RES geen invulling geeft aan de opgaven van de bedrijven, landbouw en mobiliteit. Ook is de energietransitie in 2030 niet klaar en moet er meer gebeuren vanwege onder andere de te verwachten stijging naar de vraag van elektriciteit voor warmte en mobiliteit. Kortom ook voor de verdere toekomst ligt er een behoorlijke opgave, die wij samen met onze inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden willen invullen.

Dit doen we onder andere door te kijken naar drie grote opwek locaties in de regio waarvan 1 in Venray/Horst aan de Maas. Daarvoor moet gekeken worden naar kansen en mogelijkheden voor duurzame energieopwekking, recreatie, toerisme, natuur, waterbeheer en landbouw (innovatieve vormen en transitie) te integreren zodanig dat ze elkaar versterken.

Circulaire economie

Doelstelling: In 2035 is de circulaire werkwijze normaal geworden, ook bij alle ondernemers. Deze werkwijze bestaat uit het slim ontwerpen van producten, hergebruiken, repareren en vervolgens recyclen, zodat de grondstoffen waarvan het product ooit gemaakt is opnieuw beschikbaar zijn. Om dit te bereiken is in 2021 de Visie Circulaire Economie Venray opgesteld en wordt een bijbehorend uitvoeringsprogramma uitgevoerd.

Klimaatadaptatie

Doelstelling: in 2035 is de gemeente Venray klimaatadaptief. Hiertoe is in 2021 een Visie Klimaatadaptatie opgesteld en vastgesteld en een bijbehorend uitvoeringsprogramma waarin projecten staan die bijdragen aan het voorkomen dan wel beperken van negatieve effecten als gevolg van overstromingen, wateroverlast, droogte en hitte en het versterken en verbeteren van de biodiversiteit.

Verbonden partijen

Voor dit deelprogramma zijn er geen verbonden partijen die een bijdrage leveren aan dit deelprogramma.

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2025	Start	Einde
Omgevingsprogramma "Venray vergroent"/comm.		
Actualiseren van het procesplan Venray Vergroent	2022	2022
Energietransitie		
Uitvoering Energietransitie	2018	Continu
Circulaire economie		
Uitwerking Circulaire economie	2019	Continu
Klimaatadaptatie		
Invoering Klimaatadaptatie	2019	Continu

Programma 2 Wat mag het kosten?

Opgenomen bedragen vanuit het Meerjaren Uitgaven- en Investeringsplan:

In onderstaande tabel is een totaaloverzicht opgenomen van alle aanvragen via het MUIP. De voorstellen zijn inhoudelijk en financieel verwerkt in de voorliggende begroting.

Het bijbehorende deelprogramma is weergegeven met DP in de tabel. Als sprake is van een investering dan staat deze vermeld als PD (project deelprogramma) gevolgd door het betreffende deelprogramma nummer. Dit komt door de automatische koppeling tussen het boekwerk van de begroting en het financieel systeem waarbij een verschil is gemaakt tussen de exploitatielasten en de investeringen.

Wonen	Omschrijving	Investing				Exploitielasten			
		2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
DP21	DP2.1 Versnelling woningbouw					160.000			
PD22	DP2.2 Speelvoorzieningen (2026)				313.000				
DP24	DP2.4 Areaaluitbreiding door ruimtelijke projecten					43.566	36.564	33.959	34.639
DP24	DP2.4 Omgevingsprogramma Landelijk Gebied					270.000	266.600		
DP25	DP4.2 Klimaatadaptatie					167.500	170.850	174.267	177.753
Totalen					313.000	641.066	474.014	208.226	212.392

Totaaloverzicht van baten en lasten

In de volgende tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en als positief als er meer baten zijn dan lasten.

Bedragen x € 1.000	Rekening 2021	Begroting vorig jaar 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma 2 WONEN						
DP21 WONINGBOUW	3.435	3.079	3.346	2.851	2.848	2.877
DP22 WOONOMGEVING	9.747	10.245	9.894	10.023	10.180	10.363
DP23 VEILIGHEID EN HANDHAVING	5.375	4.893	4.903	4.947	4.989	5.030
DP24 NATUUR LANDSCHAP PLATTELANDSONTWIKKELING	490	1.188	1.213	979	492	502
DP25 DUURZAAMHEID	581	921	803	711	727	743
Totaal Lasten excl. reserves	19.628	20.325	20.159	19.510	19.236	19.516
DP21 WONINGBOUW	229	0	0	0	0	0
DP22 WOONOMGEVING	217	217	217	217	0	0
DP24 NATUUR LANDSCHAP PLATTELANDSONTWIKKELING	292	5	5	4	3	2
DP25 DUURZAAMHEID	80	0	0	0	0	0
Totaal Lasten reserves	817	222	222	221	3	2
Totaal Lasten	20.445	20.547	20.381	19.731	19.239	19.518
DP21 WONINGBOUW	2.718	1.604	1.531	1.459	1.384	1.377
DP22 WOONOMGEVING	6.185	6.401	6.222	6.268	6.103	6.180
DP23 VEILIGHEID EN HANDHAVING	624	457	366	371	376	380
DP24 NATUUR LANDSCHAP PLATTELANDSONTWIKKELING	290	479	651	425	201	203
DP25 DUURZAAMHEID	89	326	109	0	0	0
Totaal Baten excl. reserves	9.906	9.267	8.879	8.522	8.064	8.141
DP21 WONINGBOUW	174	108	335	5	5	5
DP22 WOONOMGEVING	0	230	0	0	0	0
DP23 VEILIGHEID EN HANDHAVING	133	37	0	0	0	0
DP24 NATUUR LANDSCHAP PLATTELANDSONTWIKKELING	209	434	0	0	0	0
DP25 DUURZAAMHEID	130	80	0	0	0	0
Totaal Baten reserves	646	889	335	5	5	5
Totaal Baten	10.552	10.156	9.214	8.527	8.068	8.146
Totaal Programma 2 WONEN	-9.894	-10.391	-11.166	-11.204	-11.171	-11.372

Bedragen x € 1.000	Rekening 2021	Begroting vorig jaar 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma 2 WONEN						
DP21 WONINGBOUW	717	1.475	1.815	1.392	1.465	1.500
DP22 WOONOMGEVING	3.561	3.844	3.672	3.755	4.078	4.183
DP23 VEILIGHEID EN HANDHAVING	4.752	4.436	4.537	4.576	4.613	4.650
DP24 NATUUR LANDSCHAP PLATTELANDSONTWIKKELING	200	709	561	554	290	299
DP25 DUURZAAMHEID	492	595	695	711	727	743
Totaal Saldo excl. reserves	9.722	11.059	11.280	10.988	11.173	11.375
DP21 WONINGBOUW	55	-108	-335	-5	-5	-5
DP22 WOONOMGEVING	217	-13	217	217	0	0
DP23 VEILIGHEID EN HANDHAVING	-133	-37	0	0	0	0
DP24 NATUUR LANDSCHAP PLATTELANDSONTWIKKELING	83	-430	5	4	3	2
DP25 DUURZAAMHEID	-50	-80	0	0	0	0
Totaal Saldo reserves	171	-668	-113	216	-2	-3
Totaal Programma 2 WONEN	9.894	10.391	11.166	11.204	11.171	11.372

De analyse betreffende de afwijking begroting na wijziging ten opzichte van de realisatie is opgenomen in de jaarrekening onder paragraaf 2.2 Recapitulatie baten en lasten.

Programma 3 WERKEN

Onze algemene ambitie WERKEN

Wij blijven ons onverminderd inzetten voor een welvarend Venray. Aantrekkelijk om te wonen, werken, leren en recreëren. Hier hoort een gezonde en toekomstbestendige economie en een goede bereikbaarheid van Venray via weg, spoor, water en de digitale snelweg bij. Wij vinden het belangrijk dat sectoren en bedrijven in Venray duurzaam kunnen blijven innoveren en ontwikkelen. Steeds meer ontwikkelingen op het gebied van economie, arbeidsmarkt, kennisinfrastructuur en mobiliteit zijn niet langer lokaal. Daarom is en blijft onze ambitie om ook in regionaal verband actief te zijn. We profileren Venray, juist via die sectoren die bijdragen aan de richting die we voor de toekomst van Venray willen bereiken. Verder is het onze ambitie om als Venray voor bedrijven herkenbaar en aantrekkelijk te blijven als vestigingsplaats, zeker voor de bestaande Venrayse bedrijven.

Deelprogramma 3.1 ECONOMISCHE ONTWIKKELING

Wat willen we bereiken?

Bedrijven en arbeidsmarkt

Venray moet bestaande bedrijven ruimte blijven bieden, voor ontwikkeling en groei. Hiervoor zetten we in op de revitalisering van bedrijventerreinen en (leegstaande) bedrijfsgebouwen. Om dat goed te doen moeten we weten wat de behoeften zijn van bedrijven. Voor nieuw te vestigen bedrijven vergt de diversiteit in de aard van de bedrijvigheid aandacht. Nieuwe bedrijven moeten iets toevoegen aan Venray. Zo draagt nieuwe economische bedrijvigheid bij aan een aantrekkelijk, toekomstbestendig en gezond Venray. Wij verwachten van onze bestaande en nieuwe bedrijven dat we samen investeren in een gezond en prettig leef- en werkgebied en een economisch sterke gemeente.

Onze ambities voor economische ontwikkeling bereiken we alleen door goed samen te werken met onze ondernemers, onderwijsinstellingen, andere overheden en onze omgeving (de vier O's of de quatro helix). Dit geldt ook waar het gaat om de krapte op de arbeidsmarkt en een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Samenwerken gaat dus over de gemeente- of regiogrenzen heen. Wij zien kansen in de Oost-West as: samenwerking met Brainport en Helmond aan de ene kant en met onze Duitse burens aan de andere kant.

Kennis en innovatie

Onze kennisinfrastructuur moet aansluiten bij ons lokale en regionale economische profiel. Op regionaal niveau werken we, via bijvoorbeeld 'De Gezondste Regio', samen met partners zoals de Brightlands Campus Greenport Venlo. Venray investeert! In het belang van onze inwoners, onze bedrijven en in het belang van onze regio.

Centrumontwikkeling

Een aantrekkelijk Venrays centrum, daar gaan we voor. De vastgestelde centrumvisie, die uitgaat van een compact, compleet en comfortabel centrum, is hierin leidend. Leegstand pakken we aan door op zoek te gaan naar creatieve oplossingen. In het centrum moeten meerdere functies samenkomen.

Bij de centrumontwikkeling nemen we de regie en vernieuwen we de samenwerking met onze partners. Waarbij wij onze partners vragen om krachten te bundelen om zodoende te komen tot meer slagkracht, daadkracht en efficiency. Als gemeente wegen we weliswaar alle belangen mee, maar we sturen ook nadrukkelijk op het te bereiken effect en het te bereiken resultaat.

Vrijetijdseconomie

De sector is van groot belang voor de regio en daarmee ook voor Venray. Vanuit de gedachte om regionaal goed samen te werken zetten we de uitvoering van het regionale Actieprogramma Vrijetijdseconomie voort. Het doel is dat Noord Limburg eind 2025 het belangrijkste en meest aantrekkelijke verblijfsrecreatiegebied van Limburg is voor de "short break" vakantiemarkt met een sterk en vitaal fijnmazig netwerk van kleine- en grootschalige recreatieve voorzieningen. De sector draagt door bestedingen en werkgelegenheid ook bij aan de lokale economie en aan het behoud en/of versterking van ons voorzieningenaanbod. Voor Venray draagt recreatie en toerisme door het aangaan van cross-overs ook bij aan onze andere economische pijlers en dat biedt recreatieve mogelijkheden, niet enkel voor bezoekers en gasten, maar vooral ook voor onze inwoners.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan de vastgestelde doelstellingen van dit deelprogramma.

- Toeristisch en Recreatief Platform Venray
- BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo
- Venray Bloeit
- Limburg Marketing
- Regio Noord-Limburg
- Blueports Limburg

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2025	Start	Einde
Bedrijven en arbeidsmarkt		
Integrale aanpak arbeidsmarktbeleid	2016	Continu
Realiseren werklandschap	2015	Continu
Bieden van groeimogelijkheden voor bestaande en nieuwe bedrijven met oog voor kwalitatieve bedrijvigheid	2023	Continu
Stimuleren van bedrijvigheid die past bij de potentiële Venrayse beroepsbevolking	2022	Continu
Het samen met de partners realiseren van de Coalitie Brede Welvaart Venray (samenwerking binnen de vier O's)	2022	2023
Tot overeenstemming komen met het Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo met betrekking tot de keuzes die we maken ten aanzien van de bedrijventerreinen	2023	2023
Onderzoek naar het versterken van het economisch belang en het benutten van kansen van de (geestelijke) gezondheidszorg in en voor Venray	2023	2023
Ontwikkelen van 30 ha. Netto bedrijventerrein Venray	2017	2022
Herijken van de regionale visie bedrijventerreinen	2019	2022
Uitvoeren haalbaarheidsonderzoek alternatieve functies De Brier	2019	2022
Kennis en innovatie		
Blijvend investeren in de ontwikkeling van Brightlands Campus Greenport Venlo - kennislandschap	2015	Continu
Initiëren/faciliteren Agrofood in de regio incl. Eiwitrijk, Agropole	2015	Continu
Stimuleren kennisontwikkeling	2015	Continu
Centrumontwikkeling		
Voeren van regie op de centrumontwikkeling	2022	Continu
Inzetten op transformatie van leegstaande panden	2022	Continu
Zorgen voor een aantrekkelijk en gezond centrum met meer groen	2023	Continu
Stimuleren/faciliteren transformatie winkels in aanloopstraten	2018	2023
Verplaatsen van de bibliotheek naar het kernwinkelgebied	2018	2023
Vrijtijdseconomie		
Aansluiten bij regionale samenwerkingsverbanden op het gebied van toerisme	2022	Continu
Versterken van de kwaliteit en diversiteit en vitaliteit van ons verblijfsaanbod	2022	Continu
Versterken van regionale en lokale promotiestructuur	2022	Continu
Organiseren van een werkstructuur en samenwerking van stakeholders bij het actieprogramma VTE	2018	2025
Uitvoeren actieprogramma Vrijtijdseconomie (VTE)	2018	2025
Realiseren van meer en betere (gethematiseerde) routes die passen bij het DNA van Venray	2022	Continu

Deelprogramma 3.2 MOBILITEIT EN INFRASTRUCTUUR

Wat willen we bereiken?

Mobiliteit en infrastructuur

De gemeente Venray is via weg, spoor en water goed en veilig bereikbaar. Daarbij zijn de verschillende kernen goed en veilig bereikbaar en onderling goed met elkaar verbonden. We streven naar duurzame mobiliteit en investeren in een goede, veilige en duurzame bereikbaarheid van Venray. We zetten in op het stimuleren van fietsgebruik met de daarbij behorende veilige infrastructuur.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan de vastgestelde doelstellingen van dit deelprogramma.

- NV Waterleiding Maatschappij Limburg
- Enexis Holding
- Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum
- Via Venray
- Regionaal Mobiliteitsoverleg (RMO) Noord-Limburg

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2025	Start	Einde
Mobiliteit		
Herzien van het huidige beleid en formuleren van nieuwe uitgangspunten voor fietsen en lopen in het centrum	2017	2022
Actualiseren netwerkennota	2022	2023
Investeren in duurzame mobiliteit	2022	Continu
'Mobiliteitsarmoede' inventariseren en verbeteren toegang tot mobiliteit	2022	Continu
Aanpakken van onveilige verkeerssituaties door risico gestuurd te werken	2022	Continu
Actualiseren beleidslijn veilige schoolomgeving	2022	2022
Opstellen en uitvoeren van een programma met gedragscampagnes voor een veilige deelname aan het verkeer	2022	Continu
Opstellen beleid laadinfrastructuur	2023	2023
Upgraden van de stationsomgeving met aandacht van duurzaam voor- en natransport	2015	Continu
Investeren in voldoende oplaadpunten voor vervoersmiddelen, zoals auto, scootmobiel en fiets	2018	Continu
Actualiseren parkeerbeleid en parkeernormennota	2022	2023
Infrastructuur		
Vorm, inhoud en uitvoering geven aan de Gebiedsagenda Via Venray en het Infraplan Via Venray	2015	2025
Investeren in goede fietsverbindingen, fietsstraten en doorfietsroutes met bijbehorende voorzieningen, inclusief actief inzetten op grondverwerving waar nodig	2019	Continu
Realiseren van fysieke aanpassingen t.b.v. verkeersveiligheid bij schoolomgevingen	2023	2025
Uitbreiden van de 30kmh zones (erftoegangswegen), inclusief introductie Gebiedsontsluitingsweg-30 (GOW-30).	2023	Continu
Opstellen beheerplan civiele kunstwerken	2023	2023

Programma 3 Wat mag het kosten?

Opgenomen bedragen vanuit het Meerjaren Uitgaven- en Investeringsplan:

In onderstaande tabel is een totaaloverzicht opgenomen van alle aanvragen via het MUIP. De voorstellen zijn inhoudelijk en financieel verwerkt in de voorliggende begroting.

Het bijbehorende deelprogramma is weergegeven met DP in de tabel. Als sprake is van een investering dan staat deze vermeld als PD (project deelprogramma) gevolgd door het betreffende deelprogramma nummer. Dit komt door de automatische koppeling tussen het boekwerk van de begroting en het financieel systeem waarbij een verschil is gemaakt tussen de exploitatielasten en de investeringen.

Werken	Omschrijving	Investering				Exploitatielasten			
		2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
Bedragen x € 1		2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
PD32	Maatregelen vergroten verkeersveiligheid	650.000	607.400	275.000			30.400	54.983	69.820
DP32	Evenementenkast grote markt	30.000					3.480	3.432	3.384
Totalen		680.000	607.400	275.000			33.880	58.415	73.204

Totaaloverzicht van baten en lasten

In de volgende tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en als positief als er meer baten zijn dan lasten.

Bedragen x € 1.000	Rekening 2021	Begroting vorig jaar 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma 3 WERKEN						
DP31 ECONOMISCHE ONTWIKKELING	1.608	1.039	2.244	1.780	2.099	2.126
DP32 MOBILITEIT EN INFRASTRUCTUUR	12.221	12.450	13.073	13.967	15.367	15.707
Totaal Lasten excl. reserves	13.830	13.489	15.317	15.747	17.465	17.833
DP31 ECONOMISCHE ONTWIKKELING	1.444	2.083	20	296	0	0
DP32 MOBILITEIT EN INFRASTRUCTUUR	249	284	0	0	0	0
Totaal Lasten reserves	1.693	2.367	20	296	0	0
Totaal Lasten	15.523	15.856	15.336	16.043	17.465	17.833
DP31 ECONOMISCHE ONTWIKKELING	1.293	580	185	187	187	188
DP32 MOBILITEIT EN INFRASTRUCTUUR	5.634	6.118	5.907	5.940	6.099	6.202
Totaal Baten excl. reserves	6.927	6.698	6.092	6.127	6.286	6.390
DP31 ECONOMISCHE ONTWIKKELING	101	809	498	389	394	399
DP32 MOBILITEIT EN INFRASTRUCTUUR	342	584	382	331	331	331
Totaal Baten reserves	443	1.393	880	720	725	729
Totaal Baten	7.371	8.091	6.972	6.846	7.010	7.120
Totaal Programma 3 WERKEN	-8.152	-7.765	-8.364	-9.197	-10.455	-10.713

Bedragen x € 1.000	Rekening 2021	Begroting vorig jaar 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma 3 WERKEN						
DP31 ECONOMISCHE ONTWIKKELING	315	459	2.059	1.594	1.911	1.938
DP32 MOBILITEIT EN INFRASTRUCTUUR	6.587	6.332	7.166	8.027	9.268	9.505
Totaal Saldo excl. reserves	6.902	6.791	9.225	9.620	11.179	11.442
DP31 ECONOMISCHE ONTWIKKELING	1.343	1.274	-478	-93	-394	-399
DP32 MOBILITEIT EN INFRASTRUCTUUR	-93	-300	-382	-331	-331	-331
Totaal Saldo reserves	1.250	974	-861	-424	-725	-729
Totaal Programma 3 WERKEN	8.152	7.765	8.364	9.197	10.455	10.713

De analyse betreffende de afwijking begroting na wijziging ten opzichte van de realisatie is opgenomen in de jaarrekening onder paragraaf 2.2 Recapitulatie baten en lasten.

Programma 4 BESTUREN

Onze algemene ambitie BESTUREN

In contact met onze inwoners, onze lokale en regionale partners, gebruiken wij een open en transparante bestuursstijl. Samen komen we verder: Inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties, medeoverheden. Zeker met het oog op alle ontwikkelingen die we hiervoor beschreven. Waar nodig nemen wij, als tweede stedelijke kern in Noord-Limburg, het voortouw. Het verbeteren van de dienstverlening naar onze inwoners is een van de uitdagingen voor de komende jaren. Ook willen we de kwaliteit van onze ambtelijke organisatie behouden. Dit met het oog op de toenemende krapte op de arbeidsmarkt.

Deelprogramma 4.1 BESTUUR

Wat willen we bereiken?

Bestuursstijl

We willen bouwen aan het vertrouwen van inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen, verenigingen en andere partners.

Het gaat in onze bestuursstijl om houding en gedrag. We handelen integer, transparant en zijn bereikbaar en aanspreekbaar. We doen wat we afgesproken hebben, daarmee zijn we betrouwbaar. Dat is een continu proces van ontwikkeling. We zetten de in de afgelopen periode ingezette cultuur van samenwerking met de raad voort. Het is ook een aandachtspunt voor ons functioneren als college richting raad en samenleving.

De nieuwe bestuursstijl is er een van scherpste en reflectie en staat voor het algemeen belang.

Inwonersparticipatie/zelfsturing/vitale gemeenschappen

We streven naar vitale gemeenschappen waar inwoners zelf initiatieven nemen en de samenwerking zoeken met de gemeente. We vullen onze rol flexibel in, afhankelijk van het vraagstuk. We blijven daarbij samen met de gemeenteraad ook zoeken naar kansen om onze jongeren actief te betrekken.

De ene keer is de gemeenschap eigenaar, de andere keer de gemeente. Het is vaak maatwerk. De ene buurt, het ene dorp of de ene wijk is de andere niet.

Participatie en rolinvulling worden tevens in het kader van de Omgevingswet verder onderwerp van gesprek tussen raad en college. Hier zien we dan ook een directe relatie met bestuurlijke vernieuwing en de nieuwe bestuurscultuur.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal extra aandacht worden besteed aan participatie en de wijze waarop we als gemeente onze rol invullen in samenwerking met initiatiefnemers.

Regionale samenwerking

Vanwege de grote opgaves wordt de regioschaal steeds belangrijker. In de regio nemen we een stevige positie in, zeker op die thema's die voor ons belangrijk zijn.

Dit geldt voor het sociaal, ruimtelijk-fysiek en economisch domein. Wij zien een goede regionale samenwerking als een belangrijke voorwaarde om het beste te bereiken voor onze inwoners. Immers, ook Venray is de regio. De opgave is steeds bepalend voor het partnerschap dat we aangaan. Dat kan zijn met (gemeenten binnen) de regio Noord-Limburg, maar als dat nodig is zoeken we ook actief de verbinding met buurgemeenten over regio-, provincie- en landsgrenzen heen. Wanneer de opgave is volbracht, het doel van een partnerschap niet meer actueel is of de samenwerking niet meer effectief is, dan kijken we kritisch naar de vraag of de samenwerking moet voortbestaan. Daarmee geven we uitvoering aan de kaders uit de nota Vizier op Samenwerking.

We streven naar een stevige bestuurskrachtige regio en een sterk regionaal netwerk. Daarmee zijn we een belangrijke partner voor provincie en rijk als het gaat om de complexe opgaven waar onze regio voor staat of komt te staan. Zo dienen we het belang van onze inwoners, ondernemers en overige partners het beste.

Regionale samenwerking is ook een middel bij Strategisch Personeelsmanagement. De samenwerking met Horst aan de Maas op het gebied van bedrijfsvoering is hiervan een goed voorbeeld. Niet alleen werken we efficiënter en leren we van elkaar, maar ook creëren we voor medewerkers een meer gevarieerde en uitdagender werkomgeving. Dat maakt ons als werkgever aantrekkelijker en vergroot daarmee onze kansen om de juiste medewerkers met de door ons gewenste kwaliteiten te vinden en te binden.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan de vastgestelde doelstellingen van dit deelprogramma.

- Euregio Rijn-Maas-Noord
- Regio Noord-Limburg

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2025	Start	Einde
Inwonersparticip, zelfsturing, vitale gemeens.		
Binnen realistische financiële kaders dorpen en wijken zelf verantwoordelijk maken voor beheer en onderhoud van gemeenschapsaccommodaties (Schoon door de poort)	2017	2025
Formuleren van een integrale wijkaanpak Centrum West	2020	2022
Opstellen van een kader voor inwonersparticipatie / zelfsturing	2023	2024
Verder invoeren van het 'instrument' gebiedsagenda voor dorpen en wijken	2023	Continu
Onderzoek naar de mogelijke meerwaarde van het 'Uitdaagrecht'	2024	2024
Herijken van het 'Kader Omgevingsdialoog'	2022	2022
Opstellen visie op duurzame samenwerking met gemeenschapsaccommodaties	2022	2023
Regionale samenwerking		
Tijdens elke college-/raadsperiode worden, aan de hand van de nota Vizier op samenwerking, de samenwerkingsverbanden waaraan Venray deelneemt geëvalueerd	2022	Continu
Afronden van de investeringsagenda 4e envelop	2022	2025
We werken met de regio aan een voorstel over hoe en op welke onderwerpen we de samenwerking met de Provincie kunnen versterken	2023	2023

Deelprogramma 4.2 DIENSTVERLENING EN BEDRIJFSVOERING

Wat willen we bereiken?

Dienstverlening

Het streven is om het huidige niveau van onze dienstverlening minimaal in stand houden en waar mogelijk verbeteren. Daarbij benutten we de digitale mogelijkheden in onze dienstverlening. Het waarborgen van de privacy van onze inwoners blijft daarbij belangrijk. Er moet altijd aandacht zijn voor de menselijke maat.

We zijn een communicatieve organisatie die in verbinding staat met onze inwoners. We weten wat er speelt in de gemeente en reageren alert op nieuwe ontwikkelingen en de betekenis daarvan voor onze inwoners en ondernemers/partners. Bestuur en medewerkers zijn communicatief vaardig en schrijven in begrijpelijke taal. Daarmee verkleinen we de kloof tussen onze inwoners en de gemeentelijke organisatie, het college van B&W en de gemeenteraad.

Als gemeente Venray moeten we mee in de wereld van steeds verdergaande digitalisering en datagedreven werken. Hierin blijven we investeren. Hiervoor zijn we aan de slag met de datastrategie.

Organisatie

We werken aan een continue doorontwikkeling van onze organisatie. Dit doen we op basis van strategisch personeelsmanagement (SPM) waarbij we bekijken wat toekomstgericht nodig is om de kwaliteit van de organisatie te behouden en te verbeteren. Ook de krapte op de arbeidsmarkt raakt onze gemeente. Het streven is om ondanks dát, de kwaliteit van de ambtelijke organisatie vast te houden. Dit doen we onder andere door de brede ontwikkeling van onze medewerkers te stimuleren middels doorstroming van huidige medewerkers. Hier biedt Venray haar medewerkers veel kansen. Verder werken we aan de verbetering van onze arbeidsmarktcommunicatie om nieuwe mensen te vinden, binden en boeien voor onze organisatie.

Ambitie versus capaciteit/inhuur. Het collegeprogramma ademt veel ambitie uit. Bij de beschikbaarheid van capaciteit zit ook verdisconteerd de noodzakelijke extra formatie zoals in 2021 is toegekend. Gezien de financiële situatie in 2021 kreeg de organisatie de opgave (taakstelling) om tot aan 2025 weer € 750.000 van de extra capaciteit terug te verdienen. Recente ontwikkelingen, zoals stikstofcrisis, energiecrisis en asielcrisis hebben veel impact op de organisatie en leiden ertoe dat deze taakstelling niet meer realiseerbaar is. De inverdienopgave wordt dan ook ingetrokken. De eenmalige bijdrage van € 750.000 uit de algemene reserve ter overbrugging van de jaren 2023/2024 kan hierdoor vervallen.

Deze constatering in relatie met het feit dat de krapte op de arbeidsmarkt ook voelbaar en merkbaar is binnen onze gemeentelijke organisatie, maakt het continu monitoren van de haalbaarheid van de gestelde doelen in dit collegeprogramma tot een must. Het wordt belangrijk om tijdig door middel van programmeren en prioriteren de balans tussen de na te streven ambitie en de beschikbare capaciteit proactief te bewaken. Dit doen we volgens het afgesproken proces in de vastgestelde werkwijze Programmeren en Prioriteren. Wanneer ambities vragen om bijstelling, wordt waar nodig de raad via de P&C cyclus hierin ook tijdig meegenomen.

Control is continu in ontwikkeling. Waar voorheen de focus met name lag op financiën, wordt de gemeente op steeds meer disciplines geconfronteerd met risico's. Denk hierbij aan privacy, data-risico's, krapte op de arbeidsmarkt en de snelle media. Het streven is om de risico's te beperken door processen te optimaliseren en/of andere beheersmaatregelen te nemen, zoals verzekeren. Belangrijk is dat we als gemeente bewust omgaan met risico's. De control-omgeving van de gemeente Venray zal hier op aangepast worden en het huidige risicobeleid zal hierop komend jaar geactualiseerd worden.

Ook willen we weer een verdere stap zetten in het monitoren van onze prestaties om daarmee zichtbaar te maken of we onze voorgenomen doelstellingen en resultaten behalen.

Beleidsvoornemens Wet open overheid (Woo) 2023

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid ingegaan. Met een tweeledig doel: bevorderen van een betrouwbare overheid door meer transparantie en het inrichten van de informatiehuishouding om actieve openbaarmaking van informatie mogelijk te maken.

De noodzakelijke korte termijn maatregelen zijn in 2022 genomen om de organisatie hierop in te richten. De ambities voor de lange termijn zijn geformuleerd in lijn met de ambities van het Samenwerkingsakkoord 2022 – 2026. Dit vertalen we ons dagelijks handelen en hiervoor worden processen aangepast en medewerkers getraind.

In de komende jaren wordt gefaseerd toegewerkt naar het actief openbaar maken van 11 informatie categorieën. In 2023 gaat het om de openbaarmaking van:

- Bereikbaarheidsgegevens van het bestuursorgaan en wijze waarop een verzoek om informatie kan worden ingediend (artikel 3.3, eerste lid, onderdeel e, van de Woo);
- Vergaderstukken van vertegenwoordigende lichamen van decentrale overheden (artikel 3.3, tweede lid, onderdeel c, van de Woo);
- Convenanten (artikel 3.3, tweede lid, onderdeel f, van de Woo);
- Woo-verzoeken, inclusief de schriftelijke beslissingen op die verzoeken en de daarbij verstrekte informatie (artikel 3.3, tweede lid, onderdeel i, van de Woo).

De informatie zal ontsloten worden via het landelijke platform PLOOI, waarmee in 2023 een koppeling wordt gemaakt met de gemeentelijke infrastructuur. Om dit mogelijk te maken zullen er aanpassingen worden aangebracht in onze informatiehuishouding.

In het gemeentefonds zijn middelen beschikbaar gesteld specifiek voor de implementatie van de Wet open overheid. Deze middelen worden aangewend voor aanpassingen in de informatiehuishouding, een versterking van de formatie om informatie vragen af te kunnen handelen en training van medewerkers.

Verbonden partijen

Voor dit deelprogramma zijn er geen verbonden partijen die een bijdrage leveren aan dit deelprogramma.

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2025	Start	Einde
Dienstverlening		
Duiden en inrichten van de Wet open overheid	2023	2024
De visie op communicatie uitvoeren en inbedden	2022	Continu
Trainen en coachen van bestuurders en medewerkers in het gebruiken van begrijpelijke taal	2022	Continu
Werken aan een gezamenlijke visie op dienstverlening met Horst aan de Maas	2022	2022
Implementeren fase 1 visie doorontwikkeling op dienstverlening	2023	2023
Duiden en inrichten van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer	2023	2023
Organisatie		
Uitvoering project 'Organisatie ontwikkeling', gericht op een betere balans tussen flexibiliteit en zakelijkheid	2021	Continu
Uitvoeren Visie hybride werken	2022	2023
Uitwerken van een datastrategie om de realisatie van onze organisatiedoelstellingen met data te ondersteunen	2023	2023
Inzetten op ontwikkelingen als digitalisering en datagedreven werken	2022	Continu
Een gezamenlijk informatie beleidsplan opstellen met Horst aan de Maas	2023	2023
Implementeren "Programmeren en Prioriteren"	2022	Continu
Herijken van de nota risicobeleid	2022	2023
Optimaliseren contractenbeheer	2023	2023
Implementatie Rechtmatigheidsverantwoording	2020	2023
Uitvoering deelprojecten in het kader van Strategisch Personeelsmanagement (SPM)	2021	2024
Implementeren digitaal procesgericht werken (TGA)	2018	2022
Verder doorontwikkelen van sturing en beheersing (control) binnen de gemeentelijke organisatie	2017	Continu
Evaluatie samenwerking bedrijfsvoering Horst aan de Maas en Venray	2022	2023

Deelprogramma 4.3 FINANCIËN

Wat willen we bereiken?

Financieel is onze gemeente Venray gezond. Dit komt door het solide financiële beleid dat als uitgangspunt in het collegeprogramma is opgenomen.

De volgende algemene financiële uitgangspunten worden gehanteerd:

- Wij streven naar een structureel sluitende meerjarenbegroting, waarbij de structurele uitgaven worden gedekt door structurele inkomsten.
- Wij handhaven het uitgangspunt dat de weerstandsratio minimaal 1 moet zijn.
- Dat de weerstandscapaciteit minimaal € 12 miljoen is (circa 10% van de begrotingsomzet).
- Waar mogelijk vergroten wij onze reservepositie nog verder.
- Het maximaal dekken van incidentele kosten uit de reguliere begroting.
- Waar mogelijk de solvabiliteit verbeteren.

Voor de belastingen en retributies worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Als uitgangspunt de inflatiecorrectie jaarlijks toepassen;
- Het hanteren van kostendekkende tarieven voor diensten;
- Dat wij een relatief 'goedkope' gemeente qua belastingdruk blijven;
- Dat wij onderzoeken of er mogelijkheden zijn om duurzaam gedrag fiscaal te bevorderen.

Wat we in elk geval nodig hebben om een solide financieel beleid te blijven voeren, zijn actuele kaders waaraan we kunnen toetsen. Zoals ook al door de accountant is vastgesteld in het verslag voor de jaarrekening 2021, zijn een groot aantal (financiële) beleidsnota's verouderd. Het streven is om in deze collegeperiode een inhaalslag te maken voor wat betreft het actualiseren van deze nota's.

Inflatie

Het inflatiepercentage over 2022 zal per saldo veel hoger worden, dan bij de kadernota 2023 (2,3%) bekend was. Conform de meicirculaire 2022 gaan we voor onze uitgaven uit van een stijging van 5,2% in 2022. Voor enkele specifieke uitgaven, zoals bijvoorbeeld energiekosten, wordt uitgegaan van reële (hogere) percentages. Deze kostenstijging werkt evenwel meerjarig door in de uitgavenbudgetten. In paragraaf J wordt de stelpost hogere inflatiekosten nader toegelicht.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan de vastgestelde doelstellingen van dit deelprogramma.

- NV Bank Nederlandse Gemeenten
- CSV Amsterdam BV
- Publiek Belang Electriciteitsproductie BV

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2025	Start	Einde
Financieel beleid		
Actualiseren van de (financiële) beleidsnota's	2022	2025

Programma 4 Wat mag het kosten?

Opgenomen bedragen vanuit het Meerjaren Uitgaven- en Investeringsplan:

In onderstaande tabel is een totaaloverzicht opgenomen van alle aanvragen via het MUIP. De voorstellen zijn inhoudelijk en financieel verwerkt in de voorliggende begroting.

Het bijbehorende deelprogramma is weergegeven met DP in de tabel. Als sprake is van een investering dan staat deze vermeld als PD (project deelprogramma) gevolgd door het betreffende deelprogramma nummer. Dit komt door de automatische koppeling tussen het boekwerk van de begroting en het financieel systeem waarbij een verschil is gemaakt tussen de exploitatielasten en de investeringen.

Leven	Omschrijving	Investering				Exploitatielasten			
		2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
Bedragen x € 1									
DP42	Vervanging integraal beheersysteem					35.000	49.295	48.554	47.813
DP42	Vervanging ICT-infrastructuur					285.000			
DP42	Vervanging data-integratie voorzieningen en Herziening ruimtelijke basisregistraties naar samenhangende objectregistratie					350.000	150.000	150.000	150.000
DP42	Software Risicomanagement					25.000	25.000	25.000	25.000
DP42	Nieuw financieel pakket					300.000	100.000	50.000	50.000
DP42	DP4.3 Update en doorontwikkeling vastgoedapplicatie					39.000	40.361	34.918	34.939
DP41	4e envelop Investeringsagenda en vervolg					845.000			
Totalen						1.879.000	364.656	308.472	307.752

Totaaloverzicht van baten en lasten

In de volgende tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en als positief als er meer baten zijn dan lasten.

Bedragen x € 1.000	Rekening 2021	Begroting vorig jaar 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma 4 BESTUREN						
DP41 BESTUUR	4.199	4.630	5.035	3.586	3.602	3.660
DP42 DIENSTVERLENING EN BEDRIJFSVOERING	19.088	21.353	21.449	20.736	20.756	21.220
DP43 FINANCIËN	1.529	2.489	2.089	1.545	1.010	929
Totaal Lasten excl. reserves	24.816	28.473	28.572	25.867	25.368	25.808
DP41 BESTUUR	25	0	0	0	0	0
DP42 DIENSTVERLENING EN BEDRIJFSVOERING	78	78	78	0	0	0
DP43 FINANCIËN	670	1.972	422	426	424	421
Totaal Lasten reserves	773	2.050	500	426	424	421
Totaal Lasten	25.589	30.523	29.072	26.293	25.792	26.229
DP41 BESTUUR	15	0	0	0	0	0
DP42 DIENSTVERLENING EN BEDRIJFSVOERING	968	696	571	927	1.027	1.182
DP43 FINANCIËN	90.206	90.670	94.184	98.587	102.107	100.245
Totaal Baten excl. reserves	91.188	91.366	94.755	99.514	103.134	101.427
DP41 BESTUUR	1.556	1.142	1.489	0	0	0
DP42 DIENSTVERLENING EN BEDRIJFSVOERING	1.724	2.255	1.387	930	493	465
DP43 FINANCIËN	749	2.301	974	470	47	47
Totaal Baten reserves	4.029	5.698	3.850	1.400	540	512
Totaal Baten	95.218	97.063	98.605	100.913	103.674	101.939
Totaal Programma 4 BESTUREN	69.629	66.540	69.533	74.621	77.882	75.710

Bedragen x € 1.000	Rekening 2021	Begroting vorig jaar 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma 4 BESTUREN						
DP41 BESTUUR	4.184	4.630	5.035	3.586	3.602	3.660
DP42 DIENSTVERLENING EN BEDRIJFSVOERING	18.120	20.657	20.878	19.809	19.728	20.037
DP43 FINANCIËN	-88.677	-88.180	-92.095	-97.042	-101.097	-99.316
Totaal Saldo excl. reserves	-66.372	-62.893	-66.183	-73.647	-77.766	-75.619
DP41 BESTUUR	-1.531	-1.142	-1.489	0	0	0
DP42 DIENSTVERLENING EN BEDRIJFSVOERING	-1.646	-2.177	-1.309	-930	-493	-465
DP43 FINANCIËN	-80	-328	-552	-44	377	374
Totaal Saldo reserves	-3.257	-3.647	-3.351	-974	-116	-91
Totaal Programma 4 BESTUREN	-69.629	-66.540	-69.533	-74.621	-77.882	-75.710

De analyse betreffende de afwijking begroting na wijziging ten opzichte van de realisatie is opgenomen in de jaarrekening onder paragraaf 2.2 Recapitulatie baten en lasten.

1.2 Paragrafen

Inleiding Paragrafen

In afzonderlijke paragrafen worden beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot een aantal overstijgende thema's. Een zevental paragraaf zijn verplicht gesteld, namelijk:

- A. Lokale heffingen;
- B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- C. Onderhoud van kapitaalgoederen;
- D. Financiering;
- E. Bedrijfsvoering;
- F. Verbonden partijen;
- G. Grondbeleid.

Daarnaast zijn een aantal andere onderwerpen ook als paragraaf toegevoegd, namelijk:

- H. Investerings- en majeure projecten;
- I. Demografische ontwikkelingen;
- J. Taakstellingen en stelposten.

De specifieke paragrafen betreffen een dwarsdoorsnede van de diverse programma's Leven, Wonen, Werken en Besturen en hun bijbehorende deelprogramma's zoals vermeld in onderdeel 1.1 van de beleidsbegroting 2023.

Paragraaf A. Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf bevat informatie over het rijks- en gemeentelijk beleid met betrekking tot de gemeentelijke belastingen. Ook wordt ingegaan op de consequenties van dit beleid voor de inwoners.

In deze paragraaf is een overzicht van baten en lasten opgenomen voor de heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten. Ook de mate van kostendekkendheid en de beleidsuitgangspunten worden vermeld.

In deze paragraaf gaan we niet nader in op de totstandkoming van de verschillende heffingen. Hiervoor dienen immers de verordeningen. Tarieven voor de gemeentelijke belastingen en heffingen zijn daarin integraal opgenomen. Voor het belastingjaar 2023 zal daarvoor nog een afzonderlijk raadsvoorstel worden voorgelegd.

Deze paragraaf dient ertoe om een betrouwbaar inzicht te bieden op een aantal onderdelen.

In deze paragraaf wordt verder ingegaan op de navolgende onderdelen:

1. Algemeen
2. De geraamde inkomsten.
3. Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen.
4. Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen (belastingen, leges en rechten).
5. Kwijtscheldingsbeleid.

1. Algemeen

De gemeentelijke heffingen vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente Venray. Belangrijk omdat wij deze heffingen zelf opleggen aan onze burgers. Bij de lokale heffingen maken we onderscheid in heffingen die vallen onder de algemene dekkingsmiddelen en heffingen die daar niet onder vallen. Bij de eerste groep moet gedacht worden aan bijvoorbeeld de onroerende zaakbelasting. Bij de tweede groep moet gedacht worden aan de rioolheffingen en afvalstoffenheffing die slechts maximaal kostendekkend mogen worden opgelegd.

De lokale heffingen vormen een integraal onderdeel van het gemeentelijke beleid. Ze raken tenslotte de burger direct in de portemonnee. Dat is ook vaak de reden dat de burger "waar voor zijn geld" wil zien. De lokale heffingen zijn en blijven dan ook sterk in de (politieke) belangstelling staan.

Bij de gemeentelijke belastingen zijn drie typen belastingen te onderscheiden:

- algemene belastingen
- bestemmingsbelastingen
- retributies (rechten en leges)

Algemene belastingen

De algemene belastingen komen ten goede aan algemene middelen van de gemeente. Dit betekent dat de opbrengsten niet gelabeld zijn maar voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen kunnen worden ingezet. De gemeenteraad bepaalt waarvoor. Onder de algemene belastingen vallen bijvoorbeeld de onroerendezaakbelastingen en de (water)verblijfsbelasting.

Bestemmingsbelastingen

Bestemmingsbelastingen zijn belastingen waarvan de opbrengsten zijn bestemd voor specifieke taken of voorzieningen met een duidelijk algemeen belang. Voorbeelden hiervan zijn de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Voor bestemmingsbelastingen geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de kosten die zij voor de betreffende taak of voorziening maakt.

Retributies

Retributies worden geheven van de persoon, aan wie de gemeente een specifieke dienst verleent, die een individueel voordeel hiervan heeft. De belangrijkste retributies zijn de leges: vergoedingen voor een bij de gemeente aangevraagde dienst als het aanvragen van een paspoort of een vergunning. Net als bij bestemmingsbelastingen mogen de retributies niet meer dan kostendekkend zijn.

Keuzevrijheid

De gemeenteraad maakt de keuze welke belastingen een gemeente wel heft en welke niet. Deze keuzevrijheid houdt tegelijkertijd in dat de gemeenteraad bepaalt welke belastingen er worden ingezet, hoe de belastingen over burgers en bedrijven worden verdeeld en hoe groot de gewenste belastingopbrengst uit een belasting is. Het geheel aan gemaakte keuzes aan te heffen belastingen en de hoogte daarvan noemt men ook wel de belastingmix.

Bij de invulling van de belastingmix moet de gemeenteraad een aantal keuzes maken:

- afweging over de verdeling: op wie moet de belasting drukken: burgers of bedrijven, de hele gemeente of alleen de kostenveroorzakers?
- zetten we een belasting in om niet-fiscale beleidsdoelen te realiseren? Wellicht het bekendste voorbeeld daarvan zijn de parkeerbelastingen die het gemeentelijk beleid rond parkeerdruk ondersteunen;
- de hoogte van de uitvoeringskosten van een belasting: een weegstelsel bij de afvalstoffenheffing vraagt bijvoorbeeld meer administratie en is dus duurder dan een vast bedrag per huishouden.

2. Geraamde inkomsten

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de totale inkomsten uit gemeentelijke heffingen over diverse jaren. In het verlengde hiervan wordt in hoofdlijnen een toelichting gegeven op de ontwikkelingen.

Samenstelling en geraamde inkomsten gemeentelijke heffingen:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Onroerende zaakbelastingen	14.916	15.271	15.970	16.484	17.014	17.441
- opbrengst gebruikers niet woning	3.337	3.449	3.673	3.787	3.906	4.008
- opbrengst eigenaren niet woning	5.054	5.150	5.414	5.577	5.745	5.890
- opbrengst eigenaren woning	6.526	6.673	6.885	7.121	7.365	7.545
- Kwijtscheldingen	-1	-1	-1	-1	-1	-2
Afvalstoffenheffing	4.206	4.762	5.172	5.231	5.384	5.495
- Afvalstoffenheffing opbrengst	4.344	4.877	5.289	5.348	5.500	5.611
- Kwijtscheldingen	-138	-115	-116	-116	-116	-116
Rioolheffing	4.331	4.459	4.628	4.802	4.934	5.017
- Rioolheffing opbrengst	4.393	4.536	4.705	4.881	5.014	5.099
- Kwijtscheldingen	-62	-77	-78	-79	-81	-82
Rioolaansluitrecht	121	36	36	36	36	36
Water-/toeristenbelasting	567	555	572	594	594	616
Leges	2.147	1.513	1.578	1.877	2.015	2.206
Parkeerbelasting	273	332	392	392	392	392
Marktgeden	16	30	30	31	32	33
Lijkbezorgingsrechten	67	41	41	41	41	41
Havengelden	154	160	190	200	222	235
BIZ Smakterheide	103	91	91	92	92	92
Reclamebelasting	-2	126	126	126	126	126
Totaal	26.901	27.375	28.826	29.907	30.882	31.730

3. Het beleid t.a.v. de lokale heffingen

3a. Rijksbeleid

VNG pleit voor zorgvuldige uitbreiding belastinggebied

Momenteel wordt tussen rijk en gemeenten gesproken over een nieuwe of aangepaste financieringssystematiek. De wens is om per 2026 tot een nieuwe wijze van bekostigen te komen, waarbij verruiming van het lokale belastinggebied een te onderzoeken onderdeel is.

In het rapport 'Bepalen betekent betalen' uit 2015 is aanbevolen om te komen tot een significante uitbreiding van het gemeentelijk belastinggebied. Het gaat daarbij om autonome keuzes, niet om het bekostigen van rijksdoeleinden. De auteurs van dit rapport Alexander Rinnooy Kan en Maarten Allers schreven op verzoek van de VNG een notitie ter actualisering van de analyse.

Verschuiving van rijksbelastingen naar lokale belastingen.

Door de decentralisaties is het aantal taken waar de gemeenten voor staan alleen maar toegenomen, terwijl bij die verschuiving de financiële ruimte die gemeenten krijgen niet mee is ontwikkeld. Gemeenten zijn financieel afhankelijker geworden van het Rijk; lokale voorkeuren kunnen zij daardoor minder adequaat afwegen. Vanuit het versterken van de lokale democratie

pleit de commissie voor méér flexibiliteit in het financiële domein. Dat wil zeggen méér beschikkingsbevoegdheid waar de benodigde euro's vandaan moeten komen, niet méér euro's of een hogere belastingdruk

Randvoorwaarden.

De VNG zal zich hiervoor dan ook inzetten. Uitbreiding kan echter in 2026 (inzet coalitieakkoord) slechts aan de orde komen als met name 'de financiële verhoudingen op orde' en 'geen verhoging van de lastendruk' worden nagestreefd

Onderzoek naar lager ozb-tarief voor o.a. sportaccommodaties

Een lager ozb-tarief voor sportaccommodaties, dorpshuizen en andere sociaal belang behartigende instellingen is moeilijk te realiseren via een wettelijke regeling. Gebleken is dat het amendement Omtzigt (tariefdifferentiatie voor "instellingen van sociaal belang" bij de heffing van onroerende zaakbelasting) niet toepasbaar is. Daarom is onderzoek nodig. Dat schrijft minister Bruins Slot (BZK) in een brief aan de Tweede Kamer.

In de brief informeert Bruins Slot de Kamer over de resultaten van het overleg met gemeenten. Gemeenten constateerden dat er bij deze fiscale mogelijkheid zwaarwegende praktische uitvoerings- en toepassingsvraagstukken spelen, met betrekking tot de afbakening, die niet eenvoudig zijn op te lossen. De minister geeft daarom opdracht tot een extern onderzoek om te bezien of en hoe deze vraagstukken het beste geadresseerd kunnen worden. In de begeleidingscommissie van dit onderzoek zullen het rijk, de VNG en gemeenten (G4, 100.000+ gemeenten en kleine gemeenten) plaatsnemen.

Eerste Kamer geeft groen licht voor Omgevingswet

De Eerste Kamer is akkoord met de ingangsdatum van de Omgevingswet op 1 januari 2023. Met een nog ingebouwde noodrem. Als de digitalisering in oktober nog steeds hapert, kan alsnog uitstel volgen.

Het laatste voorbehoud is een geactualiseerd onderzoek op verzoek van de senaat door het Adviescollege ICT-toetsing naar het Digitaal Stelsel Omgevingswet, het DSO. Dat wordt in oktober verwacht. In een eerder rapport in februari was het adviescollege kritisch over de inspanningen van het Rijk en medeoverheden om de technische mankementen van het DSO op te lossen. Als uit het nieuwe onderzoek blijkt dat de ICT-problemen nog altijd niet zijn opgelost, kan de senaat alsnog aan de noodrem trekken.

De Eerste Kamer wil dat minister De Jonge (volkshuisvesting en ruimtelijke ordening), eveneens uiterlijk in oktober, ook een overzicht van alle relevante voortgangsinformatie aanlevert, aangevuld met een eigen toets van de stabiliteit van het DSO.

3b. Gemeentelijk beleid

Algemeen beleid ten aanzien van de gemeentelijke heffingen

De gemeenteraad stelt jaarlijks de belastingverordeningen vast. Voor de gemeentelijke belastingen en heffingen zijn daarin de tarieven integraal opgenomen. Hiervoor zullen afzonderlijke raadsvoorstellen worden gedaan, die in de reguliere raadsvergadering december 2022 voor behandeling worden voorgelegd.

Omgevingswet

De invoeringsdatum van de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouwen (WKB) is vooralsnog gezet op 1 januari 2023 (zie ook het onderwerp "Eerste kamer geeft groen licht voor Omgevingswet onder hoofdstuk 3a Rijksbeleid van deze paragraaf). Deze wetten hebben ook ingrijpende gevolgen voor de leges. Zo mogen er na de inwerkingtreding van de Omgevingswet leges geheven worden op milieubelastende activiteiten en vervallen er door de invoering van de WKB leges(inkomsten). Door de datum van invoering, de keuzes die nog gemaakt moeten worden en het feit dat nog niet zeker is welke leges(inkomsten) komen te vervallen door invoering van de beide wetten zijn de (financiële) gevolgen nog niet volledig duidelijk. In de aanloop naar de nieuwe invoeringsdatum zullen de structurele kosteneffecten inzichtelijk gemaakt worden en zal een nieuwe legesverordening worden voorgelegd.

4. Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

4a. Kostendekkende leges en rechten

In het BBV is opgenomen dat gemeenten verplicht zijn om, in hun begroting, per categorie van producten en diensten inzichtelijk te maken en welke kosten en opbrengsten aan de tarieven ten grondslag liggen. Ook moeten de gemeenten daarbij toelichten welke beleidskeuzes er bij de

tarifiering van de producten en diensten zijn gemaakt. Bijvoorbeeld of er kruissubsidiëring is tussen of binnen product categorieën.

Dit geldt voor de volgende leges, heffingen en rechten: afvalstoffenheffing, rioolheffing, rioolaansluitrecht, leges, marktgelden, havengelden en lijkbezorgingsrechten. De overige belastingen, OZB, (water)verblijfsbelasting, reclamebelasting, BIZ Smakterheide en parkeerbelasting zijn algemene belastingen en gaan naar de algemene middelen van de gemeente en kunnen door de gemeente vrij besteed worden. De voorwaarden m.b.t. kostendekkendheid gelden hiervoor niet.

Afvalstoffenheffing

De gemiddelde afvalstoffenheffing (basistarief + variabel tarief) voor een huishouden, stijgt in 2023 met € 18,80 oftewel 8%. Er zijn meerdere oorzaken waarom de kosten stijgen. Dit staat los van het nieuwe beleid. De eerste resultaten van het afvalbeleid zijn namelijk positief, met name wanneer je kijkt naar het milieurendement en de besparingen die behaald worden. Helaas kunnen de inwoners niet beloond worden met een tenminste gelijkblijvende afvalstoffenheffing of normale indexering.

Hoge indexering

Grootste oorzaak van de kostenstijging is de indexering die we verwachten. De brandstofprijzen zijn enorm gestegen, met een zeer hoog indexcijfer tot gevolg. Omdat afvalinzameling draait om transport, verwachten we dat de inzamelaars deze indexering vanaf volgend jaar aan de gemeente doorberekenen. Dit drukt zwaar op de afvalbegroting.

Hogere kosten verwerking versus besparingen

Daarnaast hebben we in de afvalbegroting 2023 te maken met een aantal forse (onvoorziene) kostenstijgingen ten opzichte van 2022. Een grote kostenstijging zit in de verwerking van groente-, fruit- en tuinafval + etensresten (GFT+E). Voor dit afval is het serviceniveau omhoog gegaan. Het GFT+E wordt nu elke week ingezameld. Dit leidde in de eerste maanden al tot 2,5 keer meer aan huis ingezameld GFT+E ten opzichte van dezelfde maanden in 2021. De verwerkingskosten hiervoor vallen nog hoger uit dan voorafgaand ingeschat. Uiteraard besparen we ook op de kosten van de verwerking van restafval doordat we dit nu minder inzamelen. Daarnaast wordt alle plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankpakken (PMD) tot nu toe geaccepteerd. We betalen dus niet meer voor de verbranding van afgekeurd PMD, zoals we voorheen wel deden. Met beide besparingen was in de begroting van 2022 echter al rekening gehouden. Hierdoor vormt dit geen besparing in de begroting van 2023 t.o.v. 2022.

Vervuiling GFT+E

Andere verschillen in de begroting zitten bijvoorbeeld in de toekomstig te verwachten afkeuring van GFT+E afval. Tot op heden is het GFT+E afval nog niet afgekeurd, omdat deze bij verwerker Attero gezamenlijk met het afval van Gennep en Bergen wordt aangeleverd. Het is dan niet aanwijsbaar bij wie welke vervuiling hoort. Volgend jaar wordt het Venrayse GFT+E al eerder op de overslag gecontroleerd, waardoor ook de afkeur in Venray duidelijk wordt. Naar verwachting ligt deze tussen de 5 à 10 procent. Omdat het verwerken van afgekeurd GFT+E afval bijna vier keer duurder is dan de normale verwerkingskosten, is hiervoor ook een groot bedrag opgenomen in de begroting.

Verschuiving van variabel tarief naar basistarief om kosten te dekken

Bij het maken van de begroting voor 2022 werd uitgegaan van gemiddeld 7 ledigingen per aansluiting voor restafval (140 liter minicontainer). Een redelijk aantal gezien ervaringen in andere gemeenten met dezelfde frequentie van inzamelen in combinatie met diftar. Bij het opstellen van deze begroting voor 2023 waren alleen de cijfers van de eerste 3 maanden van het nieuwe beleid beschikbaar. Dit jaar lijkt het aantal ledigingen eerder naar 5 te gaan in plaats van 7. Inwoners zetten hun grijze restafvalcontainer dus minder vaak aan de straat en krijgen daardoor straks een lagere rekening. Hierdoor moeten we als gemeente de inkomsten uit het variabele tarief voor 2023 ook flink naar beneden bijstellen. Dit betekent een verhoging van het basistarief om de kosten te kunnen dekken. Voor de inwoners houdt dit in dat zij naar verwachting een sterkere stijging in 2023 zullen ervaren dan de geschetste 8%, omdat zij in 2022 dan gemiddeld minder kosten hebben.

Niet inzetten voorziening

Ondanks het feit dat het leven voor iedereen duurder wordt, zet het college de egalisatiereserve (voorziening) niet in om deze stijging van de heffing te dempen. De belangrijkste reden hiervoor is de onvoorspelbaarheid van de lasten en baten binnen de afvalbegroting. Er kunnen zich al dan niet incidentele grote meevallers én grote tegenvallers voordoen. Voorbeelden hiervan zijn de

marktprijs van oud papier, de indexering voor transport of het afsluiten van nieuwe contracten. De voorziening is dan nodig om eventuele tekorten op te vangen, waarbij € 150.000 een beperkt bedrag is. Een aantal jaar geleden hebben we dat kunnen zien en ook nu blijkt de situatie onvoorspelbaar. Daarom is in deze programmabegroting het voorstel opgenomen voor een aanpassing van het plafondbedrag van de voorziening naar 10% van de afvalbegroting (ca. € 490.000). Zo kunnen we eventuele tekorten opvangen van twee begrotingsjaren.

Een andere reden om de voorziening nu niet in te zetten is dat we daarmee de lastenverhoging slechts uitstellen. Als we nu de voorziening inzetten, krijgen de inwoners volgend jaar namelijk alsnog te maken met een verhoging van het tarief om de begroting rond te krijgen.

Tarieven afvalstoffenheffing

Basis voor de afvalstoffenheffing zijn de kostendeckende tarieven. Deze zijn vastgesteld op basis van begrote kosten voor het inzamelen van afval en de begrote kosten en opbrengsten voor het verwerken van afval. Doordat we nog niet veel cijfers beschikbaar hebben over de periode waarin het nieuwe beleid geldt, zal de afvalbegroting voor 2023 mogelijk later nog moeten worden aangepast. De hieronder weergegeven tarieven zijn nadrukkelijk dan ook concept-tarieven. De definitieve tarieven 2023 worden tijdens de raadsvergadering van december 2022 voor vaststelling aangeboden en kunnen derhalve afwijken van de concept-tarieven:

Afvalstoffenheffing (bedragen x € 1,00)	2022	2023	% daling/stijging
Vast tarief	174,12	209,28	20%
Restafval			
container van 40 ltr.	2,68	2,81	5%
container van 60 ltr.	4,02	4,22	5%
container van 80 ltr.	5,36	5,62	5%
container van 140 ltr.	9,37	9,84	5%
container van 240 ltr.	16,07	16,87	5%
volume van 60 ltr ondergronds	4,02	4,22	5%
Gemiddelde afvalstoffenheffing ¹	239,70	258,48	8%

¹ In 2022 basistarief = 7x lediging 140 ltr. Restafval

In 2023 basistarief = 5x lediging 140 ltr. Restafval

Berekening kostendeckendheid afvalstoffenheffing	Bedragen x € 1
Kosten incl. (omslag)rente excl. kwijtscheldingen	-4.155.293
Kosten kwijtscheldingen	-114.541
Kosten uitvoering kwijtscheldingen	-24.538
Inkomsten excl. heffingen	393.762
Mutatie voorziening egalisatie afvalstoffenheffing	7.000
Netto kosten	-3.893.610
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	-331.000
BTW	-651.972
Totale kosten	-4.876.582
Opbrengst heffingen: vastrecht	3.228.603
Opbrengst heffingen: variabel recht	1.647.979
Netto opbrengst heffingen	4.876.582
Onttrekking voorziening egalisatie afvalstoffenheffing (verrekenend als korting op vastrecht)	0
Totale opbrengst heffingen	4.876.582
Dekking	100%

Rioolheffing en riolering

In het Gemeentelijk RioleringsPlan 2022-2025 is het beleid voor de riolering vastgelegd. Ook is opgenomen hoe dit beleid en de daaruit volgende werkzaamheden worden gefinancierd. Er is een voorzet gedaan met betrekking tot de hoogte van de rioolheffing. In het GRP wordt gesteld dat het tarief met 2% moet stijgen. Hier bovenop wordt gerekend met een inflatiepercentage van 1.7%. Het tarief voor 2023 is dan 3,7% hoger dan in 2022. Het GRP is in de raadsvergadering van december 2021 vastgesteld.

De definitieve tarieven voor het belastingjaar 2023 worden in de raadsvergadering van december 2022 vastgesteld.

Tarieven Rioolheffing en riolering

(Bedragen x €1)	eigenaar / gebruik	niet afgekoppeld		afgekoppeld		%
		2022	2023	2022	2023	
basisheffing vastrecht rioolheffing	Eig.	€ 94,36	€ 97,88	€ 94,36	€ 97,88	3,7%
afvoerrecht afvalwater méérpersoonshuishouden (woning)	Gebr.	€ 127,38	€ 132,14	€ 127,32	€ 132,14	3,7%
afvoerrecht afvalwater éénpersoonshuishouden (woning)	Gebr.	€ 63,69	€ 66,07	€ 63,60	€ 66,07	3,7%
afvoerrecht afvalwater per eenheid van 250 m ³ (niet woning)	Gebr.	€ 127,38	€ 132,14	€ 127,32	€ 132,14	3,7%
afvoer hemelwater woningen	Eig.	€ 14,15	€ 14,68	€ 0,00	€ 0,00	3,7%
afvoer hemelwater niet-woning per eenheid van 200 m ²	Eig.	€ 14,15	€ 14,68	€ 0,00	€ 0,00	3,7%
[1] Tarieven conform GRP 2022_2025						

De gemeente Venray heeft een rioolheffing om de kosten van de riolering, gedefinieerd in de drie zorgplichten (hemelwater, grondwater en afvalwater), te kunnen betalen. Uit deze rioolheffing moeten alle kosten voor de riolering kunnen worden betaald, zonder een bijdrage van de algemene middelen aan het product riolering. Eventuele tekorten of overschotten worden door middel van de voorziening egalisatie riolering over de jaren uitgemiddeld. Voor 2023 kan de volgende tabel voor de totale inkomsten en uitgaven worden opgesteld.

Berekening kostendekkendheid rioolheffing	Bedragen x € 1,-		
Kosten incl. (omslag)rente exclusief kwijtscheldingen	-3.165.547		
Kosten kwijtscheldingen	-77.848		
Kosten uitvoering kwijtscheldingen	-21.978		
Inkomsten excl.heffingen	22.380		
Mutatie voorziening egalisatie riolering	-638.433		
Netto kosten	-3.881.426		
Toe te rekenen kosten:			
Overhead incl. (omslag)rente	-378.444		
BTW	-445.518		
Totale kosten	-4.705.388		
		Eigenaar	Gebruiker
		49%	51%
Totale kosten gesplitst	-4.705.388	-2.301.277	-2.404.111
Opbrengst heffingen	4.705.388	2.301.277	2.404.111
Dekking	100%	100%	100%

Rioolaansluitrecht

De kosten voor het maken van een rioolaansluiting zijn afhankelijk van onder andere de diameter, de lengte van de leiding en of het onder vrijverval of via drukriolering kan worden geloosd. Deze kosten worden volgens een vaste verrekening doorberekend aan de aanvrager van de aansluiting. Voor de begroting 2023 wordt gerekend met een verhoging van de tarieven uit 2022 met 2,3%. De tarieven mogen maximaal kostendekkend zijn, maar zijn dat nu niet. Dit wordt veroorzaakt door de BTW. De definitieve tarieven voor het belastingjaar 2023 worden in de raadsvergadering van december 2022 vastgesteld.

Berekening kostendekkendheid rioolaansluitrecht	Bedragen x € 1,-
Kosten incl. (omslag)rente	-37.033
Inkomsten excl.heffingen	0
Netto kosten	-37.033
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	0
BTW	-7.777
Totale kosten	-44.810
Opbrengst heffingen	36.223
Dekking	81%

Leges

Leges zijn verschuldigd voor verstrekte diensten en worden geheven om de verschillende taken te bekostigen. Bijvoorbeeld het in behandeling nemen van een aanvraag voor een paspoort of

rijbewijs. Ook zijn er leges verschuldigd voor het in behandeling nemen van een omgevingsvergunning, een evenementenvergunning of een drank- en horecaverunning. De opbrengsten uit de heffing van leges worden gebruikt om de kwaliteit van de verstrekking te waarborgen en om personeels-, huisvesting- en materiaalkosten te dekken. De opbrengst uit de leges mag de totale kosten niet overtreffen. Per hoofdstuk/titel van de legesverordening worden de lasten (directe lasten + overhead + btw) en de totale inkomsten weergegeven. Ook de mate van kostendekkendheid (in %) is opgenomen.

Leges verordening (x € 1)	Lasten taakvelden	Overhead	Totale lasten	Andere inkomsten	Leges	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Titel 1 Algemene dienstverlening							
1.1 Burgerlijke Stand	153.689	113.526	267.215	0	44.861	44.861	17%
1.2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	278.512	200.369	478.881	0	143.015	143.015	30%
1.3 Rijbewijzen	159.275	91.020	250.295	0	124.571	124.571	52%
1.4 GBA	181.774	154.485	336.259	0	16.225	16.225	5%
1.5 Naturalisatie	86.069	20.728	106.797	0	50.164	50.164	0
1.6 Wet bescherming persoonsgegevens	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
1.7 Bestuursstukken	0	0	0	0	0	0	0%
1.8 Vastgoed informatie	0	0	0	0	0	0	0%
1.9 Overige publiekszaken	104.260	64.026	168.286	0	20.171	20.171	12%
1.10 Reproductiekosten	0	0	0	0	0	0	0%
1.11 Huisvestingswet	Gratis	Gratis	Gratis	Gratis	Gratis	Gratis	n.v.t.
1.12 Leegstandwet	Gratis	Gratis	Gratis	Gratis	Gratis	Gratis	n.v.t.
1.13 Gemeentegarantie	0	0	0	0	0	0	0%
1.14 Winkeltijdenwet	0	0	0	0	0	0	0%
1.15 Kansspelen	0	0	0	0	0	0	0%
1.16 Telecommunicatie	0	0	0	0	0	0	0%
1.17 Verkeer en vervoer	0	0	0	0	0	0	0%
1.18 Diversen	0	0	0	0	0	0	0%
Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning							
2.2 Vooroverleg / beoordelen concept omgevingsvergunningsaanvraag	133.760	86.934	220.694	0	33.959	33.959	15%
2.3-2.6 Omgevingsvergunning	494.856	396.873	891.729	0	951.469	951.469	107%
2.7 Wijziging omgevingsvergunning agv wijziging project	0	0	0	0	0	0	0%
2.8 Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	0	0	0	0	0	0	0%
Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn							
3.1 Horeca	79.541	71.444	150.985	0	14.980	14.980	10%
3.2 Evenementen	84.858	76.531	161.388	0	7.335	7.335	5%
3.3 (Markt) Standplaatsen	0	0	0	0	0	0	0%
3.4 Huisvestingswet	gratis	gratis	gratis	gratis	gratis	gratis	gratis
3.5 Sexbedrijven	0	0	0	0	0	0	0%
3.6 Open vuur	0	0	0	0	0	0	0%
3.7 Brandbeveiliging	11.953	10.811	22.764	0	9.094	9.094	40%
3.8 Muziekvergunning	0	0	0	0	0	0	0%
3.9 Kinderopvang	4.964	615	5.579	0	4.414	4.414	79%
3.10 Overige	0	0	0	0	0	0	0%
TOTAAL	1.773.511	1.287.359	3.060.870	0	1.420.258	1.420.258	46%

Marktgelden

Elke standplaatshouder op de markt dient jaarlijks marktgeld te betalen. Hiervoor worden onder meer de kramen, stroom, schoonmaak en verkeersmaatregelen gerealiseerd, alsmede de inzet van de marktmeester. De hoogte van het marktgeld wordt berekend aan de hand van strekkende meters van de kramen. Het marktgeld wordt verhoogd als er stroom wordt afgenomen, afhankelijk van de capaciteit van de aansluiting. Uitgangspunt is dat de tarieven in 2023 stijgen met het inflatiepercentage van 2,3%. De definitieve tarieven voor het belastingjaar 2023 worden in de raadsvergadering van december 2022 vastgesteld.

Havengelden

Elk schip dat de industriehaven van Wanssum aandoet (liggen of laden/lossen) is havengeld verschuldigd. De hoogte van dit havengeld is afhankelijk van de omvang van het schip (tonnen laadvermogen of aantal standaard containers). Dit is vastgelegd in de havengeldverordening. Deze verordening wordt elk jaar geactualiseerd.

Met de opbrengst van het havengeld worden de voorzieningen in de haven beheerd en onderhouden. De tarieven mogen maximaal kostendekkend zijn, maar uit concurrentie overwegingen zijn ze dat nu niet. Om het tekort te dekken wordt gebruik gemaakt van de voorziening egalisatie industriehaven.

In het onlangs vastgestelde havenbeheerplan wordt voor de periode 2022-2025 een verhoging van de havengelden voorzien van 2%. Eind 2022 worden de definitieve tarieven voor 2023 vastgesteld.

Berekening kostendekkendheid havengelden	Bedragen x € 1,-
Kosten incl. (omslag)rente	-368.955
Inkomsten excl.heffingen	0
Mutatie voorziening egalisatie industriehaven	0
Netto kosten	-368.955
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	-26.984
BTW	0
Totale kosten	-395.939
Opbrengst heffingen	190.203
Dekking	48%

Lijkbezorgingsrechten

Venray heeft één gemeentelijke begraafplaats: Boschhuizen. Voor het gebruik van deze begraafplaats worden begraafrechten geheven. Er zijn verschillende tarieven. Zo betaalt men bijvoorbeeld voor het recht op een eigen graf voor een bepaalde periode, het bijzetten van urnen en asbussen of het verstrooien van as. In Venray zijn de legestarieven voor de kosten van begraven in 2020 onderzocht en kostendekkend gemaakt met ingang van 1-1-2021. Vanwege specifieke regelgeving en omstandigheden is de totale exploitatie van de begraafplaats niet kostendekkend. Uitgangspunt is dat de tarieven in 2023 stijgen met het inflatiepercentage van 2,3%. De definitieve tarieven voor het belastingjaar 2023 worden in de raadsvergadering van december 2022 vastgesteld.

Beleid/uitgangspunten algemene begraafplaats

Sinds 1972 heeft Venray een algemene begraafplaats. In 1973 en 1974 zijn hier de graven van de Petrus Banden Kerk (katholieke begraafplaats) naar over gebracht. Dit is het begin geweest van de algemene begraafplaats. De graven van de kerk zijn geplaatst in het zogenaamde vak O. Dit vak heeft een aparte status binnen de begraafplaats. Het college van burgemeester en wethouders heeft op 26 juni 2018 de notitie ontwikkeling vak O Begraafplaats Boschhuizen vastgesteld. In deze notitie is besloten om vanaf 26 juni 2018 geen leges meer te heffen over de bestaande graven in vak O. Ook is besloten dat er geen (bij)begravingen, dan wel (bij)plaatsingen van urnen worden toegestaan.

Leges verordening (x € 1)	Lasten taakvelden	Overhead	Totale lasten	Andere inkomsten	Leges	Totale baten	Kosten- dekkendheid
Begraafplaatsen	€ 178.460	€ 12.347	€ 190.807	€ -	€ 16.518	€ 16.518	9%

4b. Algemene belastingen

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Iedere eigenaar van een onroerende zaak, zoals een woning of niet-woning is belastingplichtig in het kader van de OZB. Een gebruiker van een onroerende zaak zijnde niet-woning is ook belastingplichtig in het kader van de OZB. Dit met uitzondering van het woondeel van een niet-woning. De definitieve tarieven OZB voor het belastingjaar 2023 worden in de raadsvergadering van december 2022 vastgesteld.

Inflatiecorrectie OZB

In het coalitieakkoord 2022-2026 is vastgelegd dat als uitgangspunt voor de OZB de jaarlijkse inflatiecorrectie wordt gekozen. In de begroting 2023 tot en met 2026 is het inflatiepercentage toegepast zoals vermeld in tabel van de bijlage 2, hoofdstuk 2.1. van de kadernota. In de begroting 2022 - 2026 is voor 2022 een inflatiepercentage van 1,5% opgenomen. Voor de begroting 2023 hanteren we 2,30% en voor het jaar 2023, voor de jaren 2024 t/m 2025 bedraagt het percentage 2,40% en voor 2026 1,9%.

Voorlopige belastingdruk 2023 (=OZB+afval+riool)

Op basis van de geldende uitgangspunten bedraagt de voorlopige gemiddelde lastendruk (voor een huishouden van twee of meer personen, die eigenaar en gebruiker zijn van een woning) voor 2023 € 851,51. Dit betekent dat de lastendruk 2023 (=OZB+afval+riool) stijgt ten op van 2022 met 4,3%.

Bedragen x € 1,00	2022 (verwachte waarde oktober 2021)	2022 (waarde per juni 2022)	2023 (geprognosti- seerde waarde)	%
WOZ-waarde ¹	265.300	264.776	304.492	15,0%
OZB ²	341,18	340,50	348,33	2,3%
Rioolheffing ³	235,89	235,89	244,70	3,7%
Afvalstoffenheffing ⁴	239,71	239,71	258,48	7,8%
Totale belastingdruk	816,78	816,10	851,51	4,3%

¹ De prognose is dat de gemiddelde WOZ-waarde van de woningen met ongeveer 15% stijgt. Doordat de totale OZB opbrengst toeneemt met 2,3% (=inflatiepercentage) kan het OZB tarief aangepast worden naar beneden met 12,7%. De herwaardering 2023, naar de waardepeildatum 1 januari 2022 wordt in januari 2023 geheel afgerond.

² De WOZ-waarden worden d.m.v. een WOZ-beschikking begin 2023 definitief bekendgemaakt. WOZ-waarden worden naar beneden afgerond op duizend.

³ Uitgangspunt is een meerpersoonshuishouden en het pand is niet afgekoppeld van het gemeentelijk rioleringsstelsel.

⁴ Voor 2022 is uitgegaan van een vast tarief vermeerderd met 7 containers 140 liter restafval. En voor 2023 is uitgegaan van een vast tarief vermeerderd met 5 containers 140 liter restafval

(Water)verblijfsbelasting

Belast is een overnachting in vakantieonderkomens, mobiele kampeeronderkomens, niet-beroepsmatig verhuurde ruimten, vaste standplaatsen en logiesverblijven. De aanslag verblijfsbelasting wordt opgelegd aan de hotelier, pensionhouder, campinghouder etc., maar ook op locaties waar buitenlandse werknemers verblijven. De toeristen zelf ontvangen geen aanslag, maar zien het bedrag meestal wel op de rekening.

De stijging van het tarief wordt pas doorgevoerd, zodra het tarief afgerond kan worden op 5 cent. Uit onderstaande tabel blijkt dat het tarief voor de verblijfsbelasting 2023 blijft gehandhaafd op een bedrag van € 1,30.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
inflatiepercentage		2,30%	2,40%	2,40%	1,90%	1,90%
berekend tarief	1,30	1,33	1,36	1,39	1,42	1,45
werkelijk tarief	1,30	1,30	1,35	1,35	1,40	1,45

Parkeerbelasting

Parkeerbelasting geldt voor de afgesloten terreinen Blekersveld, Raadhuisstraat en de parkeergarage. Voorgesteld wordt de tarieven te handhaven. De definitieve tarieven voor het belastingjaar 2023 worden in de raadsvergadering van december 2022 voor vaststelling aangeboden.

Reclamebelasting

De reclamebelasting is van toepassing binnen het centrumgebied van de gemeente Venray. De belasting wordt geheven ter zake van openbare aankondigingen (reclame-uitingen) zichtbaar vanaf de openbare weg. De gemeente int deze belasting en maakt deze vervolgens onder inhouding van de inningskosten, over naar de ondernemersvereniging Venray Centraal.

Bedragen x €1	2022	2023
voor een reclameobject met een oppervlakte tot 0,5 m ² :	475	475
voor een reclameobject met een oppervlakte van 0,5 m ² tot 2,5 m ² :	600	600
voor een reclameobject met een oppervlakte van 2,5 m ² tot 5 m ² :	675	675
voor een reclameobject met een oppervlakte van 5 m ² tot 10 m ² :	750	750
voor een reclameobject met een oppervlakte vanaf 10 m ² :	825	825

BIZ-Smakterheide

Op grond van de Bedrijven-Investerings-Zones (BIZ) is het mogelijk om binnen een nader af te bakenen gebied (zoals een bedrijventerrein) alle ondernemers gezamenlijk mee te laten betalen aan de kwaliteitsverbetering van de bedrijfsomgeving. Daarbij gaat het dan om activiteiten gericht op het bevorderen van de veiligheid en ruimtelijke kwaliteit binnen het betreffend gebied. Hiermee wordt het "freeriders" gedrag voorkomen. De gemeente int de jaarlijkse bijdragen en betaalt deze, onder inhouding van de inningskosten, uit aan de Ondernemersvereniging Smakterheide.

Bedragen x €1	2022	2023
WOZ-waarde lager dan € 250.000	250	250
WOZ-waarde vanaf € 250.000 en lager dan € 1.000.000	500	500
WOZ-waarde vanaf € 1.000.000 en lager dan € 5.000.000	1000	1000
WOZ-waarde vanaf € 5.000.000	1500	1500

5. Kwijtscheldingenbeleid

Burgers die de aanslag niet kunnen betalen, kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding.

Handmatige- en geautomatiseerde kwijtschelding

Kwijtschelding vindt enerzijds plaats door middel van een toetsing door de Stichting Inlichtingenbureau van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Dit bureau voert geautomatiseerde bestandsvergelijkingen uit, waardoor de kwijtschelding eenvoudiger en geautomatiseerd toegekend kan worden. Anderzijds wordt ook nog een aanzienlijk aantal verzoeken tot kwijtscheldingen handmatig beoordeeld en afgehandeld.

100% Norm

De raad heeft in het verleden besloten de regeling voor kwijtschelding zo ruim mogelijk toe te passen. Het normbedrag voor levensonderhoud is toen vastgesteld op 100% van de bijstandsnorm. Het gehanteerde normbedrag is het maximale bedrag dat gemeenten mogen hanteren volgens de Invorderingswet 1990 en de daarbij behorende uitvoeringsregeling. Waarbij wordt uitgegaan van het vermogensbegrip van art. 34 van de Participatiewet.

Het aanvragen van kwijtschelding is mogelijk voor

OZB: kwijtschelding kan in bepaalde omstandigheden plaatsvinden indien de vermogenspositie hiertoe aanleiding geeft.

Afvalstoffenheffing: kwijtschelding kan plaatsvinden van het vastrecht, vermeerderd met maximaal het gemiddelde aantal ledigingen van grijze en groene containers of inworpen in een verzamelcontainer voor restafval. Jaarlijks wordt dit gemiddelde aantal ledigingen of inworpen opnieuw vastgesteld. Dit gebeurt in de verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing, waarmee ook de hoogte van het variabel en vastrecht wordt vastgesteld.

Rioolheffing: kwijtschelding kan m.n. plaatsvinden voor het gebruikersdeel voor woningen.

Kwijtscheldingen

Het aantal kwijtscheldingsverzoeken daalde de afgelopen jaren licht. Belastingplichtigen met meerjarige betalingsproblemen worden vanaf 2016 actief benaderd. Daarnaast zijn alle belastingplichtigen, die verleden jaar geen kwijtscheldingen ontvingen, automatisch opgenomen in de procedure en wordt onderzocht of deze groep nu wel voor kwijtschelding in aanmerking kan komen.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022[1]
Totaal aantal kwijtscheldingsverzoeken	894	1085	1041	1018	1005	1137	959	837
Verzoeken via inlichtingenbureau (voor de aanslagoplegging)	410	415	488	505	465	450	483	485
Beroepschriften (klanten)	63	81	40	47	52	25	20	0

[1] Stand per mei juni 2022. Dit zijn dus voorlopige aantallen.

Paragraaf B. Weerstandvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op het weerstandsvermogen en de mate waarin de organisatie de belangrijkste risico's onder controle heeft. In het risicobeleid, dat in 2017 werd geëvalueerd, zijn de doelstellingen en uitgangspunten vastgesteld. Hierin is ook aangegeven op welke wijze we risico's managen.

In het najaar 2022 zal gestart worden met een actualisatie van het risicobeleid. Daarbij zal ook de raad meegenomen worden in de ontwikkelingen op het gebied van risicomangement en de bewustwording van bestuur en organisatie op het gebied van risico's.

Deze paragraaf geeft inzicht in:

- Weerstandvermogen: De mate waarin de gemeente in staat is om risico's van materiële betekenis te kunnen opvangen, zonder te hoeven ingrijpen in de normale bedrijfsvoering.
- Risico's: De afwijking van een doelstelling als gevolg van het optreden van een onzekere gebeurtenis. Van strategische risico's worden opgenomen: de omvang en de getroffen beheersmaatregelen en de ontwikkelingen hierin.
- Weerstandscapaciteit: Toelichting op omvang en ontwikkeling van de vermogenscomponenten en andere bronnen die dienen om de risico's op te vangen.
- Financiële kengetallen: conform de BBV is een basis set financiële kengetallen opgenomen.

1. Risicomangement

De raad, het college en het management zijn ervan bewust dat adequate risicobeheersing onderdeel is van "good governance" en bijdraagt aan het "in control" zijn van de organisatie. Kernthema hierin is transparantie: het (tijdig) rapporteren over risico's en gezamenlijk met alle betrokkenen afstemmen over beheersmaatregelen.

Hoewel het risicobewustzijn in de afgelopen jaren is gegroeid, mag het nog beter structureel geborgd worden in de organisatie. Bijvoorbeeld bij beleids-/besluitvormingsnota's worden nog niet consequent de juiste risico's en beheersmaatregelen opgenomen. Daarnaast blijft het een voortdurend aandachtspunt om te zoeken naar een juiste afweging van de (effecten van) risico's en de te maken kosten voor het elimineren van deze risico's. Het is een utopie om voor alle risico's adequate beheersmaatregelen te kunnen treffen.

2. Weerstandvermogen

Het beleid gaat uit van een weerstandratio van minimaal 1,0. Dat wil zeggen dat de berekende risico's in ieder geval zijn afgedekt door de aanwezige weerstandscapaciteit (vermogensbuffer). Hiermee sluiten we aan bij de adviezen van de provinciale toezichthouder. Daarnaast is een minimumgrens van € 12 mln. (10% van de jaarexploitatie) als streefwaarde voor de weerstandscapaciteit vastgesteld.

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
Algemene reserve	17.850	15.129	14.694	14.670	14.645
Risicoreserve grondbedrijf	7.731	7.331	7.101	6.719	6.333
Niet benutte deel belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Weerstandscapaciteit	25.581	22.460	21.795	21.389	20.978
Algemene risico's	3.711	3.583	4.158	6.006	6.044
Risico's grondbedrijf	613	638	644	650	650
Risico's	4.324	4.221	4.802	6.656	6.694
Vrije ruimte	21.256	18.239	16.993	14.732	14.284
- Algemeen	14.138	11.546	10.536	8.663	8.601
- Grondbedrijf	7.118	6.693	6.457	6.069	5.683
Weerstandvermogen	5,92	5,32	4,54	3,21	3,13

Vrije ruimte: verschil tussen de weerstandscapaciteit en de risico's.

Weerstandvermogen: netto weerstandscapaciteit/risico's.

Het totale weerstandsvermogen neemt in de planperiode af van 5,92 naar 3,13 en blijft daarmee ruim boven de minimale grens van 1,0. De weerstandscapaciteit blijft gedurende de gehele

planperiode boven de minimale streefwaarde van € 12 mln. De vrije ruimte daalt gedurende de planperiode tot ca. € 14,3 milj. in 2026.

3. Risico's

De risico's uit de jaarrekening 2021 zijn het uitgangspunt van de rapportage. Nieuwe (strategische) risico's zijn toegevoegd, relevante wijzigingen in bestaande risico's worden toegelicht. In de risicomatrix zijn de risico's geplaatst in het perspectief van kans en gevolg. In de risicotoeelichting wordt het risico nader omschreven en de (voortgang van) beheersmaatregelen beschreven.

Vanaf het voorjaar 2022 constateren we hogere inflatiekosten: de stijging in juni 2022 was 8,6%. Dit is fors hoger dan in de meicirculaire was meegenomen: daarin werd een stijging van 5,2% opgenomen. Voor de kostenstijgingen nemen we in de begroting 2023 het percentage van 5,2% mee. Daarnaast hanteren we voor de energiekosten een hogere kostenstijging. Vooralnog gaan we uit van een compensatie voor de inflatiekosten door het rijk. Het risico dat dit voor Venray onvoldoende compensatie biedt, nemen we mee in deze risicoparagraaf.

In juni 2022 werd de laatste impact-analyse COVID-19 door de raad vastgesteld: hierin is ook een evaluatie opgenomen. De verwachting is dat COVID-19 geen substantieel (financieel) risico meer voor de gemeente met zich meebrengt. We blijven de ontwikkelingen volgen en monitoren.

Risicomatrix

Risicomatrix							
	financieel						
gevolg	5. zeer hoog	€ 600.000 < X			1 2 3 4 8		
	4. hoog	€ 300.000 < X < € 600.000			5 6 7		
	3. gemiddeld	€ 120.000 < X < € 300.000					
	2. Laag	€ 60.000 < X < € 120.000					
	1. zeer laag	X < € 60.000					
			10%	30%	50%	70%	
			1. zeer laag	2. laag	3. gemiddeld	4. hoog	
						90%	
						5. zeer hoog	
			kans				

Risicotoelichting

In navolgend overzicht:

-Kolomnr. verwijst naar het nummer in de risicomatrix.

-Kolom potentiële risicogebeurtenis: de gebeurtenis voorafgegaan door het nummer van het deelprogramma waarop deze betrekking heeft. Enkele risico's hebben betrekking op meerdere deelprogramma's, die zijn algemeen genoemd.

-Kolom (status) beheermaatregelen: per risico zijn beheermaatregelen beschreven. De voortgang/status is 'cursief' gedrukt.

Nr.	Potentiële risicogebeurtenis	Beheersmaatregelen <i>(tekst in cursief geeft de actuele status aan)</i>
1	Breed Sociaal Domein	<i>Er is een uitvoeringsprogramma sociaal domein vastgesteld met diverse deelopdrachten die gekoppeld zijn aan de bouwstenen uit de Kadernota SD (zie hieronder)</i>
	<p><u>Bouwsteen Omgeving</u> De omgeving wordt onvoldoende versterkt waardoor de beweging van "vangnet" naar "omgeving" niet of onvoldoende gemaakt wordt.</p> <p>Indexering volgt niet de markt</p>	<p>Inzet van gebiedsgericht werken (aansluiting zoeken bij de specifieke behoefte van een wijk of dorp).</p> <p>Inzet van ondersteunende maatregelen zoals subsidies, accommodaties, etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Gebiedsgericht werken is ingezet.</i> - <i>Subsidiebeleid en accommodatiebeleid is geactualiseerd. Aanpassing bestaande beleidsregels loopt.</i> - <i>Het versterken van de omgeving vormt een deelopdracht van het uitvoeringsprogramma SD. Overzicht van de aanwezige verenigingen, initiatieven en activiteiten is per dorp/wijk gemaakt. Gesprekken met inwoners, initiatiefnemers en organisaties om de omgeving (verder) te versterken worden per dorp/wijk gevoerd.</i> - <i>Er zijn specifieke maatregelen geformuleerd om de omgeving te versterken: JSP, BSO+, SOJ, jeugdhulp en opvoedondersteuning, overzicht van voorliggende voorzieningen WMO en Jeugd.</i> - <i>Actieplan eenzaamheid wordt uitgevoerd.</i> - <i>Er wordt een subsidieregeling opgesteld om initiatieven die bijdragen aan de versterking van de omgeving financieel te ondersteunen.</i> - <i>De inzet van ervaringsdeskundigheid is voor langere termijn geborgd door afspraken over de inzet en de financiering.</i> - <i>De overschotten binnen de vangnetvoorzieningen daadwerkelijk inzetten voor het op peil houden van de sociale basis.</i> - <i>Indexering begroting 2023: in 2023 wordt een prijsindex van 2,3% en een loonindex van 3,3% toegepast, dit is niet in overeenstemming met de gemiddelde inflatie en cao-verhogingen van onze partners in de sociale basis waardoor het aantal fte van de partners beschikbaar voor de sociale basis en daarmee onze inwoners zal afnemen.</i>
	<u>Bouwsteen Vangnet</u>	

Nr.	Potentiële risicogebeurtenis	Beheersmaatregelen <i>(tekst in cursief geeft de actuele status aan)</i>
	<p>De afschaling van voorzieningen komt onvoldoende tot stand.</p> <p>Openeinderegelingen: Toename van het aantal maatwerkvoorzieningen als gevolg van veranderende omstandigheden (economische, demografische, wetgeving, rijksbeleid)</p> <p>Sturing en inkoop</p>	<p>Versterken van de omgeving.</p> <p>Anders organiseren van de toegang.</p> <p>Herijken van onze inkoopmethodiek.</p> <p>Duurzaam partnerschap met aanbieders en gesubsidieerde instellingen.</p> <p>Afspraken maken met andere verwijzers.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Voor wat betreft de toegang is een visie en zijn leidende principes opgesteld en geaccordeerd door het college. De verschillende scenario's zijn verkend en het college heeft een keuze gemaakt voor een scenario. Dit scenario wordt in de loop van 2022 verder uitgewerkt in een impactanalyse. Het streven is om in 2023 de toegang in te richten zodat meer de focus komt te liggen op voorliggende voorzieningen.</i> - <i>In 2021 is definitief besloten om de samenwerking met Venlo op het terrein van werk en inkomen te beëindigen. In 2022 zijn alle terugkerende werkzaamheden binnen de organisatie van Venray geborgd. Afstemming over toekomstige inrichting vindt plaats met het traject toegang. In 2022 is ook gestart met een doorontwikkeling van het werkplein op verschillende onderdelen.</i> - <i>Sturing en inkoop: Nieuwe inkoopmethodiek afgerond en gestart per 1 januari 2022. Nieuwe inkoop gaat o.a. uit van langdurige contracten. Implementatie van uniforme werkwijze is in de organisatie geïmplementeerd.</i> - <i>Impact van de nieuwe sturing en inkoop zal pas blijken in het eerste of tweede kwartaal 2023 omdat er nu nog sprake is van een overgangssituatie. Dit heeft tot gevolg dat de budgetten voor maatwerkvoorzieningen die nu geraamd worden voor 2023 een bepaalde mate van onzekerheid kennen. We monitoren de ontwikkelingen.</i>
	<p><u><i>Bouwsteen Gedrag en Houding</i></u></p> <p>De gewenste gedragsverandering bij medewerkers komt onvoldoende tot stand.</p> <p>De gemeentelijke visie wordt niet onderschreven door de aanbieders.</p>	<p>Opstellen ontwikkelplan voor medewerkers gericht op het gesprek met de inwoner, de integraliteit en het aansluiten bij de omgeving.</p> <p>Meerjarige afspraken maken met aanbieders waarbij zij het vertrouwen krijgen om te investeren in innovatie.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Houding en gedrag vormt een deelopdracht van het uitvoeringsprogramma SD. Opdrachtformulering is opgesteld en implementatie in 2021 e.v.</i>

Nr.	Potentiële risicogebeurtenis	Beheersmaatregelen <i>(tekst in cursief geeft de actuele status aan)</i>
	<p data-bbox="256 367 576 398"><u>Bouwsteen Communicatie</u></p> <p data-bbox="256 398 735 430">De boodschap komt onvoldoende over.</p>	<p data-bbox="799 277 1401 344">– <i>Meerjarige afspraken: zie ook project sturing en inkoop.</i></p> <p data-bbox="799 398 1238 456">Opstellen communicatiestrategie en instrumenten.</p> <p data-bbox="799 456 1406 636">– <i>Communicatie vormt een deelopdracht van het uitvoeringsprogramma SD. Centraal staat daar het meer in gesprek zijn met inwoners. Opdrachtformulering deelopdracht communicatie opgesteld. Verbreding van instrumenten is een continu proces.</i></p>
	<p data-bbox="256 658 517 689"><u>Bouwsteen Financiën</u></p> <p data-bbox="256 689 772 748">De gerealiseerde uitgaven van het Sociaal Domein Breed overstijgen de begroting.</p>	<p data-bbox="799 689 1390 779">Monitoren uitgaven SD-breed versus begroting, waarbij de indeling “vangnet” en “omgeving” wordt gehanteerd.</p> <p data-bbox="799 801 1353 860">Oplevering van de halfjaarrapportage Sociaal Domein.</p> <p data-bbox="799 860 1406 1160">– <i>Monitoring uitgaven en ontwikkeling</i> – <i>Voorzieningen vindt maandelijks plaats.</i> – <i>Halfjaarlijks wordt aan de raad gerapporteerd over de ontwikkelingen binnen het sociaal domein.</i> – <i>Doorontwikkeling van dashboards is geborgd in de organisatie. Inzet wordt gepleegd op competenties medewerkers.</i> – <i>Raadsmonitor sociaal domein sluit aan op de P&C-cyclus.</i></p>
2	<p data-bbox="256 1182 432 1214">Grondbedrijf</p> <p data-bbox="256 1214 735 1272">Afzet gronden blijft achter ten opzichte van de bij planning.</p>	<p data-bbox="799 1214 1347 1303">– <i>Stimuleringsmaatregelen verkoop kavels (promotie via website en woontafel)</i> – <i>Geen betaling waarborgsom is mogelijk</i></p>
3	<p data-bbox="256 1326 703 1357">Privacy en Informatiebeveiliging</p> <p data-bbox="256 1357 743 1447">- Vertrouwelijke/gevoelige informatie is beschikbaar bij niet-geautoriseerden (binnen en buiten de organisatie)</p> <p data-bbox="256 1505 727 1626">- Onverantwoordelijk gebruik en uitwisseling van persoonsgegevens en privacygevoelige informatie binnen de organisatie en naar partners.</p> <p data-bbox="256 1648 711 1738">- De kans dat informatiebeveiligingsincidenten de bedrijfsvoering raken neemt toe.</p> <p data-bbox="256 1760 759 1827">- Bij een verstoring is de bedrijfscontinuïteit onvoldoende geborgd.</p> <p data-bbox="256 1850 743 1939">- Niet voldoen aan de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) en de WPG (Wet Politiegegevens).</p>	<p data-bbox="799 1357 1401 1469"><i>Maximale samenwerking door de functies van FG (Functionaris gegevensbescherming), PO (Privacy Officer) en CISO (Chief Information Security Officer);</i></p> <p data-bbox="799 1505 1374 1585"><i>De onafhankelijke rol van privacy en informatiebeveiliging zorgt voor een objectieve advisering van maatregelen;</i></p> <p data-bbox="799 1621 1390 1765"><i>Jaarlijkse verantwoording over informatieveiligheid, implementatie BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) en privacy via ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit);</i></p> <p data-bbox="799 1792 1374 1908"><i>Privacy en Informatiebeveiliging (P&IB) maken standaard onderdeel uit van projecttoetsing. Door maatregelen te nemen worden risico's geminimaliseerd;</i></p> <p data-bbox="799 1935 1366 2016"><i>Met het uitvoeren van DPIA's (Data Protection Impact Assessments) brengen we risico's in beeld en maken we bewuste keuzes welke</i></p>

Nr.	Potentiële risicogebeurtenis	Beheersmaatregelen <i>(tekst in cursief geeft de actuele status aan)</i>
		<p><i>risico's we accepteren/mitigeren;</i></p> <p><i>De verantwoordelijkheid voor P&IB bij de proceseigenaren borgen;</i></p> <p><i>Uitvoeren Privacy en Security awareness trainingen;</i></p> <p><i>Het inrichten van een bedrijfscontinuïteits-beheer zorgt dat we beter zijn voorbereid op verstoringen;</i></p> <p><i>Jaarlijks uitvoeren pentest/ethische hack.</i></p>
4	<p>Alg. Garantstelling Gemeente wordt aangesproken op inlossen van een garantstelling.</p> <p>Het garantieplafond voor 2023 is € 654.000.</p> <p>Meest risicovolle garantstelling: Glasweb:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er wordt niet voldaan aan regels voor staatssteun en financieringsconstructies. - Exploitatie valt tegen (minder uptake, meer kosten). - Fase 2. 	<p>Garantstellingsbeleid actualiseren. <i>Vooralsnog geen prioriteit</i></p> <p>- risico's explicieter opnemen in besluitvorming toelichten waarom risico's al dan niet worden meegewogen. <i>Bewustwording vergroot: in 2021 werden vakafdelingen (garantiehouders) geïnformeerd en werd belang van garantstellingen toegelicht.</i></p> <p>- periodieke rapportage over ontwikkeling risicovolste garantstellingen. <i>Informatieverstrekking vindt per dossier plaats.</i></p> <p>Glasweb:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aanvullende informatie inwinnen: <i>Deze informatie geeft geen aanleiding om aanvullende maatregelen te nemen.</i> - <i>Voor de garantstelling van het 'witte gebied' is melding gedaan bij de Europese Commissie. De melding heeft niet geleid tot nader onderzoek.</i> - Periodieke rapportage <i>4 maandelijks voortgangsrapportage (majeure projecten).</i> <p><i>Inmiddels is een samenwerking met KPN ontstaan en wordt fase 2 (wijken Venray) voor rekening en verantwoordelijkheid door KPN aangelegd. Daarmee is een garantstellingverzoek door Glasweb Venray voor de aanleg van fase 2 niet langer meer aan de orde.</i></p>
5	<p>Alg. Samenwerken/Verbonden Partijen Resultaten van samenwerkingspartners wijken af van lokale doelstellingen.</p>	<p>Beleid op samenwerking en verbonden partijen opstellen (incl. timing en niveau van informatievoorziening)</p>

Nr.	Potentiële risicogebeurtenis	Beheersmaatregelen <i>(tekst in cursief geeft de actuele status aan)</i>
	<p>Meest risicovolle Verbonden Partijen in financieel perspectief:</p> <p><u>Veiligheidsregio:</u> onverwachte gebeurtenissen leiden tot extra budgetaanvraag</p> <p><u>Noord Limburg West (NLW):</u> (Bedrijfsvoerings)kosten worden onvoldoende in lijn gebracht met de (korting op de) rijkssubsidie.</p> <p>Begrote opbrengsten worden onvoldoende gerealiseerd (dalende Wsw-inkomsten en afnemende tewerkstelling van medewerkers)</p>	<p>- <i>Nota vizier op samenwerking vastgesteld. Evaluatienota (incl. verbetermaatregelen) opgesteld. Verbetermaatregelen deels doorgevoerd.</i></p> <p><i>In 2021 werd door de rekenkamer een onderzoek ingesteld naar intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Conclusies en aanbevelingen zijn onderschreven: continu kritisch zijn op de vraag of de aangegane samenwerkingsverbanden nog altijd doen wat we beogen. Algemene beleidskader (de Nota vizier op samenwerking) is daarbij een leidraad.</i></p> <p>- <i>Per bestaande VP doelen en risico's inventariseren en maatregelen treffen.</i></p> <p>- <i>Bij het deelnemen in nieuwe VP-eisen stellen aan informatievoorziening.</i></p> <p>- <i>Onder de noemer "grip op samenwerking" vindt uniforme sturing plaats op de vijf grote gemeenschappelijke regelingen.</i></p> <p><u>Veiligheidsregio:</u> <i>Regionale overleggen financieel adviseurs en adviseurs openbare orde en veiligheid per 2 maanden.</i></p> <p><i>Oppakken adviezen rekenkameronderzoek Raad geïnformeerd over financiële ontwikkelingen n.a.v. P&C-producten Veiligheidsregio.</i></p> <p><i>Invullen van afspraken uit RIB "Grip op samenwerken". Venray is adoptiegemeente. Ambtenaren betrokken in voortraject beleidsontwikkeling en opstellen P&C-producten.</i></p> <p><u>NLW:</u> <i>In december 2020 is door de raad een nieuwe koers vastgesteld. Deze koers is voor de periode 2021-2030 en bestaat uit een drietal sporen. Uitvoering WSW, Participatiewet dienstverlening aan gemeenten en dienstverlening aan derden. De koers wordt jaarlijks gemonitord.</i></p>
6	<p>Alg. Bestuurders: pensioen/wachtgeld/ nabestaande pensioen en arbeids-ongeschiktheid</p> <p>Door dalende marktrente en actualisatie sterftetabel (nu 2005-2010) moeten extra stortingen in de pensioenvoorziening worden gedaan om deze op niveau te houden.</p>	<p>Onderbrengen bij pensioenfonds</p> <p><i>In het verleden werd aangekondigd dat de pensioenen voor bestuurders gefaseerd overgedragen zouden worden aan een landelijk fonds. Hierover is echter nog steeds geen concrete info beschikbaar. Gezien de lastige materie is het niet de verwachting dat dit op korte termijn zal plaatsvinden.</i></p>

Nr.	Potentiële risicogebeurtenis	Beheersmaatregelen <i>(tekst in cursief geeft de actuele status aan)</i>
	<p>Bestuurders stappen voortijdig op en maken aanspraak op wachtgeld</p> <p>Bestuurders komen te overlijden of raken arbeidsongeschikt</p>	<p>Aanbieden outplacementtraject om wachtgeldperiode te bekorten.</p> <p>Risico's verzekeren <i>Het overlijdensrisico voor bestuurders is met ingang van 2021 verzekerd.</i></p>
7	<p>Alg. Rijksinkomsten: algemene uitkering</p> <p>De afhankelijkheid van de rijksbijdrage is per definitie een risicofactor. Het nieuwe verdeelmodel dat per 1.1.2023 ingaat, zal in 2025 geëvalueerd worden. Daarnaast zal in 2026 een nieuwe financieringssystematiek in werking treden, waarbij gemeenten mogelijkheden hebben om hun eigen belastinggebied te verruimen.</p> <p>Vanaf 2024 is nog onduidelijk of de extra middelen voor jeugdzorg gecontinueerd worden.</p> <p>Compensatie lagere inkomsten bouwleges door de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging.</p>	<p>Actuele ontwikkelingen in het Gemeentefonds bijhouden.</p> <p><i>Op basis van de voorlopige cijfers zijn de financiële effecten van het nieuwe verdeelmodel niet negatief. Wel is er nog onduidelijkheid over de exacte bedragen omdat er nog aanvullend onderzoek moet plaatsvinden voor een aantal onderwerpen. Daarvan worden de resultaten pas in het voorjaar 2023 bekend.</i></p> <p><i>In de nieuwe financieringssystematiek per 2026 worden wel loon- en prijsstijgingen meegenomen, maar blijft onduidelijkheid over de compensatie van volume-ontwikkelingen. Daarnaast kan de nieuwe systematiek nog nadelig voor Venray uitvallen.</i></p> <p><i>Het is nog afwachten welke besluiten het kabinet gaat nemen t.a.v. de middelen voor jeugdzorg vanaf 2024. Momenteel wordt gewerkt aan een Hervormingsagenda jeugdzorg en de aanvullende middelen voor 2024-2026: afgesproken is dat gemeenten deze aanvullende middelen in hun meerjarenbegroting mogen opnemen. Deze geven echter geen budgettaire garantie.</i></p> <p><i>Met de inwerkingtreding van de beide wetten (waarschijnlijk per 1.1.2023) komt de mogelijkheid voor het heffen van bouwleges voor een aantal bouwaanvragen te vervallen. Het is nog onduidelijk welke financiële gevolgen dit voor Venray heeft en in welke mate de gederfde inkomsten door het rijk gecompenseerd gaan worden.</i></p>
8	<p>Gevolgen inflatie</p> <p>Het inflatiepercentage zal hoger uitvallen dan in de mei-circulaire 2022 geraamd. Hoewel de verwachting is dat de hogere inflatiekosten door het rijk worden gecompenseerd, bestaat het risico dat dit onvoldoende zal zijn voor de hogere kosten van Venray.</p>	<p>Conform de meicirculaire 2022 gaan we voor onze uitgaven uit van een stijging van 5,2% in 2022. Voor enkele specifieke uitgaven, zoals bv energiekosten, wordt uitgegaan van reële (hogere) percentages. Deze kostenstijging werkt evenwel meerjarig door in de uitgavenbudgetten. Hoewel de verwachting is dat de hogere inflatiekosten in de komende jaren grotendeels gecompenseerd zullen worden via de uitkering uit het gemeentefonds, bestaat het risico dat deze compensatie onvoldoende is.</p>

Nr.	Potentiële risicogebeurtenis	Beheersmaatregelen <i>(tekst in cursief geeft de actuele status aan)</i>
9	<p>Alg. Impact COVID-19</p> <p>De uitbraak van COVID-19 heeft vanaf maart 2020 tot hogere kosten op de diverse beleidsterreinen geleid. De effecten voor 2022 e.v. jaren beperken zich, zoals we nu kunnen overzien tot het sociaal domein.</p>	<p>Bijhouden en monitoren gevolgen en effecten van COVID-19</p> <p><i>Vanaf 2020 werden regelmatig impactanalyses opgesteld, werd uitvoering gegeven aan de compensatiemaatregelen van het rijk en werden aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor het economische en maatschappelijke veld om de gevolgen voor de Venrayse samenleving te beperken.</i></p> <p><i>In juni 2022 werd de laatste impactanalyse met een evaluatie vastgesteld door de raad. Voor de toekomst zullen de ontwikkelingen gevolgd worden en zal er, indien nodig, afgewogen worden of nog ondersteuning op specifieke beleidsterreinen nodig is.</i></p>
<p>Majeure projecten</p> <p>Naar hun aard hebben majeure projecten in beginsel grote risico's in zich. Voor deze projecten zijn beheersmaatregelen getroffen, waardoor de risico's (voor zover hierboven niet expliciet opgenomen) afdoende zijn afgedekt.</p>		

Risico-ontwikkeling

In het risicobeleid is aangegeven dat niet alle risico's een financieel gevolg hoeven te hebben. Risico's kunnen ook imagoschade en negatieve effecten hebben op het realiseren van (maatschappelijke) doelstellingen.

De financieel gecalculerde risico's hebben zich als volgt ontwikkeld:

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
Algemeen	3.711	3.583	4.158	6.006	6.044
Grondbedrijf	613	638	644	650	650
Totaal	4.324	4.221	4.802	6.656	6.694

We verwachten gedurende de gehele planperiode een stijging van de risico's. Dit wordt veroorzaakt door de risico's voor het sociaal domein, alsmede het inflatierisico.

Algemene dienst

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
Sociaal domein	2.931	2.961	3.030	3.096	3.163
Garanties	622	604	598	573	530
Verbonden partijen	544	544	544	544	544
Pensioen/arbeidsongeschiktheid bestuurders	530	530	530	530	530
Niet gecompenseerde prijsstijgingen/inflatie	1311	1341	1373	1406	1433
Ontwikkelingen Algemene Uitkering	pm	pm	pm	pm	pm
Diversen	259	259	259	259	259
Totaal algemene risico's	6.198	6.239	6.334	6.408	6.459
Correcties cf risicobeleid:					
Risico's doen zich niet in 1 jaar voor	-1.549	-1.560	-1.584	-1.602	-1.615
Niet geïdentificeerde risico's	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200
Opvangen risico's in exploitatie	-2.137	-2296	-1793	0	0
Totaal algemene risico's na correctie	3.711	3.583	4.158	6.006	6.044

Voor het sociaal domein krijgen we steeds beter inzicht en grip op de indicatiestellingen en dus het realiteitsgehalte van de budgetten. We zijn ook beter in staat om adequate maatregelen te treffen bij dreigende overschrijdingen. Daardoor blijven de risico's beter beheersbaar.

Vanaf 2024 worden de risico's minder opgevangen door exploitatie-overschotten omdat voor de periode 2023-2026 wordt uitgegaan van sluitende begrotingen. Hierdoor neemt het totaalbedrag van de risico's vanaf 2024 relatief fors toe.

Grondbedrijf

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
Projectspecifieke risico's/ramingsonzekerheden	489	509	514	518	518
Marktrisico	124	129	130	132	132
Totaal risico's	613	638	644	650	650

Het risico voor het grondbedrijf bestaat uit een cumulatie van de risico's per project. In de bovenstaande tabel is zichtbaar dat in de jaren 2022 t/m 2026 het risico minimaal (met € 57.000) stijgt.

4. Weerstandscapaciteit

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
Algemene reserve (vrij)	17.850	15.129	14.694	14.670	14.645
Risicoreserve grondbedrijf	7.731	7.331	7.101	6.719	6.333
Weerstandscapaciteit	25.581	22.460	21.795	21.389	20.978
Streefwaarde weerstandscapaciteit	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Overschot streefwaarde	13.581	10.460	9.795	9.389	8.978

De netto weerstandscapaciteit neemt gedurende de planperiode af met 4,6 mln. De streefwaarde van € 12 mln. wordt echter nog ruim gehaald.

Hierna volgt een nadere specificatie en toelichting op de ontwikkeling van de twee onderdelen.

Algemene reserve

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
Raming Algemene reserve (adm) per 01-01	24.919	17.850	15.129	14.694	14.670
Geraamde stortingen	577	78			
Geraamde onttrekkingen	-7646	-2799	-435	-25	-25
Algemene reserve (vrij)	17.850	15.129	14.694	14.670	14.645

In de kadernota 2023 hebben we de gerealiseerde mutaties gepresenteerd die met de vaststelling van de jaarrekening 2021 definitief zijn opgenomen in de Algemene Reserve. Tevens hebben we deze mutaties/verwachtingen doorgerekend voor de volgende jaren om zodoende inzicht te hebben in de vrij besteedbare algemene reserve.

Voor de begroting 2023 presenteren we over de boekjaren 2022 t/m 2026 de geraamde stand van de algemene reserve en de geraamde mutaties voor de komende jaren. Hierin zijn de bedragen van de MUIP 2023 meegenomen.

De mutaties in de 2e berap 2022 die van invloed zijn op de algemene reserve konden nog niet meegenomen worden, omdat deze ten tijde van het opstellen van deze begroting nog niet bekend waren.

Risicoreserve grondbedrijf

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
Saldo per 01-01	6.404	7.731	7.331	7.101	6.719
Winstnemingen	2.016	20	147	0	0
Onttrekkingen	-689	-420	-377	-382	-386
Saldo per 31-12	7.731	7.331	7.101	6.719	6.333

De winstnemingen zijn het totaal aan winstnemingen van gronden in exploitatie en winst uit verkoop van restkavels (afgesloten exploitaties). Bij gronden in exploitatie is rekening gehouden met tussentijdse winstnemingen gebaseerd op de POC methode die is voorgeschreven door de commissie BBV. Voor een specificatie van de verwachte winstnemingen per grondexploitatie zie paragraaf G.

De onttrekkingen zijn onder andere de afboeking van niet door te berekenen algemene kosten van het Grondbedrijf en de bijdrage aan voorzieningen van verliesgevende exploitaties. Daarnaast is voor 2022 een incidentele onttrekking opgenomen van € 300.000 om de risicoreserve af te romen, aangezien de omvang van de reserve fors hoger is dan de berekende risico's.

5. Financiële kengetallen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is voorgeschreven dat gemeenten een basisset van vijf financiële kengetallen opnemen in de programmabegroting en programmaverantwoording.

De kengetallen moeten het de gemeenteraad gemakkelijker maken om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente en ook het vergelijken met andere gemeenten gemakkelijker maken. De kengetallen drukken een verhouding uit die zichtbaar is op de balans en in de begroting.

Door het BBV is geen norm vastgesteld waarmee de uitkomsten van de vijf kengetallen vergeleken moeten worden. In de toelichting op de regeling is opgenomen dat deze beoordeling van de financiële positie is voorbehouden aan het horizontale controle- en verantwoordingsproces. Met andere woorden: gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de interpretatie van hun financiële positie.

Een afzonderlijk kengetal moet altijd in relatie worden gezien en beoordeeld in samenhang met de andere kengetallen, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een beeld geven van de financiële positie van een gemeente.

De hoogte van de schulden moet bijvoorbeeld in samenhang gezien worden met de hoogte van het eigen vermogen (ratio solvabiliteit) en de hoogte van de structurele baten (ratio structurele exploitatieruimte).

De uitkomsten van de kengetallen zijn daarnaast ook van belang voor de provinciale toezichthouder om beter inzicht te krijgen in de financiële situatie en risicopositie van een gemeente.

In onderstaand overzicht zijn de kengetallen voor Venray opgenomen. Ter vergelijking zijn de signaleringswaarden opgenomen die de provincie Limburg hanteert. Deze signaleringswaarden zijn gebaseerd op het 'Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020' gemeenten. Tevens zijn de landelijke gemiddelden opgenomen voor gemeenten met 35.000 – 45.000 inwoners. Deze percentages zijn afkomstig van de site 'Data Financiën Decentrale Overheden'. Omdat de begrotingen 2023 – 2026 nog niet bekend zijn, is de jaarschijf 2023 uit de begroting 2022 – 2025 gehanteerd.

Financiële kengetallen	Verloop kengetallen						Begroting 2023 Venray t.o.v. signaleringswaarde provincies	Signaleringswaarde gemeenschappelijk toezichtskader Provincies	Gemeenten 35.000 - 45.000 inwoners o.b.v. begroting 2022 jaarschijf 2023*
	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023 - 2026						
			2023	2024	2025	2026			
Netto schuldquote	51%	106%	98%	103%	99%	102%	Cat. B	Cat. A: < 90% minst risicovol Cat. B: 90 - 130% neutraal Cat. C: > 130% meest risicovol	75%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	40%	94%	88%	94%	91%	94%	Cat. A	Cat. A: < 90% minst risicovol Cat. B: 90 - 130% neutraal Cat. C: > 130% meest risicovol	67%
Solvabiliteitsratio	32%	20%	21%	20%	21%	18%	Cat. B	Cat. A: > 50% minst risicovol Cat. B: 20 - 50% neutraal Cat. C: < 20% meest risicovol	31%
Structurele exploitatieruimte	6%	0%	3%	4%	6%	1%	Cat. A	Cat. A: > 0% minst risicovol Cat. B: = 0% neutraal Cat. C: < 0% meest risicovol	0%
Grondexploitatie	-2%	2%	0%	0%	0%	0%	Cat. A	Cat. A: < 20% minst risicovol Cat. B: 20 - 35% neutraal Cat. C: > 35% meest risicovol	5%
Belastingcapaciteit	101%	98%	94%	95%	96%	96%	Cat. A	Cat. A: < 95% minst risicovol Cat. B: 95 - 105% neutraal Cat. C: > 105% meest risicovol	102%

* = Volgens de site Findo.nl (Data Financien Decentrale Overheden). Gebaseerd op de begroting 2022.

- Netto schuldquote

Geeft inzicht in het niveau van de schulden van de gemeente ten opzichte van het totaal van de inkomsten (exclusief mutatie reserves). De hoogte van de inkomsten bepaalt namelijk in belangrijke mate hoeveel schulden een gemeente kan dragen. Een schuldquote tussen 0% en 100% wordt als gangbaar beschouwd. Voor een gemeente geldt als indicatie voor een zeer hoge schuld als de schuldquote boven de 130% uitkomt. Dus hoe lager het percentage hoe beter.

De netto schuldquote van Venray bevindt zich voor 2023 in categorie B van de signaleringswaarde van de provincie Limburg. Dit betekent een neutraal risicoprofiel en bevindt zich daarmee binnen de bandbreedte die als gangbaar wordt beschouwd.

Meerjarig is een stijging van de schuldquote waarneembaar. Dit wordt (cijfermatig) veroorzaakt door de toename van de boekwaarden van de vaste activa door de verwachte investeringen. Zie voor nadere toelichtingen op de voorgenomen investeringen de paragraaf H Investeringen en majeure projecten.

Gemeenten in de grootteklasse 35.00 – 45.000 inwoners ramen gemiddeld een schuldquote van 75%. Let wel dit is gebaseerd op de jaarschijf 2023 uit de begrotingen 2022 - 2025. Zoals gezegd betreft dit een gemiddelde van gemeenten. Zonder een nader en diepgaand onderzoek (indien dit al mogelijk is) is het niet mogelijk hieraan conclusies te verbinden.

Terugkijkend naar de jaarrekeningen van voorgaande jaren is waar te nemen dat over het algemeen de ratio's in de realisatie beter zijn dan in de begrotingen werd verwacht.

Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het geval is valt niet direct af te leiden uit de netto schuldquote zelf, maar hangt af van meerdere factoren. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. In dat geval hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

- Netto schuldquote, gecorrigeerd met verstrekte leningen

In dit onderdeel worden de doorgeleende leningen in mindering gebracht op de totale leningen.

De netto schuldquote exclusief de doorgeleende leningen ligt vanzelfsprekend lager dan de eerder gepresenteerde netto schuldquote inclusief verstrekte leningen. De netto schuldquote exclusief de doorgeleende leningen bevindt zich voor het jaar 2023 in de categorie A.

- Solvabiliteit

Geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen (weerbaarheid). De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves).

De solvabiliteitsratio van Venray bevindt voor het jaar 2023 op 21% en daarmee net binnen de neutrale categorie volgens de signaleringswaarde van de provincie Limburg. Tot en met het jaar 2025 komt het percentage rond de 21% uit. In 2026 is een daling zichtbaar. Dit komt vooral omdat in dat jaar een negatief begrotingsresultaat wordt verwacht. Het zogenaamde 'ravijnjaar' 2026. In 2026 is een sterke terugval in de toename van de baten gemeentefondsuitkering zichtbaar als gevolg van het regeerakkoord van het rijk.

Gemeenten in de grootteklasse 35.000 – 45.000 inwoners hebben gemiddeld een ratio van 31%. Zoals voorgaand opgemerkt is het zonder een nader en diepgaand onderzoek (indien dit al mogelijk is) niet mogelijk hieraan conclusies te verbinden.

Deze ratio dient in samenhang met de andere ratio's beoordeeld te worden. Uit de voorgaande toelichtingen in deze paragraaf blijkt dat het weerstandsvermogen goed te noemen is.

Ook bij deze ratio zijn de ratio's in de realisatie bij de betreffende jaarrekening beter dan verwacht bij de begrotingen.

- Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte is om de structurele lasten te kunnen dragen. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Hoe hoger het kengetal hoe beter.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Voor het jaar 2023 wordt een ratio van 3% verwacht en is dus sprake van de categorie A minst risicovol. Dit is een verbetering ten opzichte van de voorgaande jaren toen sprake was van categorie B neutraal.

- Grondexploitatie.

Deze ratio geeft weer hoe de waarde van de grond (grondpositie) zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten (exclusief mutatie reserves). Voor de berekening van dit kengetal worden de bouwgronden in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale (geraamde) baten.

Het kengetal grondexploitatie van Venray bevindt zich in de minst risicovolle categorie van de signaleringswaarde van de provincie Limburg. De grondpositie vormt dan ook een zeer gering deel van de totale baten en is dan ook als goed te beschouwen.

- Belastingcapaciteit.

Geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente Venray zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Uitgangspunt zijn de woonlasten meerpersoonshuishouden van het voorafgaande jaar.

Het kengetal belastingcapaciteit van Venray bevindt zich in de minst risicovolle categorie van de signaleringswaarde van de provincie Limburg. Gebaseerd op deze ratio betekent dit dat Venray, indien geconfronteerd met grote financiële tegenvallers, de ruimte heeft om de belastingen te verhogen.

Conclusie financiële kengetallen

Ten opzichte van de signaleringswaarde van de provincie Limburg (gemeenschappelijk toezichtkader) bevinden zich het merendeel van de ratio's in de categorie A minst risicovol. Dit met uitzondering van de ratio schuldquote en de solvabiliteit.

De schuldquote hangt samen met het geraamde investeringsniveau en de hiermee gepaard gaande financieringsbehoefte. De netto schuldquote (exclusief doorgeleende leningen) bevindt zich daarentegen in de categorie minst risicovol. Terugkijkend naar de jaarrekeningen van voorgaande jaren is ook waar te nemen dat over het algemeen de ratio's in de begrotingen minder goed zijn dan de ratio's in de realisatie volgens de jaarrekeningen over die jaren.

Ten aanzien van de solvabiliteitsratio blijkt uit de voorgaande toelichtingen in deze paragraaf dat er sprake is van een goed weerstandsvermogen. De weerstandsnorm bevindt zich in alle jaren ruim boven de 2.

Paragraaf C. Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf gaat in op het beleidskader en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties met betrekking tot de "grotere" kapitaalgoederen in onze gemeente. Onder Kapitaalgoederen verstaan we "duurzame productiemiddelen": de spullen die we nodig hebben om de diensten en goederen die wij aan onze burgers leveren te produceren. Daarbij gaat het om grotere goederen die meerdere jaren meegaan en veel waarde hebben. Hierbij moet worden gedacht aan de kosten van instandhouding van wegen, verlichting, riolering, groen, sportfaciliteiten en gebouwen (inclusief de scholen). In de kosten voor het onderhoud van de kapitaalgoederen zijn meegenomen: reguliere kosten, dagelijks (klein) onderhoud en groot onderhoud.

Een groot deel van het "vermogen" van onze gemeente ligt in de grond of op het openbaar gebied. Het is dan ook van belang dat hierover een zorgvuldig beheer wordt gevoerd.

Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Om die reden dienen de kosten van de instandhouding dan ook hun weerslag te vinden in onderhoud-c.q. beheerplannen. De vaststelling hiervan is voorbehouden aan de raad. Hiermee wordt invulling gegeven aan het dualisme namelijk kaders stellen voor het onderhoud van wegen, riolering, gebouwen enz.

Onderhoud van en investeringen in kapitaalgoederen worden integraal uitgevoerd door alle disciplines binnen de openbare ruimte, om te zorgen dat de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk worden ingezet en de overlast van de burgers tot een minimum wordt beperkt. Daarnaast worden de bewoners, dorps- en wijkraden en gebruikers betrokken bij het maken van het ontwerp en wordt zelfwerkzaamheid meegenomen in de uitvoering. Op deze manier van werken wordt uitvoering gegeven aan zelfsturing en wordt de betrokkenheid bij de openbare ruimte vergroot. Deze werkwijze zorgt er ook voor dat de planning uit de individuele beheersplannen wordt aangepast om meer synergie te behalen en/of integrale uitvoering mogelijk te maken. Hierdoor kunnen plannen naar voren of achteren schuiven of prioriteiten worden aangepast, zodat onderhoud niet of anders wordt uitgevoerd. Deze paragraaf geeft invulling aan het onderhoud van de kapitaalgoederen. De investeringen zijn opgenomen in paragraaf H.

De omvang van de kapitaalgoederen wordt geïllustreerd weergegeven in onderstaande tabel door de volgende cijfers:

Omschrijving	Hoeveelheid
Oppervlakte van de gemeente Venray (ha)	16.500
Verharde en onverharde wegen (m ²)	3.972.803
Aantal lichtmasten	9.503
Aantal kolken	19.130
Aantal pompen en gemalen	715
Vrijerval riool (km)	382
Persleiding (km)	195
Bos. incl. natuurterreinen (ha)	1.385
Bepanting/openbaar groen (m ²)	561.498
Gras/openbaar groen, excl. berm en buitengebied (m ²)	1.371.164

Artikel 12 van het BBV schrijft expliciet voor dat van de kapitaalgoederen moet worden aangegeven:

- Het beleidskader;
- De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
- De vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

Wij zullen nader ingaan op de volgende onderdelen:

- Onderhoud wegen.
- Onderhoud riolering.
- Onderhoud haven.
- Onderhoud openbaar groen.
- Onderhoud bossen, natuurgebieden en landschappelijke elementen.
- Onderhoud openbare verlichting.
- Onderhoud gebouwen.

Voor deze onderdelen zijn de volgende beheerplannen actueel:

Beheerplan	Vastgesteld in	Looptijd t/m	Financiële vertaling in begroting	Achterstallig onderhoud
Wegen	Verwacht eind 2022	2026	Nee	Ja
GRP	2021	2025	Gesloten systeem	Nee
Havenbeheerplan	2022	2025	Ja	Nee
Groenbeheerplan	2020	2025	Ja	Nee
Beheerplan onkruid op verharding	2017	Geen einddatum	Ja	Nee
Bossen	2022	2031	Gesloten systeem	Nee
Openbare Verlichting	2021	2026	Ja	Nee
Gebouwen	2021	2030	Deels	Nee

Bijzonderheden

Wegen

Voor 2023 staat weer een aantal reconstructies op de planning. Grote projecten die in 2023 gaan of blijven lopen, zijn de Oostverbinding, herinrichting Blitterswijck en de Groene Loper Wanssum.

Dit is tevens een uitgelezen moment om met deze werkzaamheden een infiltratieriool aan te leggen. Hierdoor neemt de kans op wateroverlast af. Niet alleen in de straten waar de werkzaamheden plaatsvinden, maar ook daarbuiten.

Binnen het asfaltonderhoud zullen we, net als in 2022, ook in 2023 een aantal verkeerskundige maatregelen meenemen, op een aantal wegen in Venray. Hiermee kunnen we voldoen aan de in september 2019 vastgestelde netwerknota. Deze maatregelen bestaan uit het realiseren van plateaus, rode fietsstroken en getrapte fietsoversteken ter plaatse van kruisingen.

Riolering

Een aantal grotere projecten die in 2023 aan de orde komen zijn:

- de klimaatadaptatie Blitterswijck (in combinatie met de wegreconstructie)
- Stationsweg (in combinatie met wegreconstructie)
- renovatie van plusminus 60 drukrioolgemaaltjes
- klimaatadaptatie van een aantal straten in Landweert en Brukske.

Haven

2022 is het eerste jaar van het nieuwe havenbeheerplan. Grote investeringen staan, na de uitbreiding van de westelijke insteekhaven en de gebiedsontwikkeling, niet op stapel. De werkzaamheden richten zich voornamelijk op het uitvoeren van noodzakelijk onderhoud, en het opzetten van een beheerspakket voor de reeds aanwezige voorzieningen.

Openbaar Groen

De gevolgen van (extreme) droogte en hoge temperaturen op het openbaar groen kan betekenen dat er meer uitval is dan gemiddeld. Na extreem droge jaren kunnen de gevolgen pas op latere termijn zichtbaar worden. Dit kan er voor zorgen dat er in 2022/2023 meer uitval is dan voorzien waardoor het beschikbare budget onder druk kan komen te staan. Ook kan de droogte betekenen dat de levensduur van bomen / plantsoenen wordt verkort en eerder aan vervanging toe is.

Bossen, Natuurgebieden en Landschappelijke elementen

Door de aanhoudende droogte van afgelopen jaren, maar ook door de verzuring hebben een aantal boomsoorten in de gemeentelijke bossen het zichtbaar moeilijk. De uitval onder bomen is meer dan normaal. Er is nog onvoldoende inzicht of herstel middels het reguliere beheer en financiële middelen kan worden opgevangen. De gevolgen voor bos en natuurterreinen bij aanhoudende droogte, maar ook van andere aspecten zoals stikstofdepositie zijn niet goed te voorspellen.

Openbare verlichting

In 2023 gaan we verder met het vervangen van conventionele verlichting voor LED-verlichting. Op alle nieuw te plaatsen armaturen worden dimmers geplaatst om extra energiebesparing te realiseren. Daar waar mogelijk zal dynamische verlichting toegepast worden. Om duurzamer te

werken bekijken we of we niet het hele armatuur hoeven te vervangen en dan alleen het binnenwerk vernieuwen en de buitenzijde behouden.

Uit te voeren werken voor 2023:

- Voor 2022 zal een vervangingsplan gemaakt worden om alles te verlichten volgens de nieuwe normen. De exacte locaties zijn nu nog niet bekend, maar het zal gaan om ongeveer 500 armaturen. Met het vervangingsplan 2023 kunnen we hier een besparing uit halen van +/- 37.000 kWh, wat neer komt op een vermindering van bijna 16 ton CO2.
- In 2022 is het niet mogelijk gebleken om de verlichting in het centrum te vervangen vanwege prioriteiten elders. De verlichting in het centrum, kernwinkelgebied, zal vervroegd vervangen worden vanwege de vele storingen en het hoge energiegebruik. Deze worden dan vervangen door LED met dynamische besturingsmogelijkheden en dimmers, gelijk aan het Henseniuskwartier. Mogelijkheden hierbij zijn het verhogen van het verlichtingsniveau bij calamiteiten of evenementen.
- Als het budget het toe laat zal één project uitgevoerd worden in het kader van bijzondere verlichting.

- Bij alle grote civiele projecten wordt ook de conventionele verlichting vervangen voor LED

Gebouwen

Instandhouding, beheer en verduurzaming

Team vastgoedbeheer, verhuurt, exploiteert en onderhoudt gemeentelijk vastgoed (gebouwen, objecten en voorzieningen). De prioriteit ligt bij de continuïteit van het planmatig onderhoud. en daarnaast zetten we vanaf 2022-2023 in op de verduurzaming van ons vastgoed en de technieken die ons hierbij kunnen helpen.

Verduurzaming

De gemeente onderneemt acties in verduurzaming van de gebouwen die zij zelf beheert. Daarnaast ontplooiën beheerders van de gemeentelijke gebouwen (die zijn geprivatiseerd) ook acties in verduurzaming (middels aanschaf zonnepanelen, led-verlichting of door duurzame materialen die minder milieu belastend zijn en/of minder onderhoud behoeven. Het gemeentehuis is reeds voorzien van zonnepanelen. In 2023 zal van dit gebouw de binnenverlichting worden vervangen door led. Begin 2022 is ook opdracht gegeven voor andere verduurzamingsonderzoeken in een tiental andere gemeentegebouwen. De resultaten hiervan worden medio 2022 verwacht.

Meerjarig onderhoud (2019 - 2029)

In 2020 is de onderhoudssituatie van de gemeentelijke gebouwen opnieuw in kaart gebracht en in meerjarige onderhoudsrapportages (MJOP 2020-2029) vastgelegd. Deze MJOP's zijn in 2021 door de raad vastgesteld. Daardoor kan vanaf 2021 weer planmatig uitvoering worden gegeven aan het onderhoud van ons gemeentelijk vastgoed. De in 2021 vastgestelde plannen zijn tevens de opmaat naar 'duurzame meerjaren-onderhoudsplannen' die we binnen de komende onderhoudscyclus gaan ontwikkelen. De wens is om deze met ingang van 2023 op te hangen aan een meer 'strategische visie'. In deze visie nemen we naast maatschappelijke belangen ook financiële- en strategische belangen op zodat we meer in samenhang gaan sturen op (het beheer en de verdere verduurzaming van) ons vastgoed.

1. Onderhoud wegen (programma 3)

Doel

Instandhouding van het verharde wegennet, zodanig dat de mobiliteit van de gebruikers gewaarborgd en van voldoende comfort blijft. De streefqualiteit voor wegen is B. Voor fietspaden en het centrumgebied wordt A nagestreefd. Het minimale onderhoudsniveau mag daarbij nooit lager worden dan niveau C.

Beleidskader

In Venray wordt de strategie toegepast dat het juiste onderhoud op het juiste tijdstip wordt uitgevoerd, om een zo rendabel mogelijk beheer van de verhardingen te realiseren. In het huidige beleidsplan, is aangegeven dat veel gebruikte verhardingen een hoger kwaliteitscijfer mogen hebben dan minder of niet gebruikte verhardingen. Er is gekozen voor gedifferentieerde kwaliteit, waarbij extra aandacht besteed zal worden aan de verhardingen in de centra van Venray en kerkdorpen en verhardingen ten behoeve van de voet- en fietspaden.

Eind 2022 wordt een nieuw wegenbeleidsplan opgesteld. Door eerdere bezuinigingen is de kwaliteit van het wegennet achteruit gegaan, zodat er sprake is van achterstallig onderhoud. De komende

jaren wordt een inhaalslag gemaakt. Op die manier wordt voorkomen dat onacceptabele en onveilige situaties ontstaan en wordt het achterstallig onderhoud weggewerkt. Bij werkzaamheden wordt telkens gekozen voor een zo integraal mogelijke aanpak van alle werkzaamheden, waaronder riolering, verkeer, groen en openbare verlichting.

Bij totale vervanging van de wegverharding worden aparte kredieten aangevraagd, vaak in combinatie met rioolvervanging en aanleg verkeersmaatregelen. Het dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd op basis van inspecties en periodieke schouwen door de wegingsecteurs en eigen waarnemingen van beheerders en toezichthouders. De resterende noodzakelijke reparaties worden uitgevoerd n.a.v. klachten en meldingen van derden.

Investerings- en onderhoudsbudgetten worden jaarlijks voor de eerst volgende 4 jaar vastgesteld, zoals de monitoring van 2021.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor de uitvoering van het onderhoud in wegen en verkeersmaatregelen zijn in 2023 de volgende bedragen geraamd:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Lasten wegen en verkeer	4.608	4.745	4.920	5.040

2. Onderhoud riolering (programma 3)

Doel

Het doel is een goede onderhoudstoestand van het rioolstelsel. Bestaande riolen worden gerepareerd, versleten riolen vervangen of gerelined. Maatregelen worden getroffen om de gevolgen van de klimaatveranderingen te voorkomen of beperken. Hierdoor is het rioolstelsel ook op lange termijn geschikt voor het afvoeren van afvalwater en hemelwater.

Beleidskader

Het beleidskader is vastgelegd in het GRP 2022-2025. In het GRP is aangegeven waar het onderhoud uit bestaat en welke middelen daar voor noodzakelijk zijn. Bij onderhoud kan worden gedacht aan het verhelpen van storingen bij gemalen of verstoppingen in rioolhuisaansluitingen. Maar ook het periodiek schoonmaken van kolken en rioolleidingen.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor de uitvoering van het onderhoud in riolering zijn in 2023 de volgende bedragen geraamd:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Lasten riolering	1.799	1.823	1.847	1.885

3. Onderhoud haven (programma 3)

Doel

Om de haven in een goede conditie te houden moet er regelmatig onderhoud plaatsvinden. Bijvoorbeeld moet de haven op de goede diepte worden gehouden. Kades moeten indien nodig worden gerepareerd of vervangen.

Beleidskader

Het kader voor het onderhoud en vervangen wordt gevormd door het havenbeheerplan. In het voorjaar van 2022 is het nieuwe havenbeheerplan 2022-2025 vastgesteld. In dit plan worden de onderhoudsmaatregelen en de investeringen op een rij gezet, en wordt het havengeld voor de komende jaren bepaald. Omdat het een nieuwe haven betreft zijn er voor 2023 geen grote werkzaamheden gepland.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor de uitvoering van het onderhoud in de haven zijn in 2023 de volgende bedragen geraamd:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Lasten industriehaven en jachthaven	220	77	84	96

4. Onderhoud openbaar groen (programma 2)

Doel

Het in stand houden en verbeteren van de openbare groenvoorzieningen, om een comfortabel leefklimaat te handhaven. Hierbij worden, met gericht beheer en onderhoud de verschillende functies van het openbaar groen, zoals aankleding, afscherming en verkeersgeleiding gewaarborgd.

Beleidskader

Het openbaar groen maakt integraal deel uit van het algeheel stedelijk woon- en leefklimaat. Om zowel de visueel/ruimtelijke, gebruiks- als ecologische functie te kunnen waarborgen moet het groen zo goed en efficiënt mogelijk onderhouden worden. Binnen de beschikbare middelen wordt gezocht naar efficiënter en effectiever onderhoud.

Het groenstructuurplan dient als uitgangspunt voor het beheer van de openbare ruimte. Deze meerjarenvisie gaat, na herziening, ook een rol in de omgevingsvisie spelen.

In het beheerplan groen & reiniging wordt het onderhoud op beeldkwaliteitsniveau ingedeeld. Uitgangspunt hierbij is dat het groen op minimaal basisniveau wordt onderhouden, om verwaarlozing en daardoor vroegtijdige groenrenovaties te voorkomen. Deze beeldkwaliteitsniveaus zijn verwerkt in de onderhoudsbestekken.

Om de technische staat van de plantsoenen te kunnen waarborgen worden jaarlijks groenstroken gerenoveerd en bomen vervangen. Door jaarlijks delen te vervangen ontstaat een gelijkmatigere leeftijdsopbouw van groenvoorzieningen en wordt een noodzakelijke forse investering in de toekomst voorkomen (inhaalslag). Daarnaast kan het groenareaal en bomenbestand in stand worden gehouden zodat de aanwezigheid van 'voldoende' groen gewaarborgd blijft en het groenareaal/bomenbestand niet afneemt.

Onderdeel van het beheerplan groen & reiniging is het vergroten van de biodiversiteit binnen de bebouwde kom van Venray en haar kerkdorpen. Bij herinrichtingen/vervangen van groenstroken/bomen wordt hier door bijvoorbeeld soortkeuze rekening mee gehouden.

In de afgelopen 2 jaar is ruim 6 hectare intensief beheerd gras omgevormd naar schraal/bloemrijk gras om de biodiversiteit te vergroten. De komende jaren wordt gestreefd om dit met enkele hectare uit te breiden. Het beheerregime zal hier op aangepast worden zodat de soortenrijkdom van flora en fauna op deze stukken kan toenemen.

Daarnaast wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van groenaanleg in sterk stenige omgevingen om het plaatselijke (leef)klimaat te verbeteren. Mogelijke investeringen zijn niet standaard opgenomen in de begroting maar zullen separaat in MUIP aanvragen worden voorgelegd.

Het beheerplan groen & reiniging is van toepassing op stedelijk groen en beperkt zich daarom tot het groen binnen de bebouwde kom van Venray en haar kerkdorpen.

In de uitvoeringsnota bomen staan richtlijnen hoe om te gaan met het gemeentelijke bomenbestand, monumentale/waardevolle bomen en bomen in aandachtsgebieden. De gemeente wil de kwaliteit van de leefomgeving waarborgen en inspelen op het veranderende klimaat. De omgang met gemeentelijke, maar ook particuliere bomen is daarbij van groot belang. De gemeente vervult hierin een sturende rol. Deze uitvoeringsnota geeft duidelijke richtlijnen met betrekking tot de bescherming van bomen, compensatieregeling bij het kappen van bomen en een bijdrageregeling voor monumentale en waardevolle bomen op particulier grondgebied.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor de uitvoering van het onderhoud in openbaar groen zijn in 2023 de volgende bedragen geraamd:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Lasten openbaar groen	2.229	2.294	2.458	2.515

5. Onderhoud speelvoorzieningen (programma 3)

Doel

Het voorzien in een aantrekkelijke en toegankelijke speelbare openbare ruimte, waarbij wordt aangesloten op de wensen van gebruikers. De voorzieningen dragen bij aan het stimuleren van beweging, sport en spel waarmee positieve effecten op de fysieke en mentale gezondheid worden

behaald.

Beleidskader

Met het speelruimteplan wordt gestreefd naar een betere spreiding van speelvoorzieningen en ontmoeting wordt gestimuleerd. Bij de vervanging van voorzieningen wordt gekeken naar de behoefte van gebruikers om zodoende beter aansluiting te vinden bij de doelgroep. Waar mogelijk zal de groene omgeving beter benut gaan worden om jongeren meer uit te dagen en de creatieve geest te stimuleren. Om de speelvoorzieningen aan te laten sluiten bij de ontwikkeling van de bevolkingsopbouw (minder jongeren) wordt gestreefd naar een afname van 10% van het totaal aan voorzieningen en/of vervangingswaarde daarvan ten opzichte van 2016.

Jaarlijks worden, op basis van inspecties, onderhoudswerkzaamheden verricht om de veiligheid van speelvoorzieningen te kunnen garanderen. Ook wordt ieder jaar een vervangingsplan opgesteld voor voorzieningen die aan vervanging toe zijn. Hierbij wordt rekening gehouden met de afname van het totaal aan voorzieningen. Op deze manier blijft een kwalitatief goed speelvoorzieningenbestand met voldoende aanbod behouden voor nu en de toekomst.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor de uitvoering van het onderhoud in speelvoorzieningen zijn in 2023 de volgende bedragen geraamd:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Lasten speelvoorzieningen	152	156	159	162

6. Onderhoud bossen, natuurgebieden enz. (programma 3)

Doel

Het in standhouden van bossen, natuurterreinen en landschappelijke elementen. Daarnaast het versterken van natuurontwikkeling en landschapskwaliteit en het verhogen van recreatiemogelijkheden in het buitengebied.

Beleidskader

Gemeentelijke bossen en natuurterreinen worden beheerd door de gemeente Venray. Samen met andere betrokkenen worden wensen en behoeftes op het gebied van recreatie en natuurbeleving afgestemd op de ontwikkeling van de landschappelijke-ecologische kwaliteit. Oftewel de natuur is leidend wat er op het gebied van recreatie mogelijk is. In 2022 is het nieuwe bosbeheerplan 2022-2031 vastgesteld, waarbij aansluiting gezocht is bij de Nationale bossenstrategie. De verzuring en verdroging zijn erg zorgelijk. Hierop zal worden ingespeeld voor zover er iets aan te doen is.

De kleinere natuurterreinen en landschapselementen worden door de gemeente beheerd.

Door het wegvallen van het IKL zijn de natuureducatie en burgerparticipatie stil komen te liggen binnen de natuur. De provincie is doende om een alternatief te realiseren. Zodra dit er is, wordt er aansluiting gezocht.

In 2022 zijn er nieuwe jachtcontracten afgesloten met de drie wildbeheereenheden. Deze lopen door tot en met 2028.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor de uitvoering van het onderhoud in natuurbeheer zijn in 2023 de volgende bedragen geraamd:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Lasten natuurbeheer	440	445	453	467

7. Onderhoud openbare verlichting (programma 3)

Doel

Het verlichten van de openbare ruimte en het in standhouden van de openbare verlichting.

Beleidskader

Een goede openbare verlichting is noodzakelijk voor een veilige openbare ruimte, zowel op sociaal als verkeersveilig gebied. Hiervoor dient de openbare verlichting te voldoen aan verlichtingsnormen en zou het areaal met 3,5% per jaar uitgebreid moeten worden. De vervangingskosten voor het huidige areaal bedragen de komende jaren ca. € 325.000 per jaar. Door extreme prijsstijgingen voor staal en elektronica, variërend van 15 tot 25% en mogelijk nog hoger, zullen de budgetten aangepast moeten worden. De komende jaren zal dit bedrag door middel van

investeringsaanvragen beschikbaar gesteld moeten worden. Ook de energiekosten zullen extreem stijgen, waarschijnlijk met 75%, mogelijk meer. In het laatste beleidsplan is vastgesteld dat bij vervanging uitsluitend LED verlichting toegepast zal worden. Ook zullen alle nieuwe armaturen uitgerust worden met slim energie management. Hiermee willen we de gestelde doelen uit het Energieakkoord 2013 halen.

Dit houdt in:

- 20% energiebesparing in 2020 en 50% energiebesparing in 2030 t.o.v. 2013.
- 40% toepassing van energie-efficiënte verlichting.
- 40% toepassing van slim schakelen / energimanagement.

Door een behoorlijke areaal uitbreiding, sinds 2013, is het een enorme uitdaging geworden om dit te gaan halen. We zijn wel op de goede weg. Sinds 2013 hebben we namelijk een uitbreiding van bijna 1500 masten. Het huidige beleidsplan openbare verlichting is vastgesteld in 2021 en loopt tot 2026.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor de uitvoering van het onderhoud in openbare verlichting zijn in 2023 de volgende bedragen geraamd:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Lasten openbare verlichting	479	491	503	512

8. Onderhoud gebouwen (programma 1)

Doel

Het in stand houden en beheren van het gemeentelijke vastgoed. Het vastgoedbeheer van gebouwen valt onder uitvoering van team vastgoedbeheer en heeft betrekking op het (bouw- en installatietechnisch) in standhouden, in werking hebben en beheren van gemeentelijke gebouwen, accommodaties en kunstwerken die in eigen beheer zijn, evenals de gemeentelijke gebouwen en objecten die (in opdracht van de gemeente) door derden worden geëxploiteerd.

Beleidskader

Beleidskader accommodaties

In 2019 is onderzoek gedaan naar het voorzieningenniveau op gebied van sport- en jeugdaccommodaties. Mede op basis hiervan is in 2019 door de raad het kader vastgesteld waarbinnen het accommodatiebeleid verder uitgewerkt kan worden. Eind 2019 is gestart met de concept-uitwerking van het nieuwe accommodatiebeleid dat in 2021 het besluitvormingsproces heeft doorlopen.

Het nieuwe accommodatiebeleid zal vanaf 2022 e.v. ook richting geven aan de uitvoering van vastgoedbeheer. Zo zal het accommodatiebeleid bepalend zijn voor de continuering van het privatiseerde beheer en de (contract)afspraken hieromtrent (voor de Jeugd en de Sportvoorzieningen). Het gemeentelijk kernteam accommodaties is begin 2022 aan de slag gegaan met de implementatie van het nieuwe accommodatiebeleid.

Nieuwe inzichten op het onderhoud van gemeentelijke gebouwen

In het najaar van 2019 zijn de gemeentelijke gebouwen, waarvan het onderhoud en beheer bij de gemeente rust of namens de gemeente wordt uitgevoerd, onderworpen aan een 'schouw' om een actueel inzicht te krijgen op de onderhoudsstaat. Op basis hiervan zijn meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) opgesteld en zijn ook financiële gevolgen voor de onderhoudsvoorzieningen doorberekend. Als gevolg hiervan zijn in 2021 de dotaties op de onderhoudsvoorzieningen bijgesteld (geactualiseerd) zodat de uitvoering van het planmatig onderhoud voor de komende jaren geborgd is. Bij de actualisatie zijn tevens de MJOP's door de raad vastgesteld. Het gaat om de MJOP's van gebouwen die de gemeente zelf onderhoudt. Voor het overige (geprivatiseerde) vastgoed zijn ook MJOP's vastgesteld, maar met als doel inzicht te krijgen in de onderhoudsopgave van de gehele vastgoedportefeuille.

Vastgoedcontractenbeheer

De uitvoering van onderhoud en beheer van gebouwen wordt vastgelegd in overeenkomsten. Vastgoedbeheer beheert deze huur- exploitatiecontracten en anticipeert daarbij op ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op beheer/ exploitatie en onderhoud. De vaststelling van het nieuwe accommodatiebeleid betreft zo'n ontwikkeling. Om voor te sorteren op het nieuwe accommodatiebeleid worden de huur- exploitatiecontracten met verenigingen en beheerstichtingen op het gebied van jeugd en sport die eindigden in 202-2021, jaarlijks verlengd tot het moment dat

duidelijk is welke nieuwe toekomstige afspraken te maken op basis van het nieuwe accommodatiebeleid.

Exploitatie en beheer van gebouwen door de gemeente

De meeste vastgoedobjecten zijn verhuurd aan verenigingen of stichtingen. De gemeente heeft echter ook gebouwen in eigen beheer, zoals het gemeentehuis en het gebouw Jerusalem. In de tweede helft van 2020 is met gebruikers nagedacht over de betekenis van Jerusalem voor de cultuur in Venray, de ontwikkelingen in het gebouw en de wijze waarop het beheer (vanaf 2021) kan plaatsvinden. Als gevolg van Corona is deze ontwikkeling vertraagd. Dit traject zal daarom ook in 2023 nog op de agenda staan.

Verduurzaming gebouwen

De gemeente onderneemt acties in verduurzaming van de gebouwen die zij zelf beheert. Daarnaast ontplooiën beheerders van de gemeentelijke gebouwen (die zijn geprivatiseerd) ook acties in verduurzaming (bijv. middels aanschaf zonnepanelen, aanbrengen led-verlichting) of door toepassing van duurzame materialen die minder milieu belastend zijn, minder onderhoud behoeven en/of ook nog eens langer meegaan.

Met betrekking tot de gemeentelijke binnensportaccommodaties is in de afgelopen jaren een grote inhaalslag gemaakt op het onderhoud, ook middels de inzet van meer duurzame gebouw gebonden installaties. Aan de verduurzaming van het gemeentehuis is in 2020 middels plaatsing van zonnepanelen uitvoering gegeven. Op de ledverlichting vindt nog nadere verkenning plaats ook omdat de techniek en het beheer hierop nog volop in ontwikkeling zijn. Gestreefd wordt de huidige techniek in 2023 te vervangen.

In 2022 is een onderzoek gestart naar de verduurzamingsmogelijkheden van 10 vooraf geselecteerde gemeentelijke panden. Om in beeld te brengen wat zou moeten gebeuren om deze panden eerst te laten voldoen aan energielabel C en vervolgens aan energielabel A. Maatregelen en kosten worden in een rapportage nader uitgewerkt. De resultaten worden later in 2022 verwacht.

Verduurzaming schoolgebouwen

Het beheer van schoolgebouwen ligt bij de schoolbesturen zelf ligt. In 2019 zijn flinke stappen gezet bij 11 scholen (van SPOV en Dynamiek) in het kader van het 'fris maken' van de scholen, onder gebruikmaking van de subsidie die de gemeente hiervoor ter beschikking had gesteld. Door deze investering kwamen de schoolbesturen in aanmerking voor de 'subsidie duurzame maatschappelijke organisaties' van de provincie Limburg op basis waarvan vervolgens voor 4 scholen al een slag is gemaakt in de verduurzaming door het leggen van zonnepanelen waarbij deze scholen op het niveau komen van stroomneutraal (ze wekken evenveel stroom als ze gebruiken).

In het IHP 2019-2039 is duurzaamheid wel een belangrijk item (betreft 1 van de 5 bouwstenen). Het IHP streeft, bij nieuwbouw, naar het realiseren van energieneutrale gebouwen.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor de uitvoering van het onderhoud in onderhoud gebouwen zijn in 2023 de volgende bedragen geraamd:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Lasten gebouwen in eigen beheer				
Gemeentehuis	342	355	277	457
Sport- welzijn en overige gebouwen	779	640	708	504
	1.121	995	985	961
Lasten gebouwen in beheer van derden				
Onderwijs	992	1.118	827	855
Binnensport	853	879	902	923
Zwemmen	314	322	330	338
Buitensport	805	809	829	845
Musea / monumenten	20	21	21	22
Parkeren	330	338	346	353
Wijk- en dorpscentra	120	123	126	128
Sociaal-cultureel werk	182	186	190	194
	3.616	3.796	3.571	3.658

Paragraaf D. Financiering

Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op de uitvoering van de financieringsfunctie. De financieringsfunctie zorgt ervoor dat voldoende liquide middelen aanwezig zijn, zodat aan alle financiële verplichtingen kan worden voldaan. Hiervoor zet Venray haar eigen middelen in, maar worden indien nodig ook kort- en langlopende leningen aangetrokken. De rente die we hierover betalen, brengen we zowel intern als extern in rekening.

Onder de financieringsfunctie valt ook het verstrekken van leningen en het beheersen van kredietrisico's.

Het wettelijk kader ligt vast in nationale maar ook in de internationale wetgeving. Op nationaal niveau liggen de kaders vast in:

- De wet Financiering Decentrale Overheden (Fido). Deze wet biedt een kader voor de beheersing van de risico's die uit deze functie voortvloeien. Een belangrijk uitgangspunt van de wet is dat een gemeente prudent moet omgaan met publieke middelen.
- De Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof)
- Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)
- De Gemeentewet

Deze wettelijke kaders zijn verder uitgewerkt en vastgelegd in de financiële verordening en het Treasurystatuut. Het beleid over verstrekken van garanties door de gemeente aan derden is opgenomen in het garantstellingsbeleid.

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Afhankelijk van de hoogte en de verwachte duur van een liquiditeitstekort of -overschot wordt vermogen tijdelijk of langdurig aangetrokken. Het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen is dat de kasgeldlimiet optimaal benut wordt door zoveel mogelijk kort vermogen aan te trekken rekening houdend met marktontwikkelingen.

In de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) zijn drie wettelijke normen opgenomen waaraan de gemeente moet voldoen. Zo moeten overtollige middelen boven een vastgestelde drempel in de schatkist aangehouden worden. Bij het aantrekken van korte leningen (met een looptijd tot 1 jaar) mag het gemiddelde saldo per kwartaal de kasgeldlimiet niet overschrijden. Het saldo aan aflossingen en renteherzieningen op de bestaande leningenportefeuille (looptijd 1 jaar of langer) mag in enig jaar niet hoger zijn dan de renterisiconorm. Daarnaast wordt in deze paragraaf aandacht besteed aan risicobeheersing (met name rente- en kredietrisico).

De berekeningen van de leenbehoefte en rentekosten kunnen in de praktijk afwijken. Zo is het werkelijk investeringstempo van grote invloed. Nieuwe beleidskeuzes (met name bij investeringen) gedurende het jaar hebben effect op de berekeningen. Ook verschillen in de begrote inkomsten (bijvoorbeeld grondverkoop, rijksbijdragen) hebben effect.

1. Algemeen

Het op 18 december 2014 vastgestelde Treasurystatuut vormt het kader voor beleid en uitvoering van de treasuryfunctie. De focus bij treasury is gericht op feitelijke in- en uitgaande kasstromen die in deze paragraaf, naast de risico's en interne rente, centraal staan.

2. Financieringsbehoefte

Investeren in materiële vaste activa kost geld; dit betreft bijvoorbeeld onze gebouwen die een belangrijke waarde vertegenwoordigen. Bij grondexploitaties gaan de kosten voor de baten uit. Zolang dit betekent dat gemaakte kosten nog niet zijn terugverdiend door verkopen, moeten we deze voorfinancieren.

Om de rente- en de verwerkingskosten zo laag mogelijk te houden is totaalfinanciering de standaard bij overheidsinstellingen. Totaalfinanciering houdt in dat niet voor iedere investering afzonderlijk een lening wordt aangetrokken (met uitzondering van projectfinanciering), maar dat naar het totaal van de financieringsbehoefte wordt gekeken.

De activa van de gemeente Venray zijn naar verwachting per begin 2023 als volgt gefinancierd:

Omschrijving (Bedragen x € 1.000)		1-1-2023
Totale boekwaarde investeringen		186.328
<u>Vaste financieringsmiddelen:</u>		
Reserves	48.871	
Voorzieningen	16.427	
Langlopende leningen	66.103	
		131.401
Financieringstekort		54.927

Om in de financieringsbehoefte te voorzien stelt de gemeente interne en externe financieringsmiddelen ter beschikking. De interne financieringsmiddelen bestaan uit de reserves en voorzieningen. De externe financieringsmiddelen bestaan uit opgenomen kort- en langlopende geldleningen.

Dagelijks wordt bijgehouden wat de geldbehoefte is. Afhankelijk van ons banksaldo en de toekomstverwachtingen worden leningen aangetrokken.

Rentevisie

Tot en met augustus 2022 is een stijgende renteontwikkeling zichtbaar. Dit wordt veroorzaakt door de sterk stijgende inflatie, de hoge energieprijzen en de oorlog in de Oekraïne. Als gevolg hiervan zijn door de centrale banken zoals de FED in Amerika en de ECB de rentetarieven sterk verhoogd. Vorig jaar was nog de gedachte dat de inflatiestijging van tijdelijke aard zou zijn. Door de aanhoudend hoge inflatie verwachten marktpartijen dat de centrale banken vooralsnog zullen doorgaan met het verhogen van de rentetarieven totdat het inflatiedoel van 2% is bereikt. Ondanks dat de rente sterk is opgelopen bevindt deze zich in historisch perspectief nog steeds op een laag niveau.

Venray volgt de renteontwikkelingen via landelijke media, websites van enkele banken en de wekelijkse info van financiële dienstverleners.

Leningoverzicht

Voor een (langdurig) financieringstekort dient de gemeente geld te lenen.

OVERZICHT LENINGEN (incl. woningbouwleningen) bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Leningen 1-1	66.103	70.874	64.785	59.036
Nieuwe leningen	10.000	0	0	0
Aflossingen	-5.229	-6.089	-5.749	-5.773
Leningen 31-12	70.874	64.785	59.036	53.263

Op basis van de berekende financieringsbehoefte, de planning en de jaarlijkse aflossingen op leningen is de verwachting dat in 2023 een lening van € 10 miljoen moet worden aangetrokken.

Rente-uitgangspunten

De gemeente rekent de rentelasten aan de producten toe op basis van een administratieve rekenrente (renteomslag-percentage). Aan de renteomslag ligt het principe van totaalfinanciering ten grondslag. Hierbij is de notitie rente 2017 van de Commissie BBV leidend. Dit betekent o.a. dat geen gedifferentieerde percentages in de rentetoerekening mogen worden toegepast.

Een uitzondering hierop vormen:

- projectfinanciering ten behoeve van de financiering van een specifiek project (renovatie gemeentehuis) of specifieke activiteit (doorverstrekte leningen t.b.v. woningbouw en BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo);
- grondexploitaties.

Het renteomslagpercentage wordt berekend door bij de jaarlijkse begroting de verwachte rentelasten te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. Het bij de begroting (voor)gecalculeerde omslagpercentage mag binnen een marge van 0,50% worden afgerond. Indien bij de jaarrekening blijkt dat de werkelijke rentelasten meer dan 25% afwijken van de rentelasten die op basis van de voorgecalculeerde renteomslag aan de taakvelden is toegerekend, dan is bij de jaarrekening een correctie verplicht.

Met ingang van de begroting 2022 wordt er door Venray geen rente meer over het eigen vermogen berekend.

Ondanks dat de rente het afgelopen jaar sterk is gestegen is er nog steeds sprake van een historisch lage rentestand. Het renteomslagpercentage in deze begroting 2023 is 1,5%. In de begroting 2022 is dit percentage 1,6%.

De rentetoerekening aan de grondexploitaties is gebaseerd op het BBV (notitie grondbeleid). Het renteomslagpercentage grondexploitaties moet op een andere wijze berekend worden dan het hiervoor genoemde renteomslagpercentage. Voor 2023 bedraagt het percentage grondexploitaties 3,1%. Bij de jaarrekening is het zonder meer verplicht om een nacalculatie op dit percentage uit te voeren en het dan berekende percentage toe te passen op de grondexploitaties.

Resultaat treasury

De commissie BBV adviseert om onderstaand schema op te nemen in de paragraaf financiering.

Het resultaat op treasury is voor het jaar 2023.

Renteschema (x € 1.000)	2023
Rentelasten over de korte en lange financiering	2.467
Rentebaten	-396
Saldo rentelasten en baten	2.071
Eliminatie rente grondexploitaties, projectfinanciering etc.:	
- Aan grondexploitatie doorberekende rente	19
- Toerekening rente projectfinanciering	-746
- Rentebaten doorverstrekte leningen	396
Niet via de renteomslag door te berekenen rente	-331
Aan taakvelden toe te rekenen rente	1.740
Rente over inzet eigen middelen en voorzieningen	0
	1.740
Toegerekende rente	2.374
Renteresultaat op taakveld treasury	634
Renteomslagpercentage	1,50%

3. Risicobeheersing

Risicobeheersing vormt één van de pijlers van de Wet fido. Hierna wordt verder ingegaan op de risicoaspecten die verbonden zijn aan de gemeentelijke treasuryfunctie. Deze kunnen in beginsel worden onderscheiden in renterisico, kredietrisico, koersrisico en valutarisico. De 2 laatstgenoemde risico's zijn voor de gemeente Venray niet van toepassing.

4. Renterisico

In de Wet fido zijn een kasgeldlimiet (korte schuld) en een renterisiconorm (lange schuld) opgenomen, ten einde de invloed van (externe) rentewijzigingen op de financiële resultaten te beperken.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is de norm voor het maximum bedrag waarbinnen de gemeente haar bedrijfsvoering met kortlopende gelden (met een rentetypische looptijd tot 1 jaar) mag financieren en bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal

Indien in drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschreden zou worden, dient de gemeente de drie betreffende kwartaalrapportages aan de toezichthouder toe te zenden, met daarbij een plan om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet.

In het onderstaande overzicht is de berekening van de kasgeldlimiet opgenomen voor het derde kwartaal 2021 tot en met het tweede kwartaal 2022. Dit overzicht is op verzoek van de provincie Limburg opgenomen. Uit het overzicht blijkt dat de kasgeldlimiet in de laatste twee kwartalen van 2021 en in de eerste twee kwartalen van 2022 niet is overschreden. Dit betekent dat geen risico is gelopen op korte financieringen.

Kasgeldlimiet 2022 (Bedragen x € 1.000,-)				
1) Berekening kasgeldlimiet 2021:				
	2021		2022	
Begrotingstotaal	131.667		133.183	
Relevant percentage	8,50%		8,50%	
Kasgeldlimiet	11.192		11.321	
Kasgeldlimiet 3e kwartaal 2020 t/m 2e kwartaal 2021				
	3e kwartaal 2021	4e kwartaal 2021	1e kwartaal 2022	2e kwartaal 2022
Vlottende schuld (2)	1.960	1.831	2.388	2.072
Vlottende middelen (3)	14.649	14.723	8.328	12.959
Saldo (4) (=2)-(3))	-12.689	-12.892	-5.940	-10.887
Kasgeldlimiet (1)	11.192	11.192	11.321	11.321
Ruimte (+) / Tekort (-)	23.881	24.084	17.261	22.208

Risiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel het beheersen van renterisico's op de vaste schuld door o.a. het aanbrengen van spreiding in de looptijden in de leningenportefeuille en daardoor een stabiele rentelast te bewerkstelligen. Dit houdt in dat de jaarlijkse aflossingen op leningen en eventuele renteherzieningen niet méér mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat de renterisiconorm niet wordt overschreden en dus geen renterisico wordt gelopen.

Renterisico (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Renteherzieningen	0	0	0	0
Aflossingen	5.229	6.089	5.749	5.773
Renterisico	5.229	6.089	5.749	5.773
Berekening renterisiconorm:				
Begrotingstotaal	152.179	155.318	159.318	154.362
Percentage cf. regeling	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	30.436	31.064	31.864	30.872
Toetsing renterisico aan de norm:				
Renterisico	5.229	6.089	5.749	5.773
Renterisiconorm	30.436	31.064	31.864	30.872
Ruimte binnen renterisiconorm	25.206	24.975	26.115	25.100

Kredietrisico

Kredietrisico op leningen en beleggingen

Kredietrisico's bestaan uit het risico dat uitgeleend / uitgezet geld niet wordt terugontvangen. Deze kredietrisico's kunnen worden onderscheiden in:

- Risico op verstrekte leningen en beleggingen
- Risico op verstrekte garanties
- Risico op uitzettingen van gelden uit hoofde van treasury

Kredietrisico op leningen en beleggingen

In onderstaand overzicht zijn de leningen verwerkt die door de gemeente zijn verstrekt en de beleggingen. Voor wat betreft de beleggingen is gehandeld in overeenstemming met de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden, ook wel Ruddo genoemd.

Leningen en beleggingen (bedragen x € 1.000)	Verwachte stand per		
Risicogroep	1-1-2023	31-12-2023	% per eind 2023
Woningcorporaties	5.565	5.048	37,0%
Staatsleningen (eurozone)	525	525	3,8%
Startersleningen	1.564	1.564	11,5%
Overige toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	6.945	6.508	47,7%
Totaal	14.598	13.644	100%

Staatsleningen

Als gevolg van het in 2013 ingevoerde verplichte schatkistbankieren lopen de beleggingen elk jaar af omdat ze alleen nog mogen worden herbelegd in het kader van de publieke taak. Het merendeel van de resterende beleggingen € 500.000 lopen af in 2025.

Overige toegestane instellingen

Onder de Overige toegestane instellingen is een lening u/g ad € 5,25 miljoen aan BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo opgenomen.

Kredietrisico op garanties

Garanties kunnen op twee manieren voor komen:

1. Directe garanties.
2. Achtervang.

Ad 1. Bij directe garanties staat de gemeente tegenover geldgevers borg voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen die zijn aangetrokken door lokale organisaties, instellingen of verenigingen die activiteiten verzorgen welke in het verlengde liggen van de gemeentelijke publieke taak.

In 2017 heeft de gemeente zich garant gesteld voor een 2-tal leningen aan Glasweb Venray. Voor één lening wordt, om te voldoen aan marktconformiteit, een z.g. safe-harbourpremie (opslagrente) in rekening gebracht. Ten einde het risico op een eventueel verlies op deze garantstelling terug te brengen wordt de ontvangen premie niet ten gunste van de exploitatie gebracht maar toegevoegd aan de bestemmingsreserve Garantstelling lening GWV grijs-zwart BV.

Ad 2. Achtervang betekent dat de gemeente, al dan niet samen met het Rijk, een rol speelt binnen de zekerheidsstructuur van een waarborgfonds, bijvoorbeeld de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Door deze structuur kunnen instellingen die bij een waarborgfonds zijn aangesloten tegen de laagste rente lenen. Mede vanwege de strenge toetsingscriteria en periodieke toetsing door het fonds, maar ook door de Autoriteit Woningcorporaties, loopt de gemeente Venray hierbij een veel lager risico dan bij directe borgstellingen.

Gemeente Venray staat voor € 66 miljoen (incl. budget t/m 2023 € 15 mln.) garant voor leningen die zijn aangegaan door Wonen Limburg. Het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV) houdt namens het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties toezicht op het financiële reilen en zeilen van woningcorporaties. Het financiële toezicht valt onder de Autoriteit Woningcorporaties (AW). Deze AW doet risicogericht onderzoek op een zestal toezichtterreinen, die van invloed zijn op de financiële continuïteit.

Voor wat betreft de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) namen het Rijk en de gemeente tot en met 2010 een achtervangpositie in van elk 50%; voor Venray betekent dit dat eind 2023 nog voor een bedrag van € 70 miljoen garant wordt gestaan. Vanaf 2011 neemt het Rijk de achtervang voor 100% voor haar rekening voor garanties afgegeven vanaf 1 januari 2011. De achtervangpositie van gemeenten voor bestaande NHG hypotheek blijft bestaan maar neemt geleidelijk aan af. Tot en met medio 2022 is de gemeente Venray niet aangesproken voor verliezen.

Het totaalbedrag dat door de gemeente via garantstellingen is gewaarborgd bedraagt per eind 2023 naar verwachting circa € 152 miljoen en is naar soort als volgt onderverdeeld:

Geldnemer (bedragen x € 1.000)	Geldgever	Waarborg percentage	Hoofdsom	Restant lening 31-12- 2023	Door de gemeente gewaarborgd
Stichting Wonen Limburg	Diverse	50%	171.733	126.965	63.483
Stichting Wonen Limburg	Diverse	100%	11.250	2.245	2.245
<i>Totaal Stichting Wonen Limburg</i>			<i>182.984</i>	<i>129.211</i>	<i>65.728</i>
Overige woningcorporaties	Diverse	50%	8.175	7.849	3.924
Overige particuliere woningbouw	Prov. Limburg	50%	855	648	324
Totaal woningbouw			192.014	137.708	69.977
Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs	BNG	100%	3.176	2.575	2.575
Bibliotheken	Diverse	100%	353	42	42
Sportverenigingen	Diverse	50%/100%	720	483	287
Sociaal-culturele instellingen	Diverse	100%	760	579	579
Volume overige	Diverse	50%/100%	-	1.200	900
Glasweb Venray	BNG	100%	8.469	7.695	7.695
Achtervang Nationale Hypotheek Garantie	Diverse	50%	215.000	140.000	70.000
Totaal overige			228.479	152.574	82.079
Totaal generaal			420.493	290.282	152.055

5. Kasbeheer

Betalingsverkeer

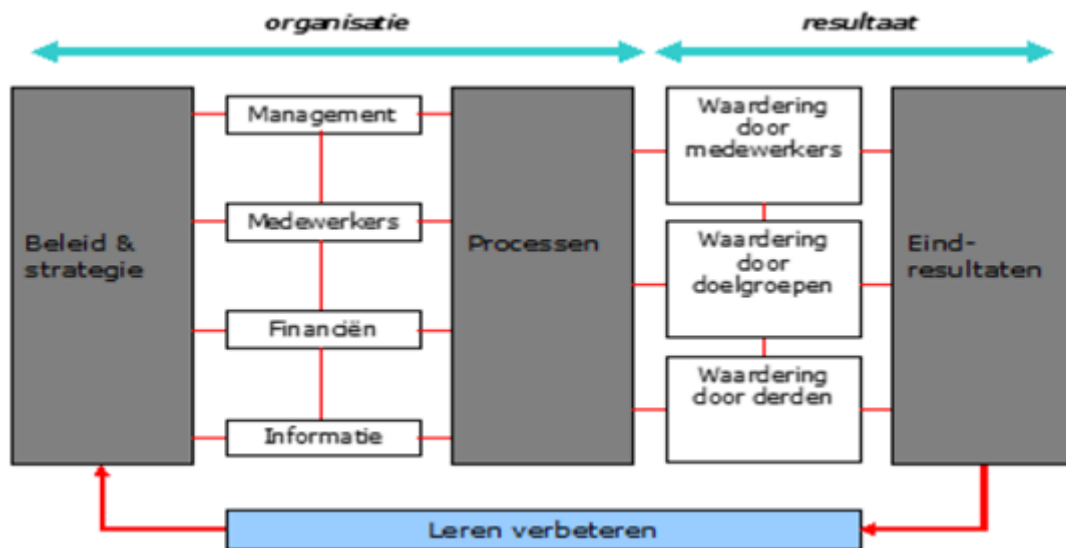
De huisbankier van de gemeente Venray is de BNG Bank. Daarnaast heeft de gemeente ook betalingsverkeerrelaties met de Rabobank.

Sinds 2013 zijn decentrale overheden op grond van de wet Fido verplicht deel te nemen aan schatkistbankieren. Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden verplicht worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Uitgezonderd hierop zijn de middelen onder het drempelbedrag. Het drempelbedrag bedraagt 2% van het begrotingstotaal. Over deze uitgezette gelden wordt geen risico gelopen.

Paragraaf E. Bedrijfsvoering

Inleiding

Bedrijfsvoering, de sturing en beheersing van de interne organisatie, is noodzakelijk voor het op een gestructureerde wijze realiseren van beleidsdoelstellingen. Dit doen we door onze doelen en de daaruit voortvloeiende opgaven zo eenduidig mogelijk te formuleren en onze beschikbare bedrijfsvoeringsmiddelen zo efficiënt en effectief mogelijk hierop in te zetten. We gebruiken het OverheidsOntwikkel-model (OO-model) als referentiekader voor organisatieontwikkeling. Dit cyclisch kwaliteitsmodel biedt op systematische wijze inzicht in de fase van ontwikkeling van de organisatie, brengt de bedrijfsvoerings-/organisatiegebieden in samenhang, helpt bij resultaatgericht sturen en geeft aan wat er nodig is om naar een meer procesgerichte organisatie te groeien.

Uit: overheidsontwikkelmodel, Bestuursacademie Nederland

1. Doelstelling, status en speerpunten 2022

Wat willen we bereiken?

Doelstelling is het realiseren van een procesgerichte organisatie. Dit doen we door middel van organisatieontwikkeling die moet leiden tot de beweging van een activiteitgerichte en beheersmatige organisatie, naar een procesgerichte organisatie die gericht is op ontwikkeling en die samen met interne en externe partners waarde toevoegt aan de gemeenschap. Verder richten we ons op het verhogen van de kwaliteit van ons werk en verlagen van de kosten en kwetsbaarheid.

Waar staan we?

Naast een blijvende investering in Medewerkers en Management is de doorontwikkeling van met name Processen en Informatie cruciaal voor een goed functionerende organisatie. Daarin blijven we investeren. Eind 2020 is een plan van aanpak opgesteld voor de verdere doorontwikkeling van de organisatie. Dit bestaat uit een aantal pijlers waar de komende periode het accent op ligt: duidelijke koers met heldere leidende principes, basisprocessen op orde, management development, talentontwikkeling medewerkers, programmeren/prioriteren en control.

Wat gaan we doen?

Prioriteiten 2023

De vraagstukken waar we als overheid mee worden geconfronteerd, worden steeds complexer en gemeente overstijgend zijn. Dit stelt eisen aan de bedrijfsvoering en de manier waarop gewerkt wordt. Het organisatie ontwikkeltraject is gericht op:

- meer klant- en resultaatgericht werken;
- klantprocessen efficiënter en effectiever maken;
- beter inspelen op de veranderende rol van de overheid en ontwikkelingen in de maatschappij; - doorontwikkeling van competenties van medewerkers
- meer structuur in de beheersing van bedrijfsvoering.
-

2. Beleid en strategie

We realiseren ons dat de rol van de gemeente verandert. We zijn niet meer op alle terreinen bepalend en stimuleren zelfsturingsinitiatieven en nemen daarbij hooguit een faciliterende rol op ons. We blijven investeren in het betrekken van inwoners en vooral ook jongeren bij beleid en politiek. Bij belangrijke onderwerpen maken we de dialoog mogelijk en we nemen een positieve grondhouding aan t.a.v. initiatieven.

Speerpunten 2023

Toekomstvisie 'Venray 2030, een belofte voor de toekomst'

De herijkte strategische visie is medio 2019 opgeleverd in de vorm van een toekomstvisie 'Venray 2030, een belofte voor de toekomst'. De uitwerking krijgt vorm door beleidsontwikkelingen te koppelen aan de ambities uit de visie.

Informatiebeleidsplan (IBP) 2023

In 2023 stellen we voor de diverse beleidsterreinen geactualiseerde informatie-strategiën op die samen het nieuwe informatiebeleidsplan voor de komende jaren vormen. Naast de verdere intensivering van de samenwerking met Horst aan de Maas, zijn belangrijke onderdelen:

- Datagedreven werken
- Hybride werken
- Digitalisering en robotisering van processen en dienstverlening.

Regionale samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering

De programmatische samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering met Horst aan de Maas wordt vorm gegeven op basis van de vastgestelde uitvoeringsplannen /projectplannen per vakdomein (HRM, IV, F/P&C en KCC/BZ). Binnen IV is ingezet op een gezamenlijke architectuur, portfoliomanagement, gegevensmanagement, BI en Informatiebeheer en daarnaast op een gezamenlijk beheer en servicedesk. Bij HRM is ingezet op het doorontwikkelen van Youforce, samen vormgeven HR control en afstemmen/harmoniseren van HR beleid, bij F/P&C op het harmoniseren van het WOZ proces, een gezamenlijk financieel beheer en één financieel systeem. Bij KCC is de basis gelegd voor een gezamenlijke visie op dienstverlening, klantcontactstrategie, klantcontactprocessen en platform telefonie. In 2023 wordt de ingezette koers verder doorgezet op basis van vastgestelde jaarplannen. De evaluatie die eind 2022 wordt opgeleverd vormt de basis voor een eventuele bijstelling of verbreding. De evaluatie heeft betrekking op de bereikte resultaten, de impact op personeel en organisatie, de werking van de samenwerkingsvorm en opbrengsten respectievelijk kosten.

Transformatie naar vraaggericht werken

Samen met dorps- en wijkraden, initiatiefnemers, ambtenaren, college en raad zijn we in gesprek over ieders rol en de mate van participatie bij vraagstukken en initiatieven vanuit de samenleving. Belangrijk aandachtspunt is ook hoe gemeente en bewoners/partners met elkaar communiceren. Dit moet leiden tot een gezamenlijke visie op participatie en communicatie waarin voor iedereen helder is wat we van elkaar kunnen verwachten.

Realiseren klantgerichte dienstverlening

Binnen team Burgerzaken is de processpecialisatie gerealiseerd. Zo kunnen we voldoen aan de meer complexere klantvragen en meer maatwerk bieden. Momenteel is er een doorontwikkeling en verdergaande specialisatie tot stand aan het komen. Medewerkers volgen opleidingen, ontwikkelen eigenaarschap, beheersen en onderhouden de processen en behalen een specialistisch kennisniveau. Inmiddels zijn er zeer goede resultaten bereikt in de zelfevaluaties/audits en voldoen we aan de kwaliteitseisen. We moeten dit nu vasthouden en monitoren in 2023. Daarnaast ligt de focus op een toegankelijke en klantgerichte (online) dienstverlening en de implementatie van live chat als nieuwe dienst binnen het KCC. Centraal staat verder: de samenwerking met Horst aan de

Maas op gebied van callcenter en burgerzaken en de visie op dienstverlening. Daarnaast loopt de vernieuwing van de telefooncentrale en het verder vorm geven van het Burgerzaken-team van de toekomst. In de kern zijn we op weg om te kantelen naar een proces- en klantgeoriënteerde dienstverlening.

Sturing en beheersing (concern)

Vanuit het Koersdocument "Anders in Control" is er continue aandacht voor meer grip/control op de verschillende processen. Naast Risicomanagement en Resultaatmanagement is een adequate informatievoorziening van belang om per beleidsveld de optimale resultaten te bereiken en de juiste sturing te kunnen geven. Vanuit de programma's van het Informatiebeleidsplan wordt de informatievoorziening ondersteund, waarmee in 2023 verder uitvoering gegeven wordt aan de sturing/beheersing van onze dagelijkse processen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf het begrotingsjaar 2023 is niet langer de accountant verantwoordelijk voor de toets op de rechtmatigheid, maar is het college zelf verantwoordelijk voor het afgeven van een rechtmatigheidsverklaring en –verantwoording bij de jaarrekening. Hiervoor wordt het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) nog in 2022 gewijzigd.

De rechtmatigheidsverklaring wordt aangevuld met de bevindingen die gedurende het boekjaar, bij de (verbijzonderde) interne controles zijn geconstateerd. Het implementatietraject van deze wijziging werd vanaf 2020 al opgepakt. De meest financieel relevante processen werden verbeterd door controlemomenten en -maatregelen vast te leggen. De organisatie is meegenomen in de achtergronden en de verschillende rollen in de processen worden doorleefd om het draagvlak en de bewustwording te vergroten.

3. Management

Binnen het Management development programma is aandacht voor het vertalen van de gewenste organisatiekoers naar afdelingen en teams. Een belangrijk uitgangspunt is strategisch personeelsmanagement waarin de komende periode vooral aandacht is voor het 'vinden, binden en boeien van medewerkers' en het 'ruimte geven voor ontwikkeling' van medewerkers. Het management stuurt op de doorontwikkeling van teams/medewerkers en volgt een leiderschapstraject.

4. Medewerkers

Binnen de ontwikkeling van de organisatie zijn medewerkers dé succesfactor. Kennis, houding en gedrag van medewerkers, managers en bestuur bepalen het succes. Het management heeft de belangrijkste kernwaarden voor de organisatie vastgesteld. Deze geven richting aan het gewenste gedrag van medewerkers.

In een steeds krappere wordende arbeidsmarkt én een organisatie die vergrijsd, is extra aandacht nodig voor vitaliteit, behoud- en ontwikkeling van kennis en verjonging van het personeelsbestand. Een belangrijk aandachtspunt is strategische personeelsplanning; hoe zorgen we ervoor dat we ook in de toekomst over voldoende gekwalificeerd personeel kunnen beschikken? Dat betekent in ieder geval ook investeren in zittend personeel (loopbaanbeleid, opleiding/training etc.). Mede als gevolg van het thuiswerken is er extra aandacht voor digitale vaardigheden en –vergadertechnieken en is extra aandacht voor de introductie van nieuwe medewerkers. De komende periode wordt veel ingezet op de Venrayse school (een centraal georganiseerd ontwikkelaanbod gericht op kennis en vaardigheden voor medewerkers). Via de Venray Academy bieden we ook online leermogelijkheden aan.

Afdeling	2023			2022			2021		
	fte vast	fte tijd.	fte totaal	fte vast	fte tijd.	fte totaal	fte vast	fte tijd.	fte totaal
Griffie	3,5		3,5	2,8		2,8	2,8		2,8
Secretaris	1,0		1,0	1,0		1,0	1,0		1,0
Wonen Werken en Leven	117,6	5,8	123,4	105,9	1,0	106,9	104,1	1,0	105,1
Stad Dorpen en Wijken	112,4	4,7	117,1	108,2	1,4	109,6	107,5	2,5	110,0
Bedrijfsvoering	101,9	4,3	106,2	97,4	0,2	97,6	98,5	0,4	98,9
Concern	13,5		13,5	13,6		13,6	12,5		12,5
Totaal	349,9	14,8	364,7	328,9	2,6	331,5	326,4	3,9	330,3

Verklaring verschillen:

Ten opzichte van 2022 stijgt de begrootte vaste formatie met 21,0 fte.

VTH- ontbinding gemeenschappelijke regeling	-3,3
GR – commissiegriffier	0,7
WP – werkplein	14,2
BV – diverse functies werkplein	3,5
MON- klantinburgering	0,6
SP – voorzitter SN	0,4
C&V- projectleiders	3,0
MO – beleidsmedewerker	1,0
Budgettaire neutrale verschuivingen	<u>0,9</u>
Totaal mutaties in vaste formatie	21,0

De groei van de tijdelijke formatie betreft de invulling van functies die bij de MUIP 2022 zijn goedgekeurd en waaraan destijds een inverdienopgave (taakstelling) was gekoppeld. Bij de vaststelling van het collegeprogramma 2022-2026 is geconstateerd dat recente ontwikkelingen (zoals stikstofcrisis en energiecrisis) en het ambitieniveau voor de komende jaren ertoe leiden dat het inverdienen van deze taakstelling niet meer realiseerbaar is. De inverdienopgave wordt dan ook ingetrokken. Voor deze tijdelijke functies wordt in de loop van 2023 beoordeeld welke structureel noodzakelijk zijn.

5. Financiën

Financiën is geen doel op zich maar een middel om de doelen van de organisatie te behalen. De financiële middelen zijn volgend op het beleid maar kunnen daarnaast ook kaderstellend zijn.

De financiële ruimte zorgt ervoor dat er keuzes gemaakt moeten worden.

Daarnaast zijn de monitoring en beheersing van overheadkosten een belangrijk aandachtspunt: Door te sturen op een verdere optimalisering van de bedrijfsvoering en de verbetering van (digitale) processen kunnen we de overheadkosten beheersen.

Daarnaast kan de samenwerking met andere gemeenten mogelijkheden bieden voor een efficiëntere inzet van middelen.

6. Processen en informatie

Informatie

Betrouwbare informatie en bijbehorende informatievoorziening geven betere mogelijkheden om complexe maatschappelijke uitdagingen fundamenteel anders aan te pakken. We moeten op elk bestuurniveau kunnen beschikken over de juiste informatie om verantwoording af te leggen, om afgewogen beslissingen te kunnen nemen gericht op het realiseren van onze bedrijfsdoelstellingen en om bedrijfsprocessen te beheersen. Hiervoor moet de Informatiestrategie blijven aansluiten op de strategie van de gemeente Venray.

In lijn met deze ontwikkelingen zal het nog op te stellen informatie beleidsplan voor de jaren vanaf 2023 voortgaan op de al lopende sporen uit het Informatiebeleidsplan 2019 – 2022:

1. Blijvend onze basis op orde (vanaf 2019)

Het op orde brengen en effectief inzetten van onze systemen, processen en informatievoorziening op een zodanige manier dat we blijvend invulling kunnen geven aan de gewenste ondersteuning en ontwikkeling van onze organisatie. Dit kan alleen als organisatie en IV met elkaar op de juiste manier verbonden zijn. Dit, tezamen met een verdere doorontwikkeling op Business Intelligence als brug naar Spoor 3, blijven belangrijke speerpunten voor 2023 en verder. Tevens wordt er invulling gegeven aan het Ontwikkelplan Informatievoorziening om binnen het Team Informatievoorziening blijvend de juiste kennis, kunde en capaciteit te hebben om de uitdagingen op digitaliseringsgebied verder te realiseren.

2. Doorontwikkeling organisatie (vanaf 2020)

In spoor 2 wordt vastgelegd welke ontwikkeling er van de organisatie en haar medewerkers nodig is om digitaal vaardig en bewust te zijn, toegerust op de verandering in de maatschappij. Kortom vaardigheden van de 21e eeuw. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij actuele vraagstukken zodat het geleerde direct in de praktijk kan worden toegepast. In 2021 is gestart binnen gebiedsgericht werken en het sociaal domein.

3. Datagestuurd werken (vanaf 2020)

De juiste informatie op het juiste moment voor de juiste mensen in de juiste samenhang. Slim(mer) omgaan met data leidt tot effectiever beleid (maatwerk) en daarmee tot betere resultaten voor onze samenleving. Op basis van de in 2022 gestarte ontwikkeling van een

datastrategie zal verdere invulling worden gegeven aan de ambities van de organisatie. Dit in het verlengde van de doorontwikkeling van onze Business Intelligence (uit Spoor 1) en de doorontwikkeling van onze digitale medewerker (spoor 2).

Processen

In het streven naar een procesgerichte organisatie staan procesverbeteringen centraal. Hiermee werken we systematisch aan zowel verbetering van prestaties naar klanten, als verbetering van efficiency (tegenaan van verspilling). De opdracht Processen en Informatie zorgt ervoor dat de documentenstroom van binnenkomst tot archivering eenduidig wordt vastgelegd.

In 2023 zal naast het vergroten van de bewustwording en kennis over digitaal werken ook een verdere uitrol plaatsvinden. Hiermee wordt een bredere basis gelegd voor het kunnen voldoen aan de Wet Open Overheid (WOO).

7. Resultaatgebieden

Een resultaatgerichte organisatie heeft haar ambities vertaald naar concreet te realiseren doelstellingen: prestaties (output) en effecten (outcome). Dit vraagt om een smart vertaling naar indicatoren en doelwaarden, om eenduidige metingen en om actieve sturing op doelrealisatie. In het Collegeprogramma 2018-2022 zijn weer stappen gezet in het concreter formuleren van effecten en prestaties waarmee monitoring van gestelde doelen en daarvoor uitgevoerde activiteiten nog beter mogelijk wordt. Ook in 2022 werken we aan een verdere doorontwikkeling van sturing/beheersing op basis van de uitgangspunten zoals die zijn vastgelegd in het koersdocument "Anders in control/meer grip op je dagelijks werk". De informatievoorziening vanuit diverse beleidsvelden wordt hierbij samen met betrokkenen in kaart gebracht en verbeterd.

8. Leren en verbeteren

Verbeterpunten in de bedrijfsvoering worden vastgesteld op basis van oorzaakanalyse en worden vervolgens systematisch doorgevoerd. Hierbij vindt prioritering plaats op basis van een integrale afweging. Aanbevelingen uit de managementletter van de onafhankelijke accountant, de verbeterpunten uit rekenkameronderzoeken en de adviezen naar aanleiding van interne controles worden systematisch vastgelegd en gemonitord.

9. Overzicht overhead

Om de gemeenteraad meer inzicht te geven in de totale kosten van overhead en de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te bevorderen wordt conform de BBV een afzonderlijk overzicht van de totale overhead opgenomen.

Overhead	Rekening 2021		Begroting 2022		Begroting 2023		Begroting 2024		Begroting 2025		Begroting 2026	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bedragen x € 1.000												
Overhead excl. reserves	17.139	367	19.319	285	20.253	165	19.856	76	20.384	77	20.973	79
Mutaties reserves	0	1.518	0	760	0	547	0	520	0	493	0	465
Overhead excl. reserves	17.139	1.885	19.319	1.045	20.253	713	19.856	596	20.384	570	20.973	544

Paragraaf F Verbonden partijen

Inleiding

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording zijn verbonden partijen organisaties waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. De uitvoering van taken is voor de gemeente steeds complexer geworden. In toenemende mate wordt de uitvoering van taken ondergebracht in samenwerkingsverbanden of wordt er een beroep gedaan op andere organisaties, waaraan taken worden uitbesteedt.

Gemeenten blijven verantwoordelijk voor de taken die zij door verbonden partijen laten uitvoeren. Het is daarom van belang dat de raad in het proces van begroting en verantwoording de benodigde informatie krijgt om de bijdrage van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's en daarmee gepaard gaande risico's te kunnen beoordelen en te laten meewegen in het proces van horizontale sturing en verantwoording.

In de handreiking voor raadsleden (en griffiers) "grip op regionale samenwerking" zijn handvatten opgenomen om de kaderstellende en controlerende rol te kunnen blijven uitvoeren, daar waar de raad in samenwerkingsverbanden meer op afstand is komen te staan.

In 2018 hebben de gezamenlijke raden van Noord-Limburg opdracht gegeven om tot meer gecoördineerde sturing te komen op vijf gemeenschappelijke regelingen (Veiligheidsregio Limburg-Noord, Modulaire Gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Limburg-Noord, Omnibuzz, Regionale UitvoeringsDienst Limburg-Noord en Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen). Overeengekomen onderwerpen zijn:

- komen tot een gezamenlijke reactie op de Kaderbrieven,
- eerdere verzending van stukken uit de P&C-cyclus,
- centrale afspraken over prijsindexering en loonstijgingen
- het realiseren van een verbeterde informatievoorziening (dashbord).

Venray coördineert de opdracht voor de Veiligheidsregio Limburg-Noord.

In deze paragraaf nemen we de lijst verbonden partijen op. Er wordt een onderscheid gemaakt in de volgende categorieën verbonden partijen:

- Publiekrechtelijke (gemeenschappelijke regelingen tussen overheden)
- Privaatrechtelijke (rechtspersonen)
- Publiek-Private (samenwerkingsverband tussen overheid en private partij)

Wij hanteren een ruime interpretatie van de BBV-definitie. Hierin stellen we het materiële belang en de daaraan verbonden risico's van de gemeente in een organisatie centraal en niet de formele begrenzing (letter van de wet). Daarom is o.a. een categorie "overige" toegevoegd. Welke samenwerkingsverbanden in deze categorie opgenomen moeten worden is nog niet eenduidig vastgelegd.

Nr.	Naam	Plaats	Vorm	Deelprogramma
1. Publiek				
1.01	Veiligheidsregio Limburg-Noord	Venlo	GR	DP11 DP23
1.02	Werkvoorzieningsschap Noord-Limburg West	Venray	GR	DP12
1.03	Euregio Rijn-Maas-Noord	Mönchengladbach	GR (Duits recht)	DP41
1.04	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg-Noord	Venlo	GR	DP12
1.05	Omnibuzz	Sittard	GR	DP12
1.06	Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord	Venray	GR	DP23

Nr.	Naam	Plaats	Vorm	Deelprogramma
2. Privaat				

2.01	Bodemzorg Limburg BV	Maastricht	BV	DP22
2.02	Toeristisch en Recreatief Platform Venray	Venray	Stichting	DP31
2.04	NV Waterleiding Maatschappij Limburg	Maastricht	NV	DP32
2.05	NV Bank Nederlandse Gemeenten	Den Haag	NV	DP43
2.07	Enexis Holding	Den Bosch	NV	DP32
2.11	CSV Amsterdam BV	Den Bosch	BV	DP43
2.12	Publiek Belang Electriciteitsproductie BV	Den Bsoch	BV	DP43
2.13	BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo	Venlo	Stichting	DP31
2.14	Zorg en Veiligheidshuis Limburg-Noord	Venlo	Stichting	DP11
2.15	Veilig Thuis	Venlo	Stichting	DP11
2.16	Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)	Maastricht	Vereniging	DP22
2.17	Natuurnetwerk Gemeenten	Driebergen	Vereniging	DP22
2.18	Venray Bloeit	Venray	Stichting	DP31
2.19	Limburg Marketing	Roermond	Stichting	DP31

Nr.	Naam	Plaats	Vorm	Deelprogramma
3. Publiek-Privaat				
3.01	Brabander - Aan den Heuvel	Venray	Publiek-Private Samenwerking	DP21

Nr.	Naam	Plaats	Vorm	Deelprogramma
4. Overige				
4.02	Via Venray	Venray	Bestuursovereenkomst	DP32
4.03	Regio Noord-Limburg	Venlo	Overlegorgaan	DP31 DP41
4.05	Werkbedrijf regio Limburg Noord	Venlo	Samenwerkingsovereenkomst	DP11
4.06	RIEC	Maastricht	Netwerkorganisatie	DP23
4.07	Regionaal Mobiliteitsoverleg (RMO) Noord-Limburg	Venlo	Bestuursovereenkomst	DP32
4.08	Samenwerking VTH Gennep-Venray	Venlo	Bestuursovereenkomst	DP23
4.09	Toezicht- / handhavingsorganisatie Horst a/d Maas en Venray	Venray	GR	DP23
4.10	Blueports Limburg	Maastricht	Samenwerkingsovereenkomst	DP31
4.11	Samenwerkingsovereenkomst Regionale Sociale Recherche Noord Limburg	Noord Limburg	Samenwerkingsovereenkomst	DP12

Overzicht Verbonden partijen

1.01 Veiligheidsregio Limburg-Noord					
Vestigingsplaats	Venlo	Vorm	GR	DP	DP23 DP11
Doel	Meerwaarde behalen in veiligheid en gezondheid van de burgers.				
Participanten	De 15 gemeenten in de regio Noord- en Midden-Limburg.				
Openbaar belang	<p>Het behartigen van de belangen van de gemeenten en hun ingezetenen op het gebied van:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. de brandweezorg; b. de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen; c. de rampenbestrijding en crisisbeheersing; d. het bevorderen van de multidisciplinaire uitvoering van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de bestrijding van zware ongevallen; e. het bevorderen van een samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio; f. de publieke gezondheid en de maatschappelijke zorg. 				
Bestuurlijk belang	<p>De gemeente wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door de burgemeester en portefeuillehouder volksgezondheid.</p> <p>De gemeente wordt in de bestuurscommissie GGD vertegenwoordigd door de portefeuillehouder volksgezondheid.</p> <p>De gemeente wordt in de bestuurscommissie Veiligheid vertegenwoordigd door de burgemeester.</p>				
Financieel belang	De gemeente Venray betaalt aan de Veiligheidsregio Limburg-Noord een bijdrage van € 5.078.000 gebaseerd op de begroting 2023 (€ 115 per inwoner).				
Risico's	Via de begroting en jaarrekening worden deelnemende gemeenten geïnformeerd over de meest actuele risico's voor VRLN. Voor 2023 zijn een aantal grote risico's informatieveiligheid, deeltijdregeling brandweervrijwilligers en de krappe arbeidsmarkt. De algemene reserve is in 2023 van voldoende omvang om de gekwantificeerde risico's te kunnen dekken.				
Ontwikkelingen	Paraatheid brandweer: het toekomstbestendig maken van de repressieve organisatie tot en met 2023. Vrijwillige brandweerorganisatie: uitwerken van gevolgen van uitspraken van het Europese Hof.				
Beleidsvoornemens	<p>Uitvoering geven aan eerder vastgesteld beleid, ambitie en wettelijke taak bestaande uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. De vastgestelde besturingsfilosofie bestuurlijk vastgesteld door het algemeen bestuur in 2009; b. De Wet veiligheidsregio's; c. De Wet publieke gezondheid; d. Uitvoering geven aan de wettelijke taak en ambitie op basis van het risicoprofiel van de regio en het gezondheidsprofiel van de regio. 				
Rapportages	Begroting en jaarrekening. Tussentijdse voortgangsrapportages.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	7.540	nog niet bekend	6.177	6.783	
Vreemd vermogen	40.080	38.020	45.263	55.904	
Resultaat	1.919	409	0	0	

1.02 Werkvoorzieningsschap Noord-Limburg West					
Vestigingsplaats	Venray	Vorm	GR	DP	DP12
Doel	Uitvoering geven aan de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) voor de gemeenten Peel en Maas, Horst aan de Maas en Venray. Sinds 1 januari 2015 is de NLW een van de professionele partners bij het uitvoeren van de participatiewet.				
Participanten	Gemeenten Peel en Maas, Horst aan de Maas en Venray				
Openbaar belang	<p>Het initiëren, creëren, organiseren en uitvoeren van werk en het bevorderen van mogelijkheden op de arbeidsmarkt voor met name diegenen die in de toetreding tot de arbeidsmarkt worden belemmerd.</p> <p>Het op bedrijfsmatig verantwoorde wijze uitvoeren dan wel doen uitvoeren van taken van en voor gemeenten op het terrein van de gesubsidieerde arbeid. Primair betreft dit de taken in het kader van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Daarnaast geldt dit ook voor andere onderdelen van de Participatiewet zoals nieuw beschut werken en de banenafpraak.</p>				
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door (en is tevens voorzitter) portefeuillehouder Leven. De gemeente heeft als bestuurder van het werkvoorzieningsschap zeggenschap over de inhoudelijke dienstverlening van de NLW-Groep NV en als aandeelhouder zeggenschap over de bedrijfseconomische aspecten van de NLW-Groep NV.				
Financieel belang	<p>In de meest actuele prognoses van de NLW (o.b.v. de participatiewet) wordt uitgegaan van een scenario waarbij er een structureel exploitatietekort zal ontstaan bij de NLW organisatie wat door de deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling wordt bekostigd. De bijdrage en prognoses zijn verwerkt in de begroting van de gemeente Venray.</p> <p>Gemeentelijke bijdrage in de exploitatie en de bestuurskosten: € 241.000 (begroting 2023) Een verstrekte geldlening € 1.695.000.</p>				
Risico's	Terugbetalen geldlening, afname van de Rijkssubsidie ten behoeve van de SW en tekorten in de exploitatie van de NLW.				
Ontwikkelingen	De rol en positionering van de NLW binnen het speelveld van de Participatiewet wordt steeds duidelijker. De NLW transformeert zich naar een maatschappelijk werkbedrijf waarin ontwikkeling van mensen centraal staat. De ambitie ligt op het ontwikkelen van inwoners, gericht op een regulier dienstverband. De dienstverlening wordt hier continu op aangepast. Een nieuwe koers voor de komende 10 jaar is vastgesteld in december 2020. De koers wordt jaarlijks gemonitord en waar nodig vindt bijsturing plaats. Bekeken wordt hoe de toekomstige governance vorm moet krijgen.				
Beleidsvoornemens	Binnen de (financiële) kaders uitvoering geven aan de Wsw en gedeeltelijke invulling geven aan de Participatiewet.				
Rapportages	Begroting en jaarrekening.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	69	Niet bekend	69	59	
Vreemd vermogen	7.845	5580	5.472	5425	
Resultaat	-10	-10	0	0	

1.03 Euregio Rijn-Maas-Noord					
Vestigingsplaats	Mönchengladbach	Vorm	GR (Duits recht)	DP	DP41
Doel	Stimuleren, ondersteunen en coördineren van de regionale grensoverschrijdende samenwerking tussen de leden, in het bijzonder op de volgende gebieden: economische ontwikkeling, opleiding en onderwijs, arbeidsmarkt, verkeer en vervoer, technologie en innovatie, ruimtelijke ordening, cultuur en sport, toerisme en recreatie, milieubescherming en afvalverwerking, natuurbehoud, rampenbestrijding, communicatie, openbare orde en veiligheid.				
Participanten	<p>Van de euregio rijm-maas-noord maken tegenwoordig 34 leden deel uit. In het Nederlandse deel van de euregio zijn dat de gemeenten Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Peel en Maas, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray, Sittard-Geleen, Beekdalen en MKB Limburg.</p> <p>Aan Duitse kant gaat het naast de Landeshauptstadt Düsseldorf om de steden Mönchengladbach en Krefeld, het zuidelijk deel van de Kreis Kleve, de gemeenten Brüggen, Niederkrüchten, Straelen, Geldern, Nettetel, Wassenberg, Wegberg en Selfkant, de Kreis Viersen, de Rhein-Kreis Neuss, de Kreis Heinsberg, de Industrie- und Handelskammer Mittlerer Niederrhein en de Niederrheinische Industrie- und Handelskammer in Duisburg.</p>				
Openbaar belang	Het stimuleren van grensoverschrijdende samenwerking en belangenbehartiging van de euregio binnen het cohesiebeleid van Europa. Via de euregio heeft Venray invloed op de benutting van het INTERREG A programma. De euregio's langs de grens voeren hierover het programmamanagement.				
Bestuurlijk belang	<p>Ledenvergadering: Burgemeester (lid), pfh Economie, Gebiedsontwikkelingen en Evenementen (lid), pfh Duurzaamheid, Openbare Ruimte en Mobiliteit (lid)</p> <p>Dagelijks bestuur: Burgemeester (lid)</p> <p>Commissie Interreg (Ausschuss): Burgemeester (lid) en pfh Duurzaamheid, Openbare Ruimte en Mobiliteit (lid)</p> <p>Commissie Economie en Toerisme: pfh Economie, Gebiedsontwikkelingen en Evenementen (lid)</p> <p>Commissie Sociale Aangelegenheden, Cultuur en Sport: pfh Sociale Zaken, Jeugd en Leefbaarheid (lid)</p> <p>Commissie Openbare Orde en Veiligheid: Burgemeester (lid)</p> <p>Commissie Arbeidsmarkt en Onderwijs: Burgemeester (vz), pfh Onderwijs, Ruimtelijke Planning en Middelen (lid)</p> <p>Commissie ruimtelijke Ordening, Infrastructuur, Mobiliteit en Energie: pfh Duurzaamheid, Openbare Ruimte en Mobiliteit (lid)</p>				
Financieel belang	€10.320 (3 zetels à € 3.440).				
Risico's	geen				

Ontwikkelingen	De Euregio heeft haar Euregio visie herijkt. Daarnaast wordt gewerkt aan een nieuw Interreg Programma, Interreg VI. Venray participeert namens Greenport Regio Venlo in een aantal Interreg projecten (Interreg V), met betrekking tot het:Thema Agrofood): • Agropole: samenwerkingsproject Venray (Greenport Regio Venlo), Agribusiness Region Niederrhein en Brighlandscampus Greenport Venlo met als doel het samenbrengen van ondernemers in de agrofood keten, business development.Thema Arbeidsmarkt en Onderwijs:• Highpotentials Crossing Borders (uitwisseling van Duits-Nederlandse studenten en werkgevers aan de andere zijde grens, Venray participeert als één van de mentoren in dit programma)Thema Duurzaamheid en circulaire economie:• Bio economie netwerk: stimuleren grensoverschrijdende samenwerking rond vraag en aanbod van biomass stromen om zo bij te dragen aan de circulaire economie en mogelijk nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen.			
Beleidsvoornemens				
Rapportages	Begroting en jaarrekening 2 keer per jaar aan het college ter voorbereiding op de (leden-) vergadering en standpuntbepaling van onze vertegenwoordiging. De raad wordt daarvan in kennis gesteld.			
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)
Eigen vermogen	378	niet bekend	Niet bekend	Niet bekend
Vreemd vermogen	572	593	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat	-2	-1	Niet bekend	Niet bekend

1.04 Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg-Noord					
Vestigingsplaats	Venlo	Vorm	GR	DP	DP12
Doel	Realiseren van kwantitatieve en kwalitatieve schaalvoordelen voor deelnemende gemeenten. Gericht op inkoop producten en diensten. Daartoe binnen de eerste module het realiseren van een slagvaardige, deskundige en efficiënte uitvoeringsorganisatie.				
Participanten	De gemeenten: Venray, Peel en Maas, Horst aan de Maas, Gennep, Beesel, Bergen en Venlo.				
Openbaar belang	Behartigen belangen deelnemende gemeentes m.b.t. uitvoerende taken met betrekking tot de inkoop op de terreinen Jeugd, Participatie en Wmo. Vooralsnog gericht op het aanbieden, aanbesteden en inkopen van producten en diensten (Regionaal Bureau Opdrachtgeven = RBO).				
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in het algemeen bestuur en dagelijks bestuur vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Leven.				
Financieel belang	De bijdrage voor module 1 wordt bepaald op basis van de inwoneraantallen. De bijdrage voor module 2 is gebaseerd op een mix tussen lokale lasten en inwoneraantallen. Voor 2023 betreft het gemeentelijke aandeel in de MGRSDLN/ RBO bedrijfsvoeringskosten voor Venray € 362.832 (excl. BTW) voor module 1 en 2. BTW aspect kan teruggevorderd worden via het BTW compensatiefonds.				
Risico's	Grip op contracten: In het kader van het ontwikkelplan MGR worden stappen genomen om het leveranciersmanagement verder te professionaliseren. Daarnaast wordt ook meer sturingsinformatie ontsloten.				
Ontwikkelingen	In 2020 is een nieuwe koers vastgesteld voor de MGR inclusief een uitvoeringsplan voor de jaren 2020-2022. In 2022 is dus ook gestart met het opstellen van een nieuw uitvoeringsplan 2023-2026. Tevens is in 2022 een besluit genomen over uitbreiding van de MGR met module 2 (beschermd wonen en maatschappelijke opvang) en de toetreding van de Midden-Limburgse gemeenten tot de MGR. De gemeenschappelijke regeling is hierop aangepast.				
Beleidsvoornemens	De MGR en meer specifiek het Inkoopbureau zijn een uitvoeringsorgaan. Beleid vindt plaats bij de gemeenten.				
Rapportages	Begroting, jaarverslag, kaderbrief en bestuursrapportage.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	0	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	
Vreemd vermogen	1.288	260	Niet bekend	Niet bekend	
Resultaat	-214	14	0	0	

1.05 Omnibuzz					
Vestigingsplaats	Sittard	Vorm	GR	DP	DP12
Doel	Realiseren van voordelen om gezamenlijk het doelgroepenvervoer in te kopen en uit te voeren.				
Participanten	30 gemeenten in Limburg (met uitzondering van Mook en Middelaar).				
Openbaar belang	Houdt toezicht op gemeenschappelijke regeling vervoer.				
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door wethouder Leven.				
Financieel belang	Uitvoeringskosten van het vervoer komen voor rekening van de afzonderlijke gemeenten. Voor Venray is dit voor 2023 begroot op € 604.512. De regie/planningskosten en de bedrijfsvoeringskosten worden voor de helft verdeeld over het aantal inwoners per gemeente en voor de helft naar rato van het aantal pashouders per gemeente. De regie/planningskosten en de bedrijfsvoeringskosten zijn voor 2023 begroot op € 166.244.				
Risico's	Door toename van het vervoersvolume kan het zijn dat de kosten hoger uitvallen dan begroot.				
Ontwikkelingen	De GR is op 11 mei 2016 van start gegaan. In eerste instantie is alleen het Wmo-vervoer opgenomen in de GR. In latere jaren sluiten het vervoer naar dagbesteding, in het kader van de jeugdwet en het leerlingenvervoer aan.				
Beleidsvoornemens	De GR is een uitvoeringsorgaan. Het beleid ligt bij de gemeente.				
Rapportages	Begroting, jaarverslag en bestuursrapportage.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	4.072	nog niet bekend	582	900	
Vreemd vermogen	1.070	817	1.608	1.456	
Resultaat	3.348	2.886	0	0	

1.06 Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord					
Vestigingsplaats	Venray	Vorm	GR	DP	DP23
Doel	De uitvoering van de taken van vergunningverlening, toezicht of handhaving van de gemeentelijke organisatie voldoet aan landelijk, door de RUD en door de gemeente bepaald kwaliteitsniveau.				
Participanten	15 Noord- en Midden Limburgse gemeenten en de provincie behorend tot de (Veiligheids-)regio Limburg Noord (Noord- en Midden-Limburg).				
Openbaar belang	Verbeteren en borgen van kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving				
Bestuurlijk belang	Verbetering dienstverlening bij de uitvoering van gemeentelijke vergunningverlenings-, toezichts- en handhavingstaken. Afstemming van de uitvoering van de VTH-taken in de RUD-regio				
Financieel belang	Kosten van de organisatie van de RUD Limburg Noord worden verdeeld over de deelnemende gemeenten en provincie Limburg o.b.v. het aantal inwoners en de omvang van afgenomen diensten.				
Risico's	De RUD-samenwerking is gebaseerd op een gemeenschappelijke regeling in de vorm van een openbaar lichaam. Er is geen reserve opgenomen in de RUD-begroting. Tekorten worden door de partners aangevuld. Overschotten worden terugbetaald aan de partners.				
Ontwikkelingen	De inwerkingtreding van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging zijn uitgesteld naar 2023. Deze wetten hebben grote gevolgen voor het takenpakket en de werkwijze. De ingezette verbeteracties naar aanleiding van een evaluatie van de RUD Limburg Noord worden verder uitgewerkt. Naar aanleiding van het rapport Van Aartsen zijn extra verbeteracties uitgewerkt. Er zijn 6 werkgroepen die op de verschillende onderwerpen (beleid, uitvoeringsplan, monitoring, sturing en kwaliteit) verbetervoorstellen hebben ontwikkeld.				
Beleidsvoornemens	De RUD Limburg Noord heeft de ambitie om door te groeien tot gesprekspartner en regisseur van het uitvoeringsproces van de VTH-taken. De RUD zorgt voor het borgen van de kwaliteit bij de uitvoering van de VTH-taken.				
Rapportages	De RUD Limburg Noord stelt een (meerjaren)begroting op. De gemeenteraden en provinciale staten van Limburg kunnen zienswijzen indienen op de ontwerpbegroting. De RUD brengt na afloop van het jaar een rapportage en evaluatie ter kennis aan de gemeenteraden en provinciale staten.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	334	Niet bekend	118	Niet bekend	
Vreemd vermogen	1.415	1.150	1.150	Niet bekend	
Resultaat	0	0	0	Niet bekend	

2.01 Bodemzorg Limburg BV					
Vestigingsplaats	Maastricht	Vorm	BV	DP	DP22
Doel	Beheren en beheersen van afgewerkte stortplaatsen in Limburg, d.m.v. duurzaam onderhouden, inrichten en zo nodig herstellen van (milieubescherpende) voorzieningen. Bodemzorg Limburg BV is een beheerorganisatie zonder winstoogmerk, die handelt onder de naam Bodemzorg Limburg. Bodemzorg Limburg is verantwoordelijk voor de nazorg van locaties die zijn gesloten vóór 1 september 1996 en die formeel door gemeenten zijn overgedragen aan Bodemzorg Limburg.				
Participanten	Alle Limburgse gemeenten zijn aandeelhouder.				
Openbaar belang	Bevorderen van een gezond milieu.				
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders door portefeuillehouder Openbare Ruimte				
Financieel belang	De gemeente bezit 950 (1,727%) van in totaal 55.280 volgestorte aandelen.				
Risico's	Boekwaarde aandelenkapitaal ad € 390.				
Ontwikkelingen	Bodemzorg Limburg zoekt actief naar mogelijkheden om gesloten stortplaatsen een maatschappelijk verantwoorde functie te geven. Daarbij dient als uitgangspunt dat de nieuwe activiteiten het beleid van de overheid ondersteunen. Met Bodemzorg Limburg is een koopovereenkomst en een intentieovereenkomst gesloten. De koopovereenkomst heeft betrekking op de verkoop van de voormalige stortplaats Venrays Broek. De intentieovereenkomst heeft betrekking op een gezamenlijk onderzoek, maar Bodemzorg is in de lead, naar de realisatie van zonnepanelen op de voormalige stortplaats. Het onderzoek naar de realisatie van zonnepanelen en de financiële gevolgen daarvan is afgerond. De akte van levering is in augustus 2020 gepasseerd; de voormalige stortplaats is nu eigendom van Bodemzorg Limburg inclusief de daarbij behorende rechten en plichten.				
Beleidsvoornemens	De Provincie Limburg voert al geruime tijd onderzoek uit de naar de effecten van circa 400 voormalige stortlocaties (NAVOS-locaties) op de omgeving. Hierbij wordt gekeken naar de verspreidingsrisico's van eventueel aanwezige grondwaterverontreinigingen. Uit dit onderzoek komen locaties naar voren waar mogelijk specifieke nazorg noodzakelijk is. Op basis hiervan kan door de betreffende gemeente gekozen worden om de locatie (en de risico's) over te dragen aan Bodemzorg Limburg. In de aandeelhoudersvergadering is nogmaals afgesproken dat alle gemeenten z.s.m. dienen aan te geven of er nog gesloten stortplaatsen zijn die voor nazorg overgedragen zouden moeten worden. Een en ander is ook afhankelijk van de afronding van de beoordeling van NAVOS-locaties door de provincie. Verder wordt met de gemeenten waar een dergelijke locatie ligt, bekeken of er behoefte is een locatie na de overdracht voor specifieke doeleinden in te richten (bijv. de aanleg van een mountainbike route of de plaatsing van zonnepanelen).				
Rapportages	Jaarrekening De raad en het college worden via de reguliere P&C-cyclus geïnformeerd.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	5.641	niet bekend	niet bekend	niet bekend	
Vreemd vermogen	5.959	5.943	niet bekend	niet bekend	
Resultaat	148	3.135	niet bekend	niet bekend	

2.02 Toeristisch en Recreatief Platform Venray					
Vestigingsplaats	Venray	Vorm	Stichting	DP	DP31
Doel	Toeristische Promotie van Venray				
Participanten	Toeristisch-Recreatief Platform Venray, VVV, recreatieve ondernemers, gemeente Venray.				
Openbaar belang	Verzorgt de lokale promotie van Venray				
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in het Algemeen Bestuur van de stichting vertegenwoordigd door portefeuillehouder Werken.				
Financieel belang	De gemeente subsidieert het Toeristisch en Recreatief Platform Venray				
Risico's	Zijn nihil. Samen met recreatieve ondernemers stuurt de gemeente het dagelijks bestuur aan.				
Ontwikkelingen	Het TRPV is het afgelopen jaar sterk geprofessionaliseerd. Het bestuur van het TRPV wordt door een deelnemersraad aangestuurd. In de deelnemersraad zijn diverse werkgroepen actief. Het TRPV is coördinatiepunt van het Masterplan Recreatieve Routes. Het TRPV is betrokken bij de stuurgroep Liberationroute waarbinnen een aantal werkgroepen actief zijn en bij het opzetten van de opleiding landschapsambassadeurs Maasgaard. De VVV maakt nu onderdeel uit van het TRPV.				
Beleidsvoornemens	Nieuw plan van aanpak promotie en marketing activiteiten. Uitgeven wandelkaart, platformfolder, uitvoering Masterplan Recreatieve Routes, starten opleiding Landschapsambassadeurs.				
Rapportages	Begroting en jaarrekening. De raad en het college worden via de reguliere P&C-cyclus geïnformeerd.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.	
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	

2.04 NV Waterleiding Maatschappij Limburg					
Vestigingsplaats	Maastricht	Vorm	NV	DP	DP32
Doel	Het duurzaam en doelmatig leveren van leidingwater aan inwoners, bedrijven en (overheids-)instellingen in Venray.				
Participanten	Limburgse gemeenten en provincie Limburg.				
Openbaar belang	Het als gemeentelijk intermediair: <ul style="list-style-type: none"> □ bevorderen dat zoveel mogelijk panden op de openbare nutsvoorzieningen zijn of kunnen worden aangesloten; • het verzorgen van de watervoorziening aan de ingezetenen van de gemeente. 				
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders door portefeuillehouder Besturen.				
Financieel belang	De gemeente bezit 15 (3%) van in totaal 500 volgestorte aandelen.				
Risico's	Boekwaarde aandelenkapitaal ad € 68.070. WML keert geen dividend uit.				
Ontwikkelingen	<p>- Verdere verduurzaming van WML's energievoorziening: start bouw van windturbines te Ospeldijk en inzicht verkrijgen in de energieconsumptie van installaties middels dashboards om het energieverbruik verder te optimaliseren;- Een groot deel van het drinkwater voor Venray en Horst aan de Maas levert WML vanuit Breehei. Om dat ook komende decennia te kunnen blijven doen, is een vernieuwing van de productielocatie nodig. Nadat in 2017 al het distributiegebouw van het nieuwe pompstation Breehei in gebruik was genomen, ging medio 2020 de nieuwe modulaire en hybride zuivering in bedrijf. Modulair omdat de zuivering makkelijk kan worden uitgebreid of zelfs verplaatst. Hybride omdat er twee verschillende zuiveringstechnieken worden gebruikt. Een unieke methode in Nederland. Er is nu begonnen met het opruimen van het oude filtergebouw en andere installatieonderdelen. Een oude opslag voor schoon drinkwater maakt daarbij plaats voor een grotere reinwaterkelder. Deze kan na de ingebruikname in 2022 de functie overnemen van eenzelfde opslag in het zuidelijker gelegen Californië.- Campagne 'Het beste in Limburg naar boven gehaald', gericht op de bronnen voor het Limburgs drinkwater. Die bronnen zijn altijd in de buurt: Limburgers leven boven op het drinkwater van morgen en overmorgen. En dat betekent dat iedereen kan bijdragen aan het beschermen van de drinkwaterbronnen. Om dit zichtbaar te maken zijn in samenwerking met Route.nl wandel en fietsroutes uitgestippeld.</p>				
Beleidsvoornemens	<p>- In het kader van de herijking van het financieel beleid zijn de investeringsplannen van WML herijkt op grond van noodzaak en urgentie. WML heeft ervoor gekozen de uitdagingen en opgaven te gaan oplossen middels een zogenoemde 'clusterbenadering' van de drinkwaterproductielocaties en bijbehorende infrastructuur. Hierdoor hoeven minder aanvullende drinkwatertransportleidingen aangelegd te worden, omdat de bestaande clusters van verbonden productielocaties gericht aangepast en verder geoptimaliseerd worden;</p> <p>- Diverse initiatieven samen met stakeholders en klanten, zoals de herpositionering en uitbreiding van het project Duurzaam Schoon Grondwater samen met de Provincie Limburg en het programma 'Zuinig op water'.</p>				
Rapportages	Jaarrekening. De raad en het college worden via de reguliere P&C-cyclus geïnformeerd.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	187.118	niet bekend	niet bekend	niet bekend	
Vreemd vermogen	393.759	384.151	niet bekend	niet bekend	
Resultaat	4.191	6.063	niet bekend	niet bekend	

2.05 NV Bank Nederlandse Gemeenten					
Vestigingsplaats	Den Haag	Vorm	NV	DP	DP43
Doel	Duurzaam bijdragen aan het laag houden van (financierings)kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.				
Participanten	Gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen in Nederland.				
Openbaar belang	Bank voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang, die bijdraagt aan het duurzaam laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.				
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders door portefeuillehouder Besturen.				
Financieel belang	De gemeente bezit 54.202 (0,0973%) van in totaal 55.690.720 volgestorte aandelen.				
Risico's	Boekwaarde aandelenkapitaal ad € 135.505. Jaarlijks geraamd dividend begroting 2023 € 123.581.				
Ontwikkelingen	-				
Beleidsvoornemens	-				
Rapportages	De raad en het college worden via de reguliere P&C-cyclus geïnformeerd.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	5.097.000	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	
Vreemd vermogen	155.262.000	143.995.000	Niet bekend	Niet bekend	
Resultaat	221.000	236.000	Niet bekend	Niet bekend	

2.07 Enexis Holding					
Vestigingsplaats	Den Bosch	Vorm	NV	DP	DP32
Doel	Behartigen van de publieke belangen m.b.t. het beheer van het energienetwerk door Enexis.				
Participanten	Gemeenten en provincies.				
Openbaar belang	Verzorgen van energievoorziening (elektriciteit en gas).				
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders door portefeuillehouder Besturen.				
Financieel belang	De gemeente bezit 370.845 (0,25%) van in totaal 149.682.196 volgestorte aandelen. Op 16 april 2020 heeft Enexis Holding N.V. verzocht een lening beschikbaar te stellen van in totaal € 500 miljoen voor alle aandeelhouders samen. De gemeente heeft eind 2020 een converteerbare hybride lening verstrekt van € 1.238.775 waarmee het %bezit gelijk blijft.				
Risico's	Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook). De aandeelhouders lopen het risico (een deel van) de boekwaarde te moeten afwaarderen. Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment 45% eigen vermogen. Dit tezamen levert een laag risico op voor de aandeelhouders van Enexis Holding N.V.				
Ontwikkelingen	- Voor de uitvoering van het Klimaatakkoord zijn extra investeringen noodzakelijk. -Verschuiving van de energievoorziening van centrale productie naar lokale duurzame opwek: Flinke toename (vanaf 2021 circa 3.300 MW) duurzame energie uit zon en wind aan te sluiten op netwerk.Impact zonne energie in enkele regio's: in 2 jaar groei netcapaciteit net zo groot als in afgelopen 30 jaar.- De beperkingen van de energie-infrastructuur zijn inmiddels ook merkbaar in de gemeente Venray. Op 4 mei 2020 heeft Enexis aangekondigd dat deze transportschaarste fase 1 geldt voor teruglevering aan het elektriciteitsnet. Sinds juni 2022 geldt ook transportschaarste voor de afname van elektriciteit. Nieuwe aansluitingen van >3x80A zijn niet meer mogelijk.- Lage rente zorgt voor lagere omzet, lagere netto winst				
Beleidsvoornemens	-□De uitvoering van het Klimaatakkoord vraagt om een efficiënt en effectief netwerkbedrijf, een vooruitkijkende tariefregulering en aandeelhouders die bijdragen aan de financiering van de groei.				
Rapportages	Jaarrekening en halfjaarlijkse rapportage.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	4.116.000	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	
Vreemd vermogen	4.635.000	5.154.000	Niet bekend	Niet bekend	
Resultaat	108.000	199.000	Niet bekend	Niet bekend	

2.11 CSV Amsterdam BV					
Vestigingsplaats	Den Bosch	Vorm	BV	DP	DP43
Doel	1. Het namens de verkopende aandeelhouders van Essent voeren van een eventuele schadeclaimprocedure tegen de Staat als gevolg van de WON. 2. Namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaimprocedures voeren tegen Recycleco BV (hierna Waterland). 3. Het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.				
Participanten	Gemeenten en provincies.				
Openbaar belang	In 2014 is de naam van de vennootschap gewijzigd waarna het openbaar belang louter nog de onder 'doel' geformuleerde zaken dient.				
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders door portefeuillehouder Onderwijs, Ruimtelijke planning en Middelen.				
Financieel belang	De gemeente bezit 4.955 (0,25%) van in totaal 2.000.000 volgestorte aandelen.				
Risico's	Boekwaarde aandelenkapitaal ad € 50.				
Ontwikkelingen	Door de Coronamaatregelen is er minder voortgang in de bezwaarprocedure bij de Belastingdienst en de beroepsprocedure bij de rechtbank.				
Beleidsvoornemens	De vennootschap zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de aandeelhouderscommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting.				
Rapportages	Jaarrekening.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	393	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	
Vreemd vermogen	27	23	Niet bekend	Niet bekend	
Resultaat	-125	-43	Niet bekend	Niet bekend	

2.12 Publiek Belang Electriciteitsproductie BV					
Vestigingsplaats	Den Bsoch	Vorm	BV	DP	DP43
Doel	Afwikkelen resterende rechten en plichten uit de verkoop van o.a. de aandelen Electriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland; m.n. die voortvloeien uit het (aanvullend) convenant met de Staat.				
Participanten	Gemeenten en provincies.				
Openbaar belang	Afwikkeling van rechten en plichten.				
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders door portefeuillehouder Onderwijs, Ruimtelijke planning en Middelen.				
Financieel belang	De gemeente bezit 370.845 (0,25%) van in totaal 149.682.196 volgestorte aandelen.				
Risico's	Boekwaarde aandelenkapitaal ad € 3.708. Met de liquidatie van het General Escrow Fonds is alleen nog sprake van een risico en daarmee aansprakelijkheid voor de verkopende aandeelhouders ter hoogte van het bedrag dat als werkkapitaal wordt aangehouden in de vennootschap. Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag € 1.496.822) (art 2.:81 BW).				
Ontwikkelingen	Conform de koopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds (zie Verkoop Vennootschap B.V.). RWE had op 30 september 2015 geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. Het General Escrow Fonds is in juli 2016 geliquideerd en uitgekeerd aan de aandeelhouders.				
Beleidsvoornemens	Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden geliquideerd.				
Rapportages	Jaarrekening en begroting.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	1.569	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	
Vreemd vermogen	20	7	Niet bekend	Niet bekend	
Resultaat	-20	-34	Niet bekend	Niet bekend	

2.13 BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo					
Vestigingsplaats	Venlo	Vorm	Stichting	DP	DP31
Doel	Aanleggen en exploiteren businesspark Greenport Venlo plus 30 ha. nieuw bedrijventerrein in Venray (Klaver 15).				
Participanten	De gemeenten Venray, Horst aan de Maas en Venlo en de Provincie Limburg.				
Openbaar belang	Het creëren van een regionale economische impuls door middel van het gezamenlijk aanleggen en exploiteren van een hoogwaardig businesspark inclusief de ontwikkeling van 30 ha. uitteefbaar bedrijventerrein op grondgebied van Venray.				
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Werken vertegenwoordigt de gemeente Venray in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVvA).				
Financieel belang	Het belang van de gemeente Venray in de BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo is 5,4%.				
Risico's	Periodiek vindt door het ontwikkelbedrijf monitoring van de risico's plaats. Om eventuele risico's voor Venray (5,4% van het uiteindelijke resultaat) in de toekomst te kunnen opvangen is ervoor gekozen om binnen het grondbedrijf van Venray een reserve te vormen die gevoed gaat worden uit het jaarlijks te verkrijgen rendement (2%) op het ingebrachte eigen vermogen evenals het surplus op het ingebrachte vreemd vermogen. De 4e uitkering van dividend aan de aandeelhouders (over het jaar 2020) heeft plaatsgevonden in het voorjaar van 2021.				
Ontwikkelingen	In december 2016 hebben de raden van de vijf deelnemende gemeenten ingestemd met de vervlechting van de (grond) exploitaties van DCGV, TPN, VGP, Villa Flora en de Innovatoren. Als gevolg van deze vervlechting is de gemeenschappelijke regeling beëindigd en is één nieuw ontwikkelbedrijf ontstaan met aan de ene kant de BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo (aandeelhouders zijn de gemeenten Horst aan de Maas, Venlo, Venray en de Provincie Limburg) en aan de andere kant een BV/CV Campus Vastgoed Greenport Venlo (aandeelhouders zijn de gemeente Venlo en de Provincie Limburg). De gemeenten Gennep en Peel en Maas hebben besloten om geen deel uit te maken van het nieuwe samenwerkingsverband en treden daarmee uit. Dit heeft ertoe geleid dat een deel van het gebied is omgevormd naar de BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo (aandeel Venray 5,4%) en een deel is omgevormd naar de CV/BV Campus Vastgoed (Venray is hier geen aandeelhouder in). Per 1-1-2017 is het nieuwe ontwikkelbedrijf operationeel.				
Beleidsvoornemens	In maart 2021 heeft de gemeenteraad een weigeringsbesluit genomen t.a.v. exploitatie- en bestemmingsplan De Spurkt. Hier was de 30 ha. netto uitbreiding beoogd. In samenspraak met het Ontwikkelbedrijf is besloten om te bezien welke gevolgen dit heeft. Hiertoe is eind 2021 gestart met een onderzoek naar de lokale marktbehoefte aan bedrijventerreinen. Dit onderzoek is in april 2022 opgeleverd en aan de raad toegezonden. De resultaten vormen de basis voor ontwikkelscenario's, al dan niet in samenwerking met het Ontwikkelbedrijf. In het samenwerkingsakkoord is aangegeven dat men vooral wil inzetten op kleinschalige uitbreiding, bij voorkeur verspreid over meerdere locaties.				
Rapportages	Begroting en jaarrekening. De raad en het college worden via de reguliere P&C-cyclus geïnformeerd. Tevens worden de kwartaalrapportages van de BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo toegezonden aan college en raad.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	

2.14 Zorg en Veiligheidshuis Limburg-Noord					
Vestigingsplaats	Venlo	Vorm	Stichting	DP	DP11
Doel	Ondersteuning bieden op het gebied van zorg, welzijn en veiligheid				
Participanten	<p>Voor taken beschermd wonen en maatschappelijke opvang de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg</p> <p>Voor taken jeugd en veiligheid, Top-X en multicomplexe casuïstiek, nazorg ex-gedetineerden de gemeenten in Noord-Limburg (minus Mook en Middelaar op onderdelen)</p> <p>Overige participanten zijn politie, openbaar ministerie, DJI, Vincent van Gogh, Bureau Jeugdzorg, 3RO, UWV, William Schrikker Groep, Leger des Heils, Koraal Groep, Mutsaersstichting, Moveoo, Raad voor de Kinderbescherming, De Rooyse Wissel, Veilig Thuis, Veiligheidsregio Limburg Noord.</p>				
Openbaar belang	Biedt ondersteuning op het gebied van zorg, welzijn, veiligheid.				
Bestuurlijk belang	Een sluitende keten straf en zorg in het belang van de kwetsbare inwoner alsook van de omgeving.				
Financieel belang	Gemeente Venray betaalt jaarlijks een bijdrage. De geraamde bijdrage voor 2022 (op basis van een voorlopige begroting) bedraagt € 94.724.				
Risico's	In 2021 is een goede basis gelegd, echter er dient nog wel een aantal stappen gezet te worden. Daarnaast ziet het er naar uit dat het Zorg- en Veiligheidshuis (met de informatie van nu) vanaf 2022 duurder zal zijn dan voorheen.				
Ontwikkelingen	In juni 2021 hebben de Noord-Limburgse colleges ingestemd met de samenwerkingsovereenkomst, waarmee de basis is gelegd voor het Zorg en Veiligheidshuis Noord-Limburg. Horst aan de Maas heeft de rol van beheergemeente overgenomen van de gemeente Venlo. In 2022 volgt besluitvorming over o.a. definitieve organisatorische vormgeving en financiële verdeelsleutel.				
Beleidsvoornemens	Samenwerken op de schaal van Noord-Limburg binnen een Zorg- en Veiligheidshuis, waarbij we streven naar een afname van overlast en criminaliteit, een afname van individuele problematiek en het verhogen van persoonlijk welzijn, efficiëntere zorgconsumptie alsook een meer sluitende keten straf en zorg.				
Rapportages	Jaarverslag en jaarrekening.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	0	0	0	0	
Vreemd vermogen	0	0	0	0	
Resultaat	positief resultaat is verrekend met gemeenten	positief resultaat is verrekend met gemeenten	niet bekend	niet bekend	

2.15 Veilig Thuis					
Vestigingsplaats	Venlo	Vorm	Stichting	DP	DP11
Doel	Uitvoering van de wettelijke taken, te weten fungeren als meldpunt voor gevallen of vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling; onderzoeken of er daadwerkelijk sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling; het beoordelen of en zo ja tot welke stappen de melding aanleiding geeft; het in kennis stellen van een instantie die passende professionele hulp kan verlenen bij huiselijk geweld of kindermishandeling; het in kennis stellen van de politie of de raad voor de kinderbescherming, het in kennis stellen van het college en het op de hoogte stellen van de melder.				
Participanten	Bureau Jeugdzorg en alle gemeentes in Noord- en Midden Limburg.				
Openbaar belang	Biedt cliënten ondersteuning op het gebied van zorg, veiligheid en welzijn.				
Bestuurlijk belang	De wethouder Leven is lid van het portefeuillehoudersoverleg Veilig Thuis en de bestuurscommissie WMO.				
Financieel belang	<p>Gemeente is financieel verantwoordelijk vanuit de Jeugdwet en vanuit de Wmo. De middelen zijn afkomstig vanuit de lokale jeugdwet-middelen en de Wmo middelen die "centrumgemeente Venlo" ontvangt.</p> <p>Veilig Thuis wordt vanuit twee wetten bekostigd. 46,84% komt uit het jeugdhulp-deel en 53,16% uit het Wmo-deel. Het Wmo-deel wordt betaald door de Centrumgemeente Venlo. Met ingang van 2020 ontvangt de centrumgemeente Venlo extra middelen in de tegemoetkoming van de almaar stijgende kosten voor Veilig thuis en acute crisissituaties.</p> <p>Voor Wmo wordt enkel het tekort DUVO (doeluitkering vrouwenopvang) wordt betaald door alle gemeentes in Noord- en Midden Limburg volgens een regionaal vastgestelde verdeelsleutel. Deze verdeelsleutel wordt eveneens ingezet voor het jeugdhulpdeel.</p> <p>Per 2022 is de DUVO taakstellend. Met het overgaan van de middelen BW en MO naar de Regionale samenwerking inwoners met complexe problematiek is er geen enkele mogelijkheid meer om te schuiven binnen de begroting regionale taken.</p> <p>Eveneens is per 2022 een nieuwe verdeelsleutel van kracht met betrekking tot de jeugdhulpmiddelen. Op basis van de cijfermatige begroting zijn de bijdragen per gemeente vastgesteld.</p>				
Risico's	Open einde financiering (bij stijging van aantal meldingen kunnen de kosten stijgen).				
Ontwikkelingen	- Verbeterpunten in eigen werkproces.- Verbeterpunten in samenwerking met ketenpartners (waaronder de gemeenten).				
Beleidsvoornemens	<p>Betere samenwerking tussen de strafketen en de zorgketen.</p> <p>Verbetering samenwerking ketenpartners, o.a. door het geven van trainingen over de aangescherpte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.</p> <p>Implementatie nieuwe samenwerkingsafspraken tussen lokale teams en Veilig Thuis en de regiovisie Geweld Hoort Nergens Thuis.</p>				
Rapportages	Er zijn maandelijkse gesprekken over de resultaten van Veilig Thuis, daarnaast verantwoordt Veilig Thuis zich door managementrapportages.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	175	niet bekend	niet bekend	niet bekend	
Vreemd vermogen	niet bekend	niet bekend	niet bekend	niet bekend	
Resultaat	-25	-84	niet bekend	niet bekend	

2.16 Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)					
Vestigingsplaats	Maastricht	Vorm	Vereniging	DP	DP22
Doel	<p>Primair doel is het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de Limburgse gemeenten voor zover die voortvloeien uit hun contractuele relatie uit hoofde van de contracten voor het verwerken van het huishoudelijk afval en gft.</p> <p>Verder heeft de vereniging tot doel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. het voor en met de leden opbouwen van kennis en kunde op afvalgebied; 2. het adviseren van leden op afvalgebied; 3. het behartigen van de belangen van de leden op afvalgebied op (boven)Provinciaal niveau; 4. het binnen de door de wet gestelde grenzen komen tot een gecoördineerde oriëntatie en advisering over het contracteren van marktpartijen ook voor afvalcontracten buiten de werkingssfeer van de onder a) genoemde contracten; 5. het ter goedkeuring aan de leden voorleggen van onder coördinatie van het bestuur tot stand gebrachte contractuele voorstellen. 				
Participanten	Alle gemeenten in de provincie Limburg (m.u.v. Mook en Middelaar).				
Openbaar belang	ASL heeft in het verleden, via deze gezamenlijke aanbesteding, gezorgd voor meerjarige verwerkingscontracten van de drie grote huishoudelijke afvalstromen: restafval, GFT (groente-, fruit- en tuinafval) en PBD (plastic-, blik- en drankverpakkingen). Dat heeft de Limburgse gemeenten veel financieel voordeel opgeleverd. ASL zorgt ook voor kennisdeling tussen de leden. En voor belangenbehartiging van de leden bij het Rijk en gerelateerde branches.				
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder Openbare Ruimte (afval) is namens de gemeente Venray lid van AfvalSamenwerking Limburg. Jaarlijks vindt de Algemene Leden Vergadering plaats. Ieder lid van de vereniging heeft in deze vergadering zoveel stemmen als overeenkomt het met aantal inwoners van het lid per 1 januari van het voorafgaande boekjaar, gedeeld door duizend. Het bestuur van AfvalSamenwerking Limburg is belast met het besturen van de vereniging. Geen van de wethouders, raadsleden of ambtenaren van de gemeente Venray neemt plaats in het bestuur.				
Financieel belang	<p>De gemeente Venray heeft als individuele contractpartner drie contracten afgesloten die in ASL-verband Europees gezamenlijk Europees zijn aanbesteed:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Verwerken van restafval bij Attero (circa € 150.000 per jaar). 2. Verwerken van GFT-afval bij Attero (circa € 240.000 per jaar). <p>De jaarlijkse ledenbijdrage voor Afval Samenwerking Limburg wordt in de algemene ledenvergadering vastgesteld. De huidige contributie is € 0,35 per inwoner. Voor Venray komt dat overeen met een jaarlijkse bijdrage van circa € 15.000.</p>				
Risico's	Het belangrijkste risico van de vereniging is het opnieuw contracteren van de lopende contracten en de daaraan verbonden kosten. Dit gebeurt in 2024, rekening houdend met alle mogelijke verlengingen. Er zijn geen risico's verbonden aan deelname. Leden kunnen hun lidmaatschap opzeggen met een opzeggingstermijn van één jaar. Bovendien gaat elke gemeente een individueel contract aan met contractpartijen.				

Ontwikkelingen	<p>De bestaande contracten voor bovengenoemde drie afvalstromen lopen eind 2023 af. In voorbereiding op een nieuwe aanbesteding heeft ASL eind 2019 een nieuwe visie vastgesteld over hoe in de toekomst om te gaan met afval in onze provincie. De deelnemende gemeenten willen niet meer traditioneel afvalvolume in de markt zetten. Ze gaan voor een aanpak met de kernwoorden circulair, samenwerking en grensverleggend: Circulair: Afvalbeheer wordt grondstoffenbeheer en we gebruiken dit als hefboom voor de transitie naar een Circulaire Economie (CE) met winst voor mens, milieu en economie. We streven dus naar anders produceren, anders consumeren en het sluiten van ketens, met focus op waardebehoud, producthergebruik en het voorkomen van afval. Samen – Geen partij kan dit alleen. Hiervoor is inspanning nodig van alle Limburgse partijen – bedrijfsleven, kennisinstellingen, gemeenten en provincie maar ook burgers. Dit levert ook voordeel op voor de regio: financieel en/of sociaal-maatschappelijk (o.a. werkgelegenheid). Wij bouwen voort op de sterke economische clusters die in Limburg al bestaan. Concreet zoeken we samenwerking met Limburgse marktpartijen (aanbieders en verwerkers) om meer afval in de eigen provincie te verwerken. Grensverleggend – We geloven dat innovatie en circulariteit onlosmakelijk verbonden zijn. Circulariteit verlegt de grenzen van technieken, sectoren en verdienmodellen. Het is onze ambitie om afval regionaal te be- en verwerken: hiervoor richten wij ons op onze provincie en kijken logischerwijze ook over de landsgrenzen heen.</p>			
Beleidsvoornemens	<p>In de strategienota Een wereld te winnen 2.0 uit 2015, tevens het werkprogramma voor 2016 – 2021 zijn de vier programmaliijnen Kennis, Advisering & Ondersteuning, Belangenbehartiging en Marktbenadering geactualiseerd. Eind 2019 heeft ASL een nieuwe visie vastgesteld over hoe in de toekomst om te gaan met afval in onze provincie. De leden willen namelijk niet meer traditioneel afvalvolume in de markt zetten. Ze gaan voor een aanpak met de kernwoorden circulair, samen en grensverleggend.</p> <p>Voor het realiseren van deze ambities zijn drie (nieuwe) programmaliijnen geformuleerd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Circulaire aanbesteding; 2. Grondstoffenmanagement; 3. Samenwerking in Multi-Helix. <p>Omdat tot op heden bestuurlijk alleen akkoord is gegeven op programmaliijn 1, komt nu de nadruk te liggen op de aanbesteding van de verwerking van het huishoudelijk restafval en het GFT+E voor de periode na 2023.</p>			
Rapportages	<p>Jaarlijks wordt het Jaarverslag en de Jaarrekening vastgesteld door het bestuur en de leden.</p>			
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

2.17 Natuurnetwerk Gemeenten					
Vestigingsplaats	Driebergen	Vorm	Vereniging	DP	DP22
Doel	Vertegenwoordiging van gemeentelijke bos en natuureigenaren in de (koepel)Vereniging Bos en Natuureigenaren (VBNE)				
Participanten	In 2021 zijn 36 gemeenten lid, die gezamenlijk iets meer dan 25.000 hectare aan bos- en natuurterreinen in eigendom hebben.				
Openbaar belang	Het binden van gemeenten in het bezit van bos en natuur en samenwerken op het gebied van het bedrijfsmatig en professioneel beheer.				
Bestuurlijk belang	De vereniging van Natuurnetwerk gemeenten is in 2015 opgericht door de gemeente Nunspeet en Venray. Namens Venray zit de wethouder Natuur-, klimaat- en milieubeleid in het bestuur. Door verenigd te zijn, zit men aan tafel bij de VBNE. Hier wordt beleidsrichting bepaald, subsidiebesprekingen gehouden en kan worden bevorderd dat natuur en bos op de politieke agenda komen.				
Financieel belang	Uitwisseling van kennis en expertise in het Natuurnetwerk Gemeenten voorkomt kosten voor inhuur of aankoop kennis. Tevens kan invloed worden uitgeoefend op het subsidiestelsel via inspraak. Lidmaatschap per jaar €1.645.				
Risico's	Er zijn geen risico's verbonden aan deelname. Leden kunnen hun lidmaatschap ook weer opzeggen.				
Ontwikkelingen	Het verder vergroten van de deelname van gemeenten met bos- en natuurbeheer om zo een belangrijke rol te kunnen vertegenwoordigen in het overleg met het rijk				
Beleidsvoornemens	Thema's die aan bod komen in het Natuurnetwerk Gemeenten zijn onder andere: <ul style="list-style-type: none"> - Boomveiligheid in bossen - Omgaan met teken en de ziekte van Lyme bij zowel beheerders als bezoekers - Vergroting professionaliteit gemeentelijke bos en natuurbeheerders door uitwisseling kennis en kunde en onderzoek en innovatie 				
Rapportages	Jaarlijks wordt het Jaarverslag en de Jaarrekening vastgesteld door het bestuur en de leden.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Vreemd vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Resultaat	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	

2.18 Venray Bloeit					
Vestigingsplaats	Venray	Vorm	Stichting	DP	DP31
Doel	Het actief uitdragen en promoten van Venray als een bloeiende gemeente om te wonen, te werken, te shoppen en te verblijven				
Participanten	Gemeente Venray, Venray Centraal, Toeristisch Platform Venray, Venrays Ondernemers Platform (VOP), Rabobank Horst-Venray, Woontafel Venray, Suyderland, verenigde ondernemers van de weekmarkt.				
Openbaar belang	Bevorderen van de samenwerking tussen organisaties, bedrijven, instellingen, inwoners en bezoekers om de levendigheid een aantrekkingskracht van Venray te vergroten.				
Bestuurlijk belang	De wethouder Economie vertegenwoordigt de gemeente in de Stuurgroep.				
Financieel belang	De gemeente draagt jaarlijks hetzelfde bedrag bij als de overige partijen gezamenlijk tot een maximum van € 70.000. Het stichtingsbestuur stelt vooraf een begroting op en legt via een jaarrekening achteraf verantwoording af over de besteding van de beschikbare middelen.				
Risico's	geen				
Ontwikkelingen	In 2019 is Venray Bloeit geëvalueerd. In de raadsvergadering van 12 mei 2020 is besloten om in te stemmen met de jaarlijkse bijdrage van maximaal €70.000 t/m 2023. Eind 2021 heeft een tussentijdse evaluatie plaatsgevonden. Deze is toegezonden aan de gemeenteraad.				
Beleidsvoornemens	De gemeenteraad heeft op 12 mei 2020 besloten de gemeentelijke bijdrage aan Venray Bloeit met 3 jaar te verlengen (t/m 2023). De focus zal de komende jaren meer dan voorheen liggen op promotie en marketing en minder op concrete projectbijdragen. Verder zal Venray Bloeit zich richten op het afstemmen en verbinden van bestaande projecten en initiatieven.				
Rapportages	Het stichtingsbestuur zal jaarlijks aan de Raad rapporteren over de voortgang van het project.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	N.v.t.	N.v.t.		N.v.t.	
Vreemd vermogen	N.v.t.	N.v.t.		N.v.t.	
Resultaat	N.v.t.	N.v.t.		N.v.t.	

2.19 Limburg Marketing					
Vestigingsplaats	Roermond	Vorm	Stichting	DP	DP31
Doel	De aangesloten partners, zowel gemeentes als toeristische ondernemers, nationaal en internationaal op de kaart zetten als culturele, gastvrije, groene, waterrijke regio in Noord- en Midden-Limburg.				
Participanten	De deelnemende gemeentes aan Limburg Marketing zijn Roerdalen, Maasgouw, Leudal, Peel en Maas, Venray, Weert, Nederweert, Roermond en Beesel en de Duitse gemeentes Brüggel, Wegberg en Wassenberg.				
Openbaar belang	Vanaf 2021 verzorgt Limburg Marketing de regionale marketing voor de gemeente Venray. Via gerichte acties en campagnes i.s.m. het Toeristisch Recreatief Platform Venray en Venray Bloeit zorgt Limburg Marketing er voor dat meer mensen kiezen voor Venray als een dagrecreatieve of verblijfsrecreatieve bestemming. Meer gasten levert meer inkomsten en dat is goed voor de economische ontwikkeling van Venray				
Bestuurlijk belang	Op dit moment is er geen Venrayse bestuurder die zitting heeft in het bestuur van de stichting.				
Financieel belang	We betalen jaarlijks € 1,28 per inwoner, exclusief indexering.				
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Dat Limburg Marketing de gemaakte afspraken niet nakomt; • Versnippering in de promotie voor Noord Limburg; 				
Ontwikkelingen	Al jaren is er veel onduidelijkheid over de regionale promotie voor Noord Limburg. Vanaf 1-1-2021 hebben de gemeentes Beesel, Peel en Maas en Venray gekozen voor Limburg Marketing als regionale promotieorganisatie (DMO). Streven blijft om samen met de andere gemeentes in Noord Limburg op termijn te komen tot één DMO voor Noord en Midden Limburg, maar liever nog tot één DMO voor geheel Limburg.				
Beleidsvoornemens	Vooralsnog zijn we vanaf 2021 voor 4 jaar deelnemer geworden van Limburg Marketing				
Rapportages	Het jaarverslag over 2021 hebben we in mei 2022 ontvangen.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Vreemd vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Resultaat	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	

3.01 Brabander - Aan den Heuvel					
Vestigingsplaats	Venray	Vorm	Publiek-Private Samenwerking	DP	DP21
Doel	Het realiseren van een woningbouwprogramma van ca. 600 woningen in het gebied van de Brabander, deelgebied Aan den Heuvel.				
Participanten	De gemeente Venray en de ontwikkelingsmaatschappij "Loobeek".				
Openbaar belang	Bevorderen woonmogelijkheden in de gemeente Venray.				
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de stuurgroep vertegenwoordigd door: <ul style="list-style-type: none"> • Portefeuillehouder Economie (Bestuurlijk verantwoordelijk) • Teammanager Ruimtelijke ontwikkeling (Ambtelijk verantwoordelijk) Portefeuillehouder kan in de stuurgroep samen met de partner besluiten nemen binnen de kaders zoals door de raad gesteld.				
Financieel belang	De gemeente Venray heeft een aandeel van 50% in de exploitatie en het risico van het project. De totale winstprognose bedraagt € 4,2 mln. (inclusief resultaatbestemming fondsafdrachten) te verdelen tussen beide partners.				
Risico's	Vertraging in uitgifte met extra kapitaallasten (rente).				
Ontwikkelingen	Tegenvallende verkoop tot en met 2014. Vanaf 2015 is er weer een stijgende lijn zichtbaar. De exploitatie is reeds door de jaren heen verlengd en bijgesteld.				
Beleidsvoornemens	We proberen de renteverliezen te minimaliseren en de exploitatie in de plus te houden. We streven ernaar het project zo snel mogelijk af te ronden met de partijen die er nu bij zijn. Daarnaast willen we ook de kwaliteit van de woonwijk garanderen.				
Rapportages	Voortgangsrapportage per kwartaal. Vaststelling exploitatie: jaarlijks.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Vreemd vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Resultaat	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	

4.02 Via Venray

Vestigingsplaats	Venray	Vorm	Bestuursovereenkomst	DP	DP32
Doel	Het optimaliseren van de N270 tot een hoogwaardige verkeers-verbinding, die bijdraagt aan het verbeteren van de economische ontwikkeling in algemene zin, veiligheid, verkeersdoorstroming, leefbaarheid en duurzaamheid. Niet alleen direct op en rondom deze weg, maar ook in Venray e.o.				
Participanten	De Provincie Limburg, de gemeente Venray, MKB-Limburg, LWV en LLTB vormen de Stuurgroep Via Venray. RWS Limburg is agendalid.				
Openbaar belang	Het verbeteren van de economische ontwikkeling in algemene zin, veiligheid, verkeersdoorstroming, leefbaarheid en duurzaamheid.				
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de stuurgroep vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Economie, Gebiedsontwikkeling en Evenementen.				
Financieel belang	Gemeente Venray draagt bij in de projectfinanciering en daarnaast voert zij projecten uit aan het aanliggend gemeentelijk wegennet.				
Risico's	Vertraging door onderzoeken, waardoor kosten voor realisatie toenemen en budget wordt overschreden				
Ontwikkelingen	Planvorming is gaande.				
Beleidsvoornemens	Uitvoering werkzaamheden aan de N270 zelf gebeurt door de Provincie in 2 tranches. Aanpak van het wegvak Leunseweg - rotonde de Blakt (fase 1) was voorzien voor 2016-2018. Dit is vertraagd en wordt 2021/2022. Daarna worden de overige wegvakken onderzocht onder leiding van de provincie in samenwerking met de gemeente. De gemeentelijke projecten onder de vlag van de Via Venray worden in de periode 2014-2024 uitgevoerd.				
Rapportages	Via kwartaalrapportages wordt verantwoording afgelegd aan de stuurgroep Via Venray.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Vreemd vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Resultaat	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	

4.03 Regio Noord-Limburg					
Vestigingsplaats	Venlo	Vorm	Overlegorgaan	DP	DP41 DP31
Doel	Bevorderen van de intergemeentelijke samenwerking in Noord-Limburg (voorheen Regio Venlo).				
Participanten	Gemeente Venlo, Venray, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Gennep, Bergen, Beesel en Mook en Middelaar.				
Openbaar belang	De gemeenten werken samen om de ontwikkeling van de regio in de brede zin van het woord te bevorderen.				
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouders nemen deel aan de diverse regionale overlegtafels. Daarnaast bestaat er een regionaal burgemeestersoverleg.				
Financieel belang	De bijdrage van de gemeente bedraagt jaarlijks € 4,28 (excl. 0,27 indexering 2023) per inwoner plus € 1,28 per inwoner aan het Innovatiefonds.				
Risico's	geen				
Ontwikkelingen	Het takenpakket van de Regio is de afgelopen jaren verbreed van economische tot ook sociaal maatschappelijke en ruimtelijke thema's. De investeringsagenda en de Regiodeal die onder de vlag van de Regio Noord-Limburg worden uitgevoerd brengen veel investeringskracht en extra werk met zich mee voor de 8 regiogemeenten. In totaal is er uit deze regiodeal en Investeringsagenda € 70 Miljoen budget uit overheidsmiddelen (Rijk, Provincie en regiogemeenten) beschikbaar voor investeringen vastgestelde thema's in de regio. Naast dit bedrag wordt ook geïnvesteerd door Bedrijven en Onderwijsinstellingen.				
Beleidsvoornemens	Met de Regiodeal die door het Rijk aan onze regio is toegekend is een budget van € 35 miljoen beschikbaar gekomen vanuit Provincie, Rijk en Regiogemeenten. Daarnaast is de Investeringsagenda vastgesteld waardoor € 40 miljoen beschikbaar is gekomen vanuit Provincie en de Regiogemeenten. Deze budgetten worden gespendeerd aan concrete projecten die bijdragen aan de doelstellingen als verwoord in de Regiodeal en Investeringsagenda.				
Rapportages	Begroting en jaarrekening. De raad en het college worden via de reguliere P&C-cyclus geïnformeerd.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	

4.05 Werkbedrijf regio Limburg Noord

Vestigingsplaats	Venlo	Vorm	Samenwerkingsovereenkomst	DP	DP11
Doel	Het doel is dat er binnen de arbeidsmarktregio één aanspreekpunt is; het werkgeversservicepunt, waar werkgevers terecht kunnen voor informatie, advies en specialistische expertise. Daarnaast zijn gemeenten en UWV gezamenlijk verantwoordelijk voor de registratie van alle werkzoekenden en vacatures (transparantie arbeidsmarkt). UWV en gemeenten staan gezamenlijk aan de lat voor de gestelde doelen uit het marktbeveiligingsplan, zoals invulling geven aan de Banenafspraken.				
Participanten	De volgende partijen maken onderdeel uit van de samenwerkingsovereenkomst 2021-2025, ondertekend in juni 2021: Gemeente Venray, gemeente Venlo, gemeente Beesel, gemeente Horst aan de Maas, gemeente Peel en Maas, gemeente Gennep, gemeente Bergen, NLW groep NV, Stichting INTOS, WAA groep, UWV Werkbedrijf.				
Openbaar belang	Het versterken van de gezamenlijke publieke werkgeversdienstverlening binnen de arbeidsmarktregio.				
Bestuurlijk belang	De gemeente Venray wordt vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Sociaal Domein.				
Financieel belang	De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet. De bekostiging van het werkgeversservicepunt (uitvoeringsorganisaties van het Werkbedrijf) wordt conform samenwerkingsovereenkomst bekostigd vanuit regionale middelen.				
Risico's	Het belangrijkste risico is dat er onvoldoende uitvoering gegeven wordt aan het uitvoeringsplan.				
Ontwikkelingen	Er spelen diverse ontwikkelingen, waarbij het meest actueel is de krapte op de arbeidsmarkt en de mismatch tussen vraag en aanbod.				
Beleidsvoornemens	Uitvoering van het uitvoeringsplan van het WSP door het coördinatieteam.				
Rapportages	Middels het uitvoeringsplan wordt gerapporteerd aan de partijen.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	

4.06 RIEC

4.06 RIEC					
Vestigingsplaats	Maastricht	Vorm	Netwerkorganisatie	DP	DP23
Doel	Het versterken van de bestuurlijke slagkracht voor wat betreft de aanpak van de georganiseerde criminaliteit om daarmee facilitering van criminele activiteiten (ondermijning) te voorkomen en de lokale veiligheid te vergroten.				
Participanten	Alle Limburgse gemeenten, provincie Limburg, Openbaar Ministerie, Politie eenheid Limburg en landelijke diensten, Belastingdienst, Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst, Economische Controledienst, Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Voor het thema hennep is een apart convenant opgesteld, waarin ook andere partners participeren.				
Openbaar belang	Versterken van de bestuurlijke aanpak en ondersteunen van de integrale aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit.				
Bestuurlijk belang	De gemeente Venray wordt per thema vertegenwoordigd door een burgemeester in de stuurgroep. De burgemeester van Venray is portefeuillehouder zorgfraude in Limburg. Besluitvorming vindt - op voordracht van stuurgroep - lokaal plaats.				
Financieel belang	Gemeente Venray betaalt jaarlijks een bijdrage. Bijdrage 2022 zal in de lijn liggen van bedrag 2021 (€ 22.500).				
Risico's	De huidige opzet van (inclusief capaciteit binnen) het RIEC is mogelijk geworden door incidentele middelen uit het landelijke ondermijningsfonds. Als deze gelden niet structureel worden, dan kan de huidige opzet naar verwachting niet gehandhaafd worden.				
Ontwikkelingen	Intensivering aanpak ondermijning in Limburg mede dankzij toekenning versterkingsgelden uit het landelijke ondermijningsfonds tot 2022. Vooralsnog is onbekend of het Ondermijningsfonds structureel wordt vanaf 2022. In de uitvoering loopt inzet in 2022 door, waarbij ingezet wordt op versterking van grensoverschrijdende samenwerking, versterken van publiek-private samenwerking, bestuurlijke weerbaarheid en integriteit, extra capaciteit analisten en projectleiders ten behoeve van advisering en ondersteuning van gemeenten, aanpak zorgfraude, jeugdige ondermijners en milieucriminaliteit (oa dumping drugsafval).				
Beleidsvoornemens	Versterken van de samenwerking om daarmee ondermijnende criminaliteit effectiever terug te dringen (zie ontwikkelingen). Verder is beleidsmatig het streven erop gericht om zoveel als mogelijk uniform beleid te hebben als het gaat om onder meer Bibob, Damocles, prostitutie, 1% motorclubs, etc.. Besluitvorming over nieuw of gewijzigd beleid vindt lokaal plaats.				
Rapportages	Jaarverslag en jaarrekening.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	

4.07 Regionaal Mobiliteitsoverleg (RMO) Noord-Limburg

Vestigingsplaats	Venlo	Vorm	Bestuursovereenkomst	DP	DP32
Doel	<p>De gemeenten streven naar een betrouwbaar, vlot, veilig en duurzaam vervoer van mensen en goederen door een gericht aanbod van mobiliteitsvoorzieningen en door een efficiënt gebruik van deze vervoersvoorzieningen door inwoners en bedrijven. Te bereiken door onder meer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. het gezamenlijk voeren van een regionaal verkeers- en vervoerbeleid waarvoor een breed draagvlak bestaat binnen de gemeenten en betrokken stakeholders vanuit ieders eigen specifieke verantwoordelijk- en bevoegdheden; 2. het hebben en uitdragen van één gezamenlijk beeld in Noord-Limburg over de ontwikkeling van de mobiliteitsvoorzieningen op nationaal, provinciaal en regionaal niveau; 3. het hebben en uitvoeren van één gezamenlijk mobiliteitsprogramma op regionaal niveau; 4. daar waar mogelijk het gezamenlijk uitvoeren van lokale taken op het gebied van verkeer en vervoer mits doelmatig en doeltreffend. 				
Participanten	Gemeenten Mook en Middelaar, Gennep, Bergen, Venray, Venlo, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Beesel, provincie Limburg en Rijkswaterstaat				
Openbaar belang	Samenwerkingsverband voor het verbeteren van de bereikbaarheid van en de verkeersveiligheid in de regio Noord-Limburg en daarmee tevens van/in Venray.				
Bestuurlijk belang	Het RMO kent zowel een ambtelijk als een bestuurlijk overleg. Van het bestuurlijk overleg is een wethouder van één van deelnemende gemeenten de voorzitter (nu de nieuwe colleges gevormd zijn moet er een nieuwe voorzitter en vice-voorzitter gekozen worden). Er is bestuurlijk overleg over regionale onderwerpen, niet alleen tussen de bestuurders van de deelnemende gemeenten gezamenlijk, maar ook vanuit de regio met partijen die op één of andere manier op het terrein van mobiliteit werkzaam zijn (zoals Provincie Limburg, Ministerie I&W, Rijkswaterstaat, Arriva, goederenvervoerders, logistieke dienstverleners, TLN, EVO, politie) dan wel daar een belang hebben (zoals meer onderwijsinstellingen, werkgevers, MKB, LLTB).				
Financieel belang	De directe kosten van het samenwerkingsverband voor de komende jaren zijn: 2022: € 34.000 2023: € 35.000				
Risico's	De belangrijkste risico's zijn dat belangen mogelijk erg uiteenlopen en dat individuele deelnemers er individueel op gaan acteren. De samenwerking is echter hecht en bestaat al sinds de jaren 90 van de vorige eeuw. Sinds begin 2018 is er één gezamenlijke regionaal visie die door de 8 deelnemende gemeenteraden is vastgesteld.				
Ontwikkelingen	Het RMO ontwikkelt zich steeds meer naar een partij die zich bezig houdt met een strategische agenda op het gebied van mobiliteit en niet meer met het "slechts" coördineren van verkeerseducatie bij de scholen. In 2016 is gestart met een Mobiliteitsplan voor Noord-Limburg onder de naam Trendsportal. In 2018 zijn de regionale doelstellingen vastgesteld door alle deelnemende gemeenten. De strategische agenda die hier uit voortvloeit, borgt dat gemeenten gezamenlijk in dezelfde richting werken en is tevens basis voor subsidieverstrekking. Het RMO is met deze ontwikkeling een voorbeeld voor de andere vier RMO's in de provincie.				
Beleidsvoornemens	In 2018 zijn regionale doelen en doelstellingen door alle betrokken gemeenteraden vastgesteld. Lokaal zijn accenten in deze doelen en doelstellingen aangebracht en zijn mijlpalen bepaald. Sindsdien werken we aan lokale en regionale projecten die bijdragen aan het behalen van de doelen en doelstellingen Eind 2020 is een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gesloten met een looptijd vanaf 2021. Er zit geen einddatum aan deze overeenkomst.				

Rapportages	<p>Twee keer per jaar wordt er gerapporteerd over de voortgang van projecten en de behaalde doelen en doelstellingen.</p> <p>Verschenen nota's van de laatste jaren onder meer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Visie Infrastructuur - Regionale MobiliteitsVisie - Visie Openbaar Vervoer - Onderzoek vrachtwagen parkeren - Inventarisatie Landbouwverkeer - Mobiliteitsplan Noord-Limburg / Trendsportal - Gebiedsverkenning Noord-Limburg - Mobiliteitsambitie <p>Mobiliteitsvisie Trendsportal: www.trendsportal.nl</p>			
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

4.08 Samenwerking VTH Gennep-Venray

Vestigingsplaats	Venlo	Vorm	Bestuursovereenkomst	DP	DP23
Doel	Uitvoering van taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving die niet tot het basistakenpakket behoren, volgens (overheids-)kwaliteitscriteria, waarbij gestreefd wordt naar een efficiëntere en effectievere uitvoering.				
Participanten	Gemeenten Gennep, Mook en Middelaar en Venray.				
Openbaar belang	Het controleren van de uitvoering van de VTH-taken op het naleven wet- en regelgeving volgens de geldende kwaliteitsnormen.				
Bestuurlijk belang	Samenwerking leidt tot een effectievere en efficiëntere inzet van personeel en geldmiddelen. Door het bundelen van de uitvoering is het eenvoudiger om aan de kwaliteitscriteria op het gebied van deskundigheid en voldoende werkvoorraad te voldoen.				
Financieel belang	Gemeente Venray brengt personeel en faciliteiten in. Gemeenten Gennep en Mook en Middelaar vergoeden de inzet volgens een afgesproken regionaal uurtarief.				
Risico's	Gennep kan een lager aantal uren vragen. Dit zou kunnen leiden tot onderbenutting van de capaciteit van Venray. Het gevraagde aantal uren wordt opgenomen in het uitvoeringsprogramma VTH.				
Ontwikkelingen	Voor de gemeentelijke of thuishaken is een samenwerkingsverband in voorbereiding samen met Gennep, Horst aan de Maas, Mook en Middelaar en Venray. Deze samenwerking wordt dan voor vier gemeenten geformaliseerd.				
Beleidsvoornemens	Gezamenlijke doorontwikkeling programmering, inzet middelen, gezamenlijke afstemming van de uitvoering en verbeteren van het monitoringssysteem. Dit gebeurt onder andere door het gebruik van de regionale VTH-applicatie.				
Rapportages	Jaarlijks worden de resultaten van het uitvoeringsprogramma getoetst aan het uitvoeringsprogramma en handhavingsbeleid.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Vreemd vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Resultaat	416	315	Niet bekend	Niet bekend	

4.09 Toezicht- / handavingsorganisatie Horst a/d Maas en Venray					
Vestigingsplaats	Venray	Vorm	GR	DP	DP23
Doel	Op effectieve wijze inrichten en uitvoeren van het toezicht en de handhaving ter bevordering van het naleven van wet- en regelgeving.				
Participanten	Gemeenten Horst aan de Maas en Venray.				
Openbaar belang	Op effectieve wijze inrichten en uitvoeren van het toezicht en de handhaving ter bevordering van het naleven van wet- en regelgeving in de gemeenten Horst aan de Maas en Venray.				
Bestuurlijk belang	Gemeente Venray wordt in de regeling vertegenwoordigd door de portefeuillehouder toezicht en handhaving.				
Financieel belang	In 2023 wordt de gemeenschappelijke regeling tussen Horst aan de Maas en Venray verder afgebouwd.				
Risico's	Bij opheffing van de gemeenschappelijke regeling maken de gemeenten Horst aan de Maas en Venray afspraken over de overcapaciteit aan personeel en niet-gedekte overheadkosten. Hierbij bestaat de mogelijkheid dat niet alle kosten in rekening worden gebracht.				
Ontwikkelingen	De gemeenschappelijke regeling met Horst aan de Maas wordt in 2023 verder afgebouwd. Waarbij de gemeenschappelijke regeling eind 2024 beëindigd zal worden. Voor de gemeentelijke of thuishaken is een samenwerkingsverband in voorbereiding met de gemeenten Gennep, Horst aan de Maas, Mook en Middelaar en Venray. Doordat er nog weinig zicht is op de gevolgen die de aanbevelingen van het rapport van Van Aartsen hebben, ligt de verdere uitwerking van dit samenwerkingsverband stil.				
Beleidsvoornemens	In samenwerking met de gemeenten Gennep, Horst aan de Maas, Mook en Middelaar en Venray wordt de uitvoering van de VTH-taken van de Wabo-Omgevingswetdoorontwikkeling gezamenlijk opgepakt. Veel meer dan in voorgaande jaren wordt de samenwerking gebaseerd op het onderling uitwisselen van diensten en producten. Venray zal hierdoor veel minder als hoofdleverancier optreden.				
Rapportages	Jaarlijkse rapportage en evaluatie van de doelen van het uitvoeringsprogramma en het beleid Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Vreemd vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Resultaat	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	

4.10 Blueports Limburg

Vestigingsplaats	Maastricht	Vorm	Samenwerkingsovereenkomst	DP	DP31
Doel	<p>Samenwerking op het gebied van havenbeheer en - ontwikkeling. Bij de per januari 2018 hernieuwde samenwerkingsovereenkomst is een uitvoeringsagenda opgenomen. Deze is flexibel van aard zodat projecten en onderwerpen in de uitvoeringsagenda kunnen worden toegevoegd en worden verwijderd. De samenwerking vindt plaats op strategisch niveau (visie en beleid havens) en op operationeel niveau (havenbeheer).</p>				
Participanten	<p>Provincie Limburg, Rijkswaterstaat, Ontwikkelingsmaatschappij midden-Limburg Zevenellen BV. en de gemeenten Venray, Gennep, Venlo, Roermond, Leudal, Weert, Maasgouw, Sittard-Geleen, Stein en Maastricht. Inmiddels is ook een aantal Belgische havenbedrijven en de POM (Belgisch Limburg) aangesloten.</p>				
Openbaar belang	<p>De strategische samenwerking moet leiden tot een economisch sterke regio, gepositioneerd in het achterland van de zeehavens Rotterdam en Antwerpen.</p>				
Bestuurlijk belang	<p>De gemeente wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Economie.</p>				
Financieel belang	<p>Voor de vier jaren 2018 t/m 2021 in totaal € 108.000. Als volgt verdeeld: Provincie Limburg € 50.000 en de gemeenten Venray € 10.000, Gennep € 4.000, Venlo € 10.000, Roermond € 4.000, Leudal € 4.000, Weert € 4.000, Maasgouw € 4.000, Sittard-Geleen € 10.000, Stein € 4.000 en Maastricht € 4.000. In 2022 is er geen nieuwe bijdrage gevraagd (zie verder onder beleidsvoornemens).</p>				
Risico's	geen				
Ontwikkelingen	<p>Blueports werkt samen met de Nederlandse Vereniging van Binnenhavens (NVB) en het European Logistics Centre Limburg aan het stimuleren van meer vervoer over water, de zgn. Modal Shift van weg naar water, aan een meer uniforme aanmeldprocedure voor schepen en inning van havengelden in NL, zgn. RiverGuide. Verder wordt samengewerkt conform de vastgestelde Uitvoeringsagenda. De gemeente Venray is op 6 oktober 2022 gastheer van het jaarlijkse NVB-congres.</p>				
Beleidsvoornemens	<p>De ambitie om het samenwerkingsverband ook na 2018 te continueren is voor 4 jaar vastgelegd in de in januari 2018 ondertekende samenwerkingsovereenkomst 2018 - 2021. Sinds 2022 wordt er geen vaste jaarbijdrage meer gevraagd. De betrokken partijen spreken eind 2022 (waarschijnlijk) de intentie uit om de samenwerking voort te zetten in 2023 en verder. Vooralsnog zijn hieraan geen nieuwe financiële bijdragen gekoppeld.</p>				
Rapportages					
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Vreemd vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Resultaat	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	

4.11 Samenwerkingsovereenkomst Regionale Sociale Recherche Noord Limburg					
Vestigingsplaats	Noord Limburg	Vorm	Samenwerkingsovereenkomst	DP	DP12
Doel	Het voortzetten van een regionale sociale recherche waarin de kennis en de expertise ten behoeve van de deelnemende gemeenten wordt gebundeld om te komen tot een adequate en constante sociale recherche die noodzakelijk is voor de handhaving van de regelgeving op het terrein van de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen en het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 op basis van een vastgesteld regionaal handhavingplan.				
Participanten	Beesel, Bergen, Gennep, Horst aan de Maas, Mook en Middelaar, Peel en Maas, Venray en Venlo.				
Openbaar belang	Door het samenwerkingsverband wordt de kwetsbaarheid verminderd en wordt fraude binnen één systeem geregistreerd voor Noord-Limburg. De samenwerking draagt bij aan een meer programmatische handhaving op basis van risicosturing in overeenstemming met de doelstellingen van Hoogwaardig Handhaven.				
Bestuurlijk belang	De colleges van de afzonderlijke gemeenten zijn bevoegd in het samenwerkingsverband.				
Financieel belang	In het samenwerkingsverband wordt uitgegaan van een verdeling van de kosten over de deelnemende gemeenten, met uitzondering van de gemeente Venlo, op basis van het aantal uitkeringsgerechtigden per 1 januari van het jaar waarop de exploitatiebegroting betrekking heeft.				
Risico's	Desintegratiekosten, die voortvloeien uit eenzijdige opzegging van de overeenkomst komen ten laste van de betreffende opzeggende gemeente.				
Ontwikkelingen	De samenwerkingsovereenkomst is in 2020 geëvalueerd en is gecontinueerd.				
Beleidsvoornemens	Handhaving van de in de overeenkomst opgenomen regelgeving Intensivering van preventief toezicht en doorontwikkeling van programmatische handhaving binnen de regio Programmatische handhaving op basis van risicosturing Beperken kwetsbaarheid onderdeel handhaving en uniforme registratie				
Rapportages	Kwartaalrapportages aan de hand van ken- en stuurgetallen Jaarlijks wordt een begroting opgesteld				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2020	2021	2022 (begr.)	2023 (begr.)	
Eigen vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Vreemd vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Resultaat	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	

Paragraaf G. Grondbeleid

Inleiding

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op het grondbeleid van de gemeente Venray.

Het geldende grondbeleid van de gemeente Venray is opgenomen in de nota 'Grondbeleid gemeente Venray 2016'. In deze nota is 'grondbeleid' als volgt gedefinieerd:

'Grondbeleid is het op zodanige wijze handhaven van bestaand grondgebruik, dan wel het realiseren van de gewenste veranderingen in dit grondgebruik, dat dit in overeenstemming is met de door de gemeente gewenste bestuurlijke doelen'.

Grondbeleid is geen doel op zich, maar faciliterend aan ander beleid zoals aan beleid op het gebied van volkshuisvesting en economie en uiteraard het gemeente brede beleid, de strategische visie.

Belangrijk uitgangspunt in de nota grondbeleid 2016 is dat op basis van een uit te voeren analyse, de gemeente Venray per geval bepaalt welke rol zij zelf wil spelen in de realisatie van een specifieke ruimtelijke ontwikkeling, wil zij actief dan wel passief optreden, welke vorm van kostenverhaal daarbij het meest wenselijk is en welke instrumenten zij daarbij toepast.

De gemeente Venray is terughoudend bij het aangaan van nieuwe grondexploitaties en daarmee dus terughoudend bij het voeren van actief grondbeleid.

Kiest de gemeente wel de actieve rol dan betekent dit dat er een gemeentelijke grondexploitatie binnen het grondbedrijf gestart wordt. Het grondbedrijf is geen apart bedrijf, maar is de financiële huishouding van de lopende en toekomstige grondexploitaties.

De doelstellingen van het grondbeleid tot 2025 luiden als volgt:

1. Grondbeleid levert een bijdrage aan het realiseren van een bestemming in de vorm van uitvoering zoals door de gemeente, maatschappelijk, wordt gewenst.
2. Middels het grondbeleid kunnen nieuwe ontwikkelingen tijdig en tegen aanvaardbare maatschappelijke offers en kosten worden gerealiseerd.
3. Het grondbeleid oefent invloed op de kwaliteit van het ruimtegebruik uit.
4. Het grondbeleid streeft naar een evenwichtiger verdeling van de (financiële) voor- en nadelen van de realisatie van ruimtelijke plannen.

Daarnaast zijn uit de analyse van de strategische visie in relatie tot het grondbeleid de volgende inhoudelijke thema's te destilleren:

1. Wonen en woonomgeving: rekening houden met demografische ontwikkelingen: vergrijzing en ontgroening, andere woningvraag, herstructurering.
2. Economie: verdere regionale samenwerking, herstructurering, plattelandseconomie.
3. Faciliteren overige ontwikkelingen op het gebied van onder andere: toerisme, maatschappelijke voorzieningen/accommodaties, natuur, inrichting openbare ruimte.

Op basis van de genoemde doelstellingen en inhoudelijke thema's zijn de strategische keuzes van het grondbeleid en het grondbedrijf geformuleerd:

- Op grond van een uitgebreide analyse bepaalt Venray per geval welke type grondbeleid wordt gevoerd, maar is terughoudend bij het aangaan van nieuwe grondexploitaties en daarmee dus terughoudend bij het voeren van actief grondbeleid.
- Keuzes maken in lopende grondexploitaties.
- Investeren? Zeer terughoudend en

- alleen daar waar het kwantitatieve aanbod niet voldoet aan de behoefte en de markt het initiatief niet oppakt;

- indien vanuit kwalitatief oogpunt gekozen wordt voor een actieve gemeentelijke rol (bijv. herstructurering).

In beide gevallen geldt dat een expliciete afweging gemaakt moet worden of de ontwikkeling via het grondbedrijf loopt en zo ja of de Algemene dienst een bijdrage moet doen.

- Geen medewerking verlenen aan particuliere initiatieven (die afwijken van de geldende bestemmingsplannen) indien bestaande grondexploitaties, zowel gemeentelijke als particuliere, reeds voldoen aan de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte naar woningbouw of anderszins. Uitzondering hierop gelden initiatieven voor bijzondere doelgroepen of met een grote maatschappelijke meerwaarde. Deze initiatieven mogen niet concurreren met de bestaande initiatieven.

De nota Grondbeleid wordt iedere vier jaar herzien (of zoveel vaker als nodig). De herziening van de nota Grondbeleid gemeente Venray 2016 zal in 2022 plaatsvinden.

Grondprijzen

Voor alle woningbouwexploitaties geldt dezelfde grondprijs. Afwijkende grondprijzen gelden voor woningbouw in de sociale huur, de gestapelde bouw (appartementen) en restkavels.

Grondexploitaties

Geen van de grondexploitaties is bijgesteld. Ze zijn dus nog allemaal conform de berekeningen bij de jaarrekening 2021. Onderstaand worden de belangrijkste ontwikkelingen van de lopende grondexploitaties in het kort weergegeven. Ook de deelneming in BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo wordt toegelicht in deze paragraaf.

Verwachte winstnemingen / verliezen grondexploitaties

bedragen x € 1.000	exploitatie afsluiten	2022 en eerder	2023	2024	2025	2026	2027 en verder	Totaal
Woningbouw								
Aan den Heuvel (1)	2023	2.122	0	0	0	0	0	2.122
Ysselsteyn fase II	2022	3.946	0	0	0	0	0	3.946
Veulen - Brugpas	2024	59	15	158	0	0	0	232
Oirlo Zuid-Oost (Kerkhoek)	2022	-234	0	0	0	0	0	-234
Castenray	2024	54	4	138	0	0	0	197
Totaal woningbouw		5.947	20	296	0	0	0	6.262
Resultaatbestemming fondsafdrachten								
Aan den Heuvel (1)		-52	0	0	0	0	0	-52
Ysselsteyn fase II		-55	0	0	0	0	0	-55
Veulen - Brugpas		0	0	-29	0	0	0	-29
Castenray		0	0	-120	0	0	0	-120
Totaal fondsafdrachten		-108	0	-149	0	0	0	-257
Totaal na resultaatbestemming		5.839	20	147	0	0	0	6.006

(1) In het kader van de overeengekomen PPS-overeenkomsten bedraagt het aandeel van de gemeente Venray 50% van het totale exploitatieresultaat. In het bovenstaande overzicht is het aandeel van de gemeente Venray van 50% gepresenteerd. Dit geldt ook voor de resultaatbestemming aan de fondsen Ruimtelijke Ontwikkeling en Bovenwijkse Voorzieningen vanuit deze projecten.

Voor de verliesgevende exploitaties zijn verliesvoorzieningen gevormd ter hoogte van de contante waarde van het geprognoseerde verlies waarbij een verplichte disconteringsvoet van 2% wordt gehanteerd. Bij elke jaarrekening wordt de verliesvoorziening naar boven of beneden bijgesteld tot de juiste contante waarde. Hierdoor bedraagt de verliesvoorziening op het einde van de looptijd het gewenste bedrag om het tekort van de grondexploitatie te kunnen dekken.

Daarnaast dient nog te worden opgemerkt dat gewijzigde omstandigheden kunnen leiden tot afwijkingen die mogelijk van materiële invloed zijn op de tussentijdse winstnemingen en verliezen van de exploitaties.

1. Woningbouw

Aan den Heuvel

Aan den Heuvel bestond uit 2 delen: A en B. De grondexploitatie van deel A is bij de jaarrekening 2021 afgesloten. Wel is begin 2022 nog het woonrijp maken voltooid van dit deel.

De grondexploitatie van deel B bestaat uit de clusters III en IV. Cluster III is reeds enkele jaren afgerond. In cluster IV is in 2022 de laatste kavel voor een projectwoning verkocht. De gemeentelijke bouwkavels zijn op 2 na ook allemaal verkocht. Eén van beide is gereserveerd. De andere kavel ligt ter plaatse van de huidige bouw-inrit. Voor dit kavel zijn diverse gegadigden, maar deze gaat pas in de verkoop als de bouw op de naburige kavels (nagenoeg) is afgerond. In 2022 is gestart met het eerste deel woonrijp maken, ook wordt er volop gebouwd bij de projectwoningen en particuliere kavels. Zodra deze bouw vergevorderd is zal het woonrijp maken

van dit deel volgen. De verwachting is nog steeds dat de grondexploitatie van deel B eind 2023 kan worden afgesloten.

Ysselsteyn fase II

Medio 2022 zijn 2 reeds verkochte kavels voor de bouw van een tweekapper waarschijnlijk gepasseerd naar een aannemer. Daarmee resteert nog 1 kavel, die momenteel gereserveerd is. Mocht deze niet worden verkocht dan wordt deze bij het afsluiten van de grex (eind 2022) aan de restkavels toegevoegd. Het woonrijp maken is aanbesteed en zal begin 2023 starten. Dit in verband met de bouwsnelheid van de woningen en de lange levertijden op materialen.

Veulen, Brugpas

De grondexploitatie heeft betrekking op in totaal 6 kavels in Veulen. Deze 6 kavels maken onderdeel uit van een grotere woningbouwontwikkeling van een particuliere ondernemer. Deze ondernemer zorgt voor het bouw- en woonrijp maken van het totale plangebied, dus ook voor de gemeentelijke 6 kavels. Het bouwrijp maken van het plangebied is gereed en in 2021 is de 1e kavel verkocht. In 2022 verwachten we 4 kavels te verkopen. Als ook de laatste kavel in 2022 wordt verkocht, dan zal de grondexploitatie hier bij de jaarrekening 2022 op aangepast worden.

Oirlo Zuid-Oost (Kerkhoek)

Gezien de snelle verkopen zal eind 2022 deze grondexploitatie worden afgesloten. Er resteren nog enkele kavels, welke allen verkocht zijn, maar nog moeten passeren bij de notaris. Afhankelijk van de bouwsnelheid zal het woonrijp maken worden uitgevoerd. Gezien de lange levertijden van materialen en het feit dat er nog gebouwd wordt, is woonrijp maken in de tweede helft van 2023 een logische stap. Deze voorbereidingen zijn daarvoor reeds opgestart en de werkzaamheden zullen in 2022 worden aanbesteed.

Castenray

Medio 2022 resteren in dit bouwplan 7 kavels. Van deze 7 zijn er 2 reeds verkocht maar moeten nog bij de notaris passeren. Daarnaast zijn er 4 kavels gereserveerd (ten behoeve van 1 tweekapper en 2 vrijstaande woningen). Gezien de huidige ontwikkelingen in de woningmarkt (stijging bouwkosten, hypotheekrente) kan verkoop van de kavels stagneren. Daarom wordt de eindtijd van deze grondexploitatie (31-12-2024) vooralsnog niet aangepast.

2. Toekomstige grondexploitaties

Alvorens er nieuwe grondexploitaties worden opgestart moeten er voorbereidende werkzaamheden worden verricht. Indien blijkt dat deze werkzaamheden niet leiden tot een vastgestelde grondexploitatie, dan komen de voorbereidingskosten ten laste van de risicoreserve grondbedrijf. Indien er wel een grondexploitatie wordt vastgesteld worden de tot dan toe gemaakte kosten naar deze grondexploitatie overgeheveld. Onder de toekomstige grondexploitaties vallen:

Wanssum

In 2017 heeft de gemeente gronden verworven in Wanssum ten behoeve van de verlegging van het Kamillep pad in Wanssum, onderdeel van de gebiedsontwikkeling Ooijen Wanssum. Doordat een verbindingsweg tussen de nieuwe rondweg en de 'oude' N270 wordt aangelegd ontstaat de mogelijkheid om het bestaande Wanssumse bedrijventerrein uit te breiden.

De voorbereidingen om te komen tot een vastgesteld bestemmingsplan zijn inmiddels gestart. Plannen zullen moeten voldoen aan de nieuwe omgevingswet die per januari 2023 zal worden ingevoerd. De aanpassing van het watervoerende winterbed door de gebiedsontwikkeling is op papier nog niet geregeld. Rijkswaterstaat denkt in Q4 van 2022 de kaarten aangepast te hebben en dat de status van het gebied in 2023 kan veranderen.

Smakt

In 2015 heeft de gemeente grond verworven aan de Rector Cremersstraat in Smakt ten behoeve van de uitbreiding van woningbouw. De bedoeling is dat op het bestaande trapveldje en op een zuidelijker gelegen perceel, aansluitend aan de bestaande woningbouw, enkele nieuwe woningen worden gerealiseerd. Ten behoeve van deze woningbouw is een wijziging van het bestemmingsplan nodig. Inmiddels is gestart met de voorbereidingen om te komen tot een vastgesteld bestemmingsplan met grondexploitatie. Deze kunnen naar verwachting eind Q3 of Q4 van 2022 worden vastgesteld.

3. Afgesloten grondexploitaties

Er zijn ook grondexploitaties die op basis van de regels voor resultaatbepaling (bijv. meer dan 90% gereed) zijn afgesloten, maar wel nog positieve resultaten zullen opleveren na grondverkoop. In

de jaren dat geen grondverkoop plaatsvinden moeten kosten daarentegen worden afgeboekt ten laste van de risicoreserve.

Restkavels woningbouw:

Er zijn op dit moment geen restkavels woningbouw van afgesloten grondexploitaties.

Restkavels bedrijventerrein:

Voor bedrijventerreinen liggen er nog restkavels van de afgesloten grondexploitaties van De Blakt (PPS) en de Hulst II. Voor De Blakt is er een kavel van 3.580 m² groot en voor De Hulst II zijn er nog 2 kavels waarvan één van ongeveer 10.000 m² en één van ongeveer 2.700 m². De belangstelling voor deze kavels fluctueert, waardoor het lastig is om in te schatten wanneer verkoop zal plaatsvinden. Voor de raming in de begroting 2023 is uitgegaan van verkoop in 2022.

bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027	Totaal
Afgesloten exploitaties						
restkavels afgesloten exploitaties	0	0	0	0	0	0
Totaal afgesloten exploitaties	0	0	0	0	0	0

In het verleden zijn voor deze afgesloten exploitaties al winsten genomen (ten gunste van) / kosten afgeboekt (ten laste van) de risicoreserve Grondbedrijf. Deze zijn niet in bovenstaande tabel opgenomen.

4. Regionale projecten

BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo

Algemeen

In december 2016 hebben de raden van de vijf deelnemende gemeenten ingestemd met de vervlechting van de (grond) exploitaties van DCGV, TPN, VGP, Villa Flora en de Innovatoren. Als gevolg van deze vervlechting is de BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo (aandeelhouders zijn de gemeenten Horst aan de Maas, Venlo, Venray en de Provincie Limburg) en de BV/CV Campus Vastgoed Greenport Venlo (aandeelhouders zijn de gemeente Venlo en de Provincie Limburg) ontstaan.

Venray is na de hierboven beschreven "vervlechtingsoperatie" sinds de oprichting per 1 januari 2017 aandeelhouder in de BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo voor 5,4%. De BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo verzorgt de exploitatie van het Greenport Venlo terrein.

Bij de vervlechting was overeengekomen dat het Ontwikkelbedrijf netto 30 hectare bedrijventerrein in Venray zou ontwikkelen. Als locatie was hiervoor De Spurkt in beeld. Hoofddoelstelling was het creëren van nieuwe arbeidsplaatsen door het bieden van doorgroeimogelijkheden voor Venrayse bedrijven en vestigingsmogelijkheden in een aantrekkelijk ingericht en duurzaam functionerend gebied. Om hiermee een belangrijke impuls te geven aan de economische ontwikkeling in de regio Venlo en natuurlijk de gemeente Venray.

De gemeenteraad heeft op 30 maart 2021 een weigeringsbesluit genomen ten aanzien van het bestemmings- en exploitatieplan De Spurkt. Hiermee is de ontwikkeling op losse schroeven komen te staan.

In april 2022 is een marktonderzoek naar de lokale behoefte aan bedrijventerreinen afgerond. Belangrijkste uitkomst is dat Venray een ontwikkelopgave van afgerond 15 tot 22 hectare nieuw aan te leggen bedrijventerrein(en) heeft, aanvullend op het bestaande harde en zachte aanbod. Een nieuwe bedrijventerreinontwikkeling is mogelijk op één centrale locatie óf verspreid over meerdere kleinere locaties, waarbij uitbreiding aangrenzend aan bestaand bedrijventerrein(en) en op korte afstand van de kern Venray de voorkeur heeft.

Naast deze inhoudelijke basis – vraag/aanbod, locatie(s), kwalitatieve invulling – is van belang op welke wijze de toekomstige ontwikkeling van bedrijventerreinen in Venray procedureel gaat plaatsvinden. Dat wil zeggen met welke eventuele partners en onder welke voorwaarden. Eind 2022 worden hiervoor diverse scenario's opgesteld, in nauwe samenspraak met het Ontwikkelbedrijf.

Financieel

De grondexploitatie wordt telkens in de 2e helft van het jaar geactualiseerd. Op dit moment is de meest actuele die van de begroting 2022, hierover bent u geïnformeerd bij de jaarrekening 2021. De begroting 2023 zal in het najaar van 2022 worden opgemaakt en vervolgens vastgesteld in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVvA) van de BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo.

Financiering

In de financiering van de B.V. Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo wordt voorzien door een bancaire lening die in 2019 is afgelost, een vaste financiering van aandeelhouders van € 70 miljoen, een kredietmogelijkheid bij aandeelhouders van maximaal € 24 miljoen waarvan ultimo 2019 € 1,0 miljoen was opgenomen. De liquiditeitspositie is op de lange termijn voldoende met de ruimte die het financieringsconstruct van € 24 miljoen biedt.

Het risicobeheer van het Ontwikkelbedrijf bestaat uit twee sporen. Enerzijds wordt jaarlijks op de grondexploitatie een Monte Carlo simulatie uitgevoerd. Deze geeft een beeld van de mate waarin het geprognosticeerd resultaat op basis van niet ingerekende afwijkingen (zowel risico's als kansen) kan afwijken. Anderzijds wordt gebruik gemaakt van een periodieke risico-identificatie met bijbehorende mate van kans van het optreden van het risico en een classificatie van de omvang van het risico vergezeld van beheersingsmaatregelen. Hieruit volgt een matrix van risico's naar omvang en kans. Deze risico inventarisatie wordt telkens per kwartaal geactualiseerd.

Eind 2020 is een risico inventarisatie op de grondexploitatie uitgevoerd. Deze inventarisatie is gebaseerd op de Monte Carlo simulatie en is uitgevoerd op basis van vier hoofdelementen waarvan de kansen en omvang van mogelijke afwijkingen ten opzichte van de basis exploitatie is ingeschat. Deze hoofdelementen betreffen de parameters waaronder kosten stijging en renteontwikkeling, de factor tijd op basis van de ingeschatte fasering van oplevering, de mogelijke afwijkingen in de kosten en de opbrengsten. Het resultaat van de simulatie is dat 80% van de 10.000 berekende scenario's zich bevinden tussen een positief resultaat van € 41 miljoen en € 73 miljoen positief. Het basis resultaat van de grondexploitatie op basis van eindwaarde bedraagt € 51 miljoen positief. Dit betekent dat de kans op een beter resultaat dan € 41 miljoen 90% bedraagt en dat de kans op een slechter resultaat ongeveer 10% bedraagt. Dit impliceert dat de kans dat het ingelegd eigen vermogen moet worden aangesproken om toekomstige verliezen te dekken ondanks een daling van het verwacht resultaat nog steeds beperkt is.

5. Financiële positie Grondbedrijf en risico's

De Risicoreserve Grondbedrijf heeft als doel dekking te geven aan risico's die het grondbedrijf kan lopen. Schematisch kan dat als volgt worden weergegeven:

Risicoreserve Grondbedrijf
Benodigde reserve _____ -/-
Overschot/Tekort

Een overschot betekent dat de risico's van het grondbedrijf door de Risicoreserve Grondbedrijf worden gedekt. Bij een tekort zijn de risico's van het grondbedrijf dus niet (volledig) gedekt door de Risicoreserve Grondbedrijf.

De ontwikkeling van de reservepositie is sterk afhankelijk van het verloop van de huidige grondexploitaties en de toekomstig vast te stellen grondexploitaties.

Volgens berekening bij de begroting 2023 zal de Risicoreserve Grondbedrijf in 2023 € 6,7 mln. hoger zijn dan benodigd. Naar verwachting zal de Risicoreserve Grondbedrijf op basis van de huidige vastgestelde planvoorraad, verwachte winstnemingen en bijdragen aan verliesgevende projecten aan de eisen blijven voldoen.

De stijgende inkooprijzen van materialen en diensten als gevolg van de hoge inflatie zullen mogelijk ook effect hebben op de grondexploitaties, bijvoorbeeld voor de kosten van het woonrijp maken. Op dit moment zijn de budgetten nog actueel en voor een aantal grondexploitaties is het proces van aanbesteden reeds doorlopen waardoor de te maken kosten vast staan. Bij de jaarrekening 2022 worden de budgetten opnieuw geactualiseerd. Net als bij andere bijstellingen in de grondexploitatie zal een verschil ten gunste - of ten laste van het resultaat op eindwaarde komen. Een eventuele wijziging ten behoeve van prijsstijgingen zal sowieso opgevangen kunnen worden door de risicoreserve van het Grondbedrijf.

Paragraaf H. Investerings en majeure projecten

Inleiding

In deze paragraaf geven wij een totaaloverzicht van de investeringen die voor 2023 en verder gepland zijn en de restant investeringen vanuit 2022. Daarnaast besteden wij aandacht aan de majeure projecten.

Het overzicht van de uitgavenplanning van de investeringen bestaat enerzijds uit reeds toegekende investeringen, waarvan de gehele of een deel van de bestedingen nog verwacht worden in 2023 en verder, en anderzijds uit nieuwe investeringen voor het jaar 2023 (MUIP). Voortschrijdend inzicht heeft geleid tot enkele bijstellingen. De financiële consequenties daarvan zijn opgenomen in de begroting 2023-2026.

Overzicht uitgavenplanning investeringen	Stand voor kadernota 2023 (Raad 5 juli 2023)				Tussenliggende raadsbesluiten en kadernota/begroting (incl MUIP)					Stand na begroting 2023-2026				
	planning 2022	Planning 2023	Planning 2024	Planning 2025	Planning 2022	Planning 2023	Planning 2024	Planning 2025	Planning 2026	Planning 2022	Planning 2023	Planning 2024	Planning 2025	Planning 2026
Afval	709.529	76.041	103.035	53.028	-	-	-	-	-	709.529	76.041	103.035	53.028	-
GRP	5.335.565	1.321.116	751.252	1.726.803	-	-	-	-	-	5.335.565	1.321.116	751.252	1.726.803	1.536.394
Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum	4.028.082				25.000					4.053.082				
Informatiebeleidsplan/ICT	492.124	-	-	-	-	230.980	45.660	-	-	492.124	230.980	45.660	-	-
Inrichting Loobeekdal	950.810	-	-	-	-	-	-	-	-	950.810	-	-	-	-
Maasgaard	1.009.883	-	-	-	-	-	-	-	-	1.009.884	-	-	-	-
Onderwijs	1.376.885	212.500	4.585.416	-	8.952.000	4.611.165	-	-	-	10.328.885	4.823.665	4.585.416	-	-
Openbare Verlichting	467.032	338.000	344.000	350.000	-	-	-	-	-	467.032	338.000	344.000	350.000	356.000
Overige restant kredieten	1.602.935	257.196	-	-	-	30.000	-	-	-	1.602.935	287.196	-	-	-
Pand Henseniusplein/Gouden Leeuw	2.936.364	-	-	-	-	250.000	-	-	-	2.936.364	250.000	-	-	-
Schoon door de poort	3.362.570	383.606	-	-	520.000	-	-	-	-	3.882.570	383.606	-	-	-
Speeltoestellen	522.371	297.000	302.000	308.000	-	-	-	-	313.000	522.371	297.000	302.000	308.000	313.000
Wegen/verkeer	18.161.461	17.354.918	15.654.043	6.685.446	16.202	650.000	607.400	275.000	-	18.274.038	18.004.918	16.261.443	6.960.446	-
Wmo	452.517	500.000	410.000	470.000	-	-	-	-	480.000	452.517	500.000	410.000	470.000	480.000
Wusterveld	486.257				-	-	-	-	-	486.257				
Totalen per jaar	41.894.384	20.740.377	22.149.746	9.593.277	9.513.202	5.772.145	653.060	275.000	793.000	51.503.963	26.512.522	22.802.806	9.868.277	2.685.394

* Dit is exclusief de investeringen van het collegeprogramma.

Restantinvesteringen 2022

Van een aantal investeringen, die eerder beschikbaar zijn gesteld, loopt de uitvoering door in 2023 en verder. Onderstaand overzicht geeft de stand van de restantinvesteringen van 2022 en eerdere jaren weer, exclusief het grondbedrijf, uitgezet in de tijd.

Activa categorie	Oorspronkelijk krediet	Restant per 31-12-2021
Afval	941.633	941.633
GRP	10.823.693	9.568.805
Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum	18.673.488	4.028.082
Informatiebeleidsplan/ICT	671.694	492.124
Inrichting Loobeekdal	1.103.834	950.810
Maasgaard	1.198.063	1.009.883
Onderwijs	8.438.841	6.187.414
Openbare Verlichting	1.768.301	1.442.334
Overige restant kredieten	2.195.254	1.860.130
Pand Henseniusplein/Gouden Leeuw	4.164.181	2.936.364
Schoon door de poort	4.000.709	3.746.176
Speeltoestellen	1.526.000	1.429.371
Wegen/verkeer	68.390.765	57.855.869
Wmo	1.920.000	1.832.517
Wüsterveld	1.175.480	486.257
Totaal rapport	126.991.937	94.767.767

2. Majeure projecten

BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo

De BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo heeft tot doel om het terrein van Greenport Venlo tot ontwikkeling te brengen. Achterliggende doelen zijn het creëren van werkgelegenheid voor de beroepsbevolking in de regio.

Sinds 1 januari 2017 is de gemeente Venray voor 5,4% aandeelhouder in de BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo. Overige aandeelhouders zijn de Provincie Limburg en de gemeenten Horst aan de Maas en Venlo. De portefeuillehouder Werken vertegenwoordigt het college in de Aandeelhoudersvergaderingen van deze BV. De gemeente Venray is geen deelnemer in de BV Campus Vastgoed.

Onderdeel van de toetreding tot het Ontwikkelbedrijf was de realisatie van netto 30 hectare bedrijventerrein in de gemeente Venray. Als locatie was hiervoor De Spurkt in beeld. Op 30 maart 2021 heeft de gemeenteraad een weigeringsbesluit genomen t.a.v. het bestemmings- en exploitatieplan De Spurkt. Er bestonden vooral vraagtekens over de al dan niet aanwezige marktvrage, geschiktheid van de locatie, de omvang van het terrein en de verkaveling. Er werd aangegeven vooral te willen inzetten op het tegemoetkomen aan de lokale behoefte en tegelijkertijd het tegengaan van grootschalige logistieke nieuwkomers.

In april 2022 is een marktonderzoek naar de lokale behoefte aan bedrijventerreinen afgerond. Belangrijkste uitkomst is dat er in Venray een ontwikkelopgave is van afgerond 15 tot 22 hectare nieuw aan te leggen bedrijventerrein(en), aanvullend op het bestaande harde en zachte aanbod. Een nieuwe bedrijventerreinontwikkeling is mogelijk op één centrale locatie óf verspreid over meerdere kleinere locaties, waarbij uitbreiding aangrenzend aan bestaand bedrijventerrein(en) en op korte afstand van de kern Venray de voorkeur heeft.

Vraag is welke locatie(s) onder welke voorwaarden in beeld is/zijn. En op welke wijze de ontwikkeling plaats gaat vinden. Willen we als gemeente in eigen beheer ontwikkelen of in samenwerking met andere partijen? Welke consequenties heeft de keuze voor het een of ander in juridische en financiële zin? Vragen als deze worden eind 2022/begin 2023 beantwoord. Hierbij vindt vanzelfsprekend afstemming plaats met het Ontwikkelbedrijf.

Periodiek zal door het ontwikkelbedrijf monitoring van de risico's plaatsvinden. Om eventuele risico's voor Venray (5,4% van het uiteindelijke resultaat) in de toekomst te kunnen opvangen is ervoor gekozen om binnen het grondbedrijf van Venray een reserve te vormen die gevoed werd uit het jaarlijks te verkrijgen rendement (2%) op het ingebrachte eigen vermogen evenals het surplus op het ingebrachte vreemd vermogen. De reserve Greenport is per eind 2021 op niveau

(gerelateerd aan het onderliggende risico). In de begroting wordt dan ook vanaf 2022 geen rekening meer gehouden met stortingen in de reserve, zolang het risico niet hoger wordt.

Omgevingswet

De invoeringsdatum van de Omgevingswet is wederom verschoven, naar alle waarschijnlijkheid naar 1 januari 2023.

In 2023 wordt verder gewerkt aan de uitvoering van het transitieplan Omgevingsplan. Ook wordt een ruimtelijk kwaliteitskader opgesteld, ter verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.

In 2022 en 2023 zijn/worden de vergunningen- en plansoftware geïmplementeerd en aangesloten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en kan dit live in de praktijk worden toegepast. Na een eerste opstartfase in 2023, zal dit verder worden doorontwikkeld en verfijnd. Tevens worden in 2023 toepasbare regels opgesteld voor veelvoorkomende producten, zodat de dienstverlening aan de klant wordt geoptimaliseerd.

Het proces van initiatief tot vergunningverlening is aangepast aan de eisen van de Omgevingswet, zodat vergunningen vanaf 1 januari 2023 binnen 8 weken verleend kunnen gaan worden. De eigen verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer ten aanzien van de dialoog met de omgeving enerzijds en de afstemming met ketenpartners anderzijds, zullen prominent de aandacht krijgen.

In 2023 zal tevens monitoring plaatsvinden op de producten uit de nieuwe legesverordening.

Tot slot zal ook in 2023 wederom veel aandacht uitgaan naar de rollen en veranderingen voor raad (Raadswerkgroep), college en medewerkers. De interne organisatie zal in 2023 worden herijkt met een nieuw procesplan dat zal voorzien in een gefaseerde overgang van project- naar lijnorganisatie. Tevens zal meer zicht komen op de structurele effecten van de wet.

Samenvattend zal 2023 het jaar worden dat we daadwerkelijk in de praktijk gaan werken met de nieuwe wet, waarbij de kinderziektes er stapsgewijs uit gehaald zullen worden en waarna de komende jaren de transitie verder vormgegeven zal worden. Het is van het grootste belang dat hier voldoende prioriteit aan gegeven zal blijven worden.

GlaswebVenray

Voor de aanleg van glasvezel in de wijken van Venray (fase 2) bleek een economisch verantwoorde businesscase voor GlaswebVenray niet haalbaar. Om toch tot een 100% dekkend glasvezelnetwerk voor de gemeente Venray te geraken is KPN bereid gevonden het glasvezelnetwerk in de wijken van Venray voor haar rekening te nemen. Met GlaswebVenray zijn hierover samenwerkingsafspraken gemaakt. Zo worden de door GlaswebVenray gemaakte voorbereidingskosten voor fase 2 vergoed door KPN en worden abonnees van KPN in de dorpen en in het buitengebied (op het huidige kopernetwerk) gestimuleerd om over te stappen op het glasvezelnetwerk van GlaswebVenray. De gemeente heeft met NEM/KPN inmiddels een samenwerkingsovereenkomst gesloten voor de uitvoering van de werkzaamheden. Naar verwachting wordt in de tweede helft 2022 gestart met de werkzaamheden.

Venray Vergroent

Duurzaamheid is en blijft een van de grote opgaven voor de komende decennia en raakt (lokale) overheden, partners / organisaties en inwoners. Als we het hier hebben over duurzaamheid, bedoelen we:

- energietransitie
- klimaatadaptatie
- circulaire economie

Op basis van het inmiddels vastgesteld dan wel bijgesteld beleid op deze deelthema's zal de komende jaren het (extra) aan de slag gaan met de uitvoering voorop staan. Waarbij nadrukkelijk de verbinding en samenwerking gezocht met andere grote thema's, zoals de omgevingsprogramma's Landelijk Gebied en Wonen. Daarnaast speelt de verdere regionale samenwerking in het kader van de RES ook de komende jaren nog een belangrijke rol. Een derde thema dat de komende tijd extra aandacht vraagt is, mede op basis van opgedane ervaringen, hoe we meer en beter in gesprek kunnen komen met onze inwoners over Venray Vergroent. Ten behoeve hiervan wordt stevig geïnvesteerd in communicatie(middelen) maar vooral ook het verhaal / de boodschap die verteld moet worden.

Programma Landelijk Gebied

We willen ons mooie buitengebied koesteren, er goed voor zorgen en het goed achterlaten voor volgende generaties. Daarbij wetende dat veel opgaven in het landelijk gebied landen, zoals de voedseltransitie, de transitie van de landbouw, de energietransitie, de klimaatadaptatie, dierenwelzijn, de zorgen om de volksgezondheid, de achteruitgang van de biodiversiteit etc. Tegelijkertijd hebben we te maken met de grote (inter)nationale opgaven zoals de natuurherstel en -ontwikkeling, de stikstofreductie, de klimaatopgave en de wateropgaven die gebiedsgericht opgepakt gaan worden. De omvang van de opgaven en effecten in het landelijk gebied zijn groot. Dit vraagt om een gedegen en goed georganiseerde gemeentelijke aanpak waarbij de samenwerking in de regio en het gesprek met onze inwoners en ondernemers essentieel is. In de Venrayse aanpak zijn de doelen en ambities uit de omgevingsvisie leidend, waarbij de kamerbrieven (1 april, 17 mei en 10 juni 2022) en het Nationaal Programma Landelijk Gebied (2023) wettelijke input wordt. Daarnaast zijn we gestart met de uitvoering het omgevingsprogramma Landelijk Gebied 2022. In de tweede helft van 2022 wordt gestart met het omgevingsprogramma Landelijk Gebied 2023 - 2026. In dit programma wordt vervolg gegeven aan het omgevingsprogramma Landelijk Gebied 2022 samen met onze inwoners, ondernemers en stakeholders, de raad, het college, onze collega's (zowel intern als in de regio).

De Vergeten Driehoek/Henseniuskwartier

Binnen het Henseniuskwartier ervaren bewoners van het gebied al langere tijd overlast als gevolg van de hoeveelheid gemotoriseerd verkeer dat zich binnen het gebied begeeft. Hierdoor zijn er veel verkeersbewegingen en ontstaat er parkeeroverlast. Daarnaast geven bewoners aan zich onveilig te voelen in dit gebied. De oorzaak hiervan is meerledig. Het relatief kleine gebied kenmerkt zich namelijk door een concentratie van uiteenlopende economische functies, zoals coffeeshops, speelautomatenhallen, diverse horecagelegenheden en andere ondernemingen.

In het gebied zijn twee coffeeshops gevestigd die een grote aantrekkingskracht uitoefenen op klanten. Uit onderzoek blijkt dat jaarlijks 530.000 klanten een bezoek brengen aan één van deze twee ondernemers waarvan 45% van deze klanten met de auto komen (dagelijks ca. 650 auto's).

Op 15 februari 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd om een vervolgonderzoek uit te voeren en waarmee op basis van de resultaten van dit onderzoek een keuze gemaakt kan worden over het wel of niet verplaatsen van de coffeeshops. Daarnaast heeft de gemeenteraad ingestemd met het uitvoeren van maatregelen teneinde het woon- en leefklimaat binnen het gebied te verbeteren. De gemeenteraad heeft nadrukkelijk meegegeven het tempo vast te houden bij de uitvoering van de maatregelen en het vervolgonderzoek.

Het doel van het project is om in 2022 flankerende maatregelen uit te voeren (mogelijk met uitloop in 2023) en door middel van evaluatie en monitoring in beeld te hebben of deze maatregelen bijdragen aan een verbetering van het woon- en leefklimaat in het gebied. Daarnaast is het vervolgonderzoek naar het al dan niet verplaatsen van de coffeeshops afgerond en heeft de gemeenteraad op basis van dit onderzoek een besluit genomen.

Paragraaf I. Demografische ontwikkelingen

De gevolgen van de demografische ontwikkelingen blijven onverminderd onze aandacht houden. Hoewel we als regio en gemeente Venray qua bevolking voorlopig niet krimpen, hebben we wel te maken met behoorlijke demografische ontwikkelingen, zoals:

- Meer ouderen die ook nog eens ouder worden
- Minder jongeren
- Krimp van de beroepsbevolking
- (Arbeids- en asiel)migratie

Kijkend naar Venray zien we al jaren gemiddeld genomen een gestage lichte groei van de bevolking. Waarbij op dit moment met name de migratie hier positief aan bijdraagt, zeker ook i.v.m. de opvang Oekraïense vluchtelingen. In hoeverre dit een blijvende positieve impact heeft, is op dit moment nog moeilijk te voorspellen.

Als gevolg van deze bevolkingsontwikkeling schuift het kantelpunt waarop ook in Venray sprake is van krimp in de tijd op. Volgens de prognoses op 'Venray in cijfers' zal op basis van de huidige kennis de krimp richting 2040 plaats gaan vinden. Dit was een aantal jaren geleden nog rond 2030.

Het is zaak om ons samen met de regiogemeenten en relevante partners tot de demografische ontwikkelingen te verhouden. Demografische ontwikkelingen leiden immers tot veranderingen in onder andere de behoefte aan woningen, bedrijventerreinen, kantoren, infrastructuur en (sociaal-maatschappelijke) voorzieningen. Kwantiteit is niet meer alleen doorslaggevend, er is ook veel aandacht voor kwaliteit.

Zoals uit voorgaande blijkt gaan demografische ontwikkelingen vrijwel alle beleidsvelden raken en raken daarmee feitelijk alle portefeuilles binnen de gemeente, maar ook binnen de regio. Het is daarmee een onderwerp dat we als gemeente waar nodig blijven agenderen.

Het urgentiebesef wat betreft de gevolgen van de demografische ontwikkelingen is er. Het heeft al nadrukkelijk een plek binnen thema's als arbeidsmarkt (i.v.m. de krapte op de arbeidsmarkt en in relatie met de thematiek rondom arbeidsmigranten), onderwijs (impact van dalende leerlingenaantallen) en de regionale uitwerkingen van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL). Ook regionaal is het een thema dat aandacht krijgt, onder andere in de Investeringsagenda Noord-Limburg 'Samen investeren in de gezondste regio', maar ook in de regiovisie en de vertaling daarvan in het regioprogramma.

Paragraaf J. Taakstellingen en stelposten

Taakstellingen

1. De beleidsinhoudelijke bezuinigingen

Beleidsinhoudelijke taakstellingen (x € 1)	2023	2024	2025	2026
Taakstelling op contracten accommodatiebijdrage:				
- prof. /marktgerichte organisaties	-30.835	-31.575	-32.334	-32.948
- maatschappelijke belangengroeperingen	-15.721	-16.098	-16.484	-16.797
- amateurverenigingen	-67.939	-69.571	-71.240	-72.594
Totaal taakstelling accommodatiebijdragen	-114.495	-117.244	-120.058	-122.339
Venray beweegt	-33.643	-33.643	-33.643	-33.643
Totaal beleidsinhoudelijke taakstellingen	-148.138	-150.887	-153.701	-155.982

Taakstelling accommodatiebijdrage

Vanaf 2018 werd het budget voor accommodatiebijdragen taakstellend verlaagd. Deze taakstelling is gekoppeld aan de actualisatie van contracten die betrekking hebben op het geprivatiseerde beheer. In november 2021 is het nieuwe accommodatiebeleid vastgesteld. Met dit beleid als basis worden de afspraken omtrent het geprivatiseerde beheer herzien. Op basis van de bevindingen van het implementatieteam blijkt dat het merendeel van de accommodaties qua grootte goed aan de maat zijn en er qua onderhoud goed bij liggen. De financiële gevolgen van het nieuwe beleid zullen eind 2022 in beeld zijn en aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Dan zal ook blijken of deze taakstelling gerealiseerd kan worden zonder de kwaliteit van de sportparken aan te tasten.

Venray beweegt

Vanaf 2013 is er sprake van een taakstelling voor Venray Beweegt. De werkzaamheden van Venray Beweegt zijn beschreven in het "Toekomstplan Venray Beweegt 2019-2022". Bij vaststelling van dit toekomstplan is ook besloten om 2,89 fte sportconsulenten structureel in te vullen. Vanaf 2023 wordt er geen projectplan meer opgesteld, maar gaat Venray Beweegt waarschijnlijk onderdeel uitmaken van de uitvoering van de kadernota Sociaal Domein. De taakstelling zal, naar verwachting, binnen het nieuwe programma ingeboekt kunnen worden.

2. Formatieve taakstellingen

Formatieve taakstellingen (x € 1)	2023	2024	2025	2026
Reservering personele lasten	-463.057	-483.609	-501.019	-528.002
Ontbinding samenwerking handhaving	-69.474	-153.726	-256.508	-259.402
Stelpost inverdieneffecten organisatie n.a.v. IBP	-167.537	-168.348	-172.334	-175.609
Formatieve taakstellingen	-700.068	-805.683	-929.861	-963.013

Reservering personele lasten

Deze reservering betreft de salarislasten van medewerkers die in vaste dienst zijn op een tijdelijke functie. Gaandeweg het betreffende begrotingsjaar worden passende oplossingen gerealiseerd om deze taakstelling op te lossen.

Stelpost Inverdieneffecten organisatie

Door digitalisering nemen de ICT kosten toe maar zullen de kosten voor uitvoering van diverse processen op termijn afnemen. Hiervoor nemen we een inspanningsverplichting op die, vanaf 2021 gelijk is aan het bedrag van de formatieve kosten.

Ontbinding samenwerking handhaving

In 2021 werd besloten om de Gemeenschappelijke Regeling voor de samenwerking op het gebied van toezicht en handhaving, met de gemeente Horst aan de Maas in 4 jaar af te bouwen. Gevolg is dat de inkomsten uit de samenwerking vervallen en opgevangen moeten worden door o.a. afname van formatie. Deels is bekend welke formatie dit betreft, voor het andere deel is een stelpost opgenomen. De afbouw is vastgelegd in een beëindigingsovereenkomst, waarin o.a. de vergoeding voor de zgn. ontvlechtingskosten is opgenomen. Hiervoor wordt verdeeld over vier jaar een bedrag van € 867.378 ontvangen. Deze ontvlechtingsgelden zijn bedoeld ter afdekking van afbouw die niet

tijdig opgevangen kan worden en voor eventuele frictiekosten. Deze gelden kunnen, indien nodig, ingezet worden ter (tijdelijke) afdekking van het niet tijdig behalen van de taakstelling.

Stelposten

Stelposten (x € 1)	2023	2024	2025	2026
Hogere inflatiekosten	2.382.000	2.439.000	2.498.000	2.545.000
Totaal stelposten	2.382.000	2.439.000	2.498.000	2.545.000

Hogere Inflatiekosten

Het inflatiepercentage over 2022 zal per saldo veel hoger worden, dan bij de kadernota 2023 (2,3%) bekend was. Conform de meicirculaire 2022 gaan we voor onze uitgaven uit van een stijging van 5,2% in 2022. Voor enkele specifieke uitgaven, zoals bijvoorbeeld energiekosten, wordt uitgegaan van reële (hogere) percentages. Deze kostenstijging werkt evenwel meerjarig door in de uitgavenbudgetten. Met deze stelpost worden deze hogere kosten op één begrotingspost verzameld. Verwachting is dat de hogere inflatiekosten in de komende jaren grotendeels gecompenseerd zullen worden via de uitkering uit het gemeentefonds.

Voor 2023 en volgende jaren houden we de indexpercentages aan zoals in de kadernota 2023 opgenomen, dus de cijfers van maart 2022 van het CPB. Hierop is ook de stijging van het gemeentefonds gebaseerd.

2 Financiële begroting

2.1 Inleiding

Inleiding

De financiële begroting geeft inzicht in de financiële ontwikkeling van het begrotingssaldo, het meerjarenperspectief en de financiële positie van onze gemeente.

De kadernota 2023 is, samen met de begroting 2023-2026, de basis voor de voorliggende financiële begroting 2023-2026. Daarnaast zijn tijdens het samenstellingsproces van deze begroting de budgetten tegen het licht gehouden en daar waar nodig hebben bijstellingen plaatsgevonden. Ook heeft het gedetailleerde rekenwerk plaatsgevonden van de vele staten, zoals inzet personeel, reserves en voorzieningen, kapitaallasten en renteberekening. Deze berekeningen en de aanpassingen die daaruit voortvloeien, zijn verwerkt in de primaire begroting 2023.

Na verwerking van alle uitgangspunten en ontwikkelingen is de begroting voor 2023 structureel en reëel in evenwicht.

Financiële ontwikkeling inclusief toelichting

De financiële consequenties van raads- en collegevoorstellen, die na de vaststelling van de kadernota 2023 zijn genomen zijn in de begroting 2023-2026 verwerkt.

Begrotingsresultaat 2023 - 2026

In onderstaande tabel is de mutatie van het begrotingsresultaat ten opzichte van de vastgestelde begroting 2022, jaarschijf 2023 opgenomen.

Toelichting op hoofdlijnen

Kadernota 2023: Meerjarenperspectief inclusief MUIP.

In de raadsvergadering van 5 juli 2022 is de kadernota 2023 vastgesteld als richtinggevend kader voor de programmabegroting 2023-2026. De kadernota is volledig verwerkt in deze begroting. Het meerjarenperspectief is exclusief post onvoorzien van €131.000.

Op 28 juni 2022 is een raadsinformatiebrief (RIB) over de meicirculaire naar de raad verzonden. In deze RIB is een toelichting gegeven over de meicirculaire 2022 van het gemeentefonds.

Wijzigingen voor begroting 2023.

Recentralisatie Raayland en beheerplan Haven Wanssum zijn hieronder verantwoord op basis van de raadsvoorstellen.

Diverse aanpassingen budgetten en herberekeningen.

Bij elke begroting vinden diverse budgetaanpassingen en herberekeningen plaats met financiële gevolgen. De verschillende aanpassingen zijn ingedeeld naar gemeentefonds, autonome ontwikkelingen, indexeringen, kapitaallasten, wettelijke taak en nieuw beleid. Per onderdeel zijn de analyse op de afwijkingen toegelicht bij 2.2 baten en lasten 2023-2026.

Collegeprogramma 2022-2026.

Het nieuwe collegeprogramma is opgenomen in de begroting 2023. Uitgangspunt bij het samenstellen van de begroting is om zo reëel mogelijk te begroten.

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Kadernota 2023 Meerjarenperspectief incl MUIP	170	3.047	4.040	258
Wijzigingen voor begroting 2023	147	74	80	97
Stand voor begroting	317	3.122	4.120	356
Gemeentefonds meicirculaire	4.236	5.452	8.181	5.161
Autonome ontwikkelingen begroting 2023	887	-204	-419	-444
Indexering begroting 2023	-3.132	-4.215	-5.299	-6.166
Kapitaallasten begroting 2023	-45	-145	-43	-1
Wettelijke taak begroting 2023	469	1.325	1.475	1.188
Nieuw beleid begroting 2023	-102	-102	-102	-102
Totaal voorlopig begroting 2023 - 2026	2.720	5.522	7.999	-6
Collegeprogramma	-2.240	-2.643	-2.778	-2.188
Meerjarenbegroting 2023 - 2026	480	2.879	5.221	-2.194

Structureel en reëel evenwicht

Om goed inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente is het belangrijk om het begrotingssaldo te splitsen in het structurele saldo en het incidentele saldo. Dit is belangrijk omdat we geen structurele lasten uit incidentele baten willen bekostigen. Dit leidt uiteindelijk tot problemen. Incidentele lasten mogen daarentegen wel uit structurele baten bekostigd worden. De provincie heeft de taak gekregen om te toetsen of gemeenten zich hieraan houden. Het college onderschrijft dit uitgangspunt en wil de incidentele lasten maximaal dekken uit de reguliere begroting zonder de inzet van reserves, tenzij noodzakelijk. In de tabel is het begrotingsresultaat gesplitst in een incidenteel en een structureel saldo. Hieruit blijkt dat het saldo structureel en reëel in evenwicht is. Een nadere uitsplitsing van dit saldo is opgenomen in paragraaf 2.3 overzicht incidentele baten en lasten.

2.2 Baten en lasten 2023 - 2026

Recapitulatie baten en lasten

In onderstaande tabellen is een totaaloverzicht opgenomen van de baten en lasten. De bedragen in onderstaande tabel per programma wijken af van de bedragen die in paragraaf 1.1 per programma zijn opgenomen. Dit komt doordat de algemene dekkingsmiddelen, de overhead, onvoorziene uitgaven en de vennootschapsbelasting conform de eisen van de BBV apart zijn opgenomen. In paragraaf 1.1 zijn die bij het desbetreffende programma in het totaal opgenomen.

Bedragen x € 1.000	Begroting 2023		Begroting 2024		Begroting 2025		Begroting 2026	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Programma's								
CP01 LEVEN	81.050	30.211	83.013	30.040	83.179	29.898	84.273	29.411
CP02 WONEN	21.867	9.644	21.849	9.251	22.202	8.841	22.218	8.964
CP03 WERKEN	15.766	6.084	16.271	6.120	18.007	6.283	18.436	6.389
CP04 BESTUREN	32.275	100.907	30.364	107.525	30.284	112.837	31.207	108.161
Totaal programma's excl. reserves	150.958	146.846	151.497	152.936	153.672	157.859	156.135	152.925
CP01 LEVEN	0	286	0	260	0	192	0	193
CP02 WONEN	221	335	220	5	1	5	0	5
CP03 WERKEN	20	862	296	717	0	722	0	726
CP04 BESTUREN	500	3.850	426	1.400	424	540	421	512
Totaal mutaties reserves	741	5.333	942	2.382	425	1.459	421	1.437
Totaal lasten en baten	151.699	152.179	152.439	155.318	154.097	159.318	156.556	154.362
Geraamd resultaat		480		2.879		5.221		-2.194

OVERZICHT LASTEN EN BATEN INCLUSIEF RESERVES (CF. BBV INDELING, PROGRAMMA'S ZIJN EXCL. OVERHEAD/ONVOORZIEN/VPB/ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Programma's	Begroting 2023		Begroting 2024		Begroting 2025		Begroting 2026	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bedragen x € 1.000								
CP01 LEVEN	81.050	20.410	83.013	20.648	83.179	20.770	84.273	20.651
CP02 WONEN	21.867	9.644	21.849	9.251	22.202	8.841	22.218	8.964
CP03 WERKEN	15.766	6.084	16.271	6.120	18.007	6.283	18.436	6.389
CP04 BESTUREN	11.364	691	9.827	1.123	9.419	1.234	9.756	1.402
Totaal programma's	130.047	36.829	130.960	37.142	132.807	37.128	134.684	37.407
Overhead	20.012	165	19.620	76	20.142	77	20.723	79
onvoorzien uitgaven	131	0	131	0	131	0	131	0
Vennootschapsbelasting	10	0	10	0	10	0	10	0
Algemene dekkingsmiddelen	759	109.851	776	115.718	583	120.654	587	115.440
Totaal baten en lasten	150.958	146.846	151.497	152.936	153.672	157.859	156.135	152.925
Mutaties reserves	741	5.333	942	2.382	425	1.459	421	1.437
Gerealiseerd resultaat	151.699	152.179	152.439	155.318	154.097	159.318	156.556	154.362

Post onvoorzien

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moet elke gemeente in de begroting in de exploitatie een post onvoorzien opnemen. Op basis van de financiële verordening van de gemeente Venray wordt in de begroting een jaarlijks exploitatiebudget geraamd voor onvoorzien uitgaven van € 3 per inwoner. De post onvoorzien heeft daardoor een structurele omvang van afgerond € 131.000. De post onvoorzien is bedoeld voor het opvangen van onvoorzien uitgaven.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Op grond van artikel 8 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dienen gemeenten een overzicht algemene dekkingsmiddelen op te stellen.

Bedragen x € 1.000	Begroting 2023		Begroting 2024		Begroting 2025		Begroting 2026	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Lokale heffingen								
- OZB	464	15.971	481	16.486	500	17.016	507	17.442
- Toeristenbelasting	21	572	22	594	22	594	22	616
Gemeentefonds	173	92.100	178	97.051	-28	101.070	-24	95.219
Dividend	0	359	0	359	0	359	0	359
Financieringsfunctie	100	849	95	1.228	88	1.616	82	1.804
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	759	109.851	776	115.718	583	120.654	587	115.440

Lokale heffingen

Onder de lokale heffingen zijn heffingen opgenomen die niet gebonden zijn. Dit betreft de OZB en de toeristenbelasting. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar paragraaf A. Lokale heffingen.

Gemeentefonds

De gemeentefondsuitkering bestaat uit de algemene uitkering en de integratie- / decentralisatie-uitkeringen. Een nadere toelichting is opgenomen in de analyse op afwijkingen van programma 4 besturen, deelprogramma 4.3 financiën.

Dividend

Hieronder vallen de dividenden van Enexis, Werkontwikkelbedrijf Greenport Venlo en de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Dividenden zijn verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene Vergadering van de vennootschap is genomen.

Saldo financieringsfunctie

Bij de financieringsfunctie wordt het resultaat op het financieren van onze activiteiten tot uitdrukking gebracht. Hierbij gaat het om het verwachte interne rentevoordeel treasury en de rente en winsten op beleggingen. In paragraaf Financiering wordt nader ingegaan op het financieringsresultaat.

Analyse afwijkingen

In deze subparagraaf worden de verschillen toegelicht tussen het saldo van de baten en lasten in het jaar 2023 van deze begroting (2023 nieuwe) en het jaar 2023 van de begroting 2022 (2023 oud).

Programma 1 Leven

OMGEVING

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Kadernota 2023 Meerjarenperspectief incl MUIP	16.010	16.650	16.722	16.804
Wijzigingen voor begroting 2023	-87	31	19	6
Stand voor begroting	15.924	16.681	16.741	16.810
Gemeentefonds meicirculaire				
Autonome ontwikkelingen begroting 2023	-622	138	142	144
Indexering begroting 2023	123	276	421	510
Kapitaallasten begroting 2023	-110	-159	-94	-92
Wettelijke taak begroting 2023	-204	-267	-282	-305
Nieuw beleid begroting 2023				
Totaal voorlopig begroting 2023 - 2026	-814	-11	187	257
Collegeprogramma	100	130	100	100
Meerjarenbegroting 2023 - 2026	-714	119	287	357

Tekstuele financiële afwijkingen

Autonome ontwikkelingen

DP11 Opknappen kloosterkerkhof

Afgelopen najaar (2021) heeft stichting Kruisen en Kapellen het signaal afgegeven dat het kloosterkerkhof in de achtertuin van het gemeentehuis in slechte staat verkeerd en een opknopbeurt verdient. Dit signaal is bevestigd door de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit (ARK), die het advies geeft om over te gaan tot het opknappen van het kerkhof. De stichting Kruisen en Kapellen heeft een offerte aangeboden voor het éénmalig opknappen van het kerkhof. Opknappen in 2022 wordt wenselijk geacht omdat het dit jaar 600 jaar geleden is dat het klooster werd gesticht (1422-2022). In de huidige begroting is geen rekening gehouden met deze kosten. Het éénmalige investeringsbedrag van € 21.309 wordt in 2022 ten laste gebracht van de post onvoorzien. De jaarlijkse bijdrage ad € 750 aan de stichting Kruisen en Kapellen wordt verwerkt in de begroting 2023. Het bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd.

DP11 Overheveling budget Zorg en Veiligheid conform collegeprogramma.

Er zijn inwoners die te maken hebben met een opeenstapeling van persoonlijke problemen. Deze inwoners lopen meer risico slachtoffer te worden van misbruik en/of criminaliteit en veroorzaken anderzijds zelf relatief vaker overlast en problemen. Daderschap en slachtofferschap kunnen door elkaar heen lopen. Door de domeinen zorg en veiligheid beter met elkaar te verbinden, zetten we onze inwoners centraal. We willen de woon- en leefsituatie van inwoners verbeteren, overlast

voor de omgeving voorkomen c.q. terugdringen, recidive verminderen en toekomstperspectief bieden.

DP11 Correctie op de capaciteitsraming

Bij het inlezen van het basis capaciteitsplan (BCP) is ten onrechte budget voor de RMC-trajectbegeleider / kwalificatieplichtmedewerker ten laste van het begrotingsresultaat gebracht. Dit betreft een budgettair neutraal project. Dit levert een voordeel op van € 63.000 in 2023 en € 65.000 in 2024.

DP11 Capaciteitsraming

Verdeling capaciteitsraming vanaf 2023 en verder.

DP11 Indexeringen contracten vastgoed

De budgetten zijn bijgesteld en afgestemd op de lopende contracten. Dit heeft meerjarig een nadelig resultaat tot gevolg van € 3.000.

DP11 Bescherm Wonen

Vanwege extra regionale rijksinkomsten voor beschermd wonen en opvang is de verwachting dat het surplus wat verdeeld wordt over de deelnemende regiogemeenten hoger uit zal vallen. Het totaal te ontvangen surplus biedt voldoende ruimte om naast de lokale uitvoeringskosten, inspanningsverplichtingen in de sociale basis en ontwikkelopgave wonen, een bedrag af te ramen ten gunste van de algemene middelen.

Collegeprogramma

DP11 1. Implementeren Welzijn op Recept

Implementeren 'Welzijn op Recept' waarbij vanuit de zorg ook doorverwezen kan worden naar een welzijnsaanbod in plaats van naar zorg.

DP11 1. Stimuleren van de verbinding tussen onderwijs, sport- en kunst & cultuursector

Stimuleren van de verbinding tussen onderwijs en onze sport- en kunst & cultuursector.

DP11 1. Behouden cultureel erfgoed

Behouden cultureel erfgoed.

Indexering

DP11 Indexering tbv begroting 2023

De wijzigingen indexering zijn gebaseerd op de kadernota 2023.

Kapitaallasten

DP11 Kapitaallasten Begroting 2023

Kapitaallasten Begroting 2023.

Wettelijke taak

DP11 Beschermd wonen

Het budget beschermd wonen is budgettair neutraal herverdeeld zodat het beter aansluit op de te verwachte kosten. De verschuivingen binnen programma 1 zorgt voor een nadeel op deelprogramma 1.2 en een voordeel op deelprogramma 1.1 van € 300.000 in 2023, € 305.000 in 2024, € 310.000 in 2025 en € 314.000 in 2026.

DP11 Index VRLN

De begroting is aangepast op de afgegeven cijfers van de VRLN. De index was al in de kadernota meegenomen. Dit heeft een positief resultaat tot gevolg van € 18.000 in 2023, € 38.000 in 2024, € 59.000 in 2025 en € 70.000 in 2026.

DP11 Zwemmen

De accommodatiebijdragen zijn conform overeenkomst bijgesteld op basis van de indexcijfers van het CBS. Met name het energiecomponent is enorm gestegen. Dit heeft een nadelig resultaat van € 53.000 in 2023, € 54.000 in 2024, € 55.000 in 2025 en € 57.000 in 2026 tot gevolg.

DP11 RMC

De RMC begroting is bijgesteld op basis van de huidige contracten en verwachten uren inzet. Dit resulteert in een klein nadeel van € 9.000 in 2023, € 6.000 in 2024, € 2.000 in 2025 en een klein

voordeel van € 2.000 in 2026.

DP11 Volwassenen educatie en mondiale vraagstukken

Volwasseneneducatie

Binnen het budget volwasseneneducatie heeft bijstelling plaatsgevonden op basis van de daadwerkelijk te ontvangen middelen vanuit de Rijksoverheid. De doorgevoerde prijsindex kan hierdoor naar beneden bijgeteld worden wat een positief resultaat tot gevolg heeft van: € 1.000 in 2023, € 1.000 in 2024 en € 2.000 voor de jaren 2025 en 2026.

Mondiale vraagstukken

Binnen het budget mondiale vraagstukken zien we jaarlijks een lichte overschrijding van de verstrekte subsidie, waardoor het budget nu structureel naar boven is bijgesteld. Dit geeft meerjarig een nadelig resultaat van € 1.000.

DP11 Huisvesting primair onderwijs

De huur/lease tarieven hebben een andere prijsontwikkeling doorgemaakt dan waarvan eerder werd uitgegaan. Dit betekent dat er een lager bedrag opgenomen is in de begroting. Dit geeft een positief resultaat van € 13.000 in 2023, € 32.000 in 2024, € 5.000 in 2025 en € 5.000 in 2026.

DP11 Huisvesting bijzonder voortgezet onderwijs

De decentralisatieuitkering is bijgesteld op basis van het te verwachte leerlingenaantal, uitkeringsfactor en basisbedrag. Dit heeft een nadeel tot gevolg van € 29.000 in 2023, € 22.000 in 2024, € 19.000 in 2025 en € 20.000 in 2026.

Het totale huisvesting bijzonder voorgezet onderwijsbudget is overigens onderdeel van het Recentralisatie Raayland besluit en zal daarom ook volledig herbested worden.

DP11 Leerlingenvervoer

Vervoer van leerlingen

Er heeft een aanbesteding plaatsgevonden waardoor er vanaf schooljaar 2022-2023 een nieuwe vervoerder is. De basistarieven van deze vervoerder liggen iets hoger dan bij de vorige vervoerder. Daarnaast is er rekening gehouden met een hogere NEA index dan de afgelopen jaren in verband met de hoge brandstofkosten. Ook is rekening gehouden met een hogere totale eigen bijdragen, aangezien de korting bij meerdere kinderen binnen één gezin is afgeschaft.

In zijn totaliteit heeft dit een nadeel tot gevolg van € 11.000 in 2023, € 12.000 in 2024, € 12.000 in 2025 en € 13.000 in 2026.

Vervoer van leerlingen naar gymzalen

Vanaf schooljaar 2022-2023 moet de leerlingen van één basisschool naar een verder gelegen sportaccommodatie worden vervoerd. Doordat deze sportaccommodatie kleiner is, is er 1 gymmoment meer en zijn er 2 extra bussen nodig. Daarnaast is rekening gehouden met een hogere NEA index dan de afgelopen jaren in verband met de hoge brandstofkosten. Dit heeft meerjarig een nadelig resultaat tot gevolg van ongeveer € 35.000.

DP11 GOA en peuterspeelzaalwerk

De doorgevoerde index stijging, wat een nadeel vormde voor de meerjarenbegroting, kan bijna volledig binnen de GOA regeling verantwoord worden. Dit heeft een voordeel tot gevolg voor de jaren 2024 tot en met 2026 van respectievelijk: € 9.000, € 20.000 € 31.000 en € 36.000. Per saldo zijn de doorgevoerde wijzigingen dus vrijwel volledig budgettair neutraal geweest.

VANGNET

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Kadernota 2023 Meerjarenperspectief incl MUIP	33.603	34.254	35.229	36.286
Wijzigingen voor begroting 2023	158	163	166	172
Stand voor begroting	33.761	34.417	35.395	36.458
Gemeentefonds meicirculaire	1.415	1.428	1.447	1.465
Autonome ontwikkelingen begroting 2023	72	90	86	139
Indexering begroting 2023	177	426	692	888
Kapitaallasten begroting 2023	-4	-4	-4	-14
Wettelijke taak begroting 2023	-236	-524	-1.636	-1.515
Nieuw beleid begroting 2023				
Totaal voorlopig begroting 2023 - 2026	1.423	1.416	586	963
Collegeprogramma	160	80	80	80
Meerjarenbegroting 2023 - 2026	1.583	1.496	666	1.043

Tekstuele financiële afwijkingen	
<u>Autonome ontwikkelingen</u>	
DP12	Jaarrekening 2021 en begroting 2023 werkvoorzieningschap Noord-Limburg West
	Conform raadsbesluit van 31 mei 2022 heeft uw raad besloten om in te stemmen met de ontwerpbegroting 2023. Onderdeel hiervan betreft de bijdrage in de bestuurs- en exploitatiekosten aan de NLW te verlagen.
DP12	Voorzitter Sociaal Netwerk Overleg / jeugdregisseur
	In het CMT is besloten om de uren van de voorzitter SNO uit te breiden met 16 uur, omdat het huidige aantal uren te weinig is volgens de Wet Verplichte GGZ. Dekking is reeds aanwezig, dit betreft een budgettair neutrale wijziging.
DP12	Capaciteitsraming
	Verdeling capaciteitsraming vanaf 2023 en verder.
DP12	Capaciteitsraming aanvulling
	Inlezen capaciteitsraming verdeling vanaf 2023 en verder.
<u>Collegeprogramma</u>	
DP12	1. Werken aan het terugdringen van wachtlijsten Jeugd en Wmo
	Werken aan het terugdringen van wachtlijsten Jeugd en Wmo.
DP12	1. Verbeteren van data-analyse binnen het sociaal domein
	Verbeteren van data-analyse binnen het sociaal domein.
<u>Gemeentefonds</u>	
DP12	Meicirculaire 2022
	Uitkomsten meicirculaire 2022 vanaf jaarschijf 2023 en verder.
<u>Indexering</u>	
DP12	Indexering tbv begroting 2023
	De wijzigingen indexering zijn gebaseerd op de kadernota 2023.
<u>Kapitaallasten</u>	
DP12	Kapitaallasten Begroting 2023
	Kapitaallasten Begroting 2023.
<u>Wettelijke taak</u>	
DP12	WMO
	Op de maatwerkvoorzieningen bij de WMO was meerjarig rekening gehouden met een groei van 7% in verband met de dubbele vergrijzing. In de praktijk blijkt deze groei tot 2030 er niet te zijn. Wel is er in de nieuwe begroting de ova-index in plaats van de prijsindex toegepast (contractuele afspraken). Dit heeft een positief resultaat tot gevolg van € 8.000 in 2023, € 22.000 in 2024, € 53.000 in 2025 en € 81.000 in 2026.
	Op de oude taken WMO was er meerjarig hoofdzakelijk rekening gehouden met een groei van 10% in verband met de dubbele vergrijzing en ingevoerde abonnementstarief. In de praktijk blijkt dit een groei te zijn die oploopt van 4% in 2023 naar 6% in 2026. Dit heeft een positief resultaat tot gevolg voor de jaren 2023 tot en met 2026 van respectievelijk € 5.000, € 238.000, € 457.000 en € 651.000.
	Voor de nieuwe taken WMO is de hoogte van het benodigd budget opnieuw bepaald op basis van de cliëntaantallen van 2022 en rekening houdend met een meerjarige groei en ova-indexatie. In de begroting was er meerjarig hoofdzakelijk rekening gehouden met een groei van 4% in verband met de dubbele vergrijzing, maar in de praktijk blijkt deze groei minder sterk te zijn en vanaf 2023 pas te stijgen van 4% naar 6% in 2026. Voor de prijscompensatie was er meerjarig ook nog een budget beschikbaar gesteld om prijswijzigingen te kunnen opvangen. Per saldo heeft de herijking van de begroting geleid tot een positief resultaat van € 221.000 in 2023, € 225.000 in 2024, € 232.000 in 2025 en € 208.000 in 2026.
DP12	Jeugd
	Maatwerkvoorzieningen Jeugd

Per 1 januari 2022 zijn de nieuwe contracten voor maatwerkvoorzieningen Jeugd, Wmo en Participatie in werking getreden. De impact van de nieuwe sturing en inkoop zal pas blijken in het eerste of tweede kwartaal 2023 omdat er nu nog sprake is van een overgangssituatie. Dit heeft tot gevolg dat de budgetten voor maatwerkvoorzieningen die nu geraamd worden voor 2023 e.v. een bepaalde mate van onzekerheid kennen. Daarnaast hebben we ook te maken met een stijging van de OVA-index (loon- en prijscompensatie). Als gemeenten zijn we immers verplicht een reële kostprijs te vergoeden. De OVA-index is meerjarig aangepast in de begroting van 1,72% naar 3,72%. Een en ander heeft tot gevolg dat we vanaf 2025 te maken krijgen met een oplopend tekort binnen het domein jeugd van € 26.000 voor het jaar 2025 en € 285.000 voor het jaar 2026. De jaren 2023 en 2024 tonen nog een positief resultaat van respectievelijk € 453.000 en € 219.000. We monitoren de ontwikkelingen nauwlettend en zullen de budgetten waar nodig bijsturen. Als laatste zijn ook de afspraken tussen het rijk en de VNG om te komen tot een Hervormingsagenda Jeugd van belang. Naar verwachting wordt de agenda in november 2022 opgeleverd. De (financiële) impact van de agenda is op dit moment nog onbekend.

(boven)regionale zorg Jeugd

De OVA-index is meerjarig aangepast in de begroting van 1,72% naar 3,72%. Voor de jaren 2023 tot en met 2026 heeft dit een nadeel tot gevolg van respectievelijk: € 35.000, € 71.000, € 110.000 en € 150.000.

DP12 Inlossen taakstelling Jeugd en WMO

De openstaande taakstelling van het sociaal domein van € 243.000 2023, € 141.000 2024 en € 5.000 2026 is opgelost. Dit negatieve resultaat zal opgevangen worden door het positieve resultaten dat volgde uit de begrotingsanalyse van sociaal domein breed.

DP12 Participatie

BUIG budget

Dit budget is bijgesteld op basis van het nader voorlopig budget wat door het Rijk bekend is gemaakt. Verder is het budget voor loonkostensubsidie opnieuw naar boven bijgesteld vanwege een stijging van het aantal en de hoogte van de loonkostensubsidie door stijging van het wettelijk minimumloon. De herijking van de begroting kon voor het jaar 2023 budgettair neutraal worden verwerkt. De jaren 2024 tot en met 2026 tonen een positief resultaat van respectievelijk € 14.000, € 29.000 en € 36.000. Tot slot bleek het budget voor het abonnement Lias BUIG niet toereikend te zijn. Dit heeft meerjarig een nadelig resultaat tot gevolg van € 1.000.

Re-integratie

Binnen het re-integratiebudget heeft een herinrichting plaatsgevonden als gevolg van Sturing & Inkoop en het apart monitoren van beschermt werk. De beschikbare middelen zetten we doelmatig in waar mogelijk en het budget van beschermt werk hebben we gelijkgesteld aan de verdeling vanuit het Rijk. Het restant van de middelen is vrijgefallen. Dit levert een positief resultaat op van € 159.000 in 2023, € 142.000 in 2024, € 126.000 in 2025 en € 108.000 in 2026.

Bijzondere bijstand

Het budget van de bijzondere bijstand is naar boven bijgesteld, in verband met stijging van bewindvoerkosten en ontwikkelingen op het gebied van bestaanszekerheid (inflatie, energiekosten). Dit heeft meerjarig een nadelig resultaat tot gevolg van € 15.000.

Wet inburgering

Binnen het budget voor de Wet Inburgering heeft eveneens een herinrichting plaatsgevonden als gevolg van de komst van de Nieuwe Wet Inburgering per 1 januari 2022. Dit heeft budgettair geen gevolgen.

DP12 Beschermd wonen

Het budget beschermd wonen is budgettair neutraal herverdeeld zodat het beter aansluit op de te verwachte kosten. De verschuivingen binnen programma 1 zorgt voor een nadeel op deelprogramma 1.2 en een voordeel op deelprogramma 1.1 van € 300.000 in 2023, € 305.000 in 2024, € 310.000 in 2025 en € 314.000 in 2026.

DP12 Voorschot segment 1 opgave MGR

De MGR heeft het nieuwe voorschot voor segment 1 voor de jeugdzorg doorgegeven. De begroting is hierop bijgesteld. De resultaten hiervan zijn onderdeel van de onderbouwing van het resultaat op de jeugdbudgetten en zijn nader toegelicht onder het kopje Jeugd.

DP12 Jeugd

Tussen het rijk, IPO en VNG is afgesproken dat gemeenten in hun (meerjaren)begroting 2023 - 2026 voor de jaarschijven 2024 t/m 2026 rekening mogen houden met de volledige bijdragen uit de Hervormingsagenda Jeugd. In de (meerjaren)begroting 2022 - 2025 was dat nog 75%. Omdat de besluitvorming over de invulling van de Hervormingsagenda voor het Jeugdstelsel nog niet is afgerond mogen gemeenten in hun meerjarenbegroting alvast rekening houden met de extra

structurele middelen (25%). Daarnaast is een verwerkingsmethodiek afgesproken voor de extra korting op de jeugdzorg ten bedrage van € 500 miljoen vanuit het coalitieakkoord van het rijk. Het is nog onduidelijk hoe de extra korting van € 500 miljoen in de toekomst wordt ingevuld. In een eerder stadium is afgesproken dat deze extra korting € 500 miljoen voor rekening en risico van het rijk komt. Door Venray worden de gemaakte afspraken gevolgd en verwerkt in de (meerjaren)begroting 2023 - 2026 voor de jaarschijven 2024 - 2026. De aanpassingen van de ramingen in de jaarschijven 2024 - 2026 vormen, met uitzondering van de gemaakte afspraken over de rijksverantwoordelijkheid van de extra korting van € 500 miljoen, geen budgettaire garantie. Voor de begroting 2023 heeft dit per saldo de volgende voordelen. 2024 € 681.000, 2025 € 674.000 en 2026 € 468.000.

Programma 2 Wonen
WONINGBOUW

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Kadernota 2023 Meerjarenperspectief incl MUIP	1.480	1.387	1.460	1.495
Wijzigingen voor begroting 2023				
Stand voor begroting	1.480	1.387	1.460	1.495
Gemeentefonds meicirculaire				
Autonome ontwikkelingen begroting 2023	192	204	213	218
Indexering begroting 2023	23	57	94	133
Kapitaallasten begroting 2023	-7	-7	-7	-7
Wettelijke taak begroting 2023				
Nieuw beleid begroting 2023				
Totaal voorlopig begroting 2023 - 2026	208	254	299	343
Collegeprogramma	222	302	352	302
Meerjarenbegroting 2023 - 2026	430	556	651	645
Tekstuele financiële afwijkingen				
<u>Autonome ontwikkelingen</u>				
DP21 Capaciteitsraming Verdeling capaciteitsraming vanaf 2023 en verder.				
DP21 Wijziging bijdragen derden anterieure overeenkomsten. Aan de hand van nieuwe loonverdeling en herberekening overheadtarief vindt bijstelling plaats.				
<u>Collegeprogramma</u>				
DP21 2. Uitvoering van het Omgevingsplan wonen Uitvoering van het Omgevingsplan wonen.				
DP21 2. Uitvoering geven aan integraal beleid internationale werknemers Uitvoering geven aan integraal beleid internationale werknemers.				
DP21 2. Opstellen van een handelingskader met betrekking tot mestverwerking in Venray. Opstellen van een handelingskader met betrekking tot mestverwerking in Venray.				
DP21 2. Opstellen van integraal beleid voor internationale werknemers. Opstellen van integraal beleid voor internationale werknemers, inclusief inbedding in de organisatie (waaronder inschrijving).				
<u>Indexering</u>				
DP21 Indexering tbv begroting 2023 De wijzigingen indexering zijn gebaseerd op de kadernota 2023.				
<u>Kapitaallasten</u>				
DP21 Kapitaallasten Begroting 2023 Kapitaallasten Begroting 2023.				

WOONOMGEVING

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Kadernota 2023 Meerjarenperspectief incl MUIP	3.889	3.972	4.078	4.183
Wijzigingen voor begroting 2023				
Stand voor begroting	3.889	3.972	4.078	4.183
Gemeentefonds meicirculaire				
Autonome ontwikkelingen begroting 2023	-40	-45	-39	-37
Indexering begroting 2023	49	121	194	251

Kapitaallasten begroting 2023	-3	-3	-3	-3
Wettelijke taak begroting 2023				
Nieuw beleid begroting 2023				
Totaal voorlopig begroting 2023 - 2026	6	73	152	211
Collegeprogramma	400	650	750	600
Meerjarenbegroting 2023 - 2026	406	723	902	811
Tekstuele financiële afwijkingen				
<u>Autonome ontwikkelingen</u>				
DP22 Capaciteitsraming Verdeling capaciteitsraming vanaf 2023 en verder.				
DP22 Budgettair neutraal afval begroting 2023 Betreft mutaties op de budgetten van afval inclusief het budgettair neutraal maken van het gesloten systeem van afval. Het effect op het begrotingsresultaat wordt veroorzaakt door de mutaties van de bedragen voor BTW en overhead die toegerekend worden aan afval.				
DP22 Kosten instandhouding accommodaties Het leegstandsbeheer van enkele panden duurt langer dan eerder verwacht. Als gevolg hiervan ook extra kosten. Dit heeft een nadelig resultaat tot gevolg van € 39.000 voor het jaar 2023.				
DP22 Wachtdienst Voor het oplossen van onveilige situaties, het opruimen van vervuiling van de openbare ruimte of andere dringende zaken wordt de gemeentelijke wachtdienst ingezet. Het grootste deel van de uitvoerende werkzaamheden met betrekking tot de wachtdienst is ondergebracht bij Dolmans Monsdal Limburg Noord. Enkele specialistische werkzaamheden, zoals het verwijderen van oliesporen, opruimen van grote illegale dumpingen en machinaal vegen, worden niet ondervangen door het reguliere wachtdienstcontract. Daarvoor worden separate opdrachten naar gespecialiseerde bedrijven uitgezet. De laatste jaren is een stijgende trend zichtbaar met betrekking tot deze kosten waardoor het huidige budget niet meer toereikend is				
DP22 Bijstelling opbrengst huur. De huurprijs is bevroren vanaf 2022 meerjarig.				
<u>Collegeprogramma</u>				
DP22 2. Verankeren van toezicht en handhaving in beleidsvorming. Verankeren van toezicht en handhaving in beleidsvorming.				
DP22 2. Screenen van bestaand beleid Vergunningverlening, toezicht en handhaving Screenen van bestaand beleid Vergunningverlening, toezicht en handhaving				
DP22 2. Het ontwikkelen van beleid op niet benutte vergunningen (zowel bouwen, als milieu). Het ontwikkelen van beleid op niet benutte vergunningen (zowel bouwen, als milieu).				
DP22 2. Onderzoek naar versterking van de grondpositie van de gemeente in het buitengebied. Onderzoek naar versterking van de grondpositie van de gemeente in het buitengebied.				
DP22 3. Zorgen voor een aantrekkelijk en gezond centrum met meer groen. Zorgen voor een aantrekkelijk en gezond centrum met meer groen.				
<u>Indexering</u>				
DP22 Indexering tbv begroting 2023 De wijzigingen indexering zijn gebaseerd op de kadernota 2023.				
<u>Kapitaallasten</u>				
DP22 Kapitaallasten Begroting 2023 Kapitaallasten Begroting 2023.				

VEILIGHEID EN HANDHAVING

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Kadernota 2023 Meerjarenperspectief incl MUIP	4.475	4.511	4.546	4.580
Wijzigingen voor begroting 2023	61	64	67	70
Stand voor begroting	4.537	4.576	4.613	4.650
Gemeentefonds meicirculaire				
Autonome ontwikkelingen begroting 2023	-226	-229	-232	-230
Indexering begroting 2023	38	87	138	169
Kapitaallasten begroting 2023	-18	-18	-18	-18
Wettelijke taak begroting 2023	-22	-47	-72	-85
Nieuw beleid begroting 2023				
Totaal voorlopig begroting 2023 - 2026	-229	-207	-185	-164
Collegeprogramma				
Meerjarenbegroting 2023 - 2026	-229	-207	-185	-164
Tekstuele financiële afwijkingen				
<u>Autonome ontwikkelingen</u>				
DP23 Voorzitter Sociaal Netwerk Overleg / jeugdregisseur				
In het CMT is besloten om de uren van de voorzitter SNO uit te breiden met 16 uur, omdat het huidige aantal uren te weinig is volgens de Wet Verplichte GGZ. Dekking is reeds aanwezig, dit betreft een budgettair neutrale wijziging.				
DP23 Extra budget kermis Venray				
In januari 2022 is gestart met het organiseren van de jaarlijkse kermis in Venray. Na twee jaar corona gaan we er vanuit dat de kermis zoals gebruikelijk in het centrum van Venray plaats kan vinden. Onze organisatie richt zich dan ook daarop. Het is echter nu al duidelijk dat het budget voor de centrum kermis onvoldoende zal zijn om de kosten te dekken. Het uitbesteed werk valt duurder uit dan begroot. - De kermismeester heeft een takenuitbreiding gekregen waardoor er meer inzet gevraagd wordt. Meer inzet betekent ook hogere kosten. - De kosten met betrekking tot inzet beveiliging (uitbesteed werk) vallen hoger uit dan begroot. Sinds 2020 is er minder politiecapaciteit beschikbaar. Dit wordt opgevangen door de inzet van beveiliging. Dit probleem speelt bij alle organisaties van evenementen en dus ook bij de organisatie van de kermis. Hierdoor vallen de kosten voor beveiliging hoger uit dan voorgaande jaren. Op basis van de huidige kennis is een structurele verhoging nodig van € 15.000.				
DP23 Aanpak mensenhandel Noord- en Midden Limburg				
In het college van 5 april 2022 heeft het college besloten zich in te zetten tegen mensenhandel. Hiervoor is een notitie aanpak mensenhandel Noord-Limburg met de titel 'Naar een regio zonder uitbuiting' opgesteld.				
DP23 Zorg- en Veiligheidshuis Noord-Limburg				
In de collegevergadering van 5 april 2022 heeft het college besloten om in te stemmen met het Jaarplan 2022 en de Begroting 2022 van het Zorg- en Veiligheidshuis. Dit plan bevat het samenwerken op de schaal van Noord-Limburg binnen een Zorg- en Veiligheidshuis, waarbij we streven naar een afname van overlast en criminaliteit, een afname van individuele problematiek en het verhogen van persoonlijk welzijn, efficiëntere zorgconsumptie alsook een meer sluitende keten straf en zorg.				
DP23 Overheveling budget Zorg en Veiligheid conform collegeprogramma.				
Er zijn inwoners die te maken hebben met een opeenstapeling van persoonlijke problemen. Deze inwoners lopen meer risico slachtoffer te worden van misbruik en/of criminaliteit en veroorzaken anderzijds zelf relatief vaker overlast en problemen. Daderschap en slachtofferschap kunnen door elkaar heen lopen. Door de domeinen zorg en veiligheid beter met elkaar te verbinden, zetten we onze inwoners centraal. We willen de woon- en leefsituatie van inwoners verbeteren, overlast voor de omgeving voorkomen c.q. terugdringen, recidive verminderen en toekomstperspectief bieden.				
DP23 Capaciteitsraming				
Verdeling capaciteitsraming vanaf 2023 en verder.				

DP23 Bodycams en portofoons BOA's
Naar aanleiding van een pilot in 2022 is besloten om de BOA's uit te rusten met bodycams. De structurele kosten daarvoor bedragen circa € 6.000 per jaar. Daarnaast zijn de boas uitgerust met portofoons, waarvoor tot nu toe het budget ontbrak. Dit wordt met deze wijziging meegenomen.
<u>Indexering</u>
DP23 Indexering tbv begroting 2023
De wijzigingen indexering zijn gebaseerd op de kadernota 2023.
<u>Kapitaallasten</u>
DP23 Kapitaallasten Begroting 2023
Kapitaallasten Begroting 2023.
<u>Wettelijke taak</u>
DP23 Index VRLN
De begroting is aangepast op de afgegeven cijfers van de VRLN. De index was al in de kadernota meegenomen. Dit heeft een positief resultaat tot gevolg van € 22.000 in 2023, € 47.000 in 2024, € 72.000 in 2025 en € 85.000 in 2026.

NATUUR LANDSCHAP PLATTELANDSONTWIKKELING

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Kadernota 2023 Meerjarenperspectief incl MUIP	567	558	294	301
Wijzigingen voor begroting 2023				
Stand voor begroting	567	558	294	301
Gemeentefonds meicirculaire				
Autonome ontwikkelingen begroting 2023	48	46	47	50
Indexering begroting 2023	10	19	12	15
Kapitaallasten begroting 2023				
Wettelijke taak begroting 2023				
Nieuw beleid begroting 2023				
Totaal voorlopig begroting 2023 - 2026	58	64	58	65
Collegeprogramma	100	150	385	380
Meerjarenbegroting 2023 - 2026	158	214	443	445

Tekstuele financiële afwijkingen

Autonome ontwikkelingen

DP24 Budgettair neutraal bossen 2023

Budgettair neutraal maken bossen conform raadbesluit "Evaluatie beheernota gemeentebossen"

DP24 Aanpassing stelpost landelijk gebied

Onderdeel van het totaal van de salarissen. De dekking van de procesbegeleiding van het project transitie landelijk gebied staat deels gereserveerd op een stelpost, het overige benodigde deel is opgenomen in de MUIP aanvraag bij de Kadernota. In het BCP (Basis CapaciteitsPlan) wordt de formatie nu volledig opgenomen, waardoor de stelpost kan komen te vervallen. Samen met de middelen uit de MUIP is dat dus per saldo neutraal.

DP24 Capaciteitsraming

Verdeling capaciteitsraming vanaf 2023 en verder.

Collegeprogramma

DP24 2. Benodigde capaciteit om invulling en uitvoering te geven aan het Omgevingsprogramma Landelijk Gebied

Benodigde capaciteit om invulling en uitvoering geven aan het Omgevingsprogramma Landelijk Gebied. Project uitvoering opkoopregeling (intrekken vergunningen, herbestemmen, sloopmeldingen, eindcontroles). Opgenomen bedrag is aanvullend op verwachte compensatie

vanuit het Rijk.

DP24 2. Meten luchtkwaliteit en geluid.

Meten luchtkwaliteit en geluid.

DP24 2. Monitoren en handhaven van normen voor geur, fijn stof of geluid.

Monitoren en handhaven van normen voor geur, fijn stof of geluid.

Indexering

DP24 Indexering tbv begroting 2023

De wijzigingen indexering zijn gebaseerd op de kadernota 2023.

DUURZAAMHEID

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Kadernota 2023 Meerjarenperspectief incl MUIP	695	711	727	743
Wijzigingen voor begroting 2023				
Stand voor begroting	695	711	727	743
Gemeentefonds meicirculaire				
Autonome ontwikkelingen begroting 2023	5	5	6	7
Indexering begroting 2023	8	17	29	38
Kapitaallasten begroting 2023				
Wettelijke taak begroting 2023				
Nieuw beleid begroting 2023				
Totaal voorlopig begroting 2023 - 2026	12	23	35	45
Collegeprogramma	165	300	340	95
Meerjarenbegroting 2023 - 2026	177	323	375	140

Tekstuele financiële afwijkingen

Autonome ontwikkelingen

DP25 Capaciteitsraming

Verdeling capaciteitsraming vanaf 2023 en verder.

Collegeprogramma

DP25 2. Meer ruimte maken voor groen, beweging en ontmoeting in de woonomgeving

Meer ruimte maken voor groen, beweging en ontmoeting in de woonomgeving.

DP25 2. Nieuwe projecten Uitvoeringsprogramma Circulaire economie oppakken.

Nieuwe projecten Uitvoeringsprogramma Circulaire economie oppakken.

DP25 2. Komen tot maatregelen die ook 'niet Natura 2000-gebieden' beter moeten beschermen.

We komen tot maatregelen die ook 'niet Natura 2000-gebieden' beter moeten beschermen.

DP25 2. Vergroenen van schoolpleinen.

Vergroenen van schoolpleinen.

Indexering

DP25 Indexering tbv begroting 2023

De wijzigingen indexering zijn gebaseerd op de kadernota 2023.

Programma 3 Werken
ECONOMISCHE ONTWIKKELING

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Kadernota 2023 Meerjarenperspectief incl MUIP	1.590	1.503	1.527	1.548
Wijzigingen voor begroting 2023	-9	-2	-9	-9
Stand voor begroting	1.581	1.501	1.518	1.539
Gemeentefonds meicirculaire				
Autonome ontwikkelingen begroting 2023	1	-12	-6	-1
Indexering begroting 2023	13	31	50	66
Kapitaallasten begroting 2023	-4	-4	-4	-3
Wettelijke taak begroting 2023				
Nieuw beleid begroting 2023				
Totaal voorlopig begroting 2023 - 2026	10	15	41	62
Collegeprogramma	280	240	230	230
Meerjarenbegroting 2023 - 2026	290	255	271	292
Tekstuele financiële afwijkingen				
<u>Autonome ontwikkelingen</u>				
DP31 Verbljfsbelasting 2023				
Tijdens de raadsvergadering op 9 november 2021 is door de raad de motie 0674 aangenomen tot het invoeren van een digitaal nachtregister per 1 januari 2023. De kosten van het digitaal nachtregister en de toename van de jaarlijks te controleren locaties hebben een verhoging van het budget als gevolg. Daarnaast aanpassing van de opbrengsten verblijfsbelasting op basis van het daadwerkelijk gerealiseerd aantal overnachtingen 2021.				
DP31 Capaciteitsraming				
Verdeling capaciteitsraming vanaf 2023 en verder.				
DP31 Onderhoud abri's				
De raad heeft middels een motie opgeroepen om meer abri's te plaatsen in de gemeente. Voor het plaatsen van de abri's zijn financiële middelen beschikbaar, maar na plaatsing moeten de abri's onderhouden worden. Hiervoor wordt het bestaande budget opgehoogd.				
<u>Collegeprogramma</u>				
DP31 4. Positie Venray regionale en bovenregionale samenwerking				
Blijvend inzetten op het behouden en waar nodig versterken van de positie van de gemeente Venray binnen de regionale en bovenregionale samenwerkingsverbanden.				
DP31 3. Stimuleren van ondernemerschap.				
Stimuleren van ondernemerschap.				
DP31 3. Versterken van de regionale en lokale promotiestructuur				
Om ons recreatief aanbod beter onder de aandacht te brengen van inwoners en toeristen versterken we de regionale en lokale promotiestructuur.				
DP31 3. Aansluiten bij regionale samenwerkingsverbanden op het gebied van toerisme.				
Aansluiten bij regionale samenwerkingsverbanden op het gebied van toerisme.				
DP31 3. Voeren van regie op de centrumontwikkeling.				
Voeren van regie op de centrumontwikkeling.				
DP31 3. Onderzoek versterken economisch belang				
Onderzoek naar het versterken van het economisch belang en het benutten van kansen van de (geestelijke) gezondheidszorg in en voor Venray.				
DP31 2. Intensiveren en structureren overleg				
Intensiveren en structureren overleg met betrekking tot prestatieafspraken Wonen Limburg en huurdersbelangenvereniging.				

<u>Indexering</u>
DP31 Indexering tbv begroting 2023 De wijzigingen indexering zijn gebaseerd op de kadernota 2023.
<u>Kapitaallasten</u>
DP31 Kapitaallasten Begroting 2023 Kapitaallasten Begroting 2023.

MOBILITEIT EN INFRASTRUCTUUR

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Kadernota 2023 Meerjarenperspectief incl MUIP	6.700	7.639	8.875	9.125
Wijzigingen voor begroting 2023	83	57	62	49
Stand voor begroting	6.784	7.696	8.937	9.174
Gemeentefonds meircirculaire				
Autonome ontwikkelingen begroting 2023	-28	-13	-17	-16
Indexering begroting 2023	45	108	174	220
Kapitaallasten begroting 2023	9	18	-44	73
Wettelijke taak begroting 2023				
Nieuw beleid begroting 2023				
Totaal voorlopig begroting 2023 - 2026	25	113	113	277
Collegeprogramma	160	164	164	39
Meerjarenbegroting 2023 - 2026	185	277	277	316

Tekstuele financiële afwijkingen

<u>Autonome ontwikkelingen</u>
DP32 Verkeersmonitoring fiets Binnen het verkeersbeleid is er veel aandacht voor de fiets. Om het beleid op het gebied van fiets te kunnen monitoren en eventueel bijstellen is het noodzakelijk om structureel en incidenteel fietstellingen uit te voeren net zoals we dat al voor het gemotoriseerd verkeer doen. Bovendien zijn fietstellingen ook noodzakelijk om het regionale verkeersmodel verder te verbeteren, waarmee we in de toekomst bijvoorbeeld kunnen gaan voorspellen hoeveel fietsers gebruik gaan maken van een bepaalde route als we een nieuw fietspad aanleggen.
DP32 Capaciteitsraming Verdeling capaciteitsraming vanaf 2023 en verder.
DP32 Aanpassing onderhoudsvoorziening wegen Aanpassing van het jaar 2026 op basis van het Monitoring 2020-Wegenbeleidsplan onderhoud wegen 2017-2020 (€ 7.136 nadeel in 2026).
DP32 Budgettair neutraal riolering 2023 Betreft mutaties ten behoeve van het budgettair neutraal maken van het gesloten systeem van riolering. Het effect op het begrotingsresultaat wordt veroorzaakt door de mutaties van de bedragen voor BTW en overhead die toegerekend worden aan riolering.
DP32 Parkeergarage gouden leeuw Het budget voor de parkeergarage is bijgesteld op basis van de huidige kosten en doorgerekende prijsindex. Dit heeft een voordeel tot gevolg van € 22.000 in 2023, € 23.000 in 2024 en € 24.000 in 2025 en 2026.
<u>Collegeprogramma</u>
DP32 2. Voorzetting en stimuleren van burgerinitiatieven met betrekking tot zwerfafval Voorzetting en stimuleren van burgerinitiatieven met betrekking tot zwerfafval.
DP32 3. Fysieke aanpassingen schoolomgevingen Fysieke aanpassingen van schoolomgevingen. Betreft een investering van € 50.000 met een

afschrijftermijn van 15 jaar en 1,5% rente.

DP32 2. Invulling geven aan de gevraagde regierol voor onze eigen inwoners en ondernemers en de regio vertegenwoordigen. Ten behoeve van contraexpertise worden onderzoeken uitgevoerd

Invulling geven aan de gevraagde regierol voor onze eigen inwoners en ondernemers en de regio vertegenwoordigen. Ten behoeve van contraexpertise worden onderzoeken uitgevoerd.

Indexering

DP32 Indexering tbv begroting 2023

De wijzigingen indexering zijn gebaseerd op de kadernota 2023.

Kapitaallasten

DP32 Kapitaallasten Begroting 2023

Kapitaallasten Begroting 2023.

Programma 4 Besturen

BESTUUR

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Kadernota 2023 Meerjarenperspectief incl MUIP	3.545	3.586	3.602	3.660
Wijzigingen voor begroting 2023	0	0	0	0
Stand voor begroting	3.545	3.586	3.602	3.660
Gemeentefonds meicirculaire				
Autonome ontwikkelingen begroting 2023	-32	-33	-39	-43
Indexering begroting 2023	41	79	128	172
Kapitaallasten begroting 2023	0	0	0	0
Wettelijke taak begroting 2023				
Nieuw beleid begroting 2023				
Totaal voorlopig begroting 2023 - 2026	10	46	89	129
Collegeprogramma	125	125	0	0
Meerjarenbegroting 2023 - 2026	135	171	89	129

Tekstuele financiële afwijkingen

Autonome ontwikkelingen

DP41 Projectplan gebiedsagenda

Budget ten behoeve van projectplan gebiedsagenda. De gebiedsagenda is een gezamenlijke uitvoeringsagenda op basis van een met elkaar gedeelde analyse van een wijk of dorp met als onderligger feiten (data), meningen van inwoners en partners en activiteiten/initiatieven die spelen in een bepaald gebied. In de eerste plaats bepalen bewoners welke thema's worden opgenomen in de gebiedsagenda, per thema wordt gekeken wie aan zet is. De analyse van de wijk of het dorp kan eveneens gebruikt worden door de medewerkers van de gemeente Venray en andere partners als informatiebron bij de uitvoering van hun (toekomstige) werkzaamheden. Kortom, het gaat om het verkrijgen, behouden en prioriteren van inzicht en overzicht van alle activiteiten in een wijk of dorp.

DP41 Ophoging budget bestuurlijke samenwerking.

De reden van de ophoging is, dat er m.i.v. 2021 aan de deelnemende gemeenten een structurele bijdrage wordt gevraagd voor de exploitatie van het Grens-Info-Punt (GIP).

DP41 Personele dekking uit Omgevingswet

Vanuit het implementatiebudget Omgevingswet wordt o.a. inzet van personeel betaald, meestal in de vorm van vergoeding voor inhuur. Met de teams RO en VTH zijn afspraken gemaakt die met deze wijziging verwerkt worden in de begroting. Voor de begroting 2023 betreft dit de dekking van 0,78 fte jurist RO vanaf januari 2022 (verwerking 2022 in de 2e berap 2022). Het betreft omzetting van budget voor uitbesteding naar budget voor personeel en is voor de begroting per saldo neutraal. In de loop van de komende jaren, als het implementatiebudget is uitgeput, wordt voor de Omgevingswet bekeken welke structurele behoefte er zal ontstaan op het gebied van

personeel en welke dekking daartegenover staat. Een deel van het implementatiebudget wordt gedekt uit de bestemmingsreserve overheveling restant exploitatiebudgetten. De begrote onttrekking blijft staan op de kostenplaats implementatie omgevingswet.

DP41 Capaciteitsraming

Verdeling capaciteitsraming vanaf 2023 en verder.

DP41 Mutaties personeelsbegroting 2023

Aanpassing secundaire personeelskosten.

Collegeprogramma

DP41 4. Implementatie fase 1 visie doorontwikkeling op dienstverlening.

Implementatie fase 1 visie doorontwikkeling op dienstverlening.

DP41 4. Duiden en inrichten van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer.

Duiden en inrichten van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer.

Indexering

DP41 Indexering tbv begroting 2023

De wijzigingen indexering zijn gebaseerd op de kadernota 2023.

Kapitaallasten

DP41 Kapitaallasten Begroting 2023

Kapitaallasten Begroting 2023.

DIENSTVERLENING EN BEDRIJFSVOERING

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Kadernota 2023 Meerjarenperspectief incl MUIP	19.673	19.016	19.371	19.708
Wijzigingen voor begroting 2023	-104	-137	-135	-136
Stand voor begroting	19.569	18.879	19.236	19.572
Gemeentefonds meicirculaire				
Autonome ontwikkelingen begroting 2023	456	896	1.143	1.255
Indexering begroting 2023	199	500	799	1.069
Kapitaallasten begroting 2023	95	33	133	66
Wettelijke taak begroting 2023	-7	-6	-11	-16
Nieuw beleid begroting 2023	-73	-76	-78	-82
Totaal voorlopig begroting 2023 - 2026	670	1.348	1.986	2.292
Collegeprogramma	153	127	127	112
Meerjarenbegroting 2023 - 2026	823	1.475	2.113	2.404

Tekstuele financiële afwijkingen

Autonome ontwikkelingen

DP42 Aanvulling update en doorontwikkeling vastgoedapplicatie

Bij het opstellen van de wijziging in de Kadernota is per abuis een deel van de investering niet meegenomen. Dit resulteert in een verhoging van de investering met € 18.720 en hogere kapitaallasten vanaf 2025.

DP42 Vervolg live chat

Contact tussen de overheid en inwoners vindt steeds vaker digitaal plaats. In de visie op dienstverlening "Venray voorkomt vragen" is opgenomen dat we de online dienstverlening verder ontwikkelen.

In het collegeprogramma 2018-2022 is de implementatie van de visie op dienstverlening als speerpunt opgenomen. Een onderdeel hiervan betreft het verder ontwikkelen van de online dienstverlening.

Uit de pilotevaluatie blijkt dat de gemeente Venray met live chat structureel kan inspelen op de veranderende manier waarop inwoners communiceren. Het college heeft daarom besloten om

live-chat per 1 november 2022 structureel aan te bieden als online dienstverleningskanaal voor inwoners. De structurele kosten betreffen ICT-kosten (dashboard live chat ad € 2.805 per jaar) en personele kosten (0,75 fte ad € 51.775 per jaar).

DP42 Bijstelling abonnementskosten

Nu hybride werken de norm is, is de behoefte van medewerkers om digitaal het lokale nieuws te lezen, groot. Een papieren krant op kantoor voldoet niet meer. In tegenstelling tot kranten die iedereen kan lezen, zijn digitale abonnementen persoonsgebonden. Dat betekent dat we voor iedere medewerker die het nieuws online wil lezen, een digitaal basisabonnement moeten afsluiten. Hierdoor stijgen de abonnementskosten van Peel en Maas en Dagblad de Limburger.

DP42 Goedwerkgeverschapverzekering

Goedwerkgeverschapverzekering dekt ongevallen in en buiten werktijd en ongevallen als gevolg van politiek molest.

DP42 Mutaties personeelsbegroting 2023

Aanpassing secundaire personeelskosten.

DP42 Voorzitter Sociaal Netwerk Overleg / jeugdregisseur

In het CMT is besloten om de uren van de voorzitter SNO uit te breiden met 16 uur, omdat het huidige aantal uren te weinig is volgens de Wet Verplichte GGZ. Dekking is reeds aanwezig, dit betreft een budgettair neutrale wijziging.

DP42 Uitbreiding back-up systemen.

Bijstelling budget i.v.m. uitbreiding van back-up systemen in het geval gemeente Venray gehackt wordt.

DP42 Grondbedrijf begroting 2023

De wijziging betreft de bijstelling van de budgetten van het grondbedrijf op basis van de laatste ontwikkelingen. Tevens verwerkt het resultaat van de verlaging van het omslagrentepercentage van 1.6% naar 1.5% voor de verwervingen toekomstige plannen.

DP42 Herindeling budgetten I&A.

Herindeling budgetten I&A op basis van nieuwe structuur.

DP42 Rente

De rentekosten nemen toe door de gestegen rente op langlopende leningen die benodigd zijn ter financiering van de geplande investeringen.

DP42 Capaciteitsraming

Verdeling capaciteitsraming vanaf 2023 en verder.

DP42 Herberekening overhead c.q. jaarwedde naar grondbedrijf incl. sluitrekening.

Overhead c.q. jaarwedde naar grondbedrijf 2023 e.v. jaren inclusief aanpassing sluitrekening grondbedrijf.

DP42 Terugdraaien taakstelling inverdienopgave formatie kadernota 2022

Terugdraaien van taakstelling inverdienopgave formatie opgenomen vanuit de kadernota 2022. Dit betreft een nadeel van € 250.000 in 2023, € 500.000 in 2024, € 750.000 in 2025 en € 750.000 in 2026 en verder.

Collegeprogramma

DP42 4. De visie op communicatie uitvoeren en inbedden.

De visie op communicatie uitvoeren en inbedden.

DP42 4. Herijken van de nota Risicobeleid en hierbij risicobewustzijn meenemen als belangrijk aandachtspunt.

Herijken van de nota Risicobeleid en hierbij risicobewustzijn meenemen als belangrijk aandachtspunt.

DP42 4. Actualiseren van de (financiële) beleidsnota's.

Actualiseren van de (financiële) beleidsnota's.

Indexering

DP42 Indexering tbv begroting 2023

De wijzigingen indexering zijn gebaseerd op de kadernota 2023.

<u>Kapitaallasten</u>
DP42 Kapitaallasten Begroting 2023 Kapitaallasten Begroting 2023.
<u>Nieuw beleid</u>
DP42 Vernieuwde regeling Individueel Keuze Budget (IKB) en reiskostenvergoeding woon-werkverkeer per 1-1-2023 Jaarlijkse overschrijding van de vrijgestelde ruimte van de werkkostenregeling heeft ertoe geleid te onderzoeken waar mogelijk de IKB-regeling aan te passen met doelen die passen bij de visie 'op werken in de toekomst'. Daarnaast is de insteek om de overschrijding van de vrijgestelde ruimte te minimaliseren waarbij het geld dat anders als eindheffing naar de belasting gaat ingezet kan worden voor een reiskostenvergoeding woon-werkverkeer voor alle medewerkers en onze positie op de arbeidsmarkt hierdoor te verbeteren. Het betreft een nadeel voor de gemeentelijke begroting van € 102.000 structureel.
<u>Wettelijke taak</u>
DP42 Burgerzaken In verband met een toename in de aanvragen van met name reisdocumenten is er ook een toename in de legesopbrengsten. Aanvragers kregen na 9 maart 2014 een paspoort voor 10 jaar (in plaats van vijf jaar). Daardoor ontstond er een "dip" in de paspoort aanvragen gedurende vijf kalenderjaren. Per 2024 ontstaat er weer een normale herhaalcyclus. Voor de rijbewijzen is er sprake van grote verschillen in de jaaromzet doordat deze aantallen op de aantallen in het afgiftejaar gebaseerd zijn. Bovenstaande zaken verklaren hoofdzakelijk het voordelige resultaat op de budgetten van burgerzaken voor de jaren 2023 tm 2026 van respectievelijk € 7.000, € 6.000, € 11.000 en € 16.000.

FINANCIËN

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Kadernota 2023 Meerjarenperspectief incl MUIP	-92.397	-96.836	-100.470	-98.692
Wijzigingen voor begroting 2023	-250	-250	-250	-250
Stand voor begroting	-92.647	-97.086	-100.720	-98.942
Gemeentefonds meicirculaire	-5.651	-6.880	-9.628	-6.626
Autonome ontwikkelingen begroting 2023	-712	-843	-885	-1.041
Indexering begroting 2023	2.407	2.492	2.568	2.635
Kapitaallasten begroting 2023	-2	-2	-2	-2
Wettelijke taak begroting 2023	0	-481	526	732
Nieuw beleid begroting 2023	175	178	181	184
Totaal voorlopig begroting 2023 - 2026	-3.782	-5.536	-7.240	-4.118
Collegeprogramma	375	375	250	250
Meerjarenbegroting 2023 - 2026	-3.407	-5.161	-6.990	-3.868

Tekstuele financiële afwijkingen

Autonome ontwikkelingen

DP43 BNG dividend

Op basis van het advies van de provincie Limburg (begrotingsbrief) een verhoging van het dividend BNG van € 1,81 naar € 2,28 per aandeel. Dit betekent een structurele verhoging van € 25.475.

DP43 Verblijfsbelasting 2023

Tijdens de raadsvergadering op 9 november 2021 is door de raad de motie 0674 aangenomen tot het invoeren van een digitaal nachtregister per 1 januari 2023. De kosten van het digitaal nachtregister en de toename van de jaarlijks te controleren locaties hebben een verhoging van het budget als gevolg. Daarnaast aanpassing van de opbrengsten verblijfsbelasting op basis van het daadwerkelijk gerealiseerd aantal overnachtingen 2021.

DP43 Baten OZB begroting 2023

Aanpassing opbrengsten OZB op basis van verwachte realisatie 2022 en rekening gehouden met inflatiecorrectie en accres.
DP43 Hoogte taakstelling personeel Bijgewerkt o.b.v. overzicht BCP2023.
DP43 Doorverdeling belastingen - WOZ Wijziging doorverdeling belastingen - WOZ vanwege bijstelling budgetten belastingen en WOZ.
DP43 Aanpassing stelpost projecturen B2023 (meerjarig) De post 69249-41500 wordt zowel voor de taakstelling van ongedekte projecturen gebruikt als voor een stelpost i.v.m. de afloop van grondbedrijfprojecten (n.a.v. een eerder besluit over dekking van projecturen).
DP43 Capaciteitsraming Verdeling capaciteitsraming vanaf 2023 en verder.
DP43 Mutaties personeelsbegroting 2023 Aanpassing secundaire personeelskosten.
DP43 Rente De rentekosten nemen toe door de gestegen rente op langlopende leningen die benodigd zijn ter financiering van de geplande investeringen.
DP43 Renteherziening geldlening Door de renteherziening op een geldlening worden de meerjarige rentelasten lager.
<u>Collegeprogramma</u>
DP43 4. Uitvoering deelprojecten in het kader van strategisch personeelsmanagement. Uitvoering deelprojecten in het kader van strategisch personeelsmanagement.
<u>Gemeentefonds</u>
DP43 Meicirculaire 2022 Uitkomsten meicirculaire 2022 vanaf jaarschijf 2023 en verder.
DP43 Meicirculaire 2022 aanvulling jaarschijf 2027 Uitkomsten meicirculaire 2022 aanvulling jaarschijf 2027.
DP43 Gemeentefonds plafond btw-compensatiefonds Hogere verwachte uitkering gemeentefonds als gevolg van de landelijke richtlijn met betrekking tot het plafond BTW-compensatiefonds. Als basis hiervoor is de afrekening jaar 2021 btw-compensatiefonds gehanteerd.
<u>Indexering</u>
DP43 Indexering tbv begroting 2023 De wijzigingen indexering zijn gebaseerd op de kadernota 2023.
DP43 Stelpost inflatie De inflatie in 2022 is hoog, fors hoger dan bij het opmaken van de begroting 2022 was voorzien. Deze hoge inflatie komt onder andere door de naweeën van Corona en de oorlog in de Oekraïne. In de meicirculaire van de algemene uitkering is voor deze indexering rekening gehouden met 5,2% voor 2022. Bij het opmaken van de begroting 2022 was rekening gehouden met 1,4%. De stelpost betreft het verschil tussen de index op basis van nieuwe indexcijfer en in begroting 2023 opgenomen budget (dus "extra" prijsindex). Daarbij wordt 2022 als uitgangspunt eerst gecorrigeerd naar de nieuwe index (basis 2022 van 1,4% naar 5,2%). Vervolgens wordt 2023 geïndexeerd conform de Kadernota (2,3%). De stelpost betreft het verschil tussen de nieuwe berekening en de huidige budgetten (conform indexbestand). Uitgangspunt is dat eventuele verdere inflatie opgevangen zal worden door stijging van het accres in de algemene uitkering. Voor het risico dat de verdere inflatie niet opgevangen zal worden door stijging van (het accres van) de algemene uitkering wordt in de risicoparagraaf rekening gehouden met het te verwachten verschil. Dit risico is op gelijke wijze berekend, met een indexpercentage van 8,6% (voorlopig cijfer juni).

Kapitaallasten

DP43 Kapitaallasten Begroting 2023

Kapitaallasten Begroting 2023.

Nieuw beleid

DP43 Vernieuwde regeling Individueel Keuze Budget (IKB) en reiskostenvergoeding woon-werkverkeer per 1-1-2023

Jaarlijkse overschrijding van de vrijgestelde ruimte van de werkkostenregeling heeft ertoe geleid te onderzoeken waar mogelijk de IKB-regeling aan te passen met doelen die passen bij de visie 'op werken in de toekomst'. Daarnaast is de insteek om de overschrijding van de vrijgestelde ruimte te minimaliseren waarbij het geld dat anders als eindheffing naar de belasting gaat ingezet kan worden voor een reiskostenvergoeding woon-werkverkeer voor alle medewerkers en onze positie op de arbeidsmarkt hierdoor te verbeteren. Het betreft een nadeel voor de gemeentelijke begroting van € 102.000 structureel.

Wettelijke taak

DP43 Jeugd

Tussen het rijk, IPO en VNG is afgesproken dat gemeenten in hun (meerjaren)begroting 2023 - 2026 voor de jaarschijven 2024 t/m 2026 rekening mogen houden met de volledige bijdragen uit de Hervormingsagenda Jeugd. In de (meerjaren)begroting 2022 - 2025 was dat nog 75%. Omdat de besluitvorming over de invulling van de Hervormingsagenda voor het Jeugdstelsel nog niet is afgerond mogen gemeenten in hun meerjarenbegroting alvast rekening houden met de extra structurele middelen (25%). Daarnaast is een verwerkingsmethodiek afgesproken voor de extra korting op de jeugdzorg ten bedrage van € 500 miljoen vanuit het coalitieakkoord van het rijk. Het is nog onduidelijk hoe de extra korting van € 500 miljoen in de toekomst wordt ingevuld. In een eerder stadium is afgesproken dat deze extra korting € 500 miljoen voor rekening en risico van het rijk komt. Door Venray worden de gemaakte afspraken gevolgd en verwerkt in de (meerjaren)begroting 2023 - 2026 voor de jaarschijven 2024 - 2026. De aanpassingen van de ramingen in de jaarschijven 2024 - 2026 vormen, met uitzondering van de gemaakte afspraken over de rijksverantwoordelijkheid van de extra korting van € 500 miljoen, geen budgettaire garantie. Voor de begroting 2023 heeft dit per saldo de volgende voordelen. 2024 € 681.000, 2025 € 674.000 en 2026 € 468.000.

2.3 Overzicht incidentele baten en lasten

Het uitgangspunt is dat de structurele lasten zijn gedekt door de structurele baten. Incidentele lasten mogen gedekt worden door zowel structurele als door incidentele baten.

Uit onderstaande tabel blijkt dat meerjarig sprake is van een structureel saldo.

De notitie incidentele baten en lasten vanuit de BBV is met ingang van 2019 aangescherpt en vraagt om een specifiekere uitwerking dan in het verleden. Tevens is bij onderstaande uitwerking rekening gehouden met de handreiking verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten van de Provincie uit 2021.

Allereerst volgt een totaal overzicht van de incidentele en structurele baten en lasten hierna worden de incidentele baten en lasten per programma toegelicht.

Totaal overzicht incidentele baten en lasten.

Bedragen x € 1.000	Begroting 2023		Begroting 2024		Begroting 2025		Begroting 2026	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Programma's								
CP01 LEVEN	79.255	29.988	81.386	29.991	81.770	29.843	82.853	29.349
CP02 WONEN	20.856	8.784	21.556	8.728	22.092	8.760	22.158	8.883
CP03 WERKEN	15.158	6.084	16.190	6.120	17.626	6.283	18.050	6.389
CP04 BESTUREN	27.846	100.907	28.336	107.525	28.605	112.837	29.298	108.161
Totaal structureel excl. reserves	143.116	145.763	147.468	152.364	150.093	157.722	152.359	152.782
CP01 LEVEN	1.795	223	1.627	49	1.409	56	1.420	62
CP02 WONEN	1.011	860	293	523	109	81	61	81
CP03 WERKEN	608	0	81	0	382	0	386	0
CP04 BESTUREN	4.429	0	2.028	0	1.679	0	1.910	0
Totaal incidenteel excl. reserves	7.843	1.083	4.029	572	3.579	136	3.776	143
Totaal lasten en baten excl reserves	150.958	146.846	151.497	152.936	153.672	157.859	156.135	152.925
Toevoegingen en ontrekkingen aan de reserves								
Structureel	331	1.161	337	1.134	337	880	337	849
Incidenteel	410	4.173	605	1.248	87	579	84	588
Totaal toevoeging en ontrekking	741	5.333	942	2.382	425	1.459	421	1.437
Totaal generaal	151.699	152.179	152.439	155.318	154.097	159.318	156.556	154.362
Geraamd resultaat		480		2.879		5.221		-2.194
Structureel evenwicht		3.477		5.692		8.172		934

Toelichting op de Incidentele Baten en Lasten

Hieronder volgt een korte omschrijving van de incidentele baten en lasten

Programma 1 LEVEN	Begroting 2023		Begroting 2024		Begroting 2025		Begroting 2026	
Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
DP11 OMGEVING	1.338	223	1.579	49	1.347	56	1.371	62
1.2 Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	174	174	0	0	0	0	0	0
1.2 Noodlokalen Focus-Spectrum	27	0	28	0	0	0	0	0
Capaciteitsraming	22	0	29	0	30	0	31	0
Corr I/S obv handreiking provincie	-283	-151	-151	-151	0	0	0	0
Corr incidenteel jaaroorgang 2022	1.280	200	1.319	201	1.186	56	1.203	62
Covid-19 eindrapportage Venray veert op	100	0	100	0	100	0	100	0
Decembercirculaire 2021 Gemeentefonds	7	0	0	0	0	0	0	0
Huisvesting SBO Focus en SO Spectrum	0	0	230	0	0	0	0	0
Indexering tbv begroting 2023	10	0	24	0	31	0	36	0
DP12 VANGNET	457	0	48	0	62	0	49	0
1.1 Uitbreiding formatie Werkplein en inhuur boeteproses en dubieuze debiteuren	236	0	0	0	0	0	0	0
Corr I/S obv handreiking provincie	117	0	0	0	0	0	0	0
Corr incidenteel jaaroorgang 2022	69	0	17	0	31	0	17	0
Covid-19 eindrapportage Venray veert op	32	0	32	0	32	0	32	0
Indexering tbv begroting 2023	3	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma 1 LEVEN	1.795	223	1.627	49	1.409	56	1.420	62

Programma 1 Leven.
Deelprogramma 1 Omgeving.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO).

Het incidentele budget van de regeling specifieke uitkering (SPUK) NPO.

Omdat deze SPUK uitkering een duidelijke en onvoorwaardelijke einddatum heeft zijn deze baten en lasten aangemerkt als incidenteel.

Noodlokalen Focus Spectrum.

Betreft noodlokalen voor de school Focus Spectrum ter overbrugging van de nieuwbouw. De extra middelen hebben een duidelijke en onvoorwaardelijke einddatum daarom zijn deze lasten aangemerkt als incidenteel.

Capaciteitsraming.

De herverdeling van de capaciteitslasten heeft in dit geval betrekking op een budgetoverheveling. Budgetoverheveling is incidenteel conform antwoord BBV.

Correcties incidenteel/structureel op basis van handreiking provincie.

Op basis van de handreiking van de Provincie heeft een correctie plaatsgevonden van incidenteel baten en lasten naar structurele baten en lasten.

Correctie incidenteel jaarovergang 2022.

Bij de geautomatiseerde afsluiting van het boekjaar 2021 wordt er geen rekening gehouden met incidentele en structurele baten en lasten. Dit is gecorrigeerd door middel van deze wijziging conform de richtlijnen van de provincie.

Covid-19 eindrapportage Venray veert op.

Dit betreffen de restant Covid-19 gelden die verdeeld zijn naar de desbetreffende deelprogramma's. De extra middelen hebben een duidelijke en onvoorwaardelijke einddatum daarom zijn deze lasten aangemerkt als incidenteel.

Decembercirculaire 2021 Gemeentefonds.

Via de decembercirculaire 2021 zijn door het Rijk voor twee jaar middelen beschikbaar gesteld met betrekking tot impuls integraal werken.

Huisvesting SBO Focus en SO Spectrum.

Betreft een eenmalig bedrag van €230.000 voor infrastructurele maatregelen en klimaatadaptieve inrichting rondom schoolgebouw besloten in de raad van 30 juni 2022. De extra middelen hebben een duidelijke en onvoorwaardelijke einddatum daarom zijn deze lasten aangemerkt als incidenteel.

Indexering.

Betreft een indexering op een incidentele post daarom is de indexering als incidenteel aangemerkt. De meerjarige indexering heeft te maken met een budgetoverheveling. Budgetoverheveling is incidenteel conform antwoord commissie BBV.

Deelprogramma 1.2 Vangnet.

Uitbreiding formatie Werkplein en inhuur boeteproces dubieuze debiteuren.

Betreft eenmalige aanvraag voor het opschonen van de achterstanden boeteproces en dubieuze debiteuren, als gevolg van de overname werkzaamheden vanuit Venlo. De extra middelen hebben een duidelijke en onvoorwaardelijke einddatum daarom zijn deze lasten aangemerkt als incidenteel.

Correcties incidenteel/structureel op basis van handreiking provincie.

Op basis van de handreiking van de Provincie heeft een correctie plaatsgevonden van structurele lasten naar incidenteel lasten.

Correctie incidenteel jaarovergang 2022.

Bij de geautomatiseerde afsluiting van het boekjaar 2021 wordt er geen rekening gehouden met incidentele en structurele baten en lasten. Dit is gecorrigeerd door middel van deze wijziging conform de richtlijnen van de provincie.

Covid-19 eindrapportage Venray veert op.

Dit betreffen de restant Covid-19 gelden die verdeeld zijn naar de desbetreffende deelprogramma's. De extra middelen hebben een duidelijke en onvoorwaardelijke einddatum daarom zijn deze lasten aangemerkt als incidenteel.

Indexering.

Betreft een indexering op een incidentele post daarom is de indexering als incidenteel aangemerkt. De meerjarige indexering heeft te maken met een budgetoverheveling. Budgetoverheveling is incidenteel conform antwoord commissie BBV.

Programma 2 WONEN	Begroting 2023		Begroting 2024		Begroting 2025		Begroting 2026	
Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
DP21 WONINGBOUW	332	0	0	0	0	0	0	0
Corr incidenteel jaarovergang 2022	329	0	0	0	0	0	0	0
Indexering tbv begroting 2023	3	0	0	0	0	0	0	0
DP22 WOONOMGEVING	5	298	5	298	56	81	6	81
2. Onderzoek naar versterking van de grondpositie van de gemeente in het buitengebied.	0	0	0	0	50	0	0	0
Corr I/S obv handreiking provincie	-46	0	0	0	0	0	0	0
Corr incidenteel jaarovergang 2022	52	81	5	81	5	81	5	81
Indexering tbv begroting 2023	0	0	0	0	0	0	0	0
wijz. inkomsten frictiegelden naar incidenteel	0	217	0	217	0	0	0	0
DP24 NATUUR LANDSCHAP PLATTELANDSONTWIKKELING	565	454	288	225	54	0	55	0
Corr I/S obv handreiking provincie	35	0	6	0	0	0	0	0
Corr incidenteel jaarovergang 2022	51	0	52	0	52	0	53	0
DP2.4 Omgevingsprogramma Landelijk Gebied	270	250	225	225	0	0	0	0
Grenzeloos meten	204	204	0	0	0	0	0	0
Indexering tbv begroting 2023	5	0	5	0	1	0	2	0
DP25 DUURZAAMHEID	110	109	0	0	0	0	0	0
Indexering tbv begroting 2023	1	0	0	0	0	0	0	0
SPUK energiarmede	109	109	0	0	0	0	0	0
Totaal programma 2 WONEN	1.011	860	293	523	109	81	61	81

Programma 2 Wonen.

Deelprogramma 2.1 Woningbouw.

Correctie incidenteel jaarovergang 2022.

Bij de geautomatiseerde afsluiting van het boekjaar 2021 wordt er geen rekening gehouden met incidentele en structurele baten en lasten. Dit is gecorrigeerd door middel van deze wijziging conform de richtlijnen van de provincie.

Indexering.

Betreft een indexering op een incidentele post daarom is de indexering als incidenteel aangemerkt. De meerjarige indexering heeft te maken met een budgetoverheveling. Budgetoverheveling is incidenteel conform antwoord commissie BBV.

Deelprogramma 2.2 Woonomgeving.

Onderzoek naar versterking van de grondpositie van de gemeente in het buitengebied.

Het onderzoek is eenmalig en heeft een duidelijke en onvoorwaardelijke einddatum daarom zijn deze lasten aangemerkt als incidenteel.

Correcties incidenteel/structureel op basis van handreiking provincie.

Op basis van de handreiking van de Provincie heeft een correctie plaatsgevonden van incidenteel baten en lasten naar structurele baten en lasten.

Correctie incidenteel jaarovergang 2022.

Bij de geautomatiseerde afsluiting van het boekjaar 2021 wordt er geen rekening gehouden met incidentele en structurele baten en lasten. Dit is gecorrigeerd door middel van deze wijziging conform de richtlijnen van de provincie.

Wijzigingen inkomsten frictiegelden naar incidenteel.

Inkomsten frictiegelden gemeente Horst aan de Maas als gevolg van de ontbinding zijn incidenteel. Dit betreft een afkoopsom en heeft BBV technisch gezien een incidenteel karakter.

Deelprogramma 2.4 Natuur, landschap en plattelandsontwikkeling.

Correcties incidenteel/structureel op basis van handreiking provincie.

Op basis van de handreiking van de Provincie heeft een correctie plaatsgevonden van structurele lasten naar incidentele lasten.

Correctie incidenteel jaarovergang 2022.

Bij de geautomatiseerde afsluiting van het boekjaar 2021 wordt er geen rekening gehouden met incidentele en structurele baten en lasten. Dit is gecorrigeerd door middel van deze wijziging conform de richtlijnen van de provincie.

Omgevingsprogramma Landelijk gebied.

Het omgevingsprogramma Landelijk gebied geeft aan op welke manier de ambities en de doelen uit de omgevingsvisie voor het landelijk gebied gehaald worden. De dekking komt deels uit een rijksbijdrage ad € 475.000) die in 2022 wordt ontvangen en dan wordt gestort in de reserve overheveling restant exploitatiebudgetten. In 2023 (€ 250.000) en 2024 (225.000) wordt deze onttrokken als bijdrage voor een deel van de kosten. Conform uitspraak van de Commissie BBV wordt budgetoverheveling aangemerkt als incidenteel.

Grenzeloos meten.

Voor het regionale project Grenzeloos meten is Venray de penvoerder. De dekking van de projectkosten komt vanuit het regiofonds (€ 200.000) en het Interbestuurlijk Programma (€ 207.500).

Indexering.

Betreft een indexering op een incidentele post daarom is de indexering als incidenteel aangemerkt. De meerjarige indexering heeft te maken met een budgetoverheveling. Budgetoverheveling is incidenteel conform antwoord commissie BBV.

Deelprogramma 2.5 Duurzaamheid.

Indexering.

Betreft een indexering op een incidentele post daarom is de indexering als incidenteel aangemerkt. De meerjarige indexering heeft te maken met een budgetoverheveling. Budgetoverheveling is incidenteel conform antwoord commissie BBV.

SPUK energiearmoede.

Dit betreft een specifieke uitkering reductie energiearmoede die door het Rijk zijn toegekend. Specifieke uitkeringen zijn middelen uit de Rijkskas die onder voorwaarden worden verstrekt en zijn incidenteel van aard (SISA).

Programma 3 WERKEN	Begroting 2023		Begroting 2024		Begroting 2025		Begroting 2026	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bedragen x € 1.000								
DP31 ECONOMISCHE ONTWIKKELING	576	0	81	0	382	0	386	0
Indexering tbv begroting 2023	1	0	0	0	0	0	0	0
Grondbedrijf begroting 2023	-19	0	-2	0	-3	0	-3	0
Grondbedrijf 1e berap 2022	-12	-48	-295	6	9	6	1	0
Corr incidenteel jaarovergang 2022	550	48	375	-6	375	-327	387	0
Corr I/S obv handreiking provincie	5	0	3	0	53	320	1	0
Corr I/S 43385-68791	51	0	0	0	-53	0	0	0
DP32 MOBILITEIT EN INFRASTRUCTUUR	32	0	0	0	0	0	0	0
Resultaatbestemming jaarrekening 2021	32	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma 3 WERKEN	608	0	81	0	382	0	386	0

Programma 3 Werken.

Deelprogramma 3.1 Economische ontwikkeling.

Indexering.

Betreft een indexering op een incidentele post daarom is de indexering als incidenteel aangemerkt. De meerjarige indexering heeft te maken met een budgetoverheveling. Budgetoverheveling is incidenteel conform antwoord commissie BBV.

Grondbedrijf begroting 2023 en 1e berap 2022.

De wijziging betreft de bijstelling van de budgetten van het grondbedrijf o.a. op basis van de stand van zaken bij jaarrekening 2021. Wijzigingen met betrekking tot het grondbedrijf zijn per definitie incidenteel.

Correctie incidenteel jaarovergang 2022.

Bij de geautomatiseerde afsluiting van het boekjaar 2021 wordt er geen rekening gehouden met incidentele en structurele baten en lasten. Dit is gecorrigeerd door middel van deze wijziging conform de richtlijnen van de provincie.

Correcties incidenteel/structureel op basis van handreiking provincie.

Op basis van de handreiking van de Provincie heeft een correctie plaatsgevonden van incidenteel baten en lasten naar structurele baten en lasten.

Correctie incidenteel/structureel 43385-68791.

Betreft een technische wijziging met betrekking tot het grondbedrijf. Wijzigingen met betrekking tot het grondbedrijf zijn per definitie incidenteel.

Deelprogramma 3.2 Mobiliteit en infrastructuur.

Resultaatbestemming jaarrekening 2021.

Betreft budgetoverheveling bij jaarrekening 2021. Budgetoverheveling is incidenteel conform antwoord commissie BBV.

Programma 4 BESTUREN	Begroting 2023		Begroting 2024		Begroting 2025		Begroting 2026	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bedragen x € 1.000								
DP41 BESTUUR	1.626	0	125	0	0	0	0	0
4. Duiden en inrichten van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer.	75	0	75	0	0	0	0	0
4. Implementatie fase 1 visie doorontwikkeling op dienstverlening.	50	0	50	0	0	0	0	0
4e envelop Investeringsagenda en vervolg	845	0	0	0	0	0	0	0
Corr I/S obv handreiking provincie	-121	0	-99	0	-99	0	-99	0
Corr incidenteel jaarovergang 2022	746	0	99	0	99	0	99	0
Indexering tbv begroting 2023	12	0	0	0	0	0	0	0
Resultaatbestemming jaarrekening 2021	19	0	0	0	0	0	0	0
DP42 DIENSTVERLENING EN BEDRIJFSVOERING	217	0	-64	0	-266	0	-292	0
Corr I/S obv handreiking provincie	-650	-78	-250	0	0	0	0	0
Corr incidenteel jaarovergang 2022	785	78	101	0	-300	0	-296	0
Grondbedrijf begroting 2023	2	0	2	0	3	0	3	0
Indexering tbv begroting 2023	2	0	4	0	2	0	2	0
Rente	78	0	80	0	30	0	-1	0
DP43 FINANCIËN	2.586	0	1.966	0	1.945	0	2.202	0
Adm.wijz. gemeentegaranties I/S	0	-91	0	-88	0	-86	0	-84

Corr I/S obv handreiking provincie	1.469	91	1.354	88	1.760	86	2.016	84
Corr incidenteel jaarovergang 2022	433	0	410	0	184	0	185	0
Indexering tbv begroting 2023	7	0	6	0	0	0	0	0
Ontwikkelingen Informatievoorziening	677	0	196	0	0	0	0	0
Totaal programma 4 BESTUREN	4.429	0	2.028	0	1.679	0	1.910	0

**Programma 4 Besturen.
Deelprogramma 4.1 Bestuur.**

Duiden en inrichten van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer.

Het betreffen incidentele projectkosten in verband met de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer. De extra middelen hebben een duidelijke en onvoorwaardelijke einddatum daarom zijn deze lasten aangemerkt als incidenteel.

Implementatie fase 1 visie doorontwikkeling op dienstverlening.

Het betreffen incidentele projectkosten voor de visie doorontwikkeling op dienstverlening. Het gaat hierbij om een interne visie op dienstverlening welke geen structureel karakter heeft.

4e envelop Investeringsagenda en vervolg.

Het betreffen de bijdragen die betrekking hebben op de regiodeal en investeringsagenda. Incidenteel omdat het projectbijdrage betreffen van projecten die niet regulier in onze begroting zijn opgenomen en eindig zijn.

Indexering.

Betreft een indexering op een incidentele post daarom is de indexering als incidenteel aangemerkt. De meerjarige indexering heeft te maken met een budgetoverheveling. Budgetoverheveling is incidenteel conform antwoord commissie BBV.

Correctie incidenteel jaarovergang 2022.

Bij de geautomatiseerde afsluiting van het boekjaar 2021 wordt er geen rekening gehouden met incidentele en structurele baten en lasten. Dit is gecorrigeerd door middel van deze wijziging conform de richtlijnen van de provincie.

Correcties incidenteel/structureel op basis van handreiking provincie.

Op basis van de handreiking van de Provincie heeft een correctie plaatsgevonden van incidenteel baten en lasten naar structurele baten en lasten.

Resultaatbestemming jaarrekening 2021.

Betreft budgetoverheveling bij jaarrekening 2021. Budgetoverheveling is incidenteel conform antwoord commissie BBV.

Deelprogramma 4.2 Dienstverlening en Bedrijfsvoering.

Correcties incidenteel/structureel op basis van handreiking provincie.

Op basis van de handreiking van de Provincie heeft een correctie plaatsgevonden van incidenteel baten en lasten naar structurele baten en lasten.

Correctie incidenteel jaarovergang 2022.

Bij de geautomatiseerde afsluiting van het boekjaar 2021 wordt er geen rekening gehouden met incidentele en structurele baten en lasten. Dit is gecorrigeerd door middel van deze wijziging conform de richtlijnen van de provincie.

Indexering.

Betreft een indexering op een incidentele post daarom is de indexering als incidenteel aangemerkt. De meerjarige indexering heeft te maken met een budgetoverheveling. Budgetoverheveling is incidenteel conform antwoord commissie BBV.

Rente.

In basis behoort rente tot de structurele uitgaven. Een uitzondering hierop betreft het gedeelte in relatie tot de grondexploitaties. Het bedrag dat hier weergegeven is, betreft alleen het grondexploitatie deel van de rentekosten.

Deelprogramma 4.3 Financiën.

Administratieve wijziging gemeentegaranties.

Dit betreft ontvangst safe-harbour premie met een looptijd van 25 jaar. Op basis van de handreiking aangepast van incidenteel naar structureel.

Correcties incidenteel/structureel op basis van handreiking provincie.

Op basis van de handreiking van de Provincie heeft een correctie plaatsgevonden van incidenteel baten en lasten naar structurele baten en lasten.

Correctie incidenteel jaarovergang 2022.

Bij de geautomatiseerde afsluiting van het boekjaar 2021 wordt er geen rekening gehouden met incidentele en structurele baten en lasten. Dit is gecorrigeerd door middel van deze wijziging conform de richtlijnen van de provincie.

Indexering.

Betreft een indexering op een incidentele post daarom is de indexering als incidenteel aangemerkt. De meerjarige indexering heeft te maken met een budgetoverheveling. Budgetoverheveling is incidenteel conform antwoord commissie BBV.

Ontwikkelingen Informatievoorziening.

Bij de uitvoering van het I&A ontwikkelplan is er sprake van frictiekosten. Deze frictiekosten zijn lasten die zonder I&A ontwikkelplan niet gemaakt zouden zijn en die per definitie extra en tijdelijk zijn. Deze middelen worden ingezet vanuit de frictiereserve voor een bepaalde periode. De frictiekosten als tijdelijke kostenpost zijn hierdoor incidenteel.

2.4 Geprognosticeerde Balans en toelichting

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo is in het BBV een geprognosticeerde balans voorgeschreven en moet het meerjarig EMU-saldo in de begroting worden opgenomen. In de bijlagen is het overzicht van het EMU-saldo opgenomen. In onderstaande tabel is de geprognosticeerde balans opgenomen met geraamde saldi op 31-12 van elk jaar. De geprognosticeerde balans geeft inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen et cetera.

GEPROGNOSTICEERDE BALANS BEGROTING 2023

Geprognosticeerde balans Bedragen x € 1.000	Jaar- rekening 2021	Begroting				
		2022	2023	2024	2025	2026
ACTIVA						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	2.796	4.277	4.538	4.380	4.152	3.924
Materiële vaste activa	126.549	164.902	182.653	198.325	200.360	194.503
Financiële vaste activa	19.288	18.791	17.837	16.860	15.361	14.337
Totaal vaste activa	148.633	187.969	205.027	219.566	219.872	212.764
Vlottende activa						
Vorraden	-2.941	-590	-514	15	15	15
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	17.413	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
Liquide middelen	1.121	200	100	100	100	100
Overlopende activa	8.628	2.100	2.100	2.100	2.100	2.100
Totaal vlottende activa	24.222	9.710	9.686	10.215	10.215	10.215
Totaal generaal	172.855	197.679	214.714	229.780	230.087	222.979
PASSIVA						
Vaste passiva						
Eigen vermogen						
Eigen vermogen	55.764	50.839	45.435	46.590	47.898	39.468
Voorzieningen	17.711	16.427	16.792	17.584	18.520	19.534
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	71.334	66.125	70.896	64.807	59.058	53.285
Totaal vaste passiva	144.810	133.391	133.123	128.981	125.476	112.288
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	5.513	28.099	36.750	46.355	48.260	51.301
Overlopende passiva	22.532	36.189	44.840	54.445	56.350	59.391
Totaal vlottende passiva	28.045	64.287	81.591	100.800	104.610	110.691
Totaal generaal	172.855	197.679	214.713	229.780	230.087	222.979

TOELICHTING OP DE BALANS

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Het geraamde verloop van de immateriële vaste activa wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Bedragen x € 1.000	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026
Immateriële vaste activa						
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen	0	0	0	0	0	0
Kosten onderzoek - ontwikkeling	472	225	180	135	90	45
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	2.324	4.052	4.358	4.245	4.062	3.879
Totaal immateriële vaste activa	2.796	4.277	4.538	4.380	4.152	3.924

Materiële vaste activa

Het geraamde verloop van de materiële vaste activa wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Bedragen x € 1.000	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026
Materiële vaste activa						
Investerings met een economisch nut:						
Gronden uitgegeven in erfpacht	164	164	164	164	164	164
Overige investeringen met een economisch nut	51.684	65.434	68.129	69.917	66.921	63.996
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:						
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	34.134	40.241	40.512	40.209	40.797	41.150
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut						
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	40.567	59.062	73.848	88.035	92.477	89.193
Totaal materiële vaste activa	126.549	164.902	182.653	198.325	200.360	194.503

Financiële vaste activa

Het geraamde verloop van de financiële vaste activa wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Bedragen x € 1.000	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026
Financiële vaste activa						
Kapitaalverstrekingen aan:						
Deelnemingen	2.954	2.954	2.954	2.954	2.954	2.954
Leningen aan:						
Woningbouwcorporaties	6.060	5.565	5.048	4.509	3.947	3.361
Deelnemingen	1.239	1.239	1.239	1.239	1.239	1.239
Overige verbonden partijen	6.945	6.945	6.508	6.070	5.633	5.195
Overige langlopende Leningen u/g						
Overige langlopende Leningen	1.565	1.564	1.564	1.564	1.564	1.564
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	525	525	525	524	24	24
Totaal financiële vaste activa	19.288	18.791	17.837	16.860	15.361	14.337

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het geraamde verloop van het eigen vermogen wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Bedragen x €1.000	Saldo	Toevoeging		Saldo	Toevoeging		Saldo	Toevoeging		Saldo	Toevoeging		Saldo
	31-12-2022	2023	Onttrekking 2023	31-12-2023	2024	Onttrekking 2024	31-12-2024	2025	Onttrekking 2025	31-12-2025	2026	Onttrekking 2026	31-12-2026
algemene reserve	17.850	78	2.799	15.129	0	435	14.694	0	25	14.670	0	25	14.645
arg algemene risicoreserve grondbedrijf	7.731	20	420	7.331	147	377	7.101	0	382	6.719	0	386	6.333
Algemene reserves	25.581	98	3.219	22.460	147	812	21.795	0	406	21.389	0	411	20.978
br kap last gemeenschapshuis veulen	75	0	3	71	0	3	68	0	3	65	0	3	61
br kap last renovatie gemeentehuis	3.263	0	547	2.716	0	520	2.196	0	493	1.703	0	465	1.238
br kap last GOW uitbreiding haven	1.960	0	40	1.920	0	40	1.880	0	40	1.840	0	40	1.800
br kap last acc. Museum	223	0	6	217	0	6	210	0	6	204	0	6	198
br kap last GOW haven revitalisering	1.105	0	26	1.080	0	26	1.054	0	26	1.028	0	26	1.002
br kap last parkeergarage	5.611	0	208	5.404	0	208	5.196	0	208	4.989	0	208	4.781
br kap last herinr OR Hulst I	81	0	3	77	0	3	74	0	3	71	0	3	67
br kap l. garantstel GWV grijs-zwart BV	442	91	0	533	88	0	622	86	0	708	84	0	791
br kap last openbare ruimte Goumansplein	29	0	1	28	0	1	26	0	1	25	0	1	23
br kap l. renovatie onderwijshuisvesting	271	0	13	258	0	13	245	0	13	232	0	13	219
br kap Henseniuspl 7/Gouden Leeuw 10	317	0	8	309	0	8	301	0	8	293	0	8	284
br kap.ln. voorr.pr.binnenring	186	0	9	176	0	9	167	0	9	158	0	9	148
br kap.ln. rtnd. n-sng-st josef-overl.wg	491	0	22	469	0	22	447	0	22	424	0	22	402
kap.last Gouden Leeuwplein	228	0	10	218	0	10	209	0	10	199	0	10	190
Bestemmingsreserves. Dek. Kapitaallasten	14.283	91	897	13.476	88	870	12.695	86	843	11.938	84	815	11.207
br haven (egalisatie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
br bossen (egalisatie)	227	5	0	231	3	0	234	1	0	236	0	0	236
Egalisatiereserves	227	5	0	231	3	0	234	1	0	236	0	0	236
br huisvesting primair onderwijs	198	0	68	130	0	68	62	0	0	62	0	0	62
br frictiegelden personeel	1.691	1.225	926	1.990	750	445	2.295	337	22	2.610	337	22	2.925
br overheveling restant exploitatiebudgetg.	562	0	169	394	0	132	262	0	132	131	0	132	0
br accommodatiefonds	192	0	0	192	0	0	192	0	0	192	0	0	192
br dekking huurlasten MFC Brukske	1.287	0	29	1.258	0	30	1.228	0	30	1.198	0	31	1.167
br dekking kap lasten wegen	1.039	0	26	1.013	0	26	987	0	26	961	0	26	935
reg transformatiefonds SD Jeugd	-0	0	0	0	0	0	-0	0	0	0	0	0	0
Overige bestemmingsreserves	4.970	1.225	1.217	4.977	750	700	5.027	337	210	5.155	337	211	5.281
brg bovenwijkse werken	1.174	0	0	1.174	78	0	1.252	0	0	1.252	0	0	1.252
brg kwaliteitsfonds ruimtelijke ontwik.	1.941	0	0	1.941	72	0	2.012	0	0	2.012	0	0	2.012
brg ontwikkelbedrijf Greenport Venlo	696	0	0	696	0	0	696	0	0	696	0	0	696
Reserves grondbedrijf	3.810	0	0	3.810	149	0	3.960	0	0	3.960	0	0	3.960
Totaal	48.871	1.418	5.333	44.955	1.138	2.382	43.711	425	1.459	42.677	421	1.437	41.662

Voorzieningen

Het geraamde verloop van de voorzieningen wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Bedragen x €1.000	Saldo	Toevoeging		Saldo	Toevoeging		Saldo	Toevoeging		Saldo	Toevoeging		Saldo
	31-12-2022	2023	Onttrekking 2023	31-12-2023	2024	Onttrekking 2024	31-12-2024	2025	Onttrekking 2025	31-12-2025	2026	Onttrekking 2026	31-12-2026
vz huurrechten begraafplaats	360	60	25	395	60	25	430	60	25	466	60	25	501
vz egalisatie riolering	6.984	640	0	7.624	743	0	8.367	824	0	9.192	881	0	10.073
vz egalisatie afvalstoffenheffing	530	0	7	523	0	7	516	0	7	509	0	7	502
vz egalisatie industriehaven	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendig	7.874	700	32	8.542	803	32	9.314	884	32	10.166	941	32	11.076
vz onderhoud primair onderwijs	99	0	99	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
vz onderhoud gemeentehuis	0	224	183	41	231	192	80	238	111	207	245	287	165
vz accommodatiebeheersysteem	928	263	351	841	271	300	812	279	359	732	288	149	870
vz onderhoud wegen	1.170	462	658	974	469	668	775	476	678	573	476	688	361
vz onderhoud haven	394	94	156	332	96	16	412	98	6	503	100	27	576
vz bomen	32	10	10	32	10	10	32	10	10	32	10	10	32
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	2.624	1.053	1.457	2.220	1.077	1.186	2.111	1.101	1.165	2.047	1.118	1.161	2.004
<i>vz alg. pensioenwet politieke ambtsdr.</i>	<i>5.867</i>	<i>387</i>	<i>242</i>	<i>6.012</i>	<i>394</i>	<i>247</i>	<i>6.159</i>	<i>394</i>	<i>247</i>	<i>6.307</i>	<i>394</i>	<i>247</i>	<i>6.454</i>
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	5.867	387	242	6.012	0	247	6.159	394	247	6.307	394	247	6.454
vzg bouwrijp maken complexen	62	0	44	18	0	18	0	0	0	0	0	0	0
Voorzieningen grondbedrijf	62	0	44	18	0	18	0	0	0	0	0	0	0
vzg verwacht tekort Oirlo zuid-oost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorzieningen grondbedrijf in mindering op balans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	16.427	2.140	1.775	16.792	2.275	1.483	17.584	2.380	1.443	18.520	2.454	1.440	19.534

Uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Het geraamde verloop van de geldleningen wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

BEDRAG LENING	OMSCHRIJVING	LAATSTE AFL.IN	RENTE%	LINEAIR OF ANNUITAIR	RESTANT 31-12-2022	RESTANT 31-12-2023	RESTANT 31-12-2024	RESTANT 31-12-2025	RESTANT 31-12-2026
4.537.802	BNG	2024	4,770%	lin	363.024	181.512			
4.537.802	BNG	2024	4,960%	lin	363.024	181.512			
4.537.802	BNG	2026	5,030%	lin	726.048	544.536	363.024	181.512	
5.000.000	BNG	2027	4,850%	lin	1.000.000	800.000	600.000	400.000	200.000
5.000.000	BNG	2028	4,475%	lin	1.200.000	1.000.000	800.000	600.000	400.000
5.000.000	BNG	2028	4,720%	lin	1.200.000	1.000.000	800.000	600.000	400.000
5.000.000	BNG	2029	4,020%	lin	1.400.000	1.200.000	1.000.000	800.000	600.000
27.459.341	BNG	2041	5,450%	lin	14.514.218	13.729.665	12.945.112	12.160.559	11.376.006
11.000.000	NWB	2027	4,525%	lin	2.750.000	2.200.000	1.650.000	1.100.000	550.000
15.000.000	BNG	2033	4,930%	lin	6.600.000	6.000.000	5.400.000	4.800.000	4.200.000
7.000.000	BNG	2020	2,810%	lin	-	-	-	-	-
6.000.000	BNG	2035	3,880%	lin	3.120.000	2.880.000	2.640.000	2.400.000	2.160.000
4.912.500	BNG	2027	3,640%	lin	1.637.500	1.310.000	982.500	655.000	327.500
5.275.000	BNG	2037	3,600%	lin	3.165.000	2.954.000	2.743.000	2.532.000	2.321.000
10.200.000	BNG	2052	4,100%	lin	7.650.000	7.395.000	7.140.000	6.885.000	6.630.000
5.250.000	BNG	2035	1,410%	lin	5.250.000	5.250.000	4.812.500	4.375.000	3.937.500
10.000.000	BNG	2046	0,450%	lin	9.600.000	9.200.000	8.800.000	8.400.000	8.000.000
10.000.000	Verwacht aan te trekken vlgs begroting 2023	2048	2,050%	lin	-	10.000.000	9.600.000	9.200.000	8.800.000
					60.538.814	65.826.225	60.276.136	55.089.071	49.902.006
3.072.151	BNG	2030	4,44%	ann	1.220.316	1.089.940	953.774	811.564	663.039
2.596.392	BNG	2030	4,44%	ann	1.031.336	921.149	806.071	685.883	560.359
1.283.788	BNG	2036	1,75%	ann	735.701	688.870	641.219	592.734	543.400
3.830.608	NWB	2028	4,565%	ann	1.164.137	991.105	810.174	620.984	423.158
2.254.380	BNG	2039	4,65%	ann	1.413.097	1.356.720	1.297.723	1.235.981	1.171.369
					5.564.586	5.047.784	4.508.961	3.947.146	3.361.325
					66.103.400	70.874.009	64.785.097	59.036.217	53.263.331

2 Financiële begroting

Inleiding

In de kadernota 2023 zijn de kaders neergezet voor de komende jaren. Hiermee zijn de financiële en inhoudelijke uitgangspunten richtinggevend voor deze begroting.

Inflatiepercentages

De inflatiepercentages zijn zoals in de kadernota 2023 zijn vermeld en gebaseerd op de maartramingen 2022 van het Centraal Planbureau (CPB). Voor het jaar 2023 een percentage van 2,3%, voor de jaren 2024 en 2025 2,4% en in 2026 1,9%.

Belastingen

Voor diverse belastingen worden andere percentages toegepast deze zijn nader toegelicht in paragraaf A. Lokale heffingen.

Renteomslag

Het renteomslagpercentage voor het doorrekenen van rente aan investeringen dient op basis van het BBV op een voorgeschreven wijze te worden berekend. Vanaf de begroting 2022 wordt er geen vergoeding meer berekend voor de inzet van eigen financieringsmiddelen in de exploitatie. In deze begroting gaan we uit van een renteomslagpercentage van 1,5%.

Voor de rentetoerekening aan de grondexploitatie heeft de Commissie BBV specifieke regels vastgesteld. De rentetoerekening aan de grondexploitatie is gebaseerd op het gewogen gemiddeld rentepercentage van de externe leningen naar verhouding vreemd: totaal vermogen. Voor 2023 wordt uitgegaan van een percentage van 3,1%. Het rentepercentage grondexploitaties moet op basis van de regelgeving jaarlijks verplicht worden nagecalculeerd.

Uitgangspunten voor de bepaling van de renteomslag 2023 zijn gebaseerd op het BBV en zijn onder andere:

- Geplande (vervangings-) investeringen (o.a. MUIP) zullen naar verwachting voor een deel gefinancierd worden door het aantrekken van lang en kortlopende leningen en door de inzet van eigen middelen;
- Voor de grondexploitatie, investeringen van de renovatie, de uitgeleende woningbouwleningen en de lening u/g aan BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo is projectfinanciering aangetrokken en zijn derhalve uitgezonderd voor de renteomslagberekening.

MUIP 2023 - 2026

Extra middelen voor bestaand beleid en uitvoering van wettelijke verplichtingen zijn bij de kadernota 2023 ingebracht via het MUIP (Meerjaren Uitgaven- en Investeringsplan). Door vaststelling van de kadernota 2023 zijn de MUIP voorstellen richtinggevend toegewezen. De financiële gevolgen van het MUIP zijn:

Leven	Investering		Exploitatielasten			
Bedragen x € 1.000	2023	2024 - 2026	2023	2024	2025	2026
Programma 01 LEVEN (PROJECTEN)	250	530	0	0	0	0
Programma 02 WONEN (PROJECTEN)	0	313	0	0	0	0
Programma 03 WERKEN (PROJECTEN)	680	882	0	0	0	0
Programma 1 LEVEN	0	0	788	578	560	583
Programma 2 WONEN	0	0	641	474	208	212
Programma 3 WERKEN	0	0	0	34	58	73
Programma 4 BESTUREN	0	0	1.879	365	308	308
Totalen	930	1.725	3.309	1.450	1.135	1.176
+/- zijn lasten; +/- zijn baten						

Algemene uitkering en Gemeentefonds

De groei van het gemeentefonds is gekoppeld aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Deze systematiek wordt ook wel 'samen trap op / samen trap af' genoemd. De ramingen voor het gemeentefonds in deze begroting zijn gebaseerd op de meicirculaire 2022.

De meicirculaire 2022 wijkt sterk af van de meicirculaires in de voorgaande jaren omdat hierin de gevolgen van het nieuwe verdeelstelsel gemeentefonds zijn verwerkt. De invoeringsdatum van het nieuwe verdeelstelsel is 1 januari 2023. Naar aanleiding van de adviezen van de Raad voor Openbaar Bestuur (ROB) zijn door het rijk diverse onderzoeken opgestart naar de gevolgen van de herverdeling. De resultaten hiervan kunnen ook weer van invloed zijn op de uiteindelijke herverdeeleeffecten. Een eerste globaal landelijk beeld van de herverdeeleeffecten voor gemeenten laat zien dat er waarschijnlijk nog gesleuteld moet gaan worden aan het verdeelmodel. Over de gevolgen van de meicirculaire 2022 is uw raad via een raadsinformatiebrief op de hoogte gesteld.

In het coalitieakkoord van december 2021 kondigde het kabinet een nieuwe financieringssystematiek aan, met ingang van 2026. Omdat deze nieuwe systematiek nog uitgewerkt moet worden, heeft het kabinet ervoor gekozen vanaf 2026 het gemeentefonds niet volgens de afgesproken normeringssystematiek (samen de trap op en af) te berekenen. De gemeentefondsuitkering laat hierdoor vanaf 2026 een heel forse teruggang zien. Door de VNG wordt dit aangeduid als een financieel 'ravijn'. Op 12 juli j.l. is door de minister van Binnenlandse Zaken de Contourennota aangeboden aan de tweede kamer. Deze contourennota beschrijft de stappen die het kabinet wil zetten om te komen tot een nieuwe financieringssystematiek. Echter biedt de minister hierin nu géén oplossing voor de financiële positie van de gemeenten vanaf 2026. Pas in september komt de richting van de oplossing daarvoor.

De septembercirculaire 2022 is op het moment van versturen van deze begroting nog niet ontvangen. Zodra de informatie uit de circulaire is doorgenomen en financieel vertaald, zullen we u met een raadsinformatiebrief over de hierin opgenomen ontwikkelingen op de hoogte brengen.

2.6 Bijlage bij de begroting

Bijlage 1. BBV Indicatoren

Programma 1

Deelprogramma 1.1 Indicatoren jeugdhulp

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
Jongeren met jeugdbescherming	2021	1,4	1,3	1,2	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen.
Jongeren met jeugdhulp	2021	12	13	12,9	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
Jongeren met jeugdreclassering	2021	0,3	Geen data	0,3	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	% jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).

Indicatoren WMO

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	2020	640	669	700	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.

Indicatoren Participatie

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
Jeugdwerkloosheid	2020	2020	2	2	CBS Jeugd	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar)
Kinderen in armoede	2020	2020	6	4	CBS Jeugd	% kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
Lopende re-integratievoorzieningen	2020	2020	199,7	202,2	CBS - Participatiewet	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
Bijstandsuitkeringen	2021	2021	275	431,7	CBS - Participatiewet	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen.

* het lage aantal re-integratievoorzieningen is te verklaren doordat wij in het verleden de keuze hebben gemaakt dit onderdeel te laten uitvoeren door onze coaches waardoor minder inkoop van voorzieningen nodig is.

Indicatoren Onderwijs

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
Absoluut verzuim *	2021	2,2	1,9	2,5	DUO/Ingrado	Van absoluut verzuim is sprake als een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar die valt onder de kwalificatieplicht niet is ingeschreven op een school en ook niet vrijgesteld is van de inschrijvingsplicht.
Relatief verzuim **	2021	18	16	19	DUO/Ingrado	Van relatief verzuim is sprake als een op een school ingeschreven leer- of kwalificatieplichtige jongere ongeoorloofd afwezig is.
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO+MBO)	2021	1,5	1,6	1,9	DUO/Ingrado	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

Indicatoren Sport

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
Niet-sporters	2020	44,2	50,5	49,3	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Programma 2

Deelprogramma 2.1

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
Nieuwbouw woningen	2021	8,4	7,8	8,9	ABF - Systeem Woningvoorraad	Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.

Deelprogramma 2.2

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
Fijn huishoudelijke restafval in kg per inwoner	2020	93	138	170	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.

Deelprogramma 2.3

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
Jongeren met delict voor de rechter	2020	1	1	1	CBS Jeugd	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	2021	1,1	1,1	1,3	CBS - Diefstallen	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	2021	4,6	3	4,3	CBS - Criminaliteit	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	2021	4,7	4,7	6,1	CBS - Criminaliteit	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
Verwijzing Halt	2021	8	6	8	Bureau Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	2021	1	1	1,8	CBS - Diefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners

Deelprogramma 2.4

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
Hernieuwbare elektriciteit	2019	9,2	x	20,1	Rijkswaterstaat - Klimaatmonitor	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa

Deelprogramma 2.5

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
Bekende hernieuwbare elektriciteit	2020	16,5	Geen data	26,8	berekening	

Programma 3

Deelprogramma 3.2

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
Banen	2021	898,8	710,3	805,5	LISA	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
Demografische druk	2022	73	78,8	70,3	CBS - Bevolkingsstatistiek	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
Funciemengingsindex FMI	2021	56,5	49,9	53,3	CBS BAG / LISA - bewerking ABF Research	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Netto arbeidsparticipatie	2020	70,1	69	68,4	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
Vestigingen	2021	152,3	158,5	165,1	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Programma 4

Deelprogramma 4.2

Indicator (BBV)	Periode	Venray	Bron	Beschrijving
Formatie	2023	8,30	Tabel formatieomvang paragraaf E	Aantal fte per 1.000 inwoners (vaste en tijdelijke formatie, excl. Bovenformatieven)
Bezetting	2023	7,84	Eigen administratie	Aantal werkzame fte per 1.000 inwoners (werkzame fte op 1-1-2023 + werkzame fte per 31-12-2023 gedeeld door 2)
Apparaatskosten	2023	€ 908	Eigen begroting 2023	Kosten van personeel, organisaie, huisvesting, materieel, ICT, etc. per 1.000 inwoners
Externe Inhuur	2023	3,1%	Eigen begroting 2023	Kosten van geraamde inhuur van externen als % van de totale loonsom + kosten inhuur externen
Overhead	2023	12,7%	Eigen begroting 2023	Totale overheadkosten (cfm. Definitie van 'Vensters voor bedrijfsvoering' als % van de totale lasten

Deelprogramma 4.3

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
WOZ-waarde woningen	2021	254		290	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Woonlasten éénpersoonshuishouden	2021	712		733	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten
Woonlasten meerpersoonshuishouden	2021	834		810	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten

Bijlage 2. Totaal overzicht MUIP-aanvragen

Programma 1 Leven

Leven	Omschrijving	Investering				Exploitatielasten			
Bedragen x € 1		2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
PD11	1.1 Bruikleenvoorziening WMO jaar 2026				430.000				
DP12	1.1 Uitbreiding formatie Werkplein en inhuur boeteproces en dubieuze debiteuren					761.351	535.756	546.472	557.404
DP12	1.1 Woonunits WMO jaar 2025			100.000					11.600
DP11	1.2 Noodlokalen Focus-Spectrum					27.123	28.046		
PD11	DP1.2 AH-pand - prijsindex	150.000					8.400	8.304	8.208
PD11	DP1.2 AH-pand - verduurzaming	100.000					5.600	5.536	5.472
Totalen		250.000		100.000	430.000	788.474	577.802	560.312	582.684

DP11 Bruikleenvoorzieningen WMO

De gemeente is via de Wet maatschappelijke ondersteuning er verantwoordelijk voor dat mensen zich in huis en daarbuiten goed kunnen verplaatsen. Met als doel om langer thuis wonen en participeren in de samenleving mogelijk te maken. Een hulpmiddel kan hiervoor soms noodzakelijk zijn.

DP11 Woonunits WMO

Gemeenten moeten ervoor zorgen dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) geven we ondersteuning thuis. Het plaatsen van een woonunit draagt eraan bij dat inwoners langer thuis kunnen blijven wonen. Opname in een dure intramurale voorziening wordt voorkomen. Ook kan hiermee een dure woningaanpassing worden voorkomen.

DP12 Noodlokalen Focus-Spectrum

Op dit moment staan er noodlokalen bij de scholen Focus en Spectrum omdat deze scholen in het huidige gebouw te weinig ruimte hebben. De nieuwbouw van speciaal (basis) onderwijs Focus-Spectrum heeft binnen het huidige IHP de hoogste prioriteit. Besluitvorming over de locatie en het plan wordt beoogd medio 2022. Gelet op de benodigde doorlooptijd van de nieuwbouw is de voorlopige inschatting dat de scholen nog zeker tot eind 2024 op de huidige locatie gehuisvest zullen zijn. Om deze reden zal ook het contract voor de huur van de noodlokalen verlengd moeten worden.

DP12 Meerkosten project herontwikkeling voormalig AH-pand i.v.m. verduurzaming

De raad heeft 14 december 2021 besloten om ter verduurzaming van het pand in de Kadernota 2023 een stelpost op te nemen voor de realisatie van het project Herontwikkeling voormalig AH-pand en herinrichting Gouden Leeuwpad.

DP12 Meerkosten project herontwikkeling voormalig AH-pand i.v.m. prijsindexering

De raad heeft 14 december 2021 besloten om ter compensatie van de stijgende bouw- en transportkosten in de Kadernota 2023 een stelpost op te nemen voor de realisatie van het project Herontwikkeling voormalig AH-pand en herinrichting Gouden Leeuwpad.

Programma 2 Wonen

Wonen	Omschrijving	Investing				Exploitatielasten			
		2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
Bedragen x € 1									
DP21	DP2.1 Versnelling woningbouw					160.000			
PD22	DP2.2 Speelvoorzieningen (2026)				313.000				
DP24	DP2.4 Areaaluitbreiding door ruimtelijke projecten					43.566	36.564	33.959	34.639
DP24	DP2.4 Omgevingsprogramma Landelijk Gebied					270.000	266.600		
DP25	DP4.2 Klimaatadaptatie					167.500	170.850	174.267	177.753
Totalen					313.000	641.066	474.014	208.226	212.392

DP21 Versnelling woningbouwopgave

Deze vraag om middelen vloeit voort uit een aantal door uw raad genomen besluiten. Allereerst de in 7 juli 2020 aangenomen motie woningbouw en vervolgens het in uw raad van 30 maart 2021 vastgestelde Programma Wonen. Naar aanleiding hiervan is in april 2021 het Regieteam Wonen van start gegaan. Een van de taken van het Regieteam was, met name in dit eerste jaar na het programma Koers op Wonen, het inzetten op versnelling in de woningbouwopgave en het bewerkstelligen van meer mogelijkheden voor regie vanuit de gemeente. Dit heeft er toe geleid dat op 15 februari 2022 het nieuwe Omgevingsprogramma Wonen (het nieuwe woonbeleid) is vastgesteld door de uw raad. Nu het Omgevingsprogramma Wonen is vastgesteld is deze MUIP aanvraag noodzakelijk om het bijbehorende uitvoeringsprogramma te kunnen realiseren. Hoofdpunten hieruit zijn onder andere het opstellen van een huisvestingsverordening en een doelgroepenverordening als instrumenten om de regie op de woningmarkt waartoe uw raad heeft besloten ook te kunnen pakken als gemeente. Het hier gevraagde budget voor het uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma is eveneens noodzakelijk voor extra capaciteit voor ondersteuning op het beleidsterrein Wonen.

DP22 Speelvoorzieningen

Het vervangen van speeltoestellen volgens het onderhouds- en vervangingsschema zoals opgenomen in het in 2017 vastgestelde speelruimteplan. Vanuit het nieuwe speelruimteplan wordt gekeken naar op te heffen locaties, nieuwe locaties en verbetering van valondergronden. Daaruit is het benodigd jaarlijks budget berekend.

DP24 Areaaluitbreiding door ruimtelijke ontwikkelingen (Moeder Maas en herinrichting Loobeekdal)

Met het project Moeder Maas en het project herinrichting Loobeek zijn gronden aangekocht voor de compensatie van natuur. De natuurcompensatie is een verplichting die tot stand is gekomen vanuit verschillende projecten. De gronden die bij de gemeente Venray in eigendom zijn gekomen zijn nog niet opgenomen in het reguliere beheer en onderhoud. Om dit wel te kunnen doen zijn jaarlijks extra financiële middelen nodig. Met het reguliere beheer en onderhoud worden de gronden beheerd en onderhouden zodat ze het gewenste eindbeeld bereiken en blijven voldoen aan het natuurcompensatieplan. Daarnaast wordt met behoorlijk beheer en onderhoud overlast zoveel als mogelijk voorkomen en worden eventuele verkeersrisico's door bijvoorbeeld omvallende bomen tot een minimum beperkt. Met het project Moeder Maas zijn ook circa 408 (jonge) laanbomen in het beheer gekomen van de gemeente Venray. Om deze bomen op te kunnen nemen in het regulier beheer en onderhoud is extra beheerbudget nodig. Het beheerbudget wordt onder andere besteed aan boominspecties, inboet, watergeven, eikenprocessierupsbestrijding en het snoeien van de bomen.

DP24 Omgevingsprogramma landelijk gebied

Het omgevingsprogramma Landelijk gebied geeft aan op welke manier de ambities en de doelen uit de omgevingsvisie voor het landelijk gebied gehaald worden. In 2022 zijn we begonnen om gebiedsgericht werken mogelijk te maken, de basis op orde te brengen (definiëring gezond en veilig Venray, monitoring) en een omgevingsprogramma 2023 - 2026 op te stellen. Dit doen we als gemeente samen met onze inwoners, ondernemers, stakeholders

en buurgemeenten, provincie en rijk. Het gaat niet alleen om eenmalige projecten maar ook om een andere manier van werken en de samenhang tussen de verschillende onderdelen. Doordat verschillende onderdelen met elkaar verbonden zijn, kan niet alles gelijktijdig opgepakt worden en volgen bepaalde projecten elkaar in chronologische volgorde op. We beginnen met het definiëren van een gezondvenray en het opstellen van een ruimtelijk kwaliteitskader. Deze onderdelen zijn input voor de gebiedsgerichte aanpak en het updaten voor het huidige beleidskaders. Daarnaast loopt er een project datamonitoring, zodat trends inzichtelijk gemaakt kunnen worden en gestuurd kan worden op de ontwikkelingen in het landelijk gebied. Zo wordt bijsturing eenvoudiger. De muip-aanvraag heeft betrekking op de uitwerking en doorloop van de projecten uit het uitvoeringsprogramma 2022. Maar in de Muip-aanvraag is ook geanticipeerd op de plannen die het Rijk heeft met het landelijk gebied in het Nationaal programma landelijk gebied (hiervan zijn alleen nog maar de contouren in concept duidelijk). De gebiedsgerichte aanpak wordt steeds belangrijker en dat vraagt een andere manier van werken en experimenteeruimte. Daarbij wordt de samenwerking niet alleen binnen de gemeente maar in de regio steeds belangrijker. Een gebied hoeft namelijk niet te stoppen bij de gemeente of provinciegrens.

Programma 3 Werken

Werken	Omschrijving	Investering				Exploitatielasten			
		2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
Bedragen x € 1									
PD32	Maatregelen vergroten verkeersveiligheid	650.000	607.400	275.000			30.400	54.983	69.820
DP32	Evenementenkast grote markt	30.000					3.480	3.432	3.384
Totalen		680.000	607.400	275.000			33.880	58.415	73.204

DP34 Vervangen evenementenkast Grote Markt

De evenementenkast zal gelijktijdig met het vervangen van de bomen (en herstel bestrating) van de Grote Markt vervangen moeten worden. Door het tegelijkertijd uit te voeren hoeven we na de reconstructie de bestrating niet opnieuw eruit te halen en daardoor ook geen dubbele kosten te maken.

DP34 Maatregelen vergroten verkeersveiligheid

In deze MUIP-aanvraag staan diverse wegen waar werkzaamheden gepland staan. Reden voor de werkzaamheden zijn bijvoorbeeld asfaltonderhoud. Vanuit verkeersveiligheid dienen er op deze wegen aanvullende maatregelen getroffen te worden, bijvoorbeeld het aanleggen van verkeersplateau's of rode fietssuggestiestroken. In deze aanvraag wordt er voor deze maatregelen geld aangevraagd om deze maatregelen te realiseren. Oftewel, werk met werk maken. Daarnaast is onlangs in kaart gebracht in het kader van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) welke wegen hoog, midden en laag scoren op verkeersonveiligheid. In deze MUIP-aanvraag worden die wegen meegenomen waarbij uit de analyse blijkt dat ze hoog scoren op verkeersonveiligheid, Namelijk, op deze wegen valt het meeste winst te behalen om de verkeersveiligheid in de gemeente Venray te vergroten.

Programma 4 Besturen

Leven	Omschrijving	Investering				Exploitatielasten			
Bedragen x € 1		2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
DP42	Vervanging integraal beheersysteem					35.000	49.295	48.554	47.813
DP42	Vervanging ICT-infrastructuur					285.000			
DP42	Vervanging data-integratie voorzieningen en Herziening ruimtelijke basisregistraties naar samenhangende objectregistratie					350.000	150.000	150.000	150.000
DP42	Software Risicomanagement					25.000	25.000	25.000	25.000
DP42	Nieuw financieel pakket					300.000	100.000	50.000	50.000
DP42	DP4.3 Update en doorontwikkeling vastgoedapplicatie					39.000	40.361	34.918	34.939
DP41	4e envelop Investeringsagenda en vervolg					845.000			
Totalen						1.879.000	364.656	308.472	307.752

DP41 4e envelop Investeringsagenda en vervolg

Om uitvoering te geven aan de regiovisie/investeringsagenda is reeds 1e, 2e en 3e envelop Investeringsagenda vastgesteld met projecten die in regionaal verband zijn vastgesteld door het burgemeesteroverleg na advies van de regionale regiegroep en besluitvorming in de lokale college's. Regiogemeenten beslissen zelf of ze meedoen met een project. De projecten die passen binnen de regionale investeringsagenda worden gefinancierd door de provincie. We starten in 2022 met het inventariseren van projecten voor de 4e envelop investeringsagenda. Het is op dit moment niet scherp vast te stellen hoeveel ruimte we hiervoor nodig hebben in de meerjaren begroting. Dit is namelijk afhankelijk van een tweetal zaken:

1. Hoeveel van de reeds door ons gepande en begroote lokale projecten kunnen we aansluiten op regionale doelen en projecten en daarmee in aanmerking laten komen als aandeel in de co-financiering?
2. Aan welke projecten gaan wij en andere gemeenten straks daadwerkelijk meedoen?

Daarom nemen we hier een stelpost op. Het bedrag dat nu via de MUIP gevraagd wordt is gebaseerd op nog te besteden middelen na inzet van de 1e, 2e en 3e envelop (ca €9,7 mln). Naar rato van inwonertal is de indicatieve bijdrage van Venray € 1.572.871. Er is nog € 631.658 beschikbaar uit de vorige MUIP. Dit betekent dat Venray maximaal nog € 845.000 voor 2023 in de MUIP moet opnemen. Niet besteedde middelen worden ingezet voor vervolgspraken na de provinciale verkiezingen.

DP42 Venray vergroent – Klimaatadaptatie

Het deltaplan Ruimtelijke adaptatie dat door het Rijk is opgesteld is een gezamenlijk nationaal plan van de gemeenten, provincies, waterschappen en het rijk waarin concrete acties en doelen staan voor de verantwoordelijke overheden. Het doel van dit proces is de ruimtelijke adaptatie op de klimaatverandering te versnellen en minder vrijblijvend te maken. Er is geen landelijke norm of landelijke ambitie oor klimaatadaptatie vastgesteld, maar wordt dit aan de lagere overheden gelaten. Aan de hand van inschattingen met behulp van de klimaatstresskaarten voor Venray wat dit voor onze gemeente betekent. Het vastgestelde uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie is hiervan een eerste stap naar een klimaatadaptief Venray in 2035.

DP43 Software Risicomanagement

Door het gebruik van een software-applicatie gaan we het integrale risicomanagement goed borgen en de voortgang van te implementeren beheersmaatregelen beter bewaken. Nu worden op meerdere plekken binnen de organisatie onderzoeken verricht in het kader van risico's. Door centrale

vastlegging van kaders en verwerking van resultaten worden risico's verminderd en herstelacties voorkomen. Hierdoor verbeteren we onze dienstverlening aan de klant.

DP43 Financieel pakket

Het financiële systeem van gemeente Venray is sterk verouderd en de overeenkomst is door de leverancier opgezegd en per 1 januari 2024 stopt het pakket. Ook de gemeente Horst aan de Maas ervaart problemen met hun systeem (dit betreft een ander pakket) en wil graag overstappen naar een nieuw pakket. Gezien de (gezamenlijke) inrichting van Lias (systeem voor de P&C-cyclus) en de noodzaak voor het inrichten van een verplichtingenadministratie en eventueel contractmanagement is het wenselijk het financiële systeem gezamenlijk en gelijktijdig met Horst aan de Maas te vernieuwen. Op dit moment zijn er al lopende kosten voor het huidige pakket. Marktonderzoek heeft opgeleverd dat de licentiekosten zullen stijgen. Uit het zelfde marktonderzoek blijkt dat de implementatiekosten hoger zijn dan eerder gecalculeerd. Verder zijn de projectkosten nog niet gecalculeerd en betreft dit een inschatting. Wanneer de totale kosten afwijken wordt dit via de reguliere bestuursrapportages bijgesteld.

DP43 Vervanging integraal beheersysteem (GBI)

Nieuwe trends en ontwikkelingen stellen nieuwe eisen aan de openbare ruimte. Soms zijn ze bekend en soms zijn ze onzeker. Maar het beheer van de openbare ruimte kan er eigenlijk niet omheen. Wanneer verlichting wordt vervangen, kies je dan voor oude, vertrouwde paal of plaats je een 'slimme' lantaarnpaal en tevens oplaadpunt voor elektrische auto's? Worden de brede stukken asfalt in de wijken onderhouden of ontstaat er ruimte voor ontharding, ontmoeting of energieopslag? Zal ons asfalt straks energie opwekken en leveren? En wat betekent de circulaire economie voor het beheer van de openbare ruimte? Het zijn slechts enkele vragen en voorbeelden en ze staan niet op zich. Grote maatschappelijke, economische en technologische en klimatologische ontwikkelingen zullen hun weerslag hebben op het gebruik, de inrichting maar ook het beheer van de openbare ruimte. Ieder afzonderlijk doen ze een beroep op onze openbare ruimte. De openbare ruimte moet seniorproof, beweegvriendelijk, inclusief, klimaatadaptief, smart en circulair zijn. Om dat allemaal een plek te bieden, moeten ze juist in onderlinge samenhang worden begrepen. Dit levert nieuwe vragen op voor het beheer van de openbare ruimte. Wat is er nodig om op deze ontwikkelingen in te spelen? Is hier geld voor nodig of levert het geld op? Waar liggen kansen in de eigen gemeente? Het in gebruik hebben van een goed integraal beheersysteem is hiervoor randvoorwaardelijk. Het huidige beheersysteem komt te vervallen en zal vervangen moeten worden. Dit doen we via een gezamenlijk traject met de gemeente Horst aan de Maas.

DP43 ICT-infrastructuur

In 2019 is onze ICT-infrastructuur (Hardware) vervangen. De volledige computeromgeving van de gemeentelijke organisatie, waarmee we al onze gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering uitvoeren. De hardware heeft een technische en economische levensduur van 5 jaar. Daarom moeten we in 2023 van start gaan met de vervanging van de oude hardware. In 2024 hebben we dan weer een nieuwe omgeving. Daarmee kunnen we de dienstverlening en bedrijfsvoering van de gemeente bedrijfszeker uitvoeren.

DP 43 Update en doorontwikkeling vastgoedapplicatie

Gemeente Venray bezit een hoeveelheid vastgoed. Het gaat om een diversiteit aan objecten. Om inzicht te krijgen in de totale portefeuille maken we sinds 2011 gebruik van de applicatie GT-Axxerion. De leverancier bestaat niet meer en kennis van de bijbehorende GeoTax baseline is niet aanwezig bij de huidige (Axxerion) leverancier en onze organisatie. Willen we op termijn bij de doorontwikkeling van het vastgoedbeheer streven naar één inrichting, dan zal alles opnieuw opgezet moeten worden.

Het is zaak om de beschikbare middelen zo doelmatig mogelijk in te zetten. De komende tijd zal beheer (mee) moeten veranderen in maatschappelijke, economische, technologische en klimatologische ontwikkelingen. Vastgoedbeheer kan en moet hierop anticiperen. Beheer zal veel meer dan nu op de toekomst moeten richten! We moeten de noodzakelijke omslag faciliteren en goede voorbeelden geven. Een goed beheersysteem levert data op basis

waarvan we gericht nieuw beleid kunnen maken en biedt daarmee een fundament voor een stabiele samenwerking met gebruikers en beheerders van het gemeentelijk (maatschappelijk) vastgoed.

DP43 Vervanging data integratie SOR

Binnen de gemeente beheren we heel veel authentieke gegevens. Dit doen we in verschillende wettelijke basisregistraties. Van deze gegevens maken we gebruik in onze gemeentelijke dienstverlening aan inwoners en bedrijven. Via de data-integratie laag wisselen we deze gegevens uit tussen softwareapplicaties die essentieel zijn voor onze gemeentelijke dienstverlening aan inwoners en bedrijven. Deze laag is verouderd, complex en ad-hoc beheerd. Tevens is het duur om nieuwe gegevensuitwisselingen tot stand te brengen en te onderhouden. Dit vormt een risico voor onze dienstverlening en bedrijfsvoering. Om die reden vernieuwen we deze laag en maken deze solide, bedrijfszeker en toekomstbestendig.

DP 43 Uitbreiding formatie Werkplein

De grondslag voor het besluit om het Werkplein terug te halen naar Venray was vooral de ingeslagen weg met de kadernota sociaal domein en het daarbij behorende uitvoeringsprogramma. Waarbij we de omgeving van de inwoner centraal stellen en versterken, zodat deze kunnen blijven participeren en volwaardig onderdeel blijven uitmaken van de samenleving. De overgekomen formatie is onvoldoende gebleken om daar op een adequate wijze invulling aan te kunnen geven. Daarbij wordt er op bepaalde functies structureel ingehuurd, wat onwenselijk en kostbaar is. Uitbreiding in de basisformatie is dan ook noodzakelijk zodat het Werkplein duurzaam in staat is een kwalitatieve dienstverlening te blijven bieden en misbruik voorkomen kan worden. De samenvoeging van het team Participatie met het Werkplein is eveneens meegenomen. Tevens is ingezet op het zo snel als mogelijk (circa 1 jaar) wegwerken van achterstanden op de zogenaamde boeteprocessen en dubieuze debiteuren omdat daar de financiële risico's groot zijn.

Bijlage 3. Taakvelden per programma

De baten en lasten van de gemeente Venray zijn opgenomen in kostenplaatsen die verdeeld zijn naar programma's en onderliggende deelprogramma's. De BBV schrijft voor dat deze baten en lasten ook verdeeld moeten worden naar taakvelden. Taakvelden zijn eenheden waarin de kerntaken van de gemeente zijn onderverdeeld. De taakvelden zijn voorgeschreven bij de ministeriële regeling en zijn voor elke gemeente gelijk. De kostenplaatsen zijn op basis van de kerntaken waar deze bij horen ook gekoppeld aan de voorgeschreven taakvelden en zijn in onderstaande tabel per programma opgenomen.

Bedragen x € 1.000,-	Lasten				Baten				Saldo			
	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
Programma 1 LEVEN	81.050	83.013	83.179	84.273	30.211	30.040	29.898	29.411	-50.840	-52.973	-53.281	-54.862
T07 ALG EN OVERIGE UITKERINGEN GEMEENTEFONDS	0	0	0	0	9.800	9.392	9.128	8.760	9.800	9.392	9.128	8.760
T08 OVERIGE BATEN EN LASTEN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T41 OPENBAAR BASISONDERWIJS	2.159	2.537	2.525	2.507	37	56	57	58	-2.122	-2.480	-2.468	-2.449
T42 ONDERWIJSHUISVESTING	55	57	61	62	0	0	0	0	-55	-57	-61	-62
T43 ONDERWIJSBELEID EN LEERLINGZAKEN	3.059	2.931	2.884	2.926	1.760	1.596	1.512	1.523	-1.299	-1.336	-1.373	-1.404
T51 SPORTBELEID EN ACTIVERING	667	695	724	750	0	0	0	0	-667	-695	-724	-750

T52 SPORTACCOMMODATIES	2.271	2.283	2.244	2.273	185	190	194	198	-2.085	-2.093	-2.050	-2.076
T53 CULTUURPRESENTATIE,PRODUCTIE,PARTICIPATI	2.393	2.481	2.347	2.385	392	396	248	251	-2.000	-2.085	-2.099	-2.133
T54 MUSEA	267	274	282	289	10	11	11	11	-257	-264	-271	-278
T55 CULTUREEL ERFGOED	52	53	54	55	0	0	0	0	-52	-53	-54	-55
T56 MEDIA	768	783	799	811	65	67	69	70	-703	-716	-730	-741
T61 SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE	4.745	5.012	5.099	5.189	596	629	634	637	-4.148	-4.383	-4.466	-4.552
T62 WIJKTEAMS	250	256	263	268	0	0	0	0	-250	-256	-263	-268
T63 INKOMENSREGELINGEN	17.735	17.935	18.415	18.809	13.705	14.023	14.349	14.613	-4.030	-3.912	-4.066	-4.196
T64 BEGELEIDE PARTICIPATIE	10.361	9.726	9.275	8.884	0	0	0	0	-10.361	-9.726	-9.275	-8.884
T65 ARBEIDSPARTICIPATIE	1.160	1.201	1.242	1.326	0	0	0	0	-1.160	-1.201	-1.242	-1.326
T66 MAATWERKVOORZIENINGEN (WMO)	2.487	2.590	2.656	2.722	3	3	3	3	-2.484	-2.587	-2.653	-2.719
T671 MAATWERKDIENTSTVERLENING 18+	11.564	11.995	12.509	13.075	421	431	440	448	-11.143	-11.564	-12.069	-12.627
T672 MAATWERKDIENTSTVERLENING 18-	14.167	14.444	13.941	13.990	483	487	491	74	-13.684	-13.957	-13.451	-13.916
T681 GEESCALEERDE ZORG 18+	1.905	2.683	2.689	2.693	2.750	2.760	2.763	2.767	845	77	75	74
T682 GEESCALEERDE ZORG 18-	1.818	1.886	1.956	2.028	0	0	0	0	-1.818	-1.886	-1.956	-2.028
T71 VOLKSGEZONDHEID	3.166	3.190	3.214	3.232	0	0	0	0	-3.166	-3.190	-3.214	-3.232
Programma 2 WONEN	21.867	21.849	22.202	22.218	9.644	9.251	8.841	8.964	-12.223	-12.598	-13.361	-13.254
T08 OVERIGE BATEN EN LASTEN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T11 CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER	3.057	3.066	3.074	3.082	17	18	18	18	-3.040	-3.048	-3.056	-3.064
T12 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	928	963	951	985	15	15	16	16	-913	-948	-935	-969
T21 VERKEER EN VERVOER	810	832	843	863	0	0	0	0	-810	-832	-843	-863
T33 BEDRIJVENLOKET EN BEDRIJFSREGELINGEN	66	69	71	73	109	111	112	113	43	41	41	40
T57 OPENBAAR GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	4.691	4.625	4.581	4.696	890	669	453	460	-3.801	-3.956	-4.127	-4.236
T61 SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE	27	27	28	29	0	0	0	0	-27	-27	-28	-29
T73 AFVAL	4.857	4.918	5.042	5.122	6.144	6.203	6.355	6.466	1.287	1.285	1.313	1.344
T74 MILIEUBEHEER	3.368	3.727	3.830	3.599	620	447	163	166	-2.748	-3.280	-3.667	-3.432
T81 RUIMTELIJKE ORDENING	2.247	2.066	2.192	2.210	88	90	93	97	-2.159	-1.976	-2.099	-2.113

T83 WONEN EN BOUWEN	1.815	1.556	1.590	1.560	1.761	1.698	1.631	1.628	-54	142	40	68
Programma 3 WERKEN	15.766	16.271	18.007	18.436	6.084	6.120	6.283	6.389	-9.682	-10.150	-11.725	-12.047
T063 PARKEERBELASTING	0	0	0	0	392	392	392	392	392	392	392	392
T21 VERKEER EN VERVOER	7.645	8.473	9.713	10.149	447	294	299	303	-7.197	-8.179	-9.415	-9.846
T22 PARKEREN	1.043	1.065	1.085	1.103	102	104	107	109	-942	-960	-978	-994
T23 RECREATIEVE HAVENS	3	10	3	3	24	24	25	25	21	15	21	22
T24 ECONOMISCHE HAVENS EN WATERWEGEN	369	349	372	363	190	200	222	235	-179	-149	-150	-128
T25 OPENBAAR VERVOER	60	59	59	58	0	0	0	0	-60	-59	-59	-58
T31 ECONOMISCHE ONTWIKKELING	718	645	658	675	0	0	0	0	-718	-645	-658	-675
T32 FYSIEKE BEDRIJFSINFRASTRUCTUUR	1.141	1.027	1.042	932	0	0	0	0	-1.141	-1.027	-1.042	-932
T33 BEDRIJVENLOKET EN BEDRIJFSREGELINGEN	372	365	377	387	161	163	163	163	-211	-202	-214	-223
T34 ECONOMISCHE PROMOTIE	373	385	392	403	0	0	0	0	-373	-385	-392	-403
T72 RIOLERING	3.841	4.014	4.129	4.185	4.767	4.943	5.076	5.162	926	929	947	976
T82 GRONDEXPLOITATIE (NIET-BEDRIJVEN TERREIN)	201	-121	177	180	0	0	0	0	-201	121	-177	-180
Programma 4 BESTUREN	32.275	30.364	30.284	31.207	100.907	107.525	112.837	108.161	68.632	77.161	82.553	76.954
T01 BESTUUR	4.723	3.301	3.269	3.358	0	0	0	0	-4.723	-3.301	-3.269	-3.358
T02 BURGERZAKEN	1.919	2.225	2.363	2.541	411	845	959	1.129	-1.508	-1.380	-1.404	-1.412
T04 OVERHEAD	20.012	19.620	20.142	20.723	165	76	77	79	-19.847	-19.545	-20.065	-20.645
T05 TREASURY	100	95	88	82	1.299	1.676	2.061	2.247	1.198	1.581	1.972	2.165
T061 OZB WONINGEN	226	234	243	246	6.897	7.133	7.377	7.558	6.671	6.899	7.135	7.312
T062 OZB NIET-WONINGEN	238	247	258	261	9.096	9.375	9.661	9.907	8.858	9.127	9.403	9.646
T064 BELASTINGEN OVERIG	120	120	120	120	126	126	126	126	6	6	6	6
T07 ALG EN OVERIGE UITKERINGEN GEMEENTEFONDS	173	178	-28	-24	82.300	87.659	91.942	86.459	82.127	87.481	91.969	86.483
T08 OVERIGE BATEN EN LASTEN	3.899	3.455	2.961	3.011	0	0	0	0	-3.899	-3.455	-2.961	-3.011
T09 VENNOOTSCHAPSBELASTING (VPB)	10	10	10	10	0	0	0	0	-10	-10	-10	-10
T34 ECONOMISCHE PROMOTIE	21	22	22	22	572	594	594	616	551	572	572	594
T61 SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE	568	592	610	630	0	0	0	0	-568	-592	-610	-630

T75 BEGRAAFPLAATSEN EN CREMATORIA	183	187	192	196	41	41	41	41	-142	-146	-151	-154
T83 WONEN EN BOUWEN	83	78	35	32	0	0	0	0	-83	-78	-35	-32
Totaal	150.958	151.497	153.672	156.135	146.846	152.936	157.859	152.925	-4.113	1.439	4.187	-3.210

Bedragen x € 1.000,- Mutaties reserves	Lasten				Baten				Saldo			
	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
T010 MUTATIES RESERVES	741	942	425	421	5.333	2.382	1.459	1.437	4.593	1.440	1.034	1.015
Totaal	741	942	425	421	5.333	2.382	1.459	1.437	4.593	1.440	1.034	1.015

Bedragen x € 1.000,- Totaal	Lasten				Baten				Saldo			
	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
P01 LEVEN	81.050	83.013	83.179	84.273	30.211	30.040	29.898	29.411	-50.840	-52.973	-53.281	-54.862
P02 WONEN	21.867	21.849	22.202	22.218	9.644	9.251	8.841	8.964	-12.223	-12.598	-13.361	-13.254
P03 WERKEN	15.766	16.271	18.007	18.436	6.084	6.120	6.283	6.389	-9.682	-10.150	-11.725	-12.047
P04 BESTUREN	32.275	30.364	30.284	31.207	100.907	107.525	112.837	108.161	68.632	77.161	82.553	76.954
Mutaties reserves	741	942	425	421	5.333	2.382	1.459	1.437	4.593	1.440	1.034	1.015
Totaal	151.699	152.439	154.097	156.556	152.179	155.318	159.318	154.362	480	2.879	5.221	-2.194

Bijlage 4. Overzicht EMU-saldo

Het EMU-saldo is een in Europees verband gehanteerd en gedefinieerd macro-economisch begrip. De EU-lidstaten mogen op grond van de Europese regelgeving een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel. De gemeenten hanteren een baten- en lastenstelsel maar de EMU-systematiek werkt op een andere manier. Daar is het moment van een daadwerkelijke transactie bepalend.

Het EMU-saldo geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Dit saldo geeft aan of de gemeente meer of minder heeft uitgegeven dan er binnenkomt. Omdat het hierbij gaat om de daadwerkelijke geldstromen tellen bijvoorbeeld de afschrijvingslasten niet mee, maar de gerealiseerde investeringen wel en ook de aan- en verkopen van gronden. Bij een sluitende exploitatie kan er daardoor toch sprake zijn van een negatief EMU-saldo. Het EMU-saldo wordt met name beïnvloed door de investeringsuitgaven die voor betreffende jaren zijn gepland.

Elke gemeente heeft een individuele EMU-referentiewaarde, die afgeleid is van het plafond voor het EMU-tekort van de gezamenlijke gemeenten. Venray heeft voor 2022 een referentiewaarde van negatief € 4,918 miljoen. De referentiewaarde voor het jaar 2023 is op dit moment nog niet bekend. Deze wordt bekend gemaakt in de septembercirculaire 2022.

Pas als het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) constateert dat het plafond voor het EMU-tekort van de gezamenlijke gemeenten wordt overschreden, kan aan gemeenten worden "gevraagd" de begroting (en dan vooral het investeringsvolume) in dat jaar bij te stellen. Of dit verzoek er in een dergelijk geval komt, hangt af van de bestuurlijke weging op dat moment. Een eventuele EMU-instructie van het Rijk kan dus effect hebben op de investeringsplanning en de financieringsplanning.

Omschrijving	2022	2023	2024
	x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2022, aangevuld met raming resterende periode	x € 1000,- Volgens begroting 2023	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2023
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-4.919	-4.112	1.439
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	39.833	18.013	15.515
3. Mutatie voorzieningen	-1.284	365	792
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	2.351	76	528
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-48.387	-21.836	-13.812

Bijlage 5. Subsidieplafond

In deze bijlage is een overzicht opgenomen van de subsidieplafonds 2023.

Subsidieplafonds 2023	Bedrag
evenementensubsidie	37.856
gebiedsgericht werken	2.080
slachtofferhulp	13.389
dienstverlening kleinbedrijf	1.309
economische ontwikkeling	10.719
Venray bloeit	75.029
stimulering centrum	125.366
uitvoering GOA	1.113.754
gezinscoaches	749.453
subsiëring openbaar bibliotheekwerk	666.768
kunsthinnige vormgeving	444.243
mondiale vraagstukken	8.080
jeugdsport	108.937
breedtesport	5.454
accommodatie cultureel centrum	870.106
culturele organisaties	192.817
kunstuitingen	78.986
overige kunst en cultuur	67.057
regiogelden cultuur	7.673
museum	81.760
monumenten	25.073
natuurbescherming	5.127
toerisme en recreatie	101.691
routebureau	17.104
bijzondere bijstand	309.194
algemeen maatschappelijk werk	19.801
vrijwilligers organisatie	137.263
overig maatschappelijk werk	24.188
sociale paragraaf masterplan brukske	11.520
hemelwater afkoppelen	23.845
specifieke doelgroepen	49.236
jeugd- en jongerenwerk	204.342
ouderenwerk	37.127
dorps- en wijkraden	143.903
welzijn-/maatschappelijk werk	1.027.957

WMO	163.734
participatie raad	1.339
innovatiebudget WMO	71.334
AWBZ MEE	216.542
overige gezondheidszorg	26.923
hemelwater afkoppelen	59.882
energietransitie	10.079
klimaatadaptie	10.079
circulaire economie	10.079
Totaal	7.368.198

Bijlage 6. Overzicht programma's, producten enz.

Programma 1 LEVEN

Deelprogramma	Omschrijving product	Portefeuillehouder	Commissie
Breed Sociaal Domein	Inkomensvoorziening	M. Leenders	Leven
Breed Sociaal Domein	Uitstroombestemming	M. Leenders	Leven
Breed Sociaal Domein	Jeugdzorg	M. Leenders	Leven
Breed Sociaal Domein	Gemeentelijk Minimabeleid	M. Leenders	Leven
Breed Sociaal Domein	Maatschappelijke Dienstverlening	M. Leenders	Leven
Breed Sociaal Domein	Maatschappelijke Zorg en Begeleiding	M. Leenders	Leven
Breed Sociaal Domein	Vreemdelingen	M. Leenders	Leven
Breed Sociaal Domein	Sociaal-cultureel werk	M. Leenders	Leven
Breed Sociaal Domein	Wet Maatschappelijke Ondersteuning	M. Leenders	Leven
Breed Sociaal Domein	Openbare gezondheidszorg	M. Leenders	Leven
Breed Sociaal Domein	Lokaal onderwijsbeleid	D. Janssen	Leven
Breed Sociaal Domein	Sport	M. Leenders	Leven
Breed Sociaal Domein	Zwemmen	M. Leenders	Leven
Voorzieningen	Openbaar basisonderwijs	D. Janssen	Leven
Voorzieningen	Huisvesting primair onderwijs	D. Janssen	Leven
Voorzieningen	Voortgezet onderwijs huisvesting	D. Janssen	Leven
Voorzieningen	Volwasseneneducatie	D. Janssen	Leven
Voorzieningen	Buitensportaccommodaties	D. Janssen	Leven
Voorzieningen	Kinderopvang	D. Janssen	Leven
Voorzieningen	Lijkbezorging	L. Kompier	Leven
Voorzieningen	Gemeentelijke onroerende zaken	D. Janssen	Leven
Zelfsturing	Zelfsturing	W. de Schryver	Leven
Kunst en Cultuur	Openbaar Bibliotheekwerk	W. de Schryver	Leven
Kunst en Cultuur	Kunstzinnige Vorming	W. de Schryver	Leven
Kunst en Cultuur	Mondiale Bewustwording	W. de Schryver	Leven
Kunst en Cultuur	Cultureel Centrum	W. de Schryver	Leven
Kunst en Cultuur	Kunst en Cultuur	W. de Schryver	Leven
Kunst en Cultuur	Historische Archieven en Collecties	W. de Schryver	Leven
Kunst en Cultuur	Musea/monumenten/archeologie	W. de Schryver	Leven

Programma 2 WONEN

Deelprogramma	Omschrijving product	Portefeuillehouder	Commissie
Woningbouw	Ruimtelijke Ontwikkeling	J. Jenneskens	Wonen
Woningbouw	Stads- en Dorpsvernieuwing	J. Jenneskens	Wonen
Woningbouw	Bouwen	J. Jenneskens	Wonen
Woningbouw	Volkshuisvesting	J. Jenneskens	Wonen
Woonomgeving	Straatmeubilair	J. Jenneskens	Wonen
Woonomgeving	Wijkbeheer	J. Jenneskens	Wonen
Woonomgeving	Openbaar groen	J. Jenneskens	Wonen
Woonomgeving	Overige recreatieve voorzieningen	J. Jenneskens	Wonen
Woonomgeving	Inzameling huisvuil	J. Jenneskens	Wonen
Woonomgeving	Milieu	D. Janssen	Wonen
Woonomgeving	Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	J. Jenneskens	Wonen
Veiligheid en Handhaving	Pro-actie en preventie	E. van Daal	Wonen

Veiligheid en Handhaving	Preparatie	E. van Daal	Wonen
Veiligheid en Handhaving	Repressie en Nazorg	E. van Daal	Wonen
Veiligheid en Handhaving	Openbare Orde en Veiligheid	L. Kompier	Wonen
Veiligheid en Handhaving	Bijzondere wetten	E. van Daal	Wonen
Veiligheid en Handhaving	Markten	L. Kompier	Wonen
Veiligheid en Handhaving	Kermissen en andere evenementen	L. Kompier	Wonen
Natuur, Landschap en plattelandsontwikkeling	Natuurbeheer	D. Janssen	Wonen

Programma 3 WERKEN

Deelprogramma	Omschrijving product	Portefeuillehouder	Commissie
Kennis en innovatie	N.v.t.	W. de Schryver	Werken en Besturen
Economische ontwikkeling	Economische ontwikkeling	W. de Schryver	Werken en Besturen
Economische ontwikkeling	Toerisme en recreatie	W. de Schryver	Werken en Besturen
Economische ontwikkeling	Bouwgrondexploitaties	D. Janssen	Werken en Besturen
Centrumontwikkeling en De Brier	Centrumontwikkeling	W. de Schryver	Werken en Besturen
Mobiliteit en infrastructuur	Wegen, straten en pleinen	E. van Daal	Werken en Besturen
Mobiliteit en infrastructuur	Bermen, bermsloten en onverharde wegen	E. van Daal	Werken en Besturen
Mobiliteit en infrastructuur	Kunstwerken	D. Janssen	Werken en Besturen
Mobiliteit en infrastructuur	Schoonhouden wegen	E. van Daal	Werken en Besturen
Mobiliteit en infrastructuur	Openbare verlichting	E. van Daal	Werken en Besturen
Mobiliteit en infrastructuur	Verkeer	E. van Daal	Werken en Besturen
Mobiliteit en infrastructuur	Openbaar vervoer	E. van Daal	Werken en Besturen
Mobiliteit en infrastructuur	Parkeren	E. van Daal	Werken en Besturen
Mobiliteit en infrastructuur	Baten Parkeerbelasting	E. van Daal	Werken en Besturen
Mobiliteit en infrastructuur	Binnenhavens en waterwegen	E. van Daal	Werken en Besturen
Mobiliteit en infrastructuur	Huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater	E. van Daal	Werken en Besturen
Mobiliteit en infrastructuur	Inkomsten riolering	E. van Daal	Werken en Besturen

Programma 4 BESTUREN

Deelprogramma	Omschrijving product	Portefeuillehouder	Commissie
Bestuur	Bestuursorganen	L. Kompier	Werken en Besturen
Bestuur	Representatie en Kabinet	L. Kompier	Werken en Besturen
Bestuur	Bestuurlijke samenwerking	L. Kompier	Werken en Besturen
Bestuur	Bestuursondersteuning raad- en rekenkamer	L. Kompier	Werken en Besturen
Bestuur	Omgevingswet	D. Janssen	Werken en Besturen
Duurzaamheid	Duurzaamheid	E. van Daal	Werken en Besturen
Dienstverlening en Bedrijfsvoering	Rechtsbescherming	L. Kompier	Werken en Besturen
Dienstverlening en Bedrijfsvoering	Bestuursondersteuning	L. Kompier	Werken en Besturen
Dienstverlening en Bedrijfsvoering	Communicatie	L. Kompier	Werken en Besturen
Dienstverlening en Bedrijfsvoering	Basisregistratie personen	L. Kompier	Werken en Besturen
Dienstverlening en Bedrijfsvoering	Bijzondere wetten Publiekszaken	L. Kompier	Werken en Besturen
Dienstverlening en Bedrijfsvoering	Verkiezingen	L. Kompier	Werken en Besturen
Dienstverlening en Bedrijfsvoering	Opbrengst leges	W. de Schryver	Werken en Besturen
Dienstverlening en Bedrijfsvoering	Overhead	W. de Schryver	Werken en Besturen
Financiën	Beleggingen	W. de Schryver	Werken en Besturen
Financiën	Bespaarde rente/rentevoordeel	W. de Schryver	Werken en Besturen
Financiën	Uitvoering Wet WOZ	W. de Schryver	Werken en Besturen
Financiën	Baten ozb eigenaren	W. de Schryver	Werken en Besturen
Financiën	Uitvoering wet WOZ	W. de Schryver	Werken en Besturen
Financiën	Baten ozb gebruikers	W. de Schryver	Werken en Besturen
Financiën	Baten baatbelasting	W. de Schryver	Werken en Besturen
Financiën	Baten reclamebelasting	W. de Schryver	Werken en Besturen
Financiën	Lasten heffing/ invordering gem. belast.	W. de Schryver	Werken en Besturen
Financiën	Gemeentefondsuitkeringen	W. de Schryver	Werken en Besturen
Financiën	Algemene baten en lasten	W. de Schryver	Werken en Besturen
Financiën	Boventallig/ voormalig personeel	W. de Schryver	Werken en Besturen
Financiën	Saldo kostenplaatsen	W. de Schryver	Werken en Besturen

Financiën	Saldo rekening B&L na bestemming	W. de Schryver	Werken en Besturen
Financiën	Baten toeristenbelasting	W. de Schryver	Werken en Besturen

Bijlage 6a. Aanpassingen deelprogramma's

Om diverse redenen vinden er verschuivingen plaats tussen deelprogramma's. Het bestuursakkoord is één van deze redenen. Het starten van een nieuwe collegeperiode is een goede gelegenheid om deze verschuivingen te verwerken in de begroting. De verschuivingen zijn vanaf 2e bestuursrapportage 2022 ingegaan, omdat:

1. De collegeperiode ook start in 2022. Hierdoor kan dezelfde indeling gedurende de gehele periode gebruikt worden.
2. We nu met de begroting 2023 bezig zijn maar de jaarrekening 2022 pas over driekwart jaar gemaakt wordt. Het kan erg verwarrend werken als nu een nieuwe indeling wordt gehanteerd en over driekwart jaar een oude indeling.
3. Technisch gezien is het niet mogelijk om twee indelingen naast elkaar te hanteren.

De verschuivingen zijn op basis van het collegeprogramma doorgevoerd in het systeem. De besluitvorming vindt plaats bij de begroting 2023 (waarbij tevens het besluit wordt opgehaald om dit ook voor 2022 te doen).

De verschuivingen / aanpassingen die zijn verwerkt in de begroting 2023:

Programma 1 Leven:

- Deelprogramma 1.1 wordt voortaan Omgeving genoemd. Voorheen Breed Sociaal Domein.
- In Deelprogramma 1.1 Omgeving is het onderdeel integraal veiligheidsbeleid (kostenplaats 61220) toegevoegd. Dit is overgeheveld vanuit Deelprogramma 2.3 Veiligheid en handhaving product zorg en veiligheid.
- Product openbare orde en veiligheid (114001), onderdeel criminaliteitspreventie (kostenplaats 66355) is overgezet van het oude deelprogramma 1.1 Breed Sociaal Domein naar Deelprogramma 2.3 Veiligheid en Handhaving.
- Vanuit het oude deelprogramma 1.2 Voorzieningen zijn de producten 142061 Openbaar basisonderwijs, 142161 huisvesting primair onderwijs, 144361 voorgezet onderwijs huisvesting, 148261 volwasseneducatie, 153161 buitensportaccommodaties en 165061 kinderopvang omgezet naar Deelprogramma 1.1 Omgeving.
- Vanuit het oude deelprogramma 1.2 Voorzieningen is het product 182061 gemeentelijke onroerende zaken omgezet naar Deelprogramma 2.2 Woonomgeving.
- Het product lijkbezorging (172461) is verplaatst van het oude deelprogramma 1.2 Voorzieningen naar 4.3 Dienstverlening en bedrijfsvoering.
- Deelprogramma 1.2 Voorzieningen is opgeheven.
- De kostenplaatsen 66547 innovatiebudget jeugdzorg, 66556 gezinscoaches, 66569 regionale samenwerking, 66589 algemene kosten jeugdhulp (beleid) zijn omgezet van product jeugdzorg (161361) naar product jeugdzorg omgeving (161362).
- De kostenplaatsen 66513 ondersteuning en waardering mantelzorgers, 66515 WMO, 66521 Inloop GGZ, 66522 Beschermd wonen-MO-B&P, 66541 Welzijn-/maatschappelijk werk, 66542 algemeen WMO, 66543 Participatie raad, 66544 Wijkleerbedrijf, 66545 Innovatiebudget WMO, 66551 Wijkteams, 66552 Overige AWBZ:MEE, 66554 Toegang schakelplein, 66720 algemeen gehandicaptenbeleid, 66735 Wmo – wet maatschappelijke ondersteuning, 66740 mantelzorgbeleid zijn omgezet van product 165261 Wet maatschappelijke ondersteuning naar product 165262 WMO (Omgeving).
- Een nieuw deelprogramma 1.2 Vangnet is aangemaakt.
- Het product zelfsturing (113001) wordt verschoven van deelprogramma 1.3 Zelfsturing naar deelprogramma 4.1 Bestuur.
- Een nieuw deelprogramma 1.3 Gedrag en Houding is aangemaakt.
- Deelprogramma 1.4 Kunst en Cultuur is opgeheven en in zijn geheel overgebracht naar deelprogramma 1.1 Omgeving.
- Een nieuw deelprogramma 1.4 Communicatie is aangemaakt.
- Een nieuw deelprogramma 1.5 aangemaakt voor Control (financiën).

Programma 2 Wonen:

- Deelprogramma 1.2 Voorzieningen is verschoven naar 2.2 Woonomgeving.
- Het onderdeel integraal veiligheidsbeleid (kostenplaats 61220) is verplaatst van Deelprogramma 2.3 Veiligheid en handhaving naar Deelprogramma 1.1 Omgeving, product zorg en veiligheid.
- Vanuit het oude deelprogramma 1.2 Voorzieningen is het product 182061 gemeentelijke onroerende zaken omgezet naar Deelprogramma 2.2 Woonomgeving.
- Er is een nieuw deelprogramma 2.5 Duurzaamheid deze is in totaliteit overgegaan van 4.2 Duurzaamheid naar 2.5 Duurzaamheid.

- Product openbare orde en veiligheid (114001), onderdeel criminaliteitspreventie (kostenplaats 66355) is overgezet van het oude deelprogramma 1.1 Breed Sociaal Domein naar Deelprogramma 2.3 Veiligheid en Handhaving.

Programma 3 Werken

- Deelprogramma 3.1 Kennis en innovatie is opgeheven.
- Deelprogramma 3.2 Economische ontwikkeling is vernoemd naar Deelprogramma 3.1.
- Deelprogramma 3.3 Centrumontwikkeling en de Brier is omgezet naar Deelprogramma 3.1 Economische ontwikkeling.
- Deelprogramma 3.4 Mobiliteit en infrastructuur is omgezet naar Deelprogramma 3.2 Mobiliteit en Infrastructuur.

Programma 4 Besturen

- Het product zelfsturing (113001) is van deelprogramma 1.3 Zelfsturing verschoven naar deelprogramma 4.1 Bestuur.
- Het Deelprogramma 4.2 Duurzaamheid is omgezet naar het nieuwe deelprogramma 2.5 Duurzaamheid.
- Deelprogramma 4.3 Dienstverlening en bedrijfsvoering is aangepast naar 4.2 Dienstverlening en bedrijfsvoering.
- Het product lijkbezorging (172461) is verplaatst van het oude deelprogramma 1.2 Voorzieningen naar 4.3 Dienstverlening en bedrijfsvoering.
- Deelprogramma 4.4 Financiën is aangepast naar deelprogramma 4.3. Deelprogramma Financiën.

Bijlage 7. Lijst met afkortingen

Afkorting	Uitgeschreven
AB	Algemeen Bestuur
ACM	Autoriteit Consumenten & Markt
APPA	Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AVvA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
AZC	Asielzoekerscentrum
B&W	Burgemeester & Wethouders
Bbz	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BCF	BTW compensatiefonds
BDU	Brede Doel Uitkering
Berap	Bestuursrapportage
BIA	Business Impact Analyse
BIG	Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten
BING	Bright Innovations Network Greenpoint
BIZ	Bedrijven Investerings Zone
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BNRS	Besluit Nadere Regels Subsidieverstrekking
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BOK	Bestuursovereenkomst
BSGW	Belasting samenwerking Gemeenten en Waterschappen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten
BV	Besloten Vennootschap
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
B2B	Business to business
CBL	Cross Border Lease
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CE	Circulaire Economie
Ceo	Cliëntervaringsonderzoek
CMT	Centraal management team
COA	Centraal Ograan opvang Asielzoekers
CPB	Centraal Plan Bureau
CV	Commanditaire Vennootschap
DBC	Diagnose Behandel Combinatie
DCGV	Development Company Greenport Venlo
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
EDB	Economic Development Board
ELC Limburg	European Logistic Centre Limburg
EMU	Europese Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EPZ	Electriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland
ESAM	Eigen, Sociale omgeving, Algemene voorziening, Maatwerk voorziening
EVO	Eigen Vervoerders Organisatie

EZK	Economische Zaken en Klimaat
FG	Functionaris voor de Gegevensbescherming
Fido	Financiering Decentrale Overheden
FMI	Funcatiemengingsindex
FTE	Full Time Employee
GBI	Gegevens Beheer Informatiesysteem
GEMMA	Gemeentelijke Model Architectuur
GFT	Groente Fruit en Tuin
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke GezondheidsZorg
GOA	Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid
GOW	Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum
GREX	grondexploitatie
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	Gemeentelijk RioleringsPlan
G2G	Government to Government
HAS	Hogeschool voor studies op het gebied van Agro, Food en Leefomgeving
HBH	Hulp Bij Huishouding
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs
HRM	Human Resource Management
IBP	Informatiebeleidsplan
ICM	Intensief Casemanagement
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IKL	Instandhouding Kleine Landschapselementen Limburg
INTERREG	Programma voor transnationale samenwerking op het gebied van de ruimtelijke ordening
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en Arbeidsongeschikte Werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en Arbeidsongeschikte Zelfstandigen
ISMS	Information Security Management Systeem
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
IVP	Integraal Verbeterplan
I&W	Infrastructuur en Waterstaat
KCC	Klant Contact Centrum
KCJ	Kunstencentrum Jerusalem
KDP	Kostendekkingsplan
KLPD	Korps Landelijke Politiediensten
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
LED	Light emitting diode
LIOF	Limburgs Investerings- en Ontwikkelings Fonds
LLF	Limburg Liquiditeiten Fonds
LLTB	Limburge Land en Tuinbouw Bond
LV	Landelijke Voorziening
LWV	Limburgse Werkgeversvereniging
MER	Milieueffectrapportage
MFC	MultiFunctioneel Centrum
MGR	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling
MGRSDLN	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg Noord
MKB	Midden en Klein Bedrijf
MOP	Meerjaren Onderhoudsplan
MOZON	Stichting Montessori-onderwijs Zuidoost Nederland

MUIP	Meerjarig Uitgaven- en Investerings Plan
MVA	Materiële Vaste Activa
MW	Meerlo Wanssum
NAVOS locatie	NAZorg VOormalige Stortplaatsen
NLW	Noord Limburg West
NOC/NSF	Nederlands Olympisch Comité/Nederlandse Sport Federatie
NV	Naamloze Vennootschap
OHBA	Onderwijshuisvestingsbudgetten asielzoekers
OO-model	Organisatie Ontwikkelmodel
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg
OOT	Openbare Orde Teams
OZB	Onroerend Zaak Belasting
P&C	Planning en Control
P2P	People to People
PBD	Plastic verpakkingen, Blik en Drinkpakken
PBE	Publiek Belang Electriciteitsproductie
PDV	Perifere Detailhandels Vestigingen
PGB	Persoonsgebonden budget
PHO	Portefeuillehoudersoverleg
PO	Primair Onderwijs
POC	Percentage Of Completion
POL	Provinciaal Omgevingsplan Limburg
PPS	Publiek Private Samenwerking
PwC	PricewaterhouseCoopers
RBO	Regionaal Bureau Opdrachtgeven
RIB	Raadsinformatiebrief
RIEC	Regionale Informatie en Expertise Centra
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiecentrum
RMO	Regionaal Mobiliteitsoverleg
RUD	Regionale UitvoeringsDienst
RUD LN	Regionale UitvoeringsDienst Limburg Noord
RWE	Rheinisch-Westfälisches Elektrizitätswerk
RWS	Rijkswaterstaat
SAP	Sociaal Activeringsprogramma
SDW	Stad, Dorpen en Wijken
SISA	Single Information Single Audit
SOJ	Specialistische Ondersteuner Jeugd
SPOV	Stichting Primair Onderwijs Venray
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TLN	Transport en Logistiek Nederland
TRPV	Toeristisch Recreatief Platform Venray
TPN	Trade Port Noord Venlo
UWV	Uitvoeringsinstelling WerknemersVoorzieningen
Vavo	Voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
VBNE	Vereniging Bos en Natuureigenaren
VGP	Venlo Greenpark
VIMC	Venrayse Instandhoudingsverordening Monumenten

VLN	Veiligheidsregio Limburg-Noord
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VOG	Verklaring Omtrent het Gedrag
Vpb	Vennootschapsbelasting
VTH	Vergunningverlening Toezicht en Handhaving
VVV	Vereniging voor Vreemdelingenverkeer
Vz	Voorziening
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsvergunning
WPB	Wet Bescherming Persoonsgegevens
WML	WaterleidingsMaatschappij Limburg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WO	Wetenschappelijk Onderwijs
WOZ	Wet Onroerende Zaakbelasting
Wsw	Wet Sociale Werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds sociale woningbouw
WVG	Wet Voorkeursrecht Gemeenten
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWL	Wonen, Werken en Leven
ZIN	Zorg in Natura
3RO	3 Reclasseringsorganisaties